Herkese SWEENEY TODD ve CHARLIE WILSON'IN SAVAŞI filmlerinin afişi

sinema

SAYI: 2008-2 5 YTL KKTC Fiyatı: 6.5 YTL

MERKEZ

ISSN 1304-5695

AYIN ÖDÜL AVCISI
KAN DÖKÜLECEK

HOLLYWOOD'DA BİR GOTİK
TIM BURTON

YILIN EN İYİLERİNİ SEÇTİK
2007 DEĞERLENDİRMESİ

AİLE BOYU EĞLENCE
SİHİRLİ OYUNCAKÇI

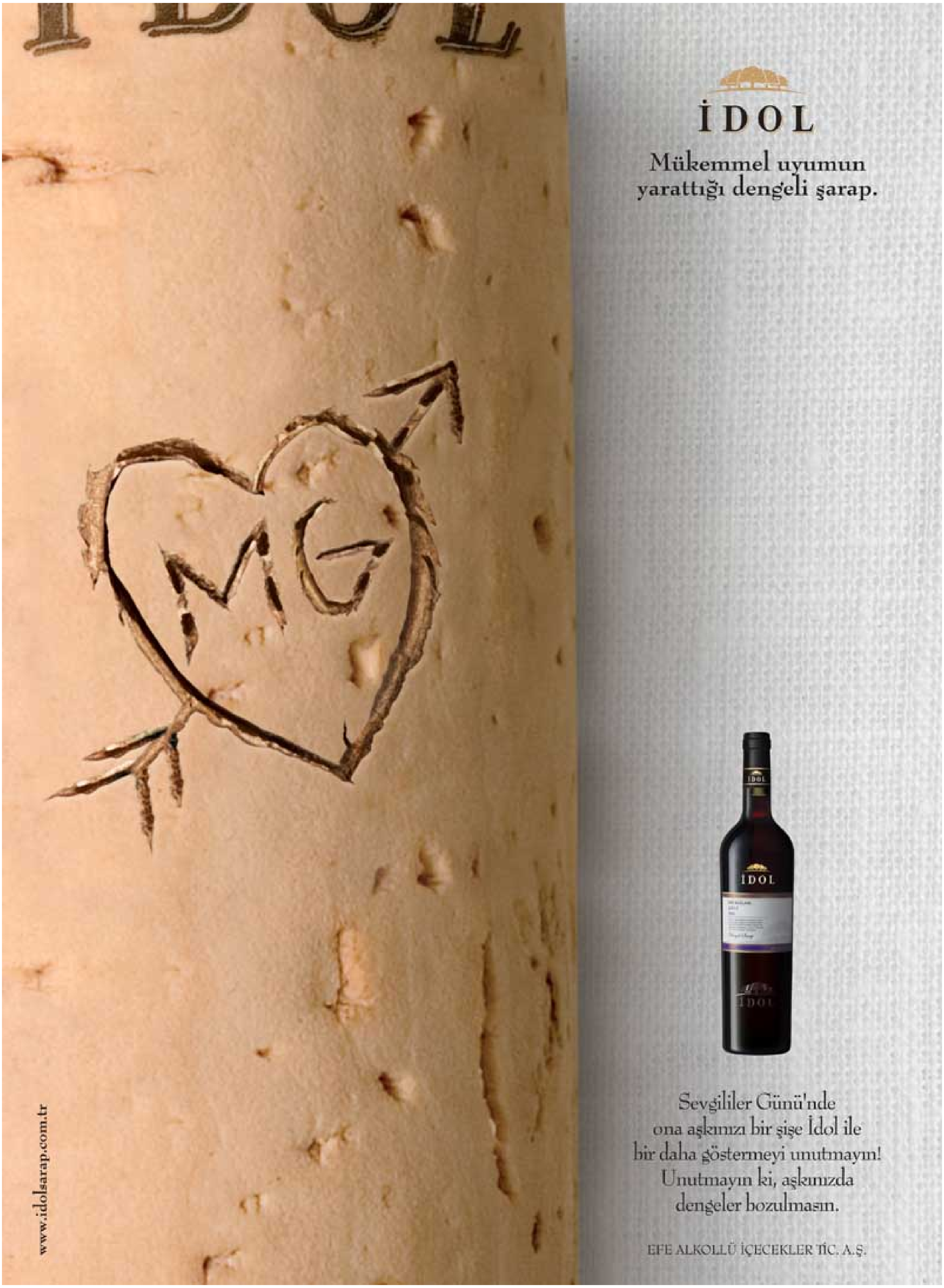
SİVRİ DİLLİ BİR POLİTİK KOMEDİ
CHARLIE WILSON'IN SAVAŞI

GÜNÜMÜZÜN KLASİKLERİ 1 KİTABI DERGİNİZLE BİRLİKTE HEDİYEMİZ

JOHNNY DEPP ELİNİ KANA BULUYOR

SWEENEY TODD

FLEET SOKAĞININ ŞEYTAN BERBERİ

İDOL
Mükemmel uyumun
yarattığı dengeli şarap.
Sevgililer Günü'nde
ona aşkınızı bir şişe İdol ile
bir daha göstermeyi unutmayın!
Unutmayın ki, aşkınızda
dengeler bozulmasın.
EFE ALKOLLÜ İÇECEKLER TİC. A.Ş.
www.idolsarap.com.tr

sinema
MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.
Medya Grup Başkanı ve Tüzel Kişi Temsilcisi
Mehmet Akif Yaşin

Yayın Direktörü
Özge Sarıkadılar
Genel Yayın Yönetmeni
Senem Işmen
Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu
Görsel Yönetmen
Uğur Güç
Editörler
Müjde Işıl
Ebru Çeliktuğ
Murat Emir Eren

Yönetim
Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk
Üretim Planlama Müdürü
Gamze Cin Demir
Kreatif Direktör: Naci Yavuz
Fotoğraf Editörü: Mehmet Tel
Tanıtım Müdürü: Engin Erdem
Teknik: Engin Altuntaş
Ofset Hazırlık: Ercan Karaaslan

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA
Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yardımcısı
Hakan Yonsul
Reklam Koordinatörü
Gülcan Avuka
Reklam Müdürü
Elif Kulaoğlu
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü: Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Merkez Dergi Tel: (0212) 411 20 00
Fax: (0212) 354 47 65
Yazışma: Merkez Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: ARALIK 2007
Dağıtım
Merkez Dağıtım
Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Apa Uniprint Basım Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul
Basıldığı Yer:
Ömerli Köyü Mevkii
34555 Hadımköy/İstanbul
İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta içi 09.00-18.00saatleri arası hizmet verilmektedir)
www.merkezabone.com

serdine@merkezdergi.com.tr

Sinema Merkez kitaplığı genişliyor

Korktuğumuz başımıza geldi. Geçen ay ortalığı kırıp geçiren yıllık olağan grip salgını bize de uğramadan geçmedi ve maalesef ziyaretini bu kez fazlasıyla uzun tuttu. Hal böyle olunca Şubat sayısının hazırlıkları, masaların üzerine saçılmış mendiller, ateş düşürücüler, antibiyotikler eşliğinde, dergiyi zamanında ve hatasız matbaaya yetiştirebilmek için giriştiğimiz bir ayakta kalma savaşına dönüştü. Bu yazıyı kaleme aldığım son gün itibanyla her şey yolunda görünse de içimde tuhaf bir huzursuzluk var hala; gözümüzden kaçan ufak tefek hatalarımız olduysa diye… Her ne kadar sürçülisan ettiysek affola diyerek başlayalım en iyisi.

Bu ay yeni bir kitap ekimiz var. Dergimizdeki yazı dizilerini birer kitapta toplayarak bir Sinema Merkez kitaplığı yaratma fikri geçtiğimiz yıl bu zamanlar ortaya çıkmıştı. Sürekli okurlarımız hatırlayacaktır; ilk kitabımızı çıkardığımız geçen Şubat sayımızda hangi sebeplerle böyle bir kitaplık oluşturmak istediğimizden bahsetmiştim. Temel amacımız, dergimizi arşivleyerek kaynak olarak kullanan okurlarımıza, ilgili yazı dizisine ait bütün yazıları bir arada ellerinin altında bulundurabilecekleri pratik bir kullanım imkanı sunmaktı. Bu arada kaçırdıkları sayılardan kaynaklanan eksiklerini de telafi etmiş olacaktık. Öte yandan, çıkaracağımız her kitapla, incelemeden ve analizden yana pek zengin sayılamayacak ülkemiz sinema yazınına bir katkıda bulunacak olmak da heyecanlandırıyordu bizi açıkçası. İlk üç kitabın sizlerden gördüğü ilgi üzerine aynı hedeflerle kitaplığı genişletmeye devam ediyoruz şimdi. Sırada, sizlerden gelen önerilerin de etkisiyle bir adım öne çıkan iki yazı dizisi vardı: Sinemayı Değiştiren Modern Klasikler ve Günümüzün Klasikleri. Kutlukhan Kutlu, birbirini tamamlar nitelikteki bu iki yazı dizisinde, çağdaş klasiklerin analizini yapıyor biliyorsunuz. Günümüzün Klasikleri'nde kısaca, çok daha yakın tarihli, esasında klasik tanımını hak edecek zaman testinden henüz geçmemiş, ancak bir şekilde zamanın sinema gündemine oturmuş, çok konuşulmuş, çok tartışılmış ve kimi özellikleriyle kendi dönemine damgasını vurmuş filmleri ele alıyor. Sinemayı Değiştiren Modern Klasikler'deyse, Amerikan Sineması'nın yeniden uyanışı olarak görülebilecek 70'ler ile 90'lar arasındaki dönemde çekilmiş ve günümüz popüler sinemasını derinden etkilemiş filmleri inceliyor. Önce, Günümüzün Klasikleri dizisindeki yazıları kitaplaştırmaya karar verdik. Bunun başlıca sebebi, bu seriye uzunca bir ara vermiş olmamızdı. Son yazı Ocak.2005 sayısında yayımlanan Gladyatör incelemesiydi. O zamandan beri bu dizi kapsamında incelenebilecek filmler birikmişti ve bir süredir Günümüzün Klasikleri'ne yeniden başlamayı istiyorduk. Diziyi yeniden başlatmadan önce eski yazıları kitaplaştırmanın iyi olacağını düşündük. Kutlukhan, Nisan.2002 ile Ocak.2005 tarihleri arasında yayımlanmış 16 yazıyı yeniden elden geçirdi, ama bugünden bakınca gerekli gördüğü küçük düzeltmeler dışında orijinal metinlerde değişiklik yapmadı. Kitaba yazdığı önsözdeyse, Günümüzün Klasikleri ve Modern Klasikler serilerinin nasıl ortaya çıktığını, bu seriler kapsamında incelediği filmlerin hangi kriterlere göre seçildiğini anlattı. Böylece zaman zaman birbirine karıştırıldığından şüphelendiğimiz bu iki seriyi yeniden tarif etmiş oldu. Hemen hepsi 90'ların sonuyla 2000'lerin başında çekilmiş filmlerle ilgili incelemelerden oluşan bu kitabı hem dönemin sinemasına genel bir bakış sunması açısından hem de aradan çok fazla zaman geçmemiş olmasına rağmen bugünden bakılınca sözkonusu filmlerin klasik olma yolunda ne kadar yol aldığını görmek bakımından ilgi çekici bulacağınızı umuyorum. Günümüzün Klasikleri kitabının ilk cildini bu ay, ikinci cildiniyse önümüzdeki ay derginizle birlikte alabilirsiniz.

Yeni sayıda görüşmek üzere,

Senem Işmen

Bazı televizyonlar
bu habere biraz bozulabilir.
2008 Uluslararası "CES Innovations Design and Engineering"
ödülünün sahibi Beko PianoBlack LCD TV.
Tasarım dünyasının en iyisi.
2008
BEKO
Bekohizmetmerkezi 444 1 404 0216 585 8 404
www.beko.com.tr
2008 Uluslararası "CES Innovations Design and Engineering" ödülü F 94-521 BS2HD 100HZ LCD TV ile alınmıştır.
* Belirtilen teknolojik özellikler ekran boyutuna ve ürün modeline göre değişiklik gösterebilir.
2 x HDMI
www.BekoPianoLCD.com
BEKO
Dünya markası.
Koç

İÇİNDEKİLER

sinema@merkezdergi.com.tr

GÜNDEM

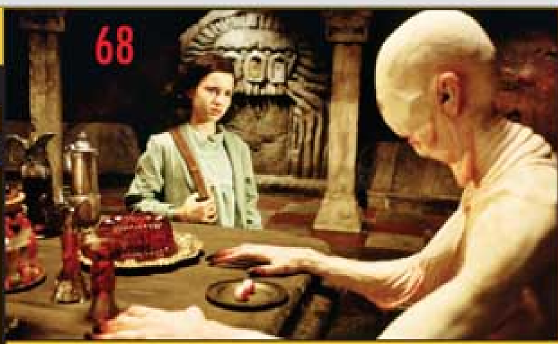

TNT

İÇİNDEKİLER

sinema@merkezdergi.com.tr

DOSYA

ARMAĞANLAR

Koleksiyon Kartı: "Love Story/Aşk Hikayesi"
Afişetler: "4 Ay, 3 Hafta, 2 Gün", "Kelebek ve Dalgıç", "Benim Aşk Pastam", "Amerikan Gangsteri".
Büyük Boy Afişler: "Sweeney Todd" ve "Charlie Wilson'ın Savaşı"

HER AY

ayın filmleri

Şimdi ya da Asla, Kızımı Kurtarın, John Rambo, Asteriks Olimpiyat Oyunları'nda, Fidel'in Yüzünden, Son Ders, Semum, Esrarengiz Kadın, 120, Not: Seni Seviyorum, Redacted, Canavar, Youth Without Youth, Bayrampaşa Ben Fazla Kalmayacağım, Recep İvedik, Hazan Mevsimi: Bir Panayır Hikayesi, Plajda, Winx Club: Kayıp Krallığın Sırrı, Kalbini Dinle, Öldüren Sis, Göz, Oyunbozan, Benimle Evlenir misin?, Çakma Başkan Hollywood'da, Şeytan Duymadan Önce, Sihirli Oyuncakçı, Charlie Wilson'ın Savaşı, The Darjeeling Limited, Sweeney Todd: Fleet Sokağının Şeytan Berberi, Kan Dökülecek.

www.cartoonnetwork.com
Benim Kanalım Türkçe
Cartoon Network Türkiye'de!
CN
CARTOON NETWORK.
"Benim Kanalım"
TM & © 2008 Cartoon Network

AYIN FİLMLERİ

ŞİMDİ YA DA ASLA

THE BUCKET LIST

Yönetmen: Rob Reiner. Oyuncular: Jack Nicholson, Morgan Freeman, Sean Hayes, Beverly Todd, Rob Morrow, Alfonso Freeman, Rowena King, Annton Berry Jr., Verda Bridges, Destiny Brownridge. Senaryo: Justin Zackham. Görüntü Yönetmeni: John Schwartzman. Kurgu: Robert Leighton. Müzik: Marc Shaiman. Yapım Tasarımcısı: Bill Brzeski. Yapımcı: Rob Reiner, Alan Greisman, Neil Meron, Craig Zadan. Süre: 97 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Amansız bir hastalık, 46 yıldır araba tamirciliği yapan Carter Chambers (Morgan Freeman) ve milyarder işadamı Edward Cole'u (Jack Nicholson) aynı hastane odasında biraraya getirir. Görünürdeki farklılıklarına rağmen, çok geçmeden iki ortak noktaları olduğunu keşfederler: Kendilerini ve yaptıkları seçimleri olduğu gibi kabul etme ihtiyacı ve hayatlarının kalan kısmını hep yapmak istedikleri şeyleri gerçekleştirerek geçirme arzusu. Birbirlerine yabancı bu iki adam, doktorların emirlerine karşı gelerek, hastaneden çıkar ve hayatlarının macerasını yaşamak üzere kendilerini yola vururlar. En şık restoranlardan en köhne dövme dükkânlarına, ikinci el yarış arabalarının kokpitinden kapılan açık bir uçağa uzanan serüvenlerinde onlara rehberlik eden tek şey tutkuları ve ölmeden önce yapmak istedikleri her şeyi yazdıkları "şimdi ya da asla" listesidir.

NOTLAR: "Hayatta en büyük pişmanlıklarınız yapmadığınız şeyler içindir, yaptıklarınız için değil". Bu fikirden yola çıkan "The Bucket List", Jack Nicholson ve Morgan Freeman gibi Hollywood'un iki efsane oyuncusunu biraraya getiriyor. Filmin yönetmeni Rob Reiner, "A Few Good Men"den 15 sene sonra yine Nicholson'la beraber çalışıyor. Usta aktör, kendi hastalık ve hastane tecrübelerinden yola çıkarak daha gerçekçi olması için hikâye ve diyaloglara çeşitli eklemeler yapmış. Hatta bu uğurda saçını kazıtmaktan bile kaçınmamış. Filmdeki bir başka gerçek unsur da Morgan Freeman'ın oğlunu, aktörün özoğlu Alfonso Freeman'ın canlandırması. Gelelim seyircinin mutlaka cevabını öğrenmek isteyeceği o soruya... Filmin anafikrinden yola çıkarak iki usta oyuncuya hayatta en çok istedikleri şey sorulmuş. Jack Nicholson, piramitleri görmek istediğini (filmdeki gibi) söylemiş. Morgan Freeman'ın cevabı ise sahibi olduğu Revelations Entertainment adlı yapım şirketinin imzasını taşıyan bir yapımla En İyi Film Oscar'ını kazanmak ya da bu ödüle aday gösterilmek olmuş.

KIZIMI KURTARIN

GONE BABY GONE

Yönetmen: Ben Affleck. Oyuncular: Casey Affleck, Michelle Monaghan, Morgan Freeman, Ed Harris, John Ashton, Amy Ryan, Amy Madigan, Titus Welliver, Michael K. Williams, Edi Gathegi. Senaryo: Ben Affleck, Aaron Stockard (Dennis Lehane'in Gone, Baby, Gone adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: John Toll. Kurgu: William Goldenberg. Müzik: Harry Gregson-Williams. Yapım Tasarımcısı: Sharon Seymour. Yapımcı: Ben Affleck, Sean Bailey, Alan Ladd Jr., Danton Rissner. Süre: 114 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Özel dedektifler Patrick Kenzie (Casey Affleck) ve Angie Gennaro (Michelle Monaghan) beraber çalışan iki ortak ve sevgilidir. Boston'da, oturdukları mahalledeki Amanda adlı bir kız çocuğu kaybolur. Amanda'nın dayısı ve yengesi, çocuğu bulması için Kenzie ve Gennaro'yu tutmak ister. Ancak küçük bir çocuk söz konusu olunca ikili çok da istekli görünmez. Zaten çocuğun annesi de uyuşturucuyla iç içe yaşayan, ideal bir ebeveyn olmaktan çok uzak bir kadındır. Ancak yeğenini kendi çocuğu gibi seven kadının ısrarları karşısında Patrick ile Angie, çocuğu canlı bulmak uğruna kendi hayatlarını ve ilişkilerini ortaya koymaya karar verir. Ancak araştırmaları sonucunda ulaştıkları gerçekler hiç de düşündükleri kadar basit olmayacaktır.

NOTLAR: Meğer Ben Affleck'in hamurunda yönetmenlik varmış ve bunca zamandır boş yere kamera önünde vakit öldürmüş. 1993'te "I Killed My Lesbian Wife, Hung Her on a Meat Hook, and Now I Have a Three-Picture Deal at Disney" gibi adı uzun süresi kısa bir film yapan Affleck, en sevdiği roman olan "Gone Baby Gone"ı sinemaya uyarlayarak ilk sinema filmi yönetmenliği sınavını pekiyi ile geçmiş görünüyor. Senaryosundan oyuncu yönetimine, kadrajından kurgusuna "iyi romandan iyi film çıkaran" Ben Affleck "Gone Baby Gone"da, yaşından beklenmeyecek olgunlukla (neredeyse bir Clint Eastwood titizliğiye) gerçeği ve doğruyu sorguluyor; izleyenleri de seçim yapmaya mahkûm ediyor. Dennis Lehane ismi sinemaseverlere hiç de yabancı değil. Clint Eastwood'un yönettiği "Mystic River" bir Lehane uyarlamasıydı. Lehane'in 1998'de yayımlanmış romanı "Gone Baby Gone" da Kenzie ve Gennaro adlı iki ortak/sevgili dedektifin maceralarının yer aldığı 5 romandan dördüncüsü. Romanı senaryolaştıran isimlerden biri olan Ben Affleck, başrolü kardeşi Casey'ye vererek onu en az "Jesse James"deki kadar ağır bir yükün altına sokmuş. Yaşından küçük göründüğü ve ana kuzusu imajı verdiği için hikâye boyunca neredeyse karşılaştığı her erkeğin hakir gördüğü dedektif Patrick Kenzie karakteri ile Casey Affleck, çocuksu yüzü ve kısık sesi sayesinde öylesine bütünleşmiş ki... Morgan Freeman ve Ed Harris gibi iki usta oyuncunun varlığı da cabası. Uzun lafın kısası, oyuncu Ben Affleck'ten ümidimiz yoktu ama "Gone Baby Gone"dan sonra kamera arkası çalışmalarını hararetle takip edeceğimiz biri oldu o artık.

Hazırlayan:
Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

JOHN RAMBO

RAMBO 4

Yönetmen: Sylvester Stallone. Oyuncular: Sylvester Stallone, Julie Benz, Matthew Marsden, Graham McTavish, Reynaldo Gallegos, Jake La Botz, Tim Kang, Maung Maung Khin, Ken Howard, Sai Mawng. Senaryo: Sylvester Stallone. Görüntü Yönetmeni: Glen MacPherson. Kurgu: Sean Albertson. Müzik: Brian Tyler. Yapım Tasarımcısı: Franco-Giacomo Carbone. Yapımcı: Sylvester Stallone, Kevin King, Avi Lerner, John Thompson. Süre: 93 dk. Yapım: ABD, Almanya (2008). İthalatçı: Sinetel Film. Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Tehlikeyle içiçe yaşadığı günleri geride bırakan John Rambo (Sylvester Stallone), inzivaya çekilerek Tayland'ın kuzeyine yerleşmiştir. Burada, Salween Nehri'nde çalışan bir bot işletmektedir. Uzun süredir Tayland-Burma sınırı yakınlarında kanlı bir savaş yaşanmaktadır. Savaş mağdurlarına ve mültecilere yardım etmek isteyen, Sarah (Julie Benz) ve Michael Bennett'ın (Paul Schulze) başı çektiği bir grup insan hakları misyoneri, Rambo'dan kendilerine rehberlik etmesini ister. Rambo onları Burma'ya götürmeye istekli değildir. Birkaç hafta sonra rahip Arthur Marsh (Ken Howard), Rambo'ya kötü bir haberle gelir. Burma'ya giden gruptan bir daha haber alınamamış; elçilikler bile ekibin yerini tespit edememiştir. Şimdi Rambo için silahları kuşanıp, masum insanlar için savaşma zamanıdır.

NOTLAR: David Morrell'ın romanı "First Blood/İlk Kan" 1982'de aynı adla sinemaya uyarlandığında Sylvester Stallone için Rocky gibi uzun yıllar sürecek bir seri daha başlamış oldu. Romanın finalini (Trautman'ın Rambo'yu öldürmesi) değiştirse de ruhunu koruyan ilk filmdeki toplum tarafından dışlanmış Vietnam gazisi, sonraki iki filmde ABD'nin düşmanlarının defterini düren tek kişilik orduya dönüştü; her filmde öldürdüğü kişi sayısı arttı. Stallone'nin senaryolarına katkıda bulunduğu ilk üç filmi sırasıyla Ted Kotcheff, George P. Cosmatos ve Peter MacDonald yönetmişti. 3. filmden tam 20 sene sonra vizyona giren 4. filmdeyse Stallone hem senarist hem de yönetmen. 4. Rambo'yu, "Rocky"nin altıncı filminden önce çekmek isteyen Stallone, stüdyo "Rocky Balboa"ya yeşil ışık yakınca "Rambo"nun çekimlerini erteledi. Hatta söylentilere göre Stallone, "Rambo"yu yönetmesi için Ridley Scott ve Renny Harlin'i ikna etmeye çalışmış ancak bu işe gönüllü çıkmayınca yönetmen koltuğuna kendisi oturmuş. "Rambo" fanatikleri için en büyük değişiklik Albay Trautman'ın yokluğu... Rambo'nun öğretmeni, arkadaşı ve akıl hocası olan Trautman karakteri taslak senaryoda yer alıyordu. Üç filmde de Richard Crenna'nın canlandırdığı bu rolü 4. filmde James Brolin oynayacaktı. 2003'te Crenna'nın ölümü üzerine bu rol filmden tamamen çıkarıldı.

ASTERİKS OLİMPİYAT OYUNLARI'NDA

ASTERIX AUX JEUX OLYMPIQUES

Yönetmen: Thomas Langmann, Frédéric Forestier. Oyuncular: Clovis Cornillac, Gérard Depardieu, Alain Delon, Benoît Poelvoorde, Stéphane Rousseau, Vanessa Hessler, Alexandre Astier, Jean-Pierre Cassel, Elric Thomas, Dorothée Jemma. Senaryo: Thomas Langmann (Albert Uderzo ve René Goscinny'nin çizgi serisinden). Görüntü Yönetmeni: Thierry Arbogast. Kurgu: Vincent Tabaillon. Müzik: Frédéric Talgorn. Yapım Tasarımcısı: Aline Bonetto. Yapımcı: Jérôme Seydoux. Yapım: Fransa, Almanya, İspanya (2008). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Genç ve korkusuz Galyalı Mecnuniks (Stéphane Rousseau), Yunan prensesi Irina'ya (Vanessa Hessler) aşık olur. Asteriks (Clovis Cornillac) ve Oburiks'in (Gérard Depardieu) yardımıyla hem Irina'nın kalbini hem de Olimpiyat oyunlarını kazanmak amacıyla Yunanistan'a gider. Galyalılar sihirli iksirin yardımıyla büyük bir zafer kazanacaklarından emindirler. Ancak onları ummadıkları bir sorun beklemektedir. Sezar'ın (Alain Delon) veliahtı Brütüs (Benoît Poelvoorde) de Irina'ya aşıktır.

NOTLAR: Asteriks serisinin üçüncü filmi, ismine uygun olarak Olimpiyat oyunlarının düzenleneceği yıl gösterime giriyor ve dolayısıyla seyircinin ilgisine mazhar olacağı kesin gibi. "Astérix Aux Jeux Olympiques", Türkçe'ye Asteriks Olimpiyatlarda ismiyle çevrilen çizgi kitabın serbest uyarlaması. 1999 yapımı "Astérix Et Obélix Contre César" sadece Fransa'da 9 milyon, 2002 yapımı ikinci film "Astérix & Obélix: Mission Cléopâtre"da 15 milyon kişi tarafından izlenmişti. 80 milyon avroya ulaşan bütçesiyle "Astérix Aux Jeux Olympiques", şimdilik en pahalı Fransız filmi ünvanının sahibi. İlk iki filmin yapımcı kadrosunda yer alan Thomas Langmann'ın ilk yönetmenlik denemesi olan yapımın hazırlıklarına, Albert Uderzo'dan olur aldıktan sonra başlandı. Bütçesinden de anlaşılacağı üzere bu yapımda önceki iki filme göre daha görkemli set ve dekorlar kuruldu, birçok ünlü isimle çalışıldı. Çekimlerin çoğu İspanya'daki Alicante şehrinin La Cuidad de la Luz köyünde kurulan setlerde gerçekleştirildi. Filmin en iddialı bölümleri yarış sahneleri... Yarışların yapıldığı stadın tasarımı 20, inşası ise yaklaşık 500 kişi tarafından gerçekleştirildi ve 3 ayda tamamlandı. Sadece at yarışlarının çekimi 7 hafta sürdü. 3. filmdeki en büyük değişiklik Christian Clavier'den boşalan Asteriks rolünü Clovis Cornillac'ın canlandırması. Gérard Depardieu dışında filmin asıl ağır topları ise Michael Schumacher, Zinédine Zidane ve Sezar'ı canlandıran Alain Delon. Filmin Türkçe versiyonunda Asteriks'i Kerem Cem seslendiriyor.

AYIN FİLMLERİ

FİDEL'İN YÜZÜNDEN

LA FAUTE A FIDEL!

Yönetmen: Julie Gavras. Oyuncular: Nina Kervel-Bey, Julie Depardieu, Stefano Accorsi, Benjamin Feuillet, Martine Chevallier, Olivier Perrier, Marie Kremer, Raphael Personnaz, Mar Sodupe, Gabrielle Vallières. Senaryo: Julie Gavras (Domitilla Calamai'nin Tutta Colpa Di Fidel adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Nathalie Durand. Kurgu: Pauline Dairou. Müzik: Armand Amar. Yapım Tasarımcısı: Laurent Deroo. Yapımcı: Sylvie Danton. Süre: 99 dk. Yapım: Fransa, İtalya (2006). İthalatçı: A.E. Film. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Dokuz yasındaki Anna (Nina Kervel-Bey), ailesi de dahil olmak üzere her seyini kaybetmesinden Castro'yu sorumlu tutan Kübalı dadısı ile Paris'te yaşamaktadır. Ailenin rahat ve huzurlu yasamına düsen tek gölge, İspanya'da Franco'ya karşı mücadele veren enistedir. Komünist olması nedeniyle, evde enistenin adı dahi anılmamaktadır. Ailenin burjuva yasamı, enistenin öldürülmesi üzerine esi ve çocuğunun İspanya'dan kaçarak yanlarına sığınmasıyla altüst olur. Birden hararetli aktivistlere dönüsen anne-babasının yeni tutkusu, Anna için farklı anlamlar taşımaktadır: Taşınmak, düzensizlik, dadı degistirmek ve yeni yüzler... Evleri günün her saati sakallı adamlarla dolar. Annesi kürtajın yasal hak olmasını savunan bir kitap yazmaya girişir. Babası ise fasist buldugu Mickey Mouse'un okunmasını yasaklar. Hayatının birden bire değişmesiyle sarsılan Anna, bir yandan isyan eder, bir yandan da etrafındaki dünyayı anlamaya çalışır.

NOTLAR: Costa-Gavras'ın kızı Julie Gavras, Fransa ve İtalya'da aralarında "Amen"in de bulunduğu çeşitli sinema, televizyon ve reklam filmlerinde yönetmen asistanlığı yapıp bir kısa film ve birkaç belgesel yönettikten sonra 2006'da ilk uzun metraj sinema filmine imza attı. "La Faute A Fidel!", küçük bir kızın gözünden 1970'lerin politik atmosferini, o yılların Fransa'sında yasanan toplumsal çalkantıları anlatıyor. Bir nevi "Persepolis" vakası da diyebiliriz yani... Babasının sert politik tarzından etkilendigini gizlemeyen Julie Gavras, "La Faute A Fidel!"de naif ve mizahi bir dil kullanmayı tercih etmis. Anna'yı canlandıran basrol oyuncusu Nina Kervel-Bey, ilk defa bir sinema filminde rol almıs ve 500'e yakın aday arasından seçilmis. İlk performansı olmasına rağmen oyunculuğu çok beğenilen Nina'ya Gérard Depardieu'nün kızı Julie Depardieu (anne Marie rolünde) ve Ferzan Özpetek'in daimi oyuncularından Stefano Accorsi (baba Fernando rolünde) eslik ediyor.

SON DERS

Yönetmen: Mustafa Uğur Yağcıoğlu, Iraz Okumuş. Oyuncular: Ferhan Sensoy, Kaan Urgancıoğlu, Ece Uslu, Durul Bazan, Ekin Türkmen, Ege Aydan, Dost Elver, Engin Hepileri, Birce Akalay, Burak Sarımola. Senaryo: Mustafa Uğur Yağcıoğlu. Görüntü Yönetmeni: Colin Mounier, Ulas Zeybek. Müzik: Emrah Anul, Tolga Suntel. Yapım: Türkiye – Renkler Sanat (2007). Dağıtımcı: 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 8 Şubat 2008

Saffet Ercan (Ferhan Şensoy), yurt dısından ülkesine dönünce bir üniversitede öğretim görevlisi olarak calısmaya baslar. Öğrencilerine öğretecekleri, okuldaki müfredatla sınırlı değildir. Zira verdigi ilk ders 'kimsenin okuldan alınacak derse ihtiyacı olmadıgıdır.' Öğrencilerinden birinin onu fark etmesi ile bambaska bir dünya açılır önlerine. Geçmisinin açığa çıkmasıyla birlikte Saffet Hoca'nın hayatı, üniversite öğrencisi Ulaş (Kaan Urgancıoglu) ile garip bir sekilde kesisir.

NOTLAR: "Okul" ve "Sınav"da üniversiteye hazırlanan stresli gençleri izlemistik. "Son Ders"in basrolünde ise sınavı geçmeyi basarıp üniversiteye kapağı atanlar ve onlara hayatı öğreten sıra dısı bir hoca yer alıyor. Komedi türünde izlemeye alıstığımız Ferhan Sensoy, canlandırdığı Saffet Hoca karakteriyle hayli dramatik bir performans sergiliyor bu kez. "Hayatta söylemek istediklerini, duygularını, sevdiğini söylemeyi erteleme. Çünkü hayat planladığın gibi gitmeyebilir, yarın hiç olmayabilir" seklindeki söylemi ve alısılmısın dısındaki öğretmen portresi ile hafiften "Ölü Ozanlar Derneği" havası veren "Son Ders", kuşak çatışmasını ele alırken bir yandan da eğitim sistemini elestiriyor.

SEMUM

Yönetmen: Hasan Karacadağ. Oyuncular: Ayça İnci, Burak Hakkı, Cem Kurtoğlu, Sefa Zengin, Bahtiyar Engin, Yıldırım Öcek, Levent Sülün, Nazlı Ceren Argon, Hakan Meriçliler. Senaryo: Hasan Karacadağ. Görüntü Yönetmeni: Seyhan Bilir. Müzik: Justin R. Durban. Yapımcı: Hasan Karacadağ. Süre: 120 dk. Yapım: Türkiye (2008). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 8 Şubat 2008

27 yasındaki Canan Karaca (Ayça İnci) ve kocası Volkan (Burak Hakkı) yeni aldıkları büyük bir eve tasınırlar. Önceleri her sey çok iyi gitse de Canan yavas yavas baska bir varlığa, kendisine hükmetmeye baslayan bir yaratığa dönüsmeye baslar. Kendisine görünen ve ona cehennem dakikaları yasatan bu varlık, karabasanlarla başlayan iskencelerini, Canan'ın bedenini ele geçirerek devam ettirir. Şeytan'ın en sadık hizmetkârı olan Semum kendisine hedef olarak neden Canan'ı seçmistir ve ona ne yapacaktır?

NOTLAR: "Eger bu film bizi, kesif kokulu sırlarla dolu düşler âleminin, sonsuz kaoslarla sarmalanan bilinmezlerine bir adım daha yaklastırabilecek ve 2 saatlik süre icerisinde kâinatta yalnız olmadığımızı hissettirebilecekse ne mutlu bana!" Hasan Karacadağ, "Dabbe"den sonraki filmi "Semum"un amacını böyle özetlemis. Sinemamızın ilk yaratık filmi olarak ilan edilen (The Exorcist benzeri) "Semum" da "Dabbe" gibi adını Kuran'dan alıyor ve hikâyenin çıkış yeri yine İzmir... Bu sehirde yasayan Canan Karaca adlı kadın basına gelenleri Cehennem Günlüğü adıyla Hasan Karacadağ'a bir mektupta anlatmış ve Karacadağ da genç kadının öyküsünden esinlenerek "Semum"un senaryosunu yazmıs. İçine girdiği insana cehennem gibi bir hayat yaşatan, seytan ile cin karısımı kötücül bir varlık olarak tanımlanan Semum'un görüntüsü için Karacadağ, İslam literatürünü gözden geçirerek üç ay boyunca çizimlerle uğraşmış. Yönetmenin çizdiği yaratık beyazperdeye, tamamı Türkler'den oluşan bir ekip tarafından 3D teknolojisiyle yansıtılmıs. Filmde Semum, Kıptice (eski Mısır dili) konusmakta. Yönetmen bu dilin doğru kullanımı için konunun uzmanlarından detaylı bilgi almış.

ESRARENGİZ KADIN

LA SCONOSCIUTA

Yönetmen: Giuseppe Tornatore. Oyuncular: Kseniya Rappoport, Michele Placido, Claudia Gerini, Margherita Buy, Pierfrancesco Favino, Piera Degli Esposti, Clara Dossena, Alessandro Haber, Angela Molina, Pino Calabrese. Senaryo: Giuseppe Tornatore. Görüntü Yönetmeni: Fabio Zamarion. Kurgu: Massimo Quaglia. Müzik: Ennio Morricone. Yapım Tasarımcısı: Tonino Zera. Süre: 118 dk. Yapım: İtalya, Fransa (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 8 Şubat 2008

Irena (Kseniya Rappoport), İtalya'dan gelmiş Ukraynalı bir göçmendir. Burada bir iş bulur: genç bir annenin yanında hizmetçi ve çocuk bakıcısı olarak çalışmaya başlar. Irena'nın içine kapanık ve tuhaf davranışlarının kaynağı ise geçmişinde gizlidir. İtalya'ya gelmeden önce ülkesinde utanılacak ve herkesten gizlemek zorunda olduğu bir yaşamı vardır. İtalya'da çalıştığı ev, geçmişinden kaçmak için ideal bir yer gibi görünse de onu bu eve tesadüfler getirmemiştir.

NOTLAR: Her izleyicinin sinema belleğinde bir sekilde yer etmis "Cinema Paradiso-Cennet Sineması"nun yönetmeni, uzunca bir aradan sonra seyirciyi sarsıcı ve karanlık bir yapımla selamlıyor. Son olarak 2000 yılında Monica Bellucci'li "Malèna"ya imza atan Giuseppe Tornatore'nin sıradaki projesi, 2. Dünya Savası'nda Leningrad'ı kusatan Alman ordusuna karsı Ruslar'ın verdiği mücadeleyi konu alan "L'Assedio di Leningrado" idi. Ancak yapım sürecindeki problemler nedeniyle bu proje süresiz olarak ertelenince yerini "La Sconosciuta" aldı. Uluslararası çocuk ticareti ve fahiselik gibi trajik gerçekleri konu alan yapım, kara filme yakın duran tarzı, (yönetmenin önceki filmlerinde de beraber çalıştığı) Ennio Morricone'nin müzikleri, gerilimi artıran flashback'leri ve hızlı kurgusuyla büyük begeni topladı. "La Sconosciuta" aslında yönetmenin 20 yıl önce okuduğu bir habere dayanıyor. Kocasının yardımıyla iki çocuğunu parayla baska insalara satan bir annenin hikâyesi Tornatore'yi o kadar etkilemiş ki, "eğer o kadın olanları arkasında bırakmak isteseydi ne olurdu" fikrinden hareketle bu filmin senaryosunu yazmış. Basroldeki Kseniya Rappoport, ünlü aktörlerle çalışmış bir tiyatro oyuncusu ve bu filmdeki performansıyla izleyenlerin övgüsünü topladı. İtalya'nın Oscar'ı sayılan David di Donatello Ödülleri'nde 7 dalda aday olan film, En İyi Yönetmen ve En İyi Kadın Oyuncu'nun (Kseniya Rappoport) da aralarında olduğu 5 dalda ödül kazandı. "La Sconosciuta" bu sene En İyi Yabancı Film kategorinde İtalya'nın Oscar adayı. Bakalım Tornatore, "Cinema Paradiso"dan 18 sene sonra bir kez daha İtalya'ya Oscar ile dönebilecek mi?

AYIN FİLMLERİ

120

Yönetmen: Murat Saraçoğlu, Özhan Eren. Oyuncular: Özge Özberk, Burak Sergen, Cansel Elçin, Emin Olcay, Demir Karahan, Ahmet Uz, Oytun Öztamur, Alican Yılmaz, Ozan Cem Dur, Deniz Güngören. Senaryo: Özhan Eren. Görüntü Yönetmeni: Mustafa Kuşçu. Kurgu: Ali Üstündağ. Müzik: Özhan Eren. Sanat Yönetmeni: Meral Özen. Yapımcı: Özhan Eren. Süre: 115 dk. Yapım: Türkiye (2007). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

1914... Van... Jandarma Tümeni'nden gelen acil bir telgraf, süratle cephane yetiştirilmediği takdirde Van'ın tehlikede olduğunu bildirmektedir. Ancak o günlerde Van kar altındadır. Hayvanlar karlı dağları yürüyememekte, kağnı ve arabalar ise işlememektedir. Yapılacak tek şey, cephaneyi yayaların sırtında nakletmektir. Ancak şehirde resmi görevliler dışında, ihtiyarlarla kadınlardan başka çok az sayıda "eli tüfek tutan erkek" kalmıştır. Onlar da Taşnak Çeteleri'ne karşı şehri ve ailelerini korumak için şehirde kalmak zorundadır. Cephanenin çocuklar tarafından taşınmasından başka seçenek kalmamıştır. Bu zorlu görev için yaşları 12 ile 17 arasında değişen 120 çocuk seçilir. Bu yolculuk çocuklar için hiç de kolay olmayacak, tam bir ölüm-kalım savaşına dönüşecektir.

NOTLAR: Sarıkamış'a Giden Yol adlı araştırma kitabının yazarı ve Kara Tren, Turnalara Tutun da Gel gibi ünlü türkülerin bestecisi Özhan Eren, her ne kadar Van'da anıtı dikilmiş olsa da tarihin tozlu raflarında kalmaktan kurtulamamış büyük bir kahramanlık destanını beyazperdeye taşıyor. Eren, senaryosunu yazıp müziklerini bestelediği "120"yi, televizyon kökenli Murat Saraçoğlu ile beraber yönetti. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Sinema Destekleme Kurulu'ndan 400 bin YTL destek alan yapımın hazırlıkları Haziran 2005'te başladı ve yaklaşık 2 yıl sürdü. Filmin tamamının Van'da çekilmesi planlanıyordu ancak kentte tarihi dokuya uygun yapı kalmamış olması sebebiyle 1914 yılına ait şehir içi sahneler Safranbolu'da çekildi. Kış sahneleri ile karlı dağlardaki yolculuğun çekimleri ise Van'da yapıldı. Bu sahneler için Çaldıran'dan 40 kamyonla 120 ton kar getirildi. Yaklaşık 3 milyon dolar bütçeli filmde yüzlerce öğrenci, 2000'e yakın figüran kullanıldı. Filme adını veren 120 çocuğu canlandıranlar arasında Van valisi başta olmak üzere birçok bürokrat ve öğretim görevlisinin çocukları bulunuyor. Özge Özberk ve Cansel Elçin'in yer aldığı filmde Burak Sergen, iki kardeşi birden canlandırıyor.

NOT: SENİ SEVİYORUM

P.S. I LOVE YOU

Yönetmen: Richard LaGravenese. Oyuncular: Hilary Swank, Gerard Butler, Lisa Kudrow, Gina Gershon, James Marsters, Kathy Bates, Harry Connick Jr., Jeffrey Dean Morgan, Dean Winters, Anne Kent. Senaryo: Richard LaGravenese, Steven Rogers (Cecelia Ahern'in aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Terry Stacey. Kurgu: David Moritz. Müzik: John Powell. Yapım Tasarımcısı: Shepherd Frankel. Yapımcı: Wendy Finerman, Broderick Johnson, Andrew A. Kosove, Molly Smith. Süre: 126 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Hayatının aşkı, İrlandalı Gerry (Gerard Butler) ile evlenen Holly Kennedy (Hilary Swank) güzel, akıllı ve mutlu bir kadındır. Ancak günün birinde Gerry, amansız bir hastalığa yakalanır. Genç adam karısını çok iyi tanımaktadır ve öldüğü takdirde Holly'nin mahvolacağını bilmektedir. Ölmeden önce eşine farklı zamanlarda eline geçecek şekilde bir dizi mektup yazar. Holly bu mektuplardan ilkini 30. doğum gününde okur. Yaşamına ışık tutan bu mektuplar sayesinde genç kadın ölümle başa çıkmayı öğrenecek ve kendini yeniden keşfedecektir.

NOTLAR: Akıllara 1930'ların aynı adlı popüler şarkısını ya da ünlü Beatles şarkısını getiren "PS, I Love You" aslında bir roman uyarlaması. İrlandalı yazar Cecelia Ahern'in (İrlanda başbakanı Bertie Ahern'in kızı) ilk romanı olan PS, I Love You, ilk kez 2004 Nisan'ında yayımlandı ve ülkesinde tam 19 hafta en çok satanlar listesinde bir numara oldu. Roman adını, Gerry'nin Holly'ye yazdığı mektupların bitiş notundan alıyor. Bu eserden uyarlanan film genel olarak romana sadık kalsa da bir Hollywood yapımı olduğu için senaryoda bazı değişiklikler yapılmış. Örneğin kitapta Gerry ve Holly İrlandalı'dır ve ikisi de İrlanda'da yaşar. Filmde ise sadece Gerry İrlandalı'dır ve çift New York'ta yaşamaktadır. Romanda okulda tanışan ikili o zamandan beri beraberdir. Filmde ise Holly, Gerry ile İrlanda'da tanışır. Kitapta Kennedy, Holly'nin kızlık soyadıdır ve Gerry'nin soyadından bahsedilmez. Filmin yönetmeni "The Fisher King" ve "The Bridges of Madison County"nin senaristi olarak tanınan Richard LaGravenese. 2007 yılında ABD'de LaGravenese imzalı iki film birden vizyona girdi. Sene başında "Freedom Writers" ve sene sonunda da "P.S. I Love You". İşin ilginç tarafı her iki yapımda da Hilary Swank'in başrolde olması. Hayli duygusal ve mendil ıslatan bir yapım olan "P.S. I Love You"da Swank'e "300"ün Kral Leonidas'ı Gerard Butler eşlik ediyor.

REDACTED

Yönetmen: Brian De Palma. Oyuncular: Kel O'Neill, Ty Jones, Daniel Stewart Sherman, Izzy Diaz, Rob Devaney, Patrick Carroll, Qazi Freihat, Shatha Haddad, Mike Figueroa, Ohad Knoller. Senaryo: Brian De Palma. Görüntü Yönetmeni: Jonathon Cliff. Kurgu: Bill Pankow. Yapım Tasarımcısı: Phillip Barker. Yapımcı: Jason Kliot, Simone Urdl, Joana Vicente, Jennifer Weiss. Süre: 90 dk. Yapım: ABD, Kanada (2007). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Irak'ın Samarra kentinde görevli Amerikan birliği, bir Iraklı ailenin evine baskın yapar ve evin babasını gözaltına alır. Baskının ardından bu birlikte görevli askerlerden Reno Flake (Patrick Carroll) ve B.B. Rush (Daniel Stewart Sherman) tekrar o eve giderek, gözaltına alınan adamın 15 yaşındaki kızına tecavüz eder, ardından da kızla beraber tüm ev halkını öldürürler. Bu olayı örtbas etmeye çalışanlar olduğu gibi suçu işleyenlerin cezalandırılmasını isteyenler de vardır.

NOTLAR: Irak'ta yaşanmış gerçek bir trajediden esinlenen "Redacted", Brian De Palma imzalı bir mockumentary (sahte/kurmaca belgesel). Geçtiğimiz sene Venedik Film Festivali'nde Palma'ya En İyi Yönetmen ödülü kazandıran "Redacted"a konu olan olay 2006'da yaşandı. Mahmudiye'de bir grup Amerikan askeri bir eve baskın düzenlemiş ve tecavüz ettikleri 14 yaşındaki genç kızı ailesiyle birlikte öldürmüş, ardından hepsini yakmıştı. Olayın ortaya çıkmasından sonra ABD'deki askeri mahkemede yargılanan askerler 110 yıla varan hapis cezalarına çarptırıldı. 5 milyon dolar bütçeli "Redacted"ın çekimleri Ürdün'ün başkenti Amman'da yapıldı. HD video ile gerçekleştirilen filmde belgesel mantığını korumak amacıyla dijital kamera görüntüleri, video kayıtları ve internete yüklenmiş videolar kullanıldı. Redacted; düzeltilmiş, baskıya hazır hale getirilmiş anlamına geliyor. Palma'nın, "Redacted" ile dikkat çekmek istediği nokta, Amerikan medyasının Irak'taki gerçekleri saklaması ve yaşananlarla ilgili haberlere ancak internetten ulaşılabilmesi. Ancak gelin görün ki, Palma da bir "düzeltme" vakasının kurbanı oldu. "Redacted"ın dağıtımcısı Magnolia Pictures, kurbanların ailelerini yaralayacağı ve bunun da dava açma tehlikesi yaratacağı ihtimali nedeniyle filmde yer alan Iraklı kurbanların fotoğraflarında yüzlerin karartılmasını istedi. Dip not olarak şunu da belirtmekte fayda var: ABD askerlerinin Irak'ta yaşadıklarını ve Iraklılar'a yaşattıklarını gözler önüne serme iddiasında olsa da, filmdeki iki iyi Amerikalı'nın hunharca öldürülüşünü sergilemesi, yönetmenin samimiyetinin sorgulanmasına neden oluyor.

YOUTH WITHOUT YOUTH

Yönetmen: Francis Ford Coppola. Oyuncular: Tim Roth, Alexandra Maria Lara, Bruno Ganz, André Hennicke, Marcel Iures, Adrian Pintea, Alexandra Pirici, Florin Piersic Jr., Zoltan Butuc, Adriana Titieni. Senaryo: Francis Ford Coppola (Mircea Eliade'in aynı adlı kısa romanından). Görüntü Yönetmeni: Mihai Malaimare Jr. Kurgu: Walter Murch. Müzik: Osvaldo Golijov. Yapım Tasarımcısı: Calin Papura. Yapımcı: Francis Ford Coppola. Süre: 124 dk. Yapım: ABD, Almanya, İtalya, Fransa, Romanya (2007). Dağıtımcı: Pinema.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Dominic Matei (Tim Roth) 2. Dünya Savaşı öncesinde akademik çalışmalarına devam eden yaşlı bir profesördür. Bir gün profesörü yıldırım çarpar. Bu olaydan sonra bedensel olarak 30 yaşın dinçliğine geri döner. Dil bilimi ve bilinç üzerine yaptığı çalışmalar sırasında hayatının aşkı Laura (Alexandra Maria Lara) ile tekrar karşılaşır. Entellektüel zekâsı, bilimsel çalışmaları ve özel yeteneği Naziler'in dikkatini çekmiştir. Bir süre sonra Naziler tarafından izlendiğinin farkına varınca kaçar. Bu kovalamaca İsviçre, Malta ve Hindistan boyunca devam edecektir.

NOTLAR: Francis Ford Coppola'nın 10 sene aradan sonra yönetmen koltuğuna oturduğu "Youth Without Youth"; Romen din tarihçisi, yazar Mircea Eliade'nin aynı adlı romanından (filmografisinin kilometrataşları uyarlamalardan müteşekkil) Coppola tarafından uyarlandı. Coppola'nın bu romanla tanışması eski arkadaşı, aynı zamanda Eliade'nin öğrencisi olan Wendy Doniger sayesinde olmuş. Romanya'da çekilen film, 17 milyon dolar gibi düşük bir maliyetle kotarılmış. Filmi finanse eden de, Coppola'nın California'daki üzüm bağlarında ürettiği şaraplar olmuş. "Youth Without Youth" için genel kanı, sinema tarihine birçok başyapıt armağan etmiş bir sinemacı için biraz "hafif" kaldığı yönünde. Coppola'nın, yönetmenliğe uzunca bir süre ara verdikten sonra seyircide eski günlere dönüş beklentisi yaratmasının bunda payı büyük olsa gerek.

AYIN FİLMLERİ

CANAVAR

CLOVERFIELD

Yönetmen: Matt Reeves. Oyuncular: Michael Stahl-David, Mike Vogel, Lizzy Caplan, Jessica Lucas, Odette Yustman, T.J. Miller. Senaryo: Drew Goddard. Görüntü Yönetmeni: Michael Bonvillain. Kurgu: Kevin Stitt. Yapım Tasarımcısı: Martin Whist. Yapımcı: J.J. Abrams, Bryan Burk. Süre: 90 dk. Yapım: ABD (2008). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Japonya'ya gitmeye hazırlanan Rob (Michael Stahl-David), arkadaslarıyla beraber veda partisinde biraraya gelir. Hep beraber eglenirken, dısarıdan kulakları sağır eden bir gürültü duyulur. İnsanların cığlıkları ve korkunç bir kükreme sesi birbirine karısır. New York sokakları enkazla dolmustur. Ardı ardına gelen felaketler sonucunda ortaya çıkan gerçek, sehre gökdelen büyüklüğünde bir canavarın saldırdığıdır.

NOTLAR: Daha vizyona girmeden önce renkli reklam kampanyası ve meraklandırma taktiğiyle canavarlı filmler arasında kendine özel bir yer edindi "Cloverfield". "Transformers"ın gösterimi öncesine yerlestirilen ve Özgürlük Heykeli'nin basının sokaklara fırladığını gösteren teaser'ında filmin adı değil sadece vizyona gireceği tarih vardı. Yapımcı cephesinde belirlenmiş olsa da filmin adını araştıranların karşına "Untitled J.J. Abrams Project" başlığı çıkıyordu. Bir süre filmin isminin Slusho ya da Colossus olacağı söylentileri çıktı. Yapımcılar cephesindeyse iki film adı alternatifi vardı: Greyshot (Central Park'taki küçük köprü) ya da Cloverfield (Abrams'ın ofisinin bulunduğu Batı Los Angeles'taki cadde). Abrams önceleri Cloverfield isminin takma ad gibi durduğunu düşünse de basına sızıp insanların diline yerlesince Cloverfield'ı tercih etti. "Cloverfield", "Godzilla" ve "Blair Witch Project" karısımı bir yapım izlenimi veriyor. "King Kong", "Alien" ve "The Thing"i de listeye eklemek mümkün. 11 Eylül'ü anımsatan kaos ve korku atmosferi de cabası. Filmin basında karakterleri ve aralarındaki iliskiyi anlatan 20 dakikalık parti sahnesinden sonra heyecan dozu sürekli artan filmin senaristi, "Lost" ve "Alias" adlı televizyon dizilerinde yapımcı ve yazar olarak Abrams'la calısan Drew Goddard. Filmin yönetmeni Matt Reeves, "Godzilla'da nükleer çağın ve atom bombasının endisesi hâkimdi. Aynı sekilde 'Cloverfield' da zamanımızın bir metaforu ve sömürü olmadan bu hissiyatı yakalamaya calısan bir yapım" demis. 25 milyon dolar gibi kendi türünde düsük denebilecek bir bütçeye sahip filmin, benzerlerine göre hayli ucuza mal olmasının nedeni çekimlerin elde video kamerayla yapılmış olması ve pek kalabalık olmayan oyuncu kadrosunun şöhretsiz oyunculardan oluşması.

BAYRAMPAŞA BEN FAZLA KALMAYACAĞIM

Yönetmen: Hamdi Alkan. Oyuncular: Vural Çelik, Doğa Rutkay, Tamer Karadağlı, Yasemin Conka, Okan Tangücü, Mahkûmlar, Gardiyanlar. Senaryo: Mahkûmlar. Görüntü Yönetmeni: Ferhat Öçmen. Kurgu: Ulas Cihan Şimsek. Müzik: Mahkûmlar. Yapımcı: Birol Güven. Süre: 106 dk. Yapım: Türkiye - Digital Platform, Mint Prodüksiyon (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 22 Şubat 2008

Evli ve bir çocuk babası olan Erdem (Vural Çelik), hayatını kuaförlük yaparak kazanmaktadır. Bir gün asker arkadası Ahmet'le karsılasan Erdem, onunla bir çay bahçesine gitmeye söz verir. Ne var ki Ahmet bir uyusturucu satıcısıdır ve telefonları dinlenmektedir. Ahmet'le ortak çalıştığı şüphesiyle narkotik şube polisleri tarafından tutuklanan Erdem suçsuz olduğunu anlatmaya çalıssa da karısı dahil kimseyi inandıramaz. Bu arada Erdem'in hapishaneye düstüğü, oğlu Ali'den saklanır. Uzay savaslarını çok seven Ali babasının dünyayı uzaylıların saldırısından kurtarmak üzere seçilmiş bir komutan olduğunu sanmaktadır. Bu oyuna zamanla bütün koğuş destek olur. Erdem'in bu koğustaki misafirligi ise o kadar çabuk bitmeyecektir.

NOTLAR: Hamdi Alkan'ın ilk yönetmenlik denemesi olan "Bayrampasa Ben Fazla Kalmayacağım", cezaevi mahkûmlarının imzasını taşıyan hayli sıra dısı bir yapım. Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın destekledigi filmin yapım süreci 2006 Haziran'ında basladı. Senaryo Yazarları Derneği, Bayrampasa ve Pasakapısı Cezaevi'nde Hayal Kurmak Serbest Film Atölyesi adlı projeyi baslattı. Tutuklular, aralarında Safa Önal, Macit Koper, Levent Kazak ve Birol Güven'in de bulunduğu senaristlerden 3 ay boyunca senaryo yazım dersleri aldı. Bu calısma sonucunda 15 kişilik atölyelere bölünen 80 tutuklu tarafından toplam 15 hikâye yazıldı. "Bayrampasa Ben Fazla Kalmayacağım", bu hikâyelerden biri. Mahkûmlar sadece senaryoyu yazmakla kalmadı, filmin müziklerini de yaptı. Filmin afis fotoğrafını ise cezaevi tabur komutanı çekti. Bayrampasa Cezaevi'nde çekimleri yapılan ve gerçek mahkûmlarla gardiyanların rol aldığı filmin basrolünü, Avrupa Yakası'nın Kubilay'ı Vural Çelik oynuyor. Oyuncu kadrosu olusturulmadan önce cezaevindeki mahkûmlara en çok kiminle oynamak istedikleri sorulmus ve tamamına yakını Çelik'in adını vermis. Film adını da Erdem karakterinin "Ben suçsuzum, fazla kalmayacağım" sözünden alıyor.

RECEP İVEDİK

Yönetmen: Togan Gökbakar. Oyuncular: Şahan Gökbakar, Fatma Toptaş, Tuluğ Çizgen, Hakan Bilgin, Nedim Doğan, Vural Buldu, Hakan Akın, İsmail Hakkı, Volkan Can, Murat Akdağ. Senaryo: Şahan Gökbakar, Serkan Altuniğne. Görüntü Yönetmeni: Ertunç Şenkay. Yapımcı: Faruk Aksoy, Mehmet Soyarslan, Ayşe Germen, Raif İnan. Süre: 95 dk. Yapım: Türkiye - Aksoy Film, Özen Film, Kirli Kedi (2008). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 22 Şubat 2008

Yolda arabayla giderken biri cüzdanını düşürmüştür. Sokaklarda yaşayan bir adam, tam cüzdanı kapıp kaçacakken Recep İvedik (Şahan Gökbakar), onunla mücadele eder ve sahibine vermek üzere cüzdanı almayı başarır. Fakat kafayı çevirdiği anda cüzdanı vereceği adam çoktan gitmiştir. Recep İvedik, akşam evde televizyon seyrederken, cüzdanını düşüren adamın Antalyalı çok önemli bir iş adamı olduğunu öğrenir. Arabasına atlar ve cüzdanı sahibine vermek üzere Antalya'ya doğru yola çıkar. Ancak Antalya'da onu bambaşka bir sürpriz beklemektedir. Zira çocukluk aşkı da bu şehre gelmiştir. Artık Recep İvedik'in tek bir amacı vardır; kendisini tanıyamayan ve hatırlamayan çocukluk aşkına kendini beğendirmek.

NOTLAR: Dikkat Şahan Çıkabilir adlı televizyon şovunda doğan Recep İvedik karakteri, önceleri pencere önünde oturan ve devamlı bira içen agresif adam olarak tanındı. Maganda hareketleri, mimikleri ve tuhaf konuşması kadar tek kaşlı ve aşırı kıllı görüntüsüyle de seyirci tarafından çok sevildi. Şahan Gökbakar'ın yarattığı diğer karakterler arasında bir adım öne çıkan ve bolca kahkahalık malzeme barındıran Recep İvedik'i şimdi de uzun metrajlı bir sinema filminin başrolünde izleyeceğiz. Filmin yönetmeni, Togan Gökbakar. Hatırlanacağı gibi ağabey-kardeş Gökbakarlar, ilk sinema filmleri olan "Gen"de de beraber çalışmışlardı. Togan'ın yönettiği filmde Şahan, yüzünü saklayan bir maske altında oynamış ve filmin finali dışında çok az sahnede yer almıştı. Recep İvedik karakteri için her çekim günü 2 saatlik zorlu bir makyaj sonucunda vücuduna yapıştırılıp asetonla çıkartılan kıllar nedeniyle zor günler yaşayan Şahan Gökbakar'ın niyeti bunu bir komedi serisine dönüştürmek. Eğer seyirci İvedik'i beyazperdede izlemek için salonları doldurursa, önümüzdeki senelerde devam filmlerinin geleceği kesin gibi.

HAZAN MEVSİMİ: BİR PANAYIR HİKÂYESİ

Yönetmen: Mehmet Eryılmaz. Oyuncular: Zümrüt Erkin, Fatih Al, Erol Babaoğlu, Tarık Köksal, Ahu Sıla Bayer, Halil Kumova, Figen Yalçın, Erol Tezeren. Senaryo: Mehmet Eryılmaz. Görüntü Yönetmeni: Behiç Gülsaçan. Kurgu: Mehmet Eryılmaz, Uğur Hamidoğulları. Müzik: Taner Sarf. Sanat Yönetmeni: Deniz Özen. Yapımcı: Cavide Ekiz. Süre: 113 dk. Yapım: Türkiye – Çan Film (2007). Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

Her ne kadar renkli ve eğlenceli bir hayat olduğu sanılsa da, panayırda çalışmak hiç de göründüğü gibi kolay değildir. Giderek yok olan bu eğlence sistemi kendi insanları arasında şiddet dolu, dengesiz ilişkiler yaratmaktadır. Panayırın yakınındaki inşaatta çalışan Cemal (Fatih Al) ile bulduğu her panayırda çalışan gezgin şarkıcı Nursen (Zümrüt Erkin) umutsuzca birbirine aşık olurlar. İkisi de bir yerde kök salamayan, rüzgâr nereden eserse oraya savrulan insanlardır.

NOTLAR: 1983'te Yeşilçam'da fotoğrafçılık ve yönetmen yardımcılığıyla sektöre adım atan, şimdiye kadar pek çok reklam filmi, klip ve belgesel yöneten, yakın zaman önce "İklimler"de (Nuri Bilge Ceylan'ın üniversitede aynı odayı paylaştığı meslektaşı Mehmet rolünde) izlediğimiz Mehmet Eryılmaz, ilk uzun metraj filmine imza attı. 1989'da panayırlarla ilgili bir belgesel çalışması yapan Eryılmaz, yıllar sonra bu konuyu senaryoya dökmüş. Yok olmaya yüz tutmuş kültür miraslarımızdan biri olan panayır eğlencelerini merkeze aldığı "Hazan Mevsimi"nde yönetmen, şiirsel dili ve panayır atmosferiyle modern bir peri masalı anlatıyor seyirciye. Tiyatro kökenli isimlerden müteşekkil oyuncu kadrosuyla kotarılan film, 2006'da "Yine Hazan Mevsimi" adıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Sinema Destekleme Kurulu'ndan 250 bin YTL destek almıştı. Filmin çekimleri hâlâ varlığını sürdüren 4 farklı panayırda yapıldı ve yapımda gerçek panayır çalışanları da rol aldı. "Hazan Mevsimi için kısaca 'tutunamayanların hikâyesi' diyebiliriz. Hepimizin hayatla kurduğu ilişki içinde, değişik ölçülerde yaşadığı bir ruh halinin hikâyesi... Tantanalı ve eğlenceli bir ortamda, acı, buruk ve hüzünlü bir hikâye..." şeklinde tanımlamış filmini Mehmet Eryılmaz.

AYIN FİLMLERİ

PLAJDA

Yönetmen: Murat Şeker. Oyuncular: Sarp Apak, Gürgen Öz, Tuba Ünsal, Tuğçe Ersoy, Turgay Tanülkü, Güçlü Yalçıner, Fatih Koyunoğlu. Senaryo: Murat Dişli. Görüntü Yönetmeni: Murat Tuncel. Yapımcı: Sinan Çetin. Yapım: Türkiye – Plato Film (2007). Dağıtımcı: Kenda.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

Çocuk tiyatrosunda oyunculuk yapan Ali (Sarp Apak) ve Can (Gürgen Öz) aynı evde yaşayan ve geçim sıkıntısı çeken iki kankadır. En büyük hayalleri iyi birer oyuncu olup sinema filmlerinde rol almaktır. Ali ve Can günün birinde davetli olmadıkları bir film tanıtım partisine giderler. Amaçları "Plajda" isminde bir gençlik filmi çeken yönetmene kendilerini göstermektir. Ama filmdeki tüm roller ayarlanmıştır ve sadece iki çirkin kadın oyuncuya ihtiyaç vardır. Aradıklarını bulamayan ikili parti çıkışı otoparkta bir anda mafya hesaplaşmasının ortasına düşer. Hem polis hem de mafya, görgü tanığı ikiliyi aramaktadır. Son çare olarak ikili, kadın kılığına girerek film ekibine dahil olur. Filmin çekimleri devam ederken mafya da çekimin yapıldığı otele doğru yola çıkar.

NOTLAR: Sinan Çetin'in eski asistanı Murat Şeker, yönetmen koltuğuna oturduğu ilk sinema filmi "2 Süper Film Birden" ile olumlu eleştiriler almıştı. Şeker'in ikinci filmi "Plajda" bir gençlik komedisi. "Bazıları Sıcak Sever"deki gibi kadın kılığına giren iki ana karakterin etrafında gelişen olaylar, "2 Süper Film Birden" gibi film içinde film tarzında vücut buluyor. Cinsellik dolu gençlik komedileriyle dalgasını geçen "Plajda"nın iddiası, seyirciye "seviyeli" bir gençlik komedisi sunmak. Filmin başrollerini, beyazcamın meşhur ettiği iki genç isim, Avrupa Yakası adlı dizide de beraber rol alan Sarp Apak ve Gürgen Öz paylaşıyor. Murat Şeker, fazla ara vermeden üçüncü filmi "Aşk Tutulması"nın çekimlerine başlayacak.

WINX CLUB: KAYIP KRALLIĞIN SIRRI

WINX CLUB - IL SEGRETO DEL REGNO PERDUTO

Yönetmen: Iginio Straffi. Senaryo: Iginio Straffi, Sean Molyneaux. Kurgu: Annita Romanelli. Yapımcı: Iginio Straffi. Süre: 85 dk. Yapım: İtalya, ABD (2007). İthalatçı: Filma Ltd. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 22 Şubat 2008

On altı yıl önce Sihirli Boyut'un en güçlü savaşçı büyücüleri kendilerini, mutlak kötüyle savaşmak adına kurban etmiştir. Bu savaşta ailesi kaybolan ve gezegeni Sparks yok edilen Prenses Bloom, ablası Daphne'nin kendini feda etmesi sayesinde kurtulur. Bloom dünyada kendisini evlat edinen aile tarafından sıradan bir kız olarak büyütülür. Ta ki bir peri olduğunu öğrenene kadar... Peri güçlerini geliştirmek için gittiği Alfea Peri Okulu'nda kendi gibi peri olan beş arkadaşı Flora, Stella, Layla, Miusa ve Tecna ile Winx Club'ı kurar ve birbirlerine kenetlenerek kötülüğe karşı savaşmaya başlar. Yıllar önce kaybolan anne babasını arayan Bloom'un, kayıp krallığı kurtarıp Sparks Prensesi olup olamayacağını bu savaşın sonucu belirleyecektir.

NOTLAR: Iginio Straffi'nin imzasını taşıyan Winx Club çizgi serisi, 2004 yılında İtalyan televizyonunda yayınlanmaya başlar başlamaz özellikle kız çocuklarının kalbini fethetti. Winx Club üyesi altı peri kızının, cadılara yani kötülere karşı savaşını anlatan çizgi dizi, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu yaklaşık 130 ülkede seyirciyle buluşuyor. Perilerin sihirli dünyası ayrıca internet sitesi, oyunları, aylık dergisi ve yüzlerce yan ürünüyle de çok geniş bir hayran kitlesine ulaşıyor. İtalyan televizyonunda 3. sezonu yayınlanan ve 78 bölüme ulaşan dizi, yaratıcısı Iginio Straffi'nin yönetiminde beyazperdeye geliyor. Tamamen bilgisayar teknolojisiyle hazırlanan animasyonun konusu, dizinin 3. sezonundaki olayların bitişini takip ediyor. Maceranın merkezinde, Straffi'nin Singapurlu eşi Joanne'dan ilham alarak yarattığı Bloom var. Türkiye ile birlikte 41 ülkede gösterime girecek olan "Winx Club: Kayıp Krallığın Sırrı"nda Hepsi grubunun seslendirdiği Sen Bir Tanesin ve Sadece Bir Kız ile Natalie Imbruglia'nın seslendirdiği All The Magic adlı şarkılar yer alıyor.

ÖLDÜREN SİS

THE MIST

Yönetmen: Frank Darabont. Oyuncular: Thomas Jane, Marcia Gay Harden, Laurie Holden, Andre Braugher, Toby Jones, William Sadler, Jeffrey DeMunn, Frances Sternhagen, Alexa Davalos, Nathan Gamble. Senaryo: Frank Darabont (Stephen King'in aynı adlı öyküsünden). Görüntü Yönetmeni: Ronn Schmidt. Kurgu: Hunter M. Via. Müzik: Mark Isham. Yapım Tasarımcısı: Gregory Melton. Yapımcı: Frank Darabont, Liz Glotzer. Süre: 127 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: TMC Film. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

Maine eyaletindeki küçük bir kasabada ansızın patlayan fırtına sonucunda kasabada elektrikler kesilmiş, her yeri enkaz ve moloz kaplamıştır. Kasabaya sanki başka bir dünyadan gelmiş izlenimi veren tuhaf bir sis tabakasının çökmesi üzerine korku ve panik içinde süpermarkete sığınan kasaba halkı arasında David Drayton (Thomas Jane) ve küçük oğlu Billy (Nathan Gamble) de vardır. Sis tabakasının içinde esrarengiz bazı yaratıkların gizlendiğini ilk fark eden David olur. Markete sığınan kasaba halkının korkuyla paniklemesi üzerine mantık devre dışı kalırken David kendisini en çok neyin korkuttuğunu merak etmeye başlamıştır: Sisin içinde pusuya yatmış canavarlar mı, yoksa marketin içindeki, daha düne kadar arkadaşı, komşusu bildiği insanların sergilediği tutarsız davranışlar mı?

NOTLAR: "The Shawshank Redemption" ve "The Green Mile" gibi iki unutulmaz yapıtla 90'lı yıllara damgasını vuran Stephen King-Frank Darabont ortaklığı, uzunca bir aradan sonra 3. kez huzurlarınızda. Filmin kaynağı olan King'in The Mist adlı öyküsü, ilk olarak 1980'de çeşitli yazarların öykülerinden oluşan Dark Forces adlı korku antolojisi için yazılmış, 1985'de de King'in Skeleton Crew adlı kitabında yazarın küçük rötuşlarla yenilediği haliyle yayımlanmıştı. Türkçe'ye Sis adıyla çevrilen Skeleton Crew'da toplam 21 hikâye yer almakta ve bunların en uzunu The Mist. 1983'te King'in "The Woman in the Room" adlı hikâyesini senaryolaştırarak kısa metraj film haline getiren Darabont, yazardan destek görünce ilk sinema filmi için düşündüğü kaynak yine King olur. Aklında iki seçenek vardır: The Mist ya da The Shawshank Redemption. Stephen King ile yaptığı görüşmeden sonra Darabont tercihini "The Shawshank Redemption"dan yana kullanır. "The Mist"e ise sıra ancak 15 yıl sonra gelir. "Her şeyden önce amacım bir korku filmi yapmaktı" diyen Darabont'un önceki King uyarlamalarıyla karşılaştırdığımızda "The Mist" farklı bir yerde duruyor. Her ne kadar süpermarket bir nevi hapishane işlevi görse de klasik bir hapishane draması değil "The Mist" ve başrolde de suçsuz yere demir parmaklıklar arkasına gönderilmiş bir adam yok. "The Mist"te canavarlardan canını kurtarmak için süpermarkete kapanan bir grup insan var. Tıpkı Romero'nun "Dawn of the Dead"inde zombilerden kaçan insanların sığındığı alışveriş merkezi gibi. İyimser ve hümanist bakış açısıyla tanınan Darabont'u en çok cezbeden de canavarların var olduğu tekinsiz bir atmosferde insanoğlunun karanlık yüzünü sergileme fırsatı olmuş. 18 milyon dolar bütçeli filmde yönetmen, King'in de rol almasını istemiş ama bu isteği gerçekleşmemiş. Darabont önceki King uyarlamalarında olduğu gibi "The Mist"in de senaryosunda bazı değişiklikler ve eklemeler yapmış. En bariz değişiklik, öykünün muallakta kalan ve izleyicinin hayal gücüne bırakılan finalinde olmuş. Darabont, filmin soru işaretleriyle bitmesini istememiş ve King'in de onayını alarak değişik bir son yazmış.

KALBİNİ DİNLE

AUGUST RUSH

Yönetmen: Kirsten Sheridan. Oyuncular: Freddie Highmore, Keri Russell, Jonathan Rhys Meyers, Terrence Howard, Robin Williams, William Sadler, Marian Seldes, Mykelti Williamson, Aaron Staton, Alex O'Loughlin. Senaryo: Nick Castle, James V. Hart. Görüntü Yönetmeni: John Mathieson. Kurgu: William Steinkamp. Müzik: Mark Mancina. Yapım Tasarımcısı: Michael Shaw. Yapımcı: Richard Barton Lewis. Süre: 100 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: Tiglon. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

August Rush (Freddie Highmore) bir müzik dehasıdır. Ancak yetimhanede yaşadığı için kimse ondaki yeteneğin farkında değildir. Gerçek anne babasının yaşadığına inanmakta ve sürekli onları bulacağı günü hayal etmektedir. Sonunda yetimhaneden ailesine kavuşmak için kaçar. Sokaklarda yaşayan bir serseri, Maxwell Wallace (Robin Williams) ona sahip çıkar ve yeteneğini kullanması için onu yönlendirmeye başlar. August Rush bir yandan büyülü yeteneğini insanlarla paylaşmaya başlarken, diğer yandan da ailesine kavuşmak için tutkuyla giriştiği macerada zorlukların üstesinden gelmeye çalışır.

NOTLAR: Çocuk oyuncudan yavaş yavaş genç yıldız adaylığına terfi etmeye başlayan Freddie Highmore'u müzikal bir dramda izleyeceğiz. "August Rush" oyuncu kadrosu açısından hayli zengin bir yapım. "Balıkçı Kral"ı anımsatan bir rolde izleyeceğimiz Robin Williams, "August Rush"da canlandırdığı karakter için Bono'yu örnek almış kendine. Önce Liv Tyler, sonra da Claire Danes'in oynayacağı söylenen rol ise Keri Russell'a gitmiş. Jonathan Rhys Meyers, filme sadece oyuncu olarak değil şarkıcı olarak da katkıda bulunmuş; Moondance ve This Time adlı şarkıları seslendirmiş. "August Rush" hakkındaki yabancı eleştirilere baktığımızda genel kanı, hikâyenin Charles Dickens'ın Oliver Twist'inin çağdaşlaştırılmış ve New York'a transfer edilmiş versiyonu olduğu yönünde.

AYIN FİLMLERİ

GÖZ

THE EYE

Yönetmen: David Moreau, Xavier Palud. Oyuncular: Jessica Alba, Parker Posey, Alessandro Nivola, Rade Serbedzija, Rachel Ticoti, Chloe Moretz, Tamlyn Tomita, Aaron Paul, Tegan Moss, François Chau. Senaryo: Sebastian Gutierrez. Görüntü Yönetmeni: Jeff Jur. Kurgu: Jeff Gullo. Müzik: Marco Beltrami. Yapım Tasarımcısı: James H. Spencer. Yapımcı: Paula Wagner, Don Granger. Yapım: ABD (2008). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

Los Angeles'ta yaşayan Sydney Wells (Jessica Alba), usta bir konser kemancısıdır. Çocukluğunda meydana gelen trajik bir olay sonucunda kör olmuştur. Yeniden görebilmesi için kornea nakli gereklidir. Sonunda çok beklediği o ameliyat gerçekleşir. Dr. Paul Faulkner'e (Alessandro Nivola) göre Sydney'in operasyonu başarılı geçmiştir. Genç kadın, ablası Helen'in (Parker Posey) yardımıyla görmeyi yeniden öğrenir. Ancak zamanla çeşitli gölgeler ve korkutucu hayaletler görmeye başlar. Ailesi ve arkadaşları genç kadının akıl sağlığından şüphelenmektedir. Sydney ise sahibini bilmediği gözün sadece kendisinin görebildiği korkunç bir dünyanın kapısını açtığına inanmaktadır.

NOTLAR: Oxide ve Danny Pang, ilk ortak filmleri olan "Bangkok Dangerous"ın 9 sene sonra Hollywood için yeniden çevrimini tamamlamak üzere iken, ikiz kardeşlerin ismini dünyaya duyuran "The Eye"ın da yeniden çevrimi vizyona giriyor. Üç filmlik "The Eye" serisinin 2002 tarihli ilk filminin remake'inin yönetmeni, beklendiği üzere Pang Kardeşler değil, beraber yazıp yönettikleri "Ils-Onlar" adlı korku filmiyle beğeni toplayan David Moreau ve Xavier Palud. "The Eye", Fransız yönetmenlerin ilk Hollywood filmi aynı zamanda. Yeniden çevrim için ilk tercih, doğrudan Moreau ve Palud olmamış. Japonya'da "Ringu" serisini yaptıktan sonra eserini ABD'ye transfer eden Hideo Nakata düşünülmüş önce. Başrol için de Renée Zellweger... Ancak yapımcı stüdyo değişince yönetmen koltuğuna David Moreau ve Xavier Palud oturmuş; başrole de Jessica Alba'ya gitmiş. "Gothika"nın senaristi Sebastian Gutierrez tarafından yazılan senaryo "The Eye" hayranlarında endişe yaratsa da rolüne altı ay boyunca keman dersi alarak hazırlanan Jessica Alba'nın performansı merak uyandırıyor.

OYUNBOZAN

THE GAME PLAN

Yönetmen: Andy Fickman. Oyuncular: Dwayne Johnson, Madison Pettis, Kyra Sedgwick, Roselyn Sanchez, Morris Chestnut, Hayes MacArthur, Brian J. White, Jamal Duff, Paige Turco, Gordon Clapp. Senaryo: Nichole Millard, Kathryn Price. Görüntü Yönetmeni: Greg Gardiner. Kurgu: Michael Jablow. Müzik: Nathan Wang. Yapım Tasarımcısı: David J. Bomba. Yapımcı: Mark Ciardi, Gordon Gray. Süre: 110 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

Joe Kingman (Dwayne "The Rock" Johnson), Amerikan futbolunun ünlü isimlerinden biridir. Zengindir, popülerdir ve kendine güveni tamdır. Joe, takımıyla birlikte şampiyonluk maçına hazırlanmaktadır. Müzmin bekar Joe tam da bu yoğun günlerde, varlığından haberi olmadığı bir kız çocuğunun babası olduğunu öğrenir. 8 yaşındaki Peyton (Madison Pettis) hayatına girince Joe'nun yaşamı değişmeye başlar. Çocuk partileri, bale gösterileri, yatakta okunan hikâyeler ve oyuncak bebekler girer hayatına. Ancak şampiyonluk maçına da sayılı günler kalmıştır.

NOTLAR: Sylvester Stallone ve Arnold Schwarzenegger'in ardından bir kaslı kahraman daha aile komedisinin yolunu tuttu. "The Rock" lakabıyla tanınan Dwayne Johnson, seleflerinden daha radikal bir tavır sergileyerek, lakabını son kez bu Disney komedisinde kullandığını, bundan sonra oyuncu kadrosunda sadece kendi ismiyle yer alacağını söylemiş. Bu açıklamadan aktörün filmografisinin komediye yakın duracağı sonucunu çıkarabiliriz. Zira Johnson'ın sonraki film projeleri arasında Steve Carell'lı Bond komedisi "Get Smart" ve "The Game Plan"ın ardından yeniden biraraya geleceği yönetmen Andy Fickman'ın "Witch Mountain" adlı bilim kurgu/komedisi var. "The Game Plan"ın merkezinde Amerikan futbolu olunca, filmin çekimleri de biraz maceralı olmuş. Dwayne Johnson, idmanlarda topuğundan yaralanınca zorunlu olarak çekimler ertelenmiş. Elvis fanatiği olan Andy Fickman ve Dwayne Johnson, Elvis Presley'den şarkılar ve posterler de eklemeyi ihmal etmemişler filme.

BENİMLE EVLENİR MİSİN?

27 DRESSES

Yönetmen: Anne Fletcher. Oyuncular: Katherine Heigl, James Marsden, Malin Akerman, Edward Burns, Melora Hardin, Judy Greer, Alexa Havins, Krysten Ritter, Peyton List, Maulik Pancholy. Senaryo: Aline Brosh McKenna. Görüntü Yönetmeni: Peter James. Kurgu: Priscilla Nedd-Friendly. Müzik: Randy Edelman. Yapım Tasarımcısı: Shepherd Frankel. Yapımcı: Gary Barber, Roger Birnbaum. Süre: 107 dk. Yapım: ABD (2008). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 29 Şubat 2008

Jane (Katherine Heigl) kendinden başka herkesi düşünen romantik bir genç kadındır. Hayatı, diğer insanları mutlu etmeye programlanmış gibidir. Bunun en bariz kanıtı ise gardrobundaki 27 adet nedime elbisesidir. Ancak kendisi bir türlü gelin olamamıştır. Jane, düğünden düğüne koştururken, düğün çılgınları hakkında bir hikâye yazan gazeteci Kevin'in (James Marsden) dikkatini çeker. Bu arada kız kardeşi Tess (Malin Akerman) kalbini, Jane'in patronu George'a (Edward Burns) kaptırır. George, Jane'in gizliden gizliye sevdiği adamdır. Bu da yetmezmiş gibi Tess ablasından, George ile düğününde nedimesi olmasını ister.

NOTLAR: "Grey's Anatomy" ile televizyonda, "Knocked Up-Kaza Kurşunu" ile de sinemada adını duyuran Katherine Heigl, "27 Dresses" adlı romantik komedinin başrolünde. Ona bir başka genç yetenek, "The Heartbreak Kid"de dikkatleri çeken "yeni Cameron Diaz" Malin Akerman eşlik ediyor. Filmin senaristi ise "Laws of Attraction" ve "The Devil Wears Prada"dan tanıdığımız Aline Brosh McKenna. Filmin, Heigl'in özel hayatıyla kesiştiği bir nokta var. Müzisyen sevgilisi Josh Kelley ile 23 Aralık 2007'de evlenen genç aktrisin filmi ülkesinde, düğününden hemen sonra 18 Ocak 2008'de vizyona girdi. Filmde Elton John'un Bennie And The Jets şarkısını söyleyen Heigl'in, bu sahnede izleyenleri kahkahaya boğduğu söyleniyor.

Ocak sürprizi

ÇAKMA BAŞKAN HOLLYWOOD'DA

CHURCHILL: THE HOLLYWOOD YEARS

Yönetmen: Peter Richardson. Oyuncular: Christian Slater, Neve Campbell, Miranda Richardson, Anthony Sher, Jessica Oyelowo, Jon Culshaw, Tom Clarke Hill, Hamish McColl, Romany Malco, Harry Enfield. Senaryo: Peter Richardson, Pete Richens. Görüntü Yönetmeni: Cinders Forshaw. Müzik: Simon Boswell, Rod Melvin. Yapım Tasarımcısı: Tom Burton. Yapımcı: Jonathan Cavendish, Dixie Linder, Ben Swaffer. Süre: 84 dk. Yapım: İngiltere (2004). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 28 Aralık 2008

Avrupa kıyılarında savaşmakta olan Amerikalı Winston Churchill (Christian Slater), örgütlenmek ve destek bulmak amacıyla Londra'ya gider. İngiltere, Almanya ile girilecek bir savaşın zararlarını düşünemeyecek kadar meşgul olan Kral George'un (Harry Enfield) yönetimindedir. Duyarlı, genç ve güzel prenses Elizabeth (Neve Campbell) Avrupa'da süren savaş ve sefalete duyarsız kalmayıp, bir şeyler yapmanın yollarını arar ve Jane Commoner sahte kimliği ile orduya kaydını yaptırır. Bu sırada tanışan Winston ile Elizabeth arasında karşı konulamaz bir aşk başlar ve genç sevgililer Avrupa'yı Naziler'in elinden kurtarmak için yola koyulur.

NOTLAR: Ülkesinde Aralık 2004'te vizyona giren "Churchill: The Hollywood Years", Türkiye'de üç sene gecikmeli olarak gösterim şansı bulan bir İngiliz komedisi. Film içinde film anlatan bu savaş komedisinin kaynağı ise tarihi gerçekleri çarpıtmasıyla ünlü Hollywood ve İngilizler'in efsane başbakanı Churchill. Film, İkinci Dünya Savaşı sırasında bir grup Amerikalı film yapımcısının Winston Churchill hakkında bir film yapmak için İngiltere'ye gelmesiyle başlıyor. Ancak yaşlı ve şişman Churchill rolünü, çok daha yakışıklı, karizmatik ve atletik bir aktörün oynamasına karar veriyorlar. Churchill de geleceğin kraliçesi 2. Elizabeth'in aşığı Amerikalı askere dönüşüyor. Winston Churchill'i Christian Slater'ın, Elizabeth'i de "Scream"in yıldızı Neve Campbell'ın canlandırdığı filmde ünlü İngiliz aktris Miranda Richardson da Hitler'in sevgilisi Eva Braun rolünde.

SWEENEY TODD: FLEET SOKAĞININ ŞEYTAN BERBERİ

SWEENEY TODD: THE DEMON BARBER OF FLEET STREET

Yönetmen: Tim Burton. Oyuncular: Johnny Depp, Helena Bonham Carter, Alan Rickman, Timothy Spall, Sacha Baron Cohen, Jamie Campbell Bower, Laura Michelle Kelly, Jayne Wisener, Ed Sanders, Gracie May. Senaryo: John Logan (Stephen Sondheim'in Sweeney Todd adlı müzikalinden). Görüntü Yönetmeni: Dariusz Wolski. Kurgu: Chris Lebenzon. Müzik: Stephen Sondheim. Yapım Tasarımcısı: Dante Ferretti. Yapımcı: John Logan, Laurie MacDonald, Walter F. Parkes, Richard D. Zanuck. Süre: 91 dk. Yapım: ABD, İngiltere (2007). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Filmle ilgili yazı 42. sayfada

ŞEYTAN DUYMADAN ÖNCE

BEFORE THE DEVIL KNOWS YOU'RE DEAD

Yönetmen: Sidney Lumet. Oyuncular: Philip Seymour Hoffman, Ethan Hawke, Albert Finney, Marisa Tomei, Rosemary Harris, Aleksa Palladino, Michael Shannon, Amy Ryan, Brian F. O'Byrne, Blaine Horton. Senaryo: Kelly Masterson. Görüntü Yönetmeni: Ron Fortunato. Kurgu: Tom Swartwout. Müzik: Carter Burwell. Yapım Tasarımcısı: Christopher Nowak. Yapımcı: Michael Cerenzie, William S. Gilmore, Brian Linse, Paul Parmar. Süre: 117 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: Tiglon. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Filmle ilgili yazı 62. sayfada

KAN DÖKÜLECEK

THERE WILL BE BLOOD

Yönetmen: Paul Thomas Anderson. Oyuncular: Daniel Day-Lewis, Paul Dano, Ciaran Hinds, Kevin J. O'Connor, Dillon Freasier, Barry Del Sherman, Paul F. Tompkins, Kevin Breznahan, Jim Meskimen, Sydney McCallister. Senaryo: Paul Thomas Anderson (Upton Sinclair'in Oil! adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Robert Elswit. Kurgu: Dylan Tichenor. Müzik: Jonny Greenwood. Yapım Tasarımcısı: Jack Fisk. Yapımcı: Paul Thomas Anderson, Daniel Lupi, JoAnne Sellar. Süre: 158 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Filmle ilgili yazı 52. sayfada

SİHİRLİ OYUNCAKÇI

MR. MAGORIUM'S WONDER EMPORIUM

Yönetmen: Zach Helm. Oyuncular: Dustin Hoffman, Natalie Portman, Jason Bateman, Zach Mills, Madalena Brancatella, Paula Boudreau, Mike Realba, Steve Whitmire, Liam Powley-Webster, Marcia Bennett. Senaryo: Zach Helm. Görüntü Yönetmeni: Roman Osin. Kurgu: Sabrina Plisco, Steven Weisberg. Müzik: Alexandre Desplat, Aaron Zigman. Yapım Tasarımcısı: Thérèse DePrez. Yapımcı: James Garavente, Richard N. Gladstein. Süre: 94 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

Filmle ilgili yazı 58. sayfada

CHARLIE WILSON'IN SAVAŞI

CHARLIE WILSON'S WAR

Yönetmen: Mike Nichols. Oyuncular: Tom Hanks, Julia Roberts, Philip Seymour Hoffman, Amy Adams, Terry Bozeman, Brian Markinson, Jud Tylor, Hilary Angelo, Cyla Batten, Kirby Mitchell. Senaryo: Aaron Sorkin (George Crile'ın Charlie Wilson's War: The Extraordinary Story of the Largest Covert Operation in History adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Stephen Goldblatt. Kurgu: John Bloom, Antonia Van Drimmelen. Müzik: James Newton Howard. Yapım Tasarımcısı: Victor Kempster. Yapımcı: Tom Hanks, Gary Goetzman. Süre: 97 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 8 Şubat 2008

Filmle ilgili yazı 48. sayfada

THE DARJEELING LIMITED

Yönetmen: Wes Anderson. Oyuncular: Owen Wilson, Adrien Brody, Jason Schwartzman, Bill Murray, Anjelica Huston, Amara Karan, Wallace Wolodarsky, Waris Ahluwalia, İrfan Khan, Barbet Schroeder. Senaryo: Wes Anderson, Roman Coppola, Jason Schwartzman. Görüntü Yönetmeni: Robert D. Yeoman. Kurgu: Andrew Weisblum. Yapım Tasarımcısı: Mark Friedberg. Yapımcı: Wes Anderson, Roman Coppola, Lydia Dean Pilcher, Scott Rudin. Süre: 91 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 15 Şubat 2008

Filmle ilgili yazı 64. sayfada

BOX OFFICE

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@merkezdergi.com.tr

TÜRKİYE box office — 11 - 13 Ocak 2008

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Seyirci	Top. Seyirci
1. Çılgın Dersane Kampta	Özen Film	213	1	224.843	224.843
2. Maskeli Beşler Kıbrıs	UIP	350	1	177.296	216.148
3. Kabadayı	UIP	275	5	66.423	1.742.220
4. Büyük Hazine: Sırlar Kitabı	UIP	150	2	44.195	203.002
5. Kutsal Damacana	Özen Film	155	4	27.507	530.691
6. Beyaz Melek	Medyavizyon	112	9	25.587	1.819.733
7. Arı Filmi	UIP	137	5	13.344	400.003
8. Benim Aşk Pastam	Pinema	8	1	6.044	6.044
9. Yargısız İnfaz	Best Line	22	2	5.227	21.825
10. Bana Söz Ver	Bir Film	10	1	4.231	4.231

1 Yıl önce — 2007

14 Aralık – 18 Ocak

1. Maskeli Beşler: Irak
2. Dünyayı Kurtaran Adam'ın Oğlu
3. Küçük Kıyamet
4. Eve Giden Yol 1914
5. Beynelmilel

2 Yıl önce — 2006

09 Aralık – 12 Ocak

1. Organize İşler
2. Babam ve Oğlum
3. Hababam Sınıfı 3.5
4. Keloğlan Kara Prens'e Karşı
5. King Kong

3 Yıl önce — 2005

10 Aralık – 13 Ocak

1. Büyü
2. G.O.R.A.
3. Büyük Hazine
4. Garez
5. Gönül Yarası

Sömestr farkı

Bir yıl 52 haftadan oluşur ve her hafta 7 gündür, fark yoktur, aynıdır diye düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Çünkü sinemacılar için 52 hafta içinde 4 haftanın çok ayrı bir yeri vardır. Bunlardan ikisi Şeker ve Kurban Bayramı'nı içine alan haftalar, diğer ikisi ise sömestr haftalarıdır. Sömestrde vizyona giren filmler, toplam seyirci sayısının en az yarısını bu haftalarda toplar. Öyle ki, başka haftalarda vizyona girse daha az seyirciye ulaşacak filmler, sömestrde vizyona çıkarılarak izleyici sayısında artış sağlanır. Hatta son zamanlarda seyirci garantili filmler de sömestrden 1-2 hafta önce vizyona çıkarılarak seyirci sayısının maksimuma ulaşması hedefleniyor.

2007 Sömestr Haftası: 26 Ocak – 11 Şubat (17gün)

Film	Vizyon T.	Sömestr Sey.	Toplam Sey.	Sömestr Oranı
Amerikalılar Karadeniz'de 2	26 Ocak 07	338.036	379.744	%89
Neşeli Ayaklar	26 Ocak 07	365.479	453.395	%81
Çılgın Dersane	26 Ocak 07	593.699	783.156	%76
Maskeli Beşler: Irak	12 Ocak 07	404.547	781.394	%52
Kanlı Elmas	02 Şubat 07	179.375	376.623	%48
Son Osmanlı: Yandım Ali	19 Ocak 07	483.054	1.081.048	%45

2006 Sömestr Haftası*: 06 – 29 Ocak (24 gün)

Film	Vizyon T.	Sömestr Sey.	Toplam Sey.	Sömestr Oranı
Hababam Sınıfı 3.5	06 Ocak 06	1.861.131	2.068.165	90%
Gerçek Dedikodu	13 Ocak 06	124.595	139.650	89%
Keloğlan Kara Prens'e Karşı	06 Ocak 06	867.416	997.238	87%
Narnia Günlükleri	13 Ocak 06	380.327	467.181	81%
Sis	20 Ocak 06	115.016	169.926	68%
Kar ve Kaplan	27 Ocak 06	69.020	126.760	54%

2005 Sömestr Haftası: 19 Ocak – 06 Şubat (19 gün)**

Film	Vizyon T.	Sömestr Sey.	Toplam Sey.	Sömestr Oranı
Hırsız Var!	21 Ocak 05	788.626	934.612	84%
Talihsiz Serüvenler Dizisi	28 Ocak 05	115.311	157.101	73%
Şans Kapıyı Kırınca	28 Ocak 05	249.826	382.751	65%
Kutup Ekspresi	14 Ocak 05	125.762	219.274	57%
İnanılmaz Aile	14 Ocak 05	253.712	442.886	57%
Hababam Sınıfı Askerde	14 Ocak 05	1.468.113	2.587.824	57%

* Yarıyıl tatili Kurban Bayramı tatili ile birleştirilerek 3 hafta olarak uygulandı.
** Yarıyıl tatili Kurban Bayramı tatili ve bazı bölgelerdeki kış şartları nedeniyle 19 Ocak Çarşamba başlatıldı.

ABD box office — 11 - 13 Ocak 2008

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Şimdi ya da Asla	Warner Bros.	2.911	3	19.392.416	20.816.129
2. First Sunday	Sony	2.213	1	17.714.821	17.714.821
3. Juno	Fox	2.448	6	13.612.682	70.862.478
4. Büyük Hazine: Sırlar Kitabı	Buena Vista	3.377	4	11.302.002	187.114.947
5. Alvin ve Sincaplar	Fox	3.384	5	9.302.895	187.943.374
6. Ben Efsaneyim	Warner Bros.	3.353	5	8.179.610	240.283.451
7. One Missed Call	Warner Bros.	2.240	2	5.981.373	20.493.337
8. P.S. I Love You	Warner Bros.	2.323	4	4.827.212	46.830.324
9. The Pirates Who Don't Do Anyt..	Universal	1.337	1	4.251.320	4.251.320
10. Kefaret	Focus	950	6	4.221.866	25.130.656

Rakamlar milyon dolar.

İNGİLTERE box office — 11 - 13 Ocak 2008

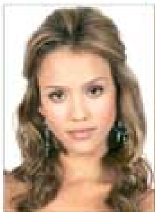
Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Ben Efsaneyim	Warner Bros.	465	3	2.051.372	21.955.870
2. P.S. I Love You	Momentum	369	4	1.446.021	5.229.102
3. Charlie Wilson's War	Universal	405	1	1.332.932	1.332.932
4. St. Trinian's	Entertainment	385	4	1.030.309	9.231.413
5. Manhattan'da Sihir	Disney	472	5	809.860	15.011.387
6. Alvin ve Sincaplar	Fox	403	4	791.193	7.140.299
7. Altın Pusula	Entertainment	399	6	729.717	24.657.698
8. Şamar Oğlanı	Icon	348	1	603.860	603.860
9. Arı Filmi	Paramount	451	5	446.738	8.239.142
10. The Kite Runner	Paramount	197	3	376.775	1.933.481

Rakamlar milyon pound.

Jack Nicholson
Şimdi ya da Asla

2006	Köstebek	303.652
2004	Aşkta Her Şey Mümkün	265.591
2003	Asabiyim	184.632
2003	Schmidt Hakkında	41.127
1998	Benden Bu Kadar	554.865

Jessica Alba
Göz

2007	Fantastik 4: Gümüş Sörfçü'nün Y.	92.853
2005	Mavilliklere Doğru	27.731
2005	Sin City	142.810
2005	Fantastik Dörtlü	147.384
2004	Honey	508.973

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Senem İşmen	Talip Ertürk	Çiğdem Kömürcüoğlu	Ege Görgün	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Amerikan Gangsteri		2.5		3.5		3.5	2.5	4	4.5		4	4	3.5	3		4	3	3			3.5	5	3	3.5		3.52
Bana Söz Ver		4	2.5			3	1	3	1.5	2			2					1.5			2	2		1.5		2.16
Beden Öğr. Bay Woodcock		2				2															0.5	2				1.62
Benim Aşk Pastam	3	3.5		3	2	3	3.5	4.5	4	2	3.5	3.5		3	4		2.5	2.5		3	2	3.5	2.5	4	4	3.16
Büyük Hazine: Sırlar Kitabı		1.5	2			3		3	3		2	2		2	2.5		2	2			1	3				2.23
Çakma Başkan Hollywood'da																						2.5				2.50
Çılgın Dersane Kampta		1				1																				1.00
4 Ay, 3 Hafta, 2 Gün	3.5	4	4	4		4	5	4	4.5	2	4.5	4	3		4		3.5	2.5	2.5	3.5	3	4	4.5	4	4.5	3.75
Hairspray		3	3	2.5		4	2.5	3.5	3.5	2		3.5	3				3	3			4	4	3	3		3.15
Hayatta İki Kez		3				3.5	1	2.5	2.5			2.5			2			2			2	3	3			2.45
İçerde		3				2			2									1.5				2.5	2.5			2.25
İyi Seneler Londra	2.5	2.5	2		3	2	1.5	2.5		2.5	2	2.5	2	2				1.5	3	1	1	1.5	2	3	2.5	2.12
Kabir Hikâyeleri		1.5	2			2.5		2	2.5			2										3				2.21
Kelebek ve Dalgıç		3.5				5		3	5		4	4	4				4		3		5	4		4		4.04
Kızımı Kurtarın		3		3	2.5	4	2.5	3.5	4			2.5	3	2.5			4	3			2.5	5		3.5	3	3.21
Kutsal Damacana		2			1.5						2					3			1.5		1					1.83
Manhattan'da Sihir		3.5	2						3.5						3						2	4			2	2.85
Maskeli Beşler Kıbrıs		1.5				2					2	2				1										1.70
Merhaba Dünyalı		2		2.5		2.5			3.5		3.5	2						1.5			3.5	3	2.5			2.65
Ölüm Emri	2	3.5	3			3		1.5	3			3					1.5	2			2.5	3	2.5			2.54
Rıza	3.5	3			3.5	3.5	3	3	5	2.5		2	2.5	2.5			3	2.5	2.5	2.5	4	5	3	2.5	2.5	3.07
Şamar Oğlanı		3			3.5		2.5	3	4			3		2.5			2.5	2	2.5			3.5	2.5			2.87
Yargısız İnfaz		2.5	2.5	2.5	1.5	3	3	4.5	2.5	2	4	2.5		3	3		2	2.5	2	2.5	3.5	4	3.5	3.5	2.5	2.84

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

Seyir Defteri

UYGAR ŞİRİN

uygarsirin@merkezdergi.com.tr

* Woody Allen'ın duygu, düşünce ve matematiği birleştirdiği parlak senaryoları eski günlerde kaldı. "Cassandra'nın Rüyası" da son 7-8 Allen filmi gibi boş ve mekanik. Öyle demode bir kara film ki, türü, doğduğu günden daha geriye götürüyor.

Birisinin Woody Allen'a "Abi tamam senin olayın her yıl bir film yapmaktı ama artık yeter, biraz dinlen, aklına gelen her şeyi çalakalem yazma" demesi lazım. Pek bir sevilen "Maç Sayısı"nın da hiç matah bir şey olmadığını göz önüne alınca şunu dehşetle fark ediyoruz: Allen son iyi filmini 10 yıl önce çekmiş.

* İki kardeş. Biri hırsız, öbürü polis. Bu hikayeyi kaç kere seyrettiniz? Bir daha seyretmek isterseniz, bayanlar baylar, "We Own The Night-Gecenin İki Yüzü" sinemalarda. 6 bölümlük bir mini dizinin özetine benziyor. Veya New York polisi için yapılmış bir propaganda filmine.

* "İyi Seneler Londra"nın artısı: Absürdlüğünün ortasında boy gösteren tuhaf gerçekçiliği. Öldürücü eksisi: Bir omurgasının/cümlesinin olmaması. Artılar ötesi yanı: Ali Atay'ın enfes oyunculuğu. "Bana sinemada daha çok rol verin" diye bağırıyor adeta. İnşallah birileri duyar.

* Ayın yorumu "İyi Seneler Londra"dan çıkan genç bir kızdan: "Ne güzel 'Beyaz Melek'i izleyecektik." (Ama hanfendi, siz de çok alakasız bir filme gelmişsiniz.)

* Hassas bir konuya temas edip yine de herhangi bir duygu üretmeyi becerememek ve meselenin can alıcılığına bel bağlayıp hikayedeki zaafları gözden kaçırmak "ciddi Hollywood filmleri"nin önemli sorunları. "Rendition-Yargısız İnfaz"ın derdi de aynı. Yalnız finalde şık bir numara var, onu söyleyeyim. Dikkat buyrun, "önemli" ya da "başarılı" demiyorum, sadece şık.

* Son birkaç yılda gösterime giren Türk filmlerinde mutlaka bir "ilk"lik var. Afişlerde "Türk sinemasının ilk şusu", "Türk sinemasının ilk busu" lafından geçilmiyor. Bu yakıştırmaların pek çoğu anlamsız ve gereksiz, bir kısmı Türk sinemasının tarihini 5 yıldan ibaret sanmakla alakalı, bir kısmı da kelime oyunundan ibaret. Yakında mesela "Türk sinemasının ilk bilimkurgu-politik-erotik-karatesi" diye bir laf duyarsam şaşırmayacağım.

* Julie Delpy, Richard Linklater'ın "Günbatımı" filmlerinde master'ını yapmış, "Paris'te İki Gün"le tezini veriyor. Yazıp yönettiği film, Linklater'inkilerle aynı sularda yüzüyor. Omuzda gezen kamera ve doğal ışıklandırmanın etkisiyle gerçekçi bir hissiyat, kadın-erkek meseleleri, onikiden vurup kaçan zeki diyaloglar... En önemli fark şu ki "Paris'te İki Gün"ün asıl derdi eğlenceli olmak. Bunu da pek güzel başarıyor.

* "Semum"un fragmanını seyrettim. "The Exorcist-Şeytan"ın aynısı değil mi o? Yani "Kutsal Damacana"nın ciddisi?

* "Kelebek ve Dalgıç"ı izlerken, hikaye son derece ilginç ve dramatik olmasına karşın (geçirdiği beyin kanamasının ardından sadece sol gözünü hareket ettirebilen bir adamın öyküsü), onu değil de yönetmen Julian Schnabel'in bir sonraki hareketinin, çerçevesinin, açısının ne olacağını merak ettim. Bir film seyretme deneyiminden çok, kişisel bir resim sergisine gitmeye benziyordu. (Övgü değil, tespit olarak söylüyorum.)

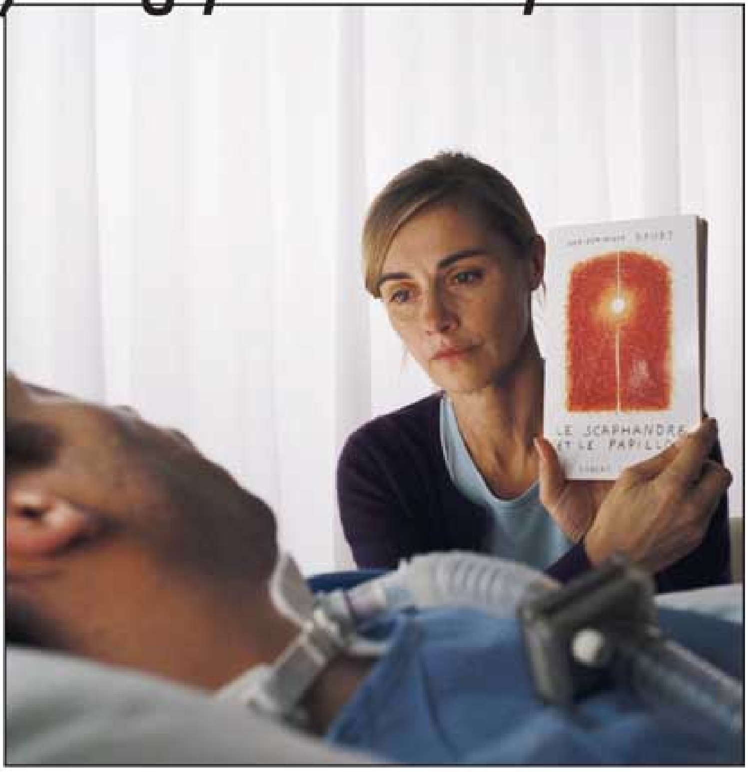
* "Çocuk", adından anlamışsınızdır belki, bir çocuk filmi. Fakat çocuk filmi yapmak insana sinema duygusunu, yaratıcılığı ve estetiği bir kenara koyma lüksünü vermemeli tabii. Malum, çocukları kandırmak büyükleri kandırmaktan daha zordur. Örneğin çok da filme benzemeyen romantik bir filme "Filanca yıldır bir filmden bu kadar etkilenmemiştim" diyen bir "büyük" bulabilirsiniz, ama televizyonda izledikleri dizileri aşamayan bir filme iyi diyen bir çocuk bulamazsınız.

* Bir matematik problemi... A ülkesindeki senaristler bir senaryo yazdıklarında karşılığında belli bir ücret ve ilaveten filmin hasılatı ile DVD satışlarından pay almaktadırlar. Buna karşılık DVD paylarının az olduğu ve internet satışlarından pay almadıkları gerekçesiyle greve giderler. T ülkesindeki senaristler ise senaryo yazdıklarında belli bir ücret alabilirlerse şükretmekte, hasılat ve DVD payını rüyalarında bile görmemektedirler. Buna göre T ülkesi A ülkesinden kaç yıl geridedir?
a) 1, bilemedin 2 b) 72 c) Sinema sanatının yaşı kadar d) Nerem doğru ki?

KELEBEK VE DALGIÇ **ENGİN ERTAN** *engin_ertan@yahoo.com*

En azından stili için ilgiyi hak ediyor

Her şeye rağmen duygu sömürüsünden uzak durması nedeniyle saygı duyulası, son derece iyi çekilmiş, iyi oynanmış bir film.

Resim sanatından gelen Julian Schnabel'ın felç olmuş bir adamın gerçek hayat hikâyesini nasıl filme alacağı merak konusuydu. Düz bir şekilde anlatıldığı takdirde duygu sömürüsüne ziyadesiyle açık olacak bu öyküyü stili öne çıkartarak perdeye taşıyan Schnabel, böylece yılın üzerinde en çok konuşulan filmlerinden birisine de imza atmış oldu.

Geçirdiği felç sonrasında sadece tek gözünü hareket ettirebilen Jean-Dominique Bauby'nin otobiyografisini dikte ettirdiği süreci anlatan film, büyük ölçüde başkarakterinin bakış açısına odaklanıyor. Başka bir deyişle, olan biteni Bauby'nin dış dünyayla iletişim kurmasını sağlayan gözü aracılığıyla görüyoruz. Bu yapı filmin giriş bölümü boyunca hiç bozulmuyor, ta ki etrafındaki insanlar Bauby ile iletişim kurmak için bir yol geliştirene ve bu anlamda bir ilerleme kaydedilinceye kadar. Dolayısıyla bu süreç seyirci için de geçerli oluyor. Son derece sabır isteyen bu iletişim sistemine yavaş yavaş bizler de alışıyor, kendimizi filmin evrenine dahil hissetmeye başlıyoruz. Filmin giriş bölümü sonrasında başka kamera açıları da kullanılmaya başlanıyor, ancak bunların büyük kısmı da yine Bauby'nin hayallerine veya geçmişi anımsamasına dair sahnelere denk düşüyor.

"Kelebek ve Dalgıç" bu özgün stiliyle hem seyirciyi başkarakterinin dünyasına inanılmaz şekilde yaklaştırıyor, hem de hikâyenin melodramatik boyutunu ekseriyetle es geçmeyi başarıyor. Filmin ister istemez acıklı bir hâle büründüğü, bazen de bunu özellikle tercih ettiği bir iki sahneyi saymazsak, benzerlerine oranla çok daha pozitif bir atmosfere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle Bauby'nin kendine has mizah duygusu veya kadınlara olan ilgisini asla kaybetmemesi gibi karakter özellikleri "Kelebek ve Dalgıç"ı karamsarlıktan kurtarıyor.

Fakat gerçekten de hikâyenin gözyaşartan kısımlarıyla filmin arasına mesafe koyan en önemli özellik Schnabel'ın tercih ettiği ve yukarıda bahsettiğimiz stil. Bu tasarım açısından Schnabel kadar, görüntü yönetmeni Janusz Kaminski de övgüyü hak ediyor. Öncelikle cesur bir tercih bu, zira filmin büyük kısmını tek bir gözün bakış açısından çekmek çerçevenin zenginliği veya mizansen açısından imkânları epey sınırlıyor. Elbette Schnabel ve Kaminski gerçek dışı resimlerin peşinden de koşmuyorlar. Bazen Bauby'nin karşısındaki insanlar kadrajın dışında kalıyorlar veya Bauby'nin gözü sulandıkça görüntü de bulanıklaşıyor. Takdire layık bir diğer unsursa, çekenler kadar en başta izleyici için de zorlayıcı bu görsel tercihe rağmen filmin zor bir seyirlik olmaması. Daha önce değindiğimiz gibi, giriş bölümünü bütünüyle seyirciyi bu yapıya alıştırmak için kullanan Schnabel başarıya ulaşıyor.

Bu özgün stiline ve zorun altından başarıyla kalkmasına rağmen "Kelebek ve Dalgıç"ın bir handikabı da var. Film geri dönüşlerle Bauby'nin geçmişini aktarmaya ve bir karakter oluşturmaya başladığında eksik kalan kimi noktalar öne çıkıyorlar. Özellikle Bauby'nin ailesiyle ilişkisi veya inançla ilgili ikilemi biraz havada kalıyor. Belki de film cesur tercihini bir adım daha ileri götürse ve öznel kamera tercihinden hiç sapmasa daha mı iyi olurdu diye düşünmeden edemiyorsunuz. Zira o zaman seyircinin Bauby'nin geçmişini öğrenmek, karakteri kafasında etraflıca şekillendirmek gibi bir beklentisi de olmayacaktı. Şöyle de diyebiliriz, "Kelebek ve Dalgıç" orijinallikle konvansiyonel sinemayı buluşturmayı beceriyor ve baştan sona nadiren tökezleyerek ilerliyor ama işin ticari kısmına biraz daha yakın durmayı seçmesi nedeniyle çıkış noktasındaki fikri bütün potansiyeliyle değerlendiremiyor. Her şeye rağmen duygu sömürüsünden uzak durması nedeniyle saygı duyulası, son derece iyi çekilmiş, iyi oynanmış, özet olarak "iyi kotarılmış" bir film "Kelebek ve Dalgıç". Etrafında oluşan bunca ilgi ve popülariteyi bir kenara bırakırsanız, sonuçta artıları eksilerine baskın çıkan, tatmin edici bir seyirlik.

LE SCAPHANDRE ET LE PAPILLON ✪✪✪

Yönetmen: Julian Schnabel.
Oyuncular: Mathieu Amalric,
Emmanuelle Seigner, Marie-Josée
Croze, Anne Consigny, Patrick
Chesnais, Niels Arestrup, Olatz
Lopez Garmendia, Jean-Pierre
Cassel, Marina Hands, Max von
Sydow. Senaryo: Ronald Harwood
(Jean-Dominique Bauby'nin aynı
adlı kitabından). Görüntü
Yönetmeni: Janusz Kaminski.
Kurgu: Juliette Welfling. Müzik:
Paul Cantelon. Yapım
Tasarımcısı: Michel Eric,
Laurent Ott. Yapımcı: Kathleen
Kennedy, Jon Kilik. İthalatçı:
Tiglon. Dağıtımcı: Bir Film.

Yapım: Fransa, ABD (2007).

Süre: 112 dk.

Gösterim Tarihi: 18 Ocak 2008

Sağduyunun ve vicdanın çöküşü

Woody Allen'inki her zaman çok kulvarlı bir sinema oldu. Her şeyden önce yönetmenin filmografisi eskiden beri mizahçı yanının sürüklediği öykülerle "ciddi" öyküler arasında mekik dokuyup duruyor. Mesela "Bananas" gibi ilk dönem komedilerini "Annie Hall" gibi nevrotik romantik komedilerinden, onlarıysa "Interiors" gibi Ingmar Bergman etkisinin son derece belirgin olduğu dramlardan kolaylıkla ayırabilirsiniz. Yönetmen 60'lardan 2000'lere böyle farklı farklı kulvarlarda gezindi durdu ama sinemasının o entelektüel nevrozu, nostaljisi ve sıcaklığı hayranlarının kafasında iyice oturmuştu bir kere; farklı cepheleriyle Woody Allen sineması yine de filmlerindeki o giriş yazıları ve müziği gibi tanıdık bir şeydi... Derken Woody Allen "Match Point" ile hem mekanını o tanıdık Manhattan sokaklarından Londra'ya taşıdı, hem de çarpıcı bir üslup değişikliğiyle sinemasında yepyeni bir cephe açtı: Şık bir soğuklukla örülü bir dramdı bu; onun bire bir yapacağı türden değil de, daha ziyade kendi dünyasına entegre edeceği, üzerine mizah yapacağı ya da nostaljiyle anacağı türden bir film.

Şimdi Allen'ın yeni filmi "Cassandra's Dream", bu ilgi çekici yön değişikliğinin ikinci adımını oluşturuyor. Mekan yine Londra, öykü de biraz "Match Point"inkini andırıyor. Geleceği görme yetisine sahip ama kimsenin inanmadığı trajik Cassandra'nın adını anmasının da akla getirebileceği üzere, Yunan tragedyalarını anımsatan bir öykü bu. Fakat burada Woody Allen'ın önceki filmlerinden aşina olduğunuz türden bir parodi beklemeyin: "Cassandra's Dream" Yunan tragedyalarını yöntemlerine muzip göndermelerde bulunmak için değil, hayata bakışı adım adım takip edilebilecek bir model olarak alıyor.

Filmin öyküsünü anlattığı iki kardeş, yani Ewan McGregor'ın oynadığı Ian ile Colin Farrell'ın oynadığı Terry adım adım felakete doğru gidiyorlar. Belki tam olarak kahin değiller ama girdikleri yolun nasıl geri dönülmez ve karanlık bir yol olduğunu kavrayacak akla sahip görünüyorlar. Yine de bir türlü kendilerini durdurmuyorlar: hep maddi olarak doğru ama vicdani olarak yanlış tercihlerde bulunuyorlar. İlk bakışta kötü insanlar oldukları söylenemez ama bazı kusurları ve kusurlarını iyice depreştiren tutkuları var; bu patlayıcı karışım onları nasıl gırtlağına kadar kumar borcuna batmak ya da beğendiği kadına yalan söyleyip zengin biriymiş numarası yapmaya götürüyorsa, nihayetinde bir cinayetin eşiğine de getiriyor...

Woody Allen'ın en önemli başarısı, sıradan "kabahatler" gibi görünen bir yerden büyük bir "suç"a doğru yapılan bu yolculuğu inandırıcı kılmak. Terry ve Ian'ı ilk tanıdığımızda çok güvenilir, çok akıllı, ya da çok ahlaklı tipler olmadıklarını biliyoruz ama yine de belli bir çizgiyi geçmeyecek sağduyuya ve vicdana sahipmiş gibi görünüyorlar. Nitekim aile yemeklerinde hep maddi başarısıyla adı anılan yurt dışındaki "dayı" bir gün gelip de onlardan kendisi için birini öldürmelerini istediğinde, herhangi aklı ve vicdanı yerindeki insanın vereceği tepkiyi veriyorlar – duyduklarına inanamıyorlar ve net bir şekilde teklifi reddediyorlar. Fakat sonra yavaş yavaş "vaatler" ağır basmaya başlıyor ve iki kardeş bu dehşet verici teklifi hakikaten düşünmeye, kendilerini yavaş yavaş ikna etmeye başlıyorlar.

Bu iki karakterin sadece eylemlerden değil de, düşlerden, inançlardan ve tutkulardan da oluşuyor olması, öyküyü bir nevi korku öyküsüne de dönüştürüyor aslında. Bir anlamda burada biz Cassandra oluyoruz: gidişatın kötü olduğunu görüyoruz ama Ian ile Terry azap verici bir şekilde her dönemeçte yanlış seçimi yapıyorlar. Yıpratıcı bir gerilim bu ve Allen iki kardeşin yolculuğunun mecazi karanlığına denk bir İngiltere kasvetiyle çevrelediği filminin son karesine kadar bu gerilimi hiç gevşetmiyor. Bu yüzden Manhattan'da çekilmiş kardeşlerininkinden çok farklı, hakikaten trajedi kokan bir soğukluk, bir karanlık var bu filmde.

Aslında Woody Allen burada tam olarak cinayet üzerine yorum yapmıyor. Daha çok insanların seçimleri üzerine, basiret üzerine yorum yapıyor. İki kardeşin yaptıkları işin doğasını ve anlamını bilmedikleri söylenemez; ama bu bilinçlerini, vicdanlarını tutkularına ulaşmak için bastırmaları, sadece o tutkularını değil, tüm varlıklarını tehdit ediyor.

"Cassandra's Dream" ele aldığı konu üzerine çığır açan bir bakış açısı getirmiyor ama klasik edebiyatın trajedi biçimi içinde defalarca incelediği bir sürecin, yani "düşüş" sürecinin, kötü karar verme sürecinin keskin bir gözlemini sunuyor. Woody Allen filmi gibi görünen, Woody Allen filmi gibi konuşan bir film değil bu, orası kesin; ama insanı avucuna alan sıkı atmosferiyle, derinlemesine görebildiğimiz inandırıcı karakterleriyle ve bu iki karakterde iyi performanslar çıkaran iki başrol oyuncusuyla, Allen hayranları dışındakilere de hitap edebilecek, güçlü bir film.

Film, ele aldığı konu üzerine çığır açan bir bakış açısı getirmiyor ama klasik edebiyatın trajedi biçimi içinde defalarca incelediği "düşüş" sürecine ilişkin keskin bir gözlem sunuyor.

CASSANDRA'S DREAM ✪✪✪☾

Yönetmen: Woody Allen. **Oyuncular:** Ewan McGregor, Colin Farrell, Tom Wilkinson, Sally Hawkins, Hayley Atwell, Andrew Howard, Tamzin Outhwaite. **Senaryo:** Woody Allen. **Görüntü Yönetmeni:** Vilmos Zsigmond. **Kurgu:** Alisa Lepselter. **Müzik:** Philip Glass. **Yapım Tasarımcısı:** Maria Djurkovic. **Yapımcı:** Letty Aronson, Stephen Tenenbaum, Gareth Wiley. **Dağıtımcı:** Chantier Films.

Yapım: İngiltere, ABD (2007). **Süre:** 108 dk.

Gösterim Tarihi: 21 Aralık 2007

GECENİN İKİ YÜZÜ

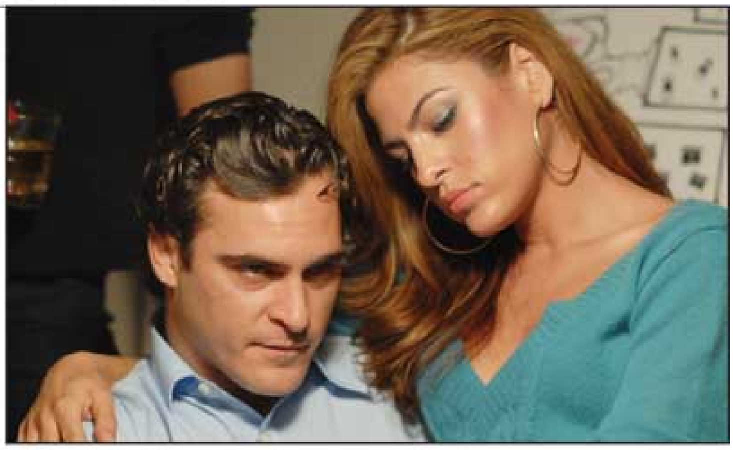
MURAT EMİR EREN meren@merkezdergi.com.tr

Bekleneni vermemek...

"Gecenin İki Yüzü" birçok açıdan bekleneni değil olması gerekeni izleyiciye sunuyor, iyi de ediyor.

James Gray, 1994 yılında çektiği "Little Odessa"dan bu yana toplamda sadece 3 film çekmiş olmasına rağmen hem ülkesinde hem de Avrupa'da oldukça önemsenen bir yönetmen. İlk gösterimi Cannes Film Festivali'nde gerçekleşen -dahası bu festivalin yarışma bölümünde yer alan- "We Own The Night" sonrasında da aldığı tepkiler genellikle övgü doluydu. Filmi izlediğimizdeyse, bu övgülerin bir yere kadar haklı ve yerinde olduğunu gördük. Fakat James Gray'in, nedense etrafındaki duvarı bir türlü aşamadığına ve sinemasının üzerine çok da bir şey katamadığına şahit olduk. Zira Gray ilk iki filminde, aile ve o ailenin suça bulaşan bir üyesini karşı karşıya getiriyor, filmin ana çatışmasını buradan çıkarıyordu. Neredeyse çektiği iki filmde de aynı filmin farklı bölümlerini bizlere izletiyordu, bu filmde de durum değişmiyor -"Little Odessa"yla, "We Own The Night"ın afişleri bile neredeyse aynı. Temelde bu büyük bir sorun değil, birçok büyük yönetmenin hayatı boyunca aslında aynı filmi çektiği söylenir. Fakat, her yeni filmde bu yönetmenlerin sinemasal anlamda kat ettiği mesafe bir diğerinden oldukça farklıdır. İşte James Gray'in eksikliği bir filmden diğerine geçerken büyük bir mesafe kat etmemiş, yeni bir film çekmek için nasıl bir motivasyonla hareket ettiğini bizlere sergileyememiş olması belki de. Haliyle "We Own The Night" Gray için çok büyük bir adım değil, ancak benzeri ya da akrabası olan birçok filmden öyle özellikleriyle ayrılıyor ki, filmi önemsememek de elde değil.

80'li yıllarda geçen ve New York polisi ile çeteler arasında yaşanan uyuşturucu savaşlarına odaklanan filmde babadan oğula polis teşkilatında yer alan New Yorklu bir aile anlatılıyor. Ailenin ikinci oğluysa evden çok uzun zaman önce ayrılmış ve soyadını bile değiştirerek çok başka bir yaşam sürmeye başlamış olan Bobby. Bobby, kardeşi Joe ve babası Albert arasındaki soğukluk, bir anlamda sadece yaşam tarzlarından kaynaklanıyor. Baba Albert onun da tıpkı diğer oğlu Joe gibi polis olmasını isterken, Bobby sadece ailesinin yaptığı işten nefret etmekle kalmıyor, Rus kökenli ailesinin soyadını kullanmaktan bile imtina ediyor ve bir Amerikan soyadı kullanıyor. Bu bilgiler ışığında, Bobby'nin Henry IV'deki hedonist

Prens John Falstaff'ı andırdığını söylemek mümkün. Shakespeare'in ünlü oyununda, önce iktidarı reddedip, sonrasında iktidar olmak zorunda kalan Falstaff gibi Bobby'nin de bir biçimde ailesiyle bir araya gelmek ve onların istediği şeyi yapmak zorunda kalacağını daha en baştan anlamamız güç değil. Zira Robert Duwall'ın canlandırdığı baba Albert'tan işittiğimiz şu sözler de, filmde Bobby'nin yaşayacaklarını en baştan bizlere bildiriyor: "Eninde sonunda ya bizimle olacaksın ya da uyuşturucu satıcılarıyla".

George W. Bush'un terörle ilgili açıklamalarıyla da örtüşen bu replik, aslında polis şefi baba Albert'i bir iktidar figürü, oğullarınıysa bu iktidarın varisleri yapmaya yetiyor. Ve film her ne kadar iki kardeşin de öyküsünü anlatıyor gibi görünse de, filmin asıl trajik kahramanı elbette Bobby oluyor. İşte filmin sert virajlara girdiği bölüm de bundan sonra başlıyor.

Filmde Bobby'nin işlettiği gece kulübünün sahibi bir Rus, yine bu barın müdavimlerinden Rus bir çete üyesi uyuşturucu ticaretiyle suçlanıyor. Polis teşkilatındaysa en ufak bir gedik, en ufak bir ahlaksızlığa rastlanmıyor. Hatta Bobby, başına gelen türlü acı olay sonrasında teşkilata dahil olup eline silah alarak kişisel adalet peşine de düşüyor (Babası ve kardeşinin vurulması nedeniyle). Bu tabloya baktığımızda, filmin yabancı düşmanlığı yaptığını, kişisel silahlanmayı desteklediğini, kişisel adalete inanan, bir nevi Amerika'nın kendisine yapılan saldırılar sonrasında uluslararası hukuku hiçe sayarak hareket edişini onayan bir yapısı olduğunu düşünmek mümkün. Muhafazakar ve Amerikan milliyetçisi olduğunu da. Fakat durum pek öyle değil. Zira beklenen, dahası korkulan olmuyor ve film hikayedeki ufak müdahalelerle bu zor virajları devrilmeden alıyor ve özellikle finaliyle çok önemli bir noktaya oturuyor.

Çünkü "We Own The Night"ın en önemli özelliklerinden biri, neredeyse hikayenin görünürdeki her unsurunu, ana hikaye için bir fon olarak kullanmayı başarması. Tıpkı 80'li yıllarda geçiyor olmasına rağmen filmin açılışında 1978 çıkışlı Blondie klasiği "Heart Of Glass"ın çalması gibi, film ne geçtiği dönemi, ne filmdeki kişilerin zürriyetini, ne de polis teşkilatının Amerikan değerleri için ifade ettiği şeyleri umursuyor. Bunları izleyicinin kafasına kakan bir yapı içermiyor. Yönetmen Gray, filmin iyi ve kötüler cenahında yer alan Rus kökenli karakterlerini, tamamen birer "Amerikalı" olarak resmediyor. Bobby'nin ailesi de Rus kökenli olduğundan, kendi içinde bir denge kurmaya çalışıyor. Ayrıca bir biçimde ailesinin istediği yola giren Bobby'nin öyküsünü de bir "hayata dönüş" değil, bir "kaybediş" öyküsü olarak sunuyor. Bobby, gece kulübünü, haytalığı bırakıp babasının intikamını alsa da, sonuçta kardeşinden de üstün bir polis haline gelse de, finalde salt ailesi için ve şartlar öyle gerektirdiğinden hayatını feda eden bir insan olup çıkıyor. Bunu vurgulayan anlardan biri de, özlediği hayatı simgeleyen kız arkadaşının, Bobby'nin polis teşkilatına katılmasından sonra onu terk etmesi oluyor. Yönetmen James Gray, Bobby'yi bir kahraman figürü gibi değil, ziyan edilmiş bir insan gibi portre ediyor. Hem de üzerinde madalyalı bir polis üniforması varken... Ki bu bile az buz bir şey değil.

WE OWN THE NIGHT

Yönetmen: James Gray.
Oyuncular: Joaquin Phoenix, Eva Mendes, Mark Wahlberg, Robert Duvall, Alex Veadov, Dominic Colon, Danny Hoch, Oleg Taktarov, Moni Moshonov, Antoni Corone.
Senaryo: James Gray. Görüntü Yönetmeni: Joaquín Baca-Asay. Kurgu: John Axelrad. Müzik: Wojciech Kilar. Yapım Tasarımcısı: Ford Wheeler. Yapımcı: Joaquin Phoenix, Mark Wahlberg, Nick Wechsler, Marc Butan.
Dağıtımcı: Pinema.

Yapım: ABD (2007). | Süre: 117 dk.

Gösterim Tarihi: 18 Ocak 2008

Şeytan aldı götürdü

Son dönemde oyunculuk kariyeri açısından hal ve gidişab sıfır olan Ben Affleck'in bir de yönetmenliğe merak sarıp, ilk uzun metrajı için kamera arkasına geçtiğini duyduğumuzda muhtemelen birçoğumuz bu durumu pek de hayra alamet olarak yorumlamadık. Gelgelelim, "Gone Baby Gone" öylesine ustalıkla kotarılmış bir film ki, sanırsınız Affleck elinde kamerayla doğmuş. Film boyunca ele aldığı konunun ciddiyetine yaraşır biçimde gayet ağırbaşlı bir anlatım tutturan aktör, ilk filmini çeken pek çok yönetmenin başına gelenin aksine yerli yersiz stilize numaralara başvurarak kendini ön plana çıkarma uğraşı içine de girmiyor. Hâlbuki elindeki malzeme yönetmenin bu tuzağa kolaylıkla düşmesi için de son derece uygun.

"Gone Baby Gone" temelde küçük bir kız çocuğunun kaçırılması, onu bulmaya çalışan polisler, kaçırılan kızın ailesi tarafından tutulan özel dedektifler ve hikâyeye dâhil olan bilumum tehlikeli suçluyla geleneksel bir polisiye görünümüne sahip. Fakat film asıl gücünü Ben Affleck'in Boston şehrini betimleme biçiminden alıyor. Olasılıkla Boston'da büyümüş olması ve çevreyi gayet iyi tanımasından kaynaklanan sağlam bir gözlem yetisine dayalı melankolik, ama aynı zamanda huzursuz edici bir yaklaşımla ele aldığı şehri adeta filmin ana karakterlerinden biri gibi kullanıyor yönetmen. Hatta Boston şehri Casey Affleck'in canlandırdığı özel dedektif Patrick Kenzie ile başrolü paylaşıyor desek yeridir. Kendi kabuğuna çekilmiş, yabancılardan hoşlanmayan, sokakta bacak kadar çocukların bile sövüp saydığı, kendine özgü jargonuyla şiddet, suç, yozlaşma, rüşvet ve karanlık ilişkilerin kol gezdiği 'yaşayan' bir Boston şehri var "Gone Baby Gone"da. Ben Affleck kimi zaman bize şehri tepeden seyrettirirken, kimi zaman da sokağa inip belgeselvari bir anlayışla günlük yaşamdan 'kesitler' sunuyor. Tabii Affleck'in bu bakışında belki de şehre karşı duyduğu vefa borcundan ileri gelen bir sevecenlik yakalamak mümkün, fakat filmin bütününde Boston son derece ürkütücü bir yer. Ağırlıklı olarak işçi sınıfının yaşadığı, küçük bir kız çocuğunun kaçırılmasına bile iyi yönlerden bakabilen (örneğin televizyona çıkabilmek!), suçla neredeyse bütünleşmiş, suçun en hazmı zor olanlarından bazılarını içinde büyütmüş, yozlaşmanın had safhaya vardığı ve yeri geldiğinde kendi adaletini uygulamaktan çekinmeyen bir toplum… Bu yönlerden bakıldığında ortada tedirgin edici ve düşündürücü bir tablo olduğu yadsınamaz elbette, fakat yönetmenin niyeti buradan yola çıkarak şehre yönelik bir eleştiriye soyunmak değil katiyen. Boston'a beslediği sevgiyi filmin hiçbir anında gizlemeyen Affleck, yalnızca olduğu gibi kabul ettiği şehrin karanlık yüzünü bize göstererek, toplumda alnının teriyle kıt kanaat geçinmeye çalışanların yanında, farklı bir yol seçip tehlikeli, hoş görülmesi imkânsız işlere bulaşanların da var olduğunu hatırlatıyor. Fakat "Gone Baby Gone"da onlar bile saf birer 'kötü' değiller; sadece kimisinin saygı duyduğu, kimisinin de korktuğu fakat neticede herkes gibi sıradan bireyler olmaktan ibaretler. Suç işlemeye hepimizden biraz daha yatkınlar, hepsi o kadar.

Boston'un Patrick Kenzie karakteri ile başrolü paylaştığına az evvel değinmiştik, fakat aslında Patrick'i şehrin bir nevi aynası olarak görmek de olası. Zira hayatı boyunca orada yaşamış, oranın insanını, yazılı olmayan kurallarını, ahlak mekanizmasının işleyiş biçimini tanıyan, dahası anlayan ve gerektiğinde sokakların kanununa göre oynamasını da bilen biri Patrick. Bir anlamda Boston'un ta kendisi. Bu açıdan finalde hikâyenin bağlandığı nokta da hayli ilginç bir düzleme oturuyor diyebiliriz. Filmin sonunu açık etmemek adına şu kadarını söyleyebiliriz ki; Patrick finalde kendini ahlaki bir ikilemin ortasında buluyor. Vermesi gereken karar ise doğruluğu son derece tartışmaya açık olmasının yanında, pek çok insanın ve kendisinin hayatını da derinden etkileyerek geri dönüşü olmayan bir yola sokabilecek nitelikte. Tabii hikâye örgüsü bakımından biraz fazla entrikalarla dolu olma riskini de taşıyan bu final, esasında Patrick'in kararını sorgulama amacı gütmüyor. Tıpkı söz konusu entrikaya karışan insanların gerekçelerini sorgulamadığı gibi. "Gone Baby Gone" daha ziyade çürümüşlüğün dört bir yana yayıldığı bir çevrede insanların doğru bildiklerini yapmak uğruna yanlış yolu seçebileceklerini ve bunun da aslında son derece olağan bir durum olduğunu söylemeye çalışıyor. Patrick'in kararı da doğru ile yanlış arasındaki sınırın tamamen ortadan kalktığı öyle bir noktada duruyor ki; tam tersi istikamete yol alıp diğer seçeneği tercih etse, o da aynı derecede doğru ya da yanlış olarak yorumlanabilir. Kısacası, kaybolan yalnızca küçük Amanda değil, aynı zamanda doğru ve yanlış arasındaki çizgi. Sonuçta Patrick bir karar veriyor, onu uyguluyor ve bunun akabinde şahsi bir hesaplaşmayla baş başa kalıyor. Ben Affleck, Patrick'in seçimiyle ilgili bundan öte bir yargıya varmıyor ya da "Siz olsanız ne yapardınız?" sorusunu sormuyor. Her ne kadar yönetmen, Patrick'in verdiği kararın nispeten yanında yer alıyormuş gibi görünse de, filmin kapanış sahnesi Patrick'in kendi içinde bir sorgulamaya çoktan başladığını ve yaptığının doğruluğundan emin de olsa, bazı soruların uzunca bir süre daha yakasını bırakmayacağını vurguluyor. Bu bağlamda Patrick'i Boston'un vicdani sesi olarak ele alacak olursak "Gone Baby Gone"ı bir şehrin/toplumun kendi kendisiyle hesaplaşması olarak da değerlendirebiliriz. Filmin tanıtım cümlesi de tam olarak bu noktaya parmak basıyor: "Herkes gerçeği ister… Ta ki onu buluncaya dek."

Ben Affleck ilk filminde ustaca bir anlatımla ürkütücü bir Boston portresi çizmeyi başarıyor.

GONE BABY GONE ✪✪✪✪

Yönetmen: Ben Affleck. **Oyuncular:** Casey Affleck, Michelle Monaghan, Morgan Freeman, Ed Harris, John Ashton, Amy Ryan, Amy Madigan, Titus Welliver, Michael K. Williams, Edi Gathegi. **Senaryo:** Ben Affleck, Aaron Stockard (Dennis Lehane'in Gone, Baby, Gone adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** John Toll. **Kurgu:** William Goldenberg. **Müzik:** Harry Gregson-Williams. **Yapım Tasarımcısı:** Sharon Seymour. **Yapımcı:** Ben Affleck, Sean Bailey, Alan Ladd Jr., Danton Rissner. **Dağıtımcı:** UIP.

Yapım: ABD (2007). **Süre:** 114 dk.

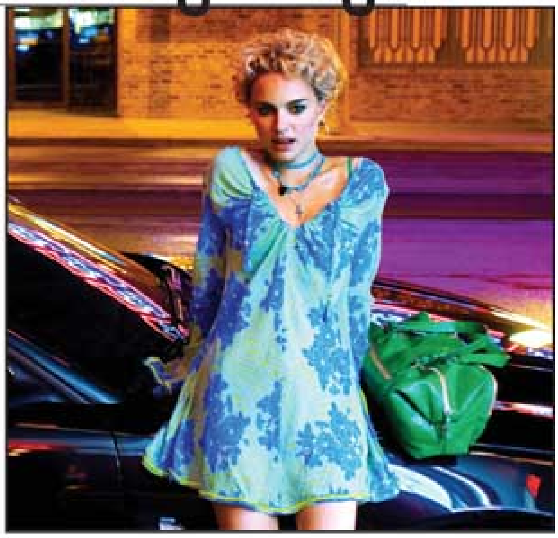
Gösterim Tarihi: 1 Şubat 2008

BENİM AŞK PASTAM

TAMER BARAN tamerbaran@gmail.com

Wong Kar Wai olmama özgürlüğü

Kuş hala havada, yolculuğunun nereye varacağı da kendi seçimine bağlı…

Bir zamanlar, dünyanın bir köşeciğinde, bir seyyah astronot yaşarmış. Görev vakti geldiğinde yurdundan ayrılır, uzay aracına biner ve tek başına yola çıkarmış. İşi basitmiş aslında: Yerini ve temel özelliklerini, ilgili herkesin bildiği bir gezegeni keşfetmekle yükümlüymüş. Oraya hangi yoldan gideceğini de kendisi belirlermiş, orda ne kadar kalacağına da kimse karışmazmış. Tek bir mecburiyeti varmış seyyahın: Döndüğünde, diğerlerine, olabildiğince çok bilgi aktarmak, sorularını yanıtlamak... Herkes bu işin ne kadar kolay olduğunu bilirmiş; çünkü uzay aracı zaten her şeyi kaydedermiş. Her seferinde seyyahın elinde, gerektiğinde kullanabileceği binlerce kaset olurmuş. Seyyah işini ve insanları o kadar çok severmiş ki, elinden geleni yapar, her soruyu yanıtlamaya, herkesi memnun etmeye çalışırmış.

Ve kimseye, seyahati süresince kaydedilen tüm o görüntülerden yararlanamadığını anlatamazmış. Çünkü yol, onların bildiğinden çok daha uzun sürermiş, kasetlerde tek bir kare bile kalmazmış. Yaşadıklarının ne kadar büyüleyici olduğunu bilirmiş Seyyah, ve hatta o anın kaydının bile ne kadar güçlü olabildiğinin farkındaymış, ne yaparsa yapsın kelimeler yetmezmiş.

Ama elindeki tek şey de onlarmış…

Wong Kar Wai de böyle bir seyyah işte… Sadece kamerayı değil, kelimeleri, şarkıları, yüzleri, sessizlik anlarını, uzatmayayım filmlerinde gördüğümüz her öğeyi kullanarak aslında "kendi yolculuğunu" anlatıyor (kim bilir, belki de herkes zaten bunu anlatıyordur)… Hayatın doğası gereği elindeki araçlar işini "layığıyla" yapmasına yetmiyor, yetemez, bunu da anladığı içindir ki WKW, keşfedilmiş her tekniği (örneğin dış ses) kullanmaktan kaçınmıyor, kullandığı her aracı yine sonuna kadar zorluyor (mesela aynı şarkıyı tekrarlaya tekrarlaya, seyircide daha derinlemesine bir etki yaratıyor) ve tüm bunları yaparken kendi kişisel macerasını da sürdürüyor.

"Benim Aşk Pastam"da da yine bacakları olmayan o kuş var örneğin. Yere inemediği için hep uçmak zorunda olan o varlık, sanki Kar Wai'nin ana kahramanı: Her yere uçabilecek kadar özgür, ama havada kalmaya da bağımlı... Bu kez hiçbir karakter o kuştan bahsetmiyor, ama her karede gölgesi var.

"Days Of Being Wild" (1991) döneminde Kar Wai için, o kuşun "özgürlüğü" daha önemliydi. Yollar onu büyülüyor, kahramanlarını her fırsatta Singapur'a, Kamboçya'ya vs gönderiyordu. Tabii her seferinde, onlarla beraber kendisi de hem kağıt üzerinde, hem de fiziksel varlığıyla yollarda oluyordu.

Bir insan, bir senarist ve bir yönetmen olarak son 20 yılda binlerce kilometre gitti, "uçmadığı" yer adeta kalmadı. Çok haklı olarak artık yolculuğun nerede biteceğini merak ediyor, bir başka deyişle bacakları olmayan kuş, nasıl yere inebilecek? "Uçmama" hakkı gerçekten yok mu bu kuşun? Ancak öldüğünde mi dinlenebilecek? Öyleyse nasıl özgür olabilir ki?

Arnie'yi ele alalım: Alkolizmin doruğuna çıkmış artık, tedavilerden de sonuç alamamış… "Bırakamadığını" söylüyor, yani içki içmeden yaşama özgürlüğü olmadığına inanıyor. Aynen eski karısı Sue'dan ayrı yaşayamadığı gibi.

Öte yanda kumar bağımlısı Leslie var. Ve babasıyla sorunlu ilişkisi.

Ve tabii ki filmin "rehber" karakteri Elizabeth var. (Leslie ile bir konuşmasından da anlıyoruz ki) özgürlük onun için de çok önemli, istediği her yere gidebilmek amacıyla araba sahibi olmak istiyor, ama bu göçebe yaşantının ne zamana kadar süreceği sorulduğunda "gidecek yer kalmayana kadar" yanıtını veriyor.

Yani aradığını bulana kadar.

Aşkı arıyor olsaydı, yollara düşmesi bile gerekmezdi: Sokağın karşısındaki kafede Jeremy onu bekliyordu. Elizabeth de elini kapıya uzatmışken geri çektiğini anlatıyor; eğer o akşam yola çıkmak yerine Jeremy'nin kafesine girseymiş, ilişki gene başlayacakmış, ama o aynı Elizabeth olarak kalacakmış.

Bu da gittiği yere "prangalarını" da götürmesi demek olacaktı. Örneğin bir erkeğe, bir ilişkiye bağımlılığını. "Onsuz yaşayamam" duygusunu.

Arnie'yi o kadar yakından tanıdıktan sonra bunu yapamazdı Elizabeth. Aşkın negatif ve pozitif tarafları olduğunu anlamıştı: Bir yanda sevgi var örneğin, öbür tarafta tutku, saplantı vs duygular. Bir yanda yaşam, mutluluk, özgürlük var, öbür tarafta acı, esaret ve en sonunda da ölüm…

Ve kuş hala havada, yolculuğunun nereye varacağı da kendi seçimine bağlı…

O kuşun adı Arnie'ydi, "bacaklarım yok ki" dedi, havada bozulan bir uçak gibi yere çakıldı.

O kuşun adı Elizabeth idi, özgürleşmenin "kendini dönüştürmek"le ilgili bir şey olduğunu anladı, "benlik" hapishanesinden sıyrılmayı başardı, tekrar kavuştu bacaklarına, yere sağlam bir iniş yaptı, kah gökyüzünde, kah yerde yaşamaya devam edecek…

O kuşun adı Wong Kar Wai idi, tüm bu keşfettiklerine rağmen hala havada. Bacakları olmadığına inandığı için değil; özgürleşme, gittikçe gidilen bir yol olduğu için: Ülkesinden ve ana dilinden uzaktayken de hikayesini anlatabildiğini gördü. ABD'de çekti, ama ortaya gene "WKW filmi" çıktı.

Fakat "WKW olmama" özgürlüğü, hala dokunulmamış olarak duruyor…

MY BLUEBERRY NIGHTS ✪✪✪✪

Yönetmen: Wong Kar Wai. Oyuncular: Norah Jones, Jude Law, David Strathairn, Natalie Portman, Hector A. Leguillow, Rachel Weisz, LaVita Brooks, Nate Bynum, Geoff Falk, Benjamin Kanes. Senaryo: Wong Kar Wai, Lawrence Block. Görüntü Yönetmeni: Darius Khondji. Kurgu: William Chang. Müzik: Shigeru Umebayashi. Yapım Tasarımcısı: William Chang. Yapımcı: Wong Kar Wai, Jean-Stéphane Kooshmanian, Jacky Pang Yee Wah, Wang Wei. İthalatçı: D Louis Piel, Productions. Dağıtımcı: Pinema.

Yapım: Hong Kong, Çin, Fransa (2007)

Süre: 111 dk.

Gösterim Tarihi: 11 Ocak

Çocuklar artık zevkle **balık yağı içiyor...**

Balık yağının içinde bulunan Omega-3'ün çocuklar için faydaları tartışılmaz. Ancak tadından dolayı çocuklar balık yağı içemiyor. Bilindiği gibi balık yağları çocukların hiç hoşlanmadıkları bir tat. Ancak bugün Berko İlaç tarafından üretilen ZincOmega Çilek Aromalı Balık Yağı, çocuklar tarafından rahatça içiliyor. Bu durumdan anneler de çok memnun. Artık Omega-3'ün sayısız faydalarından çocukları yararlanabiliyor.

Zihin sağlında rolü:

Omega-3 yağ asidinin beyin ve sinir sisteminin sağlıklı şekilde çalışmasındaki etkileri yapılan pek çok araştırmada ortaya konmuştur. Son yapılan çalışmalarda, kanında Omega-3 yağ asitleri seviyesi düşük olan çocukların büyük ölçüde davranış bozukluğu, öğrenme güçlüğü ve sağlık problemlerinin olduğu belirtilmiştir.

Omega-3 yağ asitlerinin IQ üzerine olumlu etkilerinin yanı sıra çocuğun matematik zekasının geliştirilmesine, okuma, telaffuz ve yazma becerisinin artırılmasına yardımcı olduğu saptanmıştır.

Sinir sisteminde rolü:

Omega-3, beyin hücrelerinin birbiri ile bağlantısı ve beyin sinyallerinin doğru bir şekilde iletilebilmesi için son derece önemlidir.

Göz sağlında rolü:

Yüksek doz Omega-3 alımı gözde yaşa bağlı olarak gelişen sarı nokta hasarları riskini önleyebilmektedir. Omega-3 yağ asitleri eksikliğinde, retinada görme fonksiyonunun azaldığı tespit edilmiştir. Çocuklarda yeterli oranda Omega-3 yağ asitlerini almanın beyin gelişimini desteklediği ve görme keskinliğini artırdığı da yapılan çalışmalarla gösterilmiştir.

Çinkonun çocuk gelişimindeki rolü:

Çocuklar gelişim süreçlerinde Omega-3 yağ asitleri kadar çinko desteğine de ihtiyaç duyarlar. Çünkü çinko Kış aylarında soğuk algınlığı ve gribe karşı oldukça etkilidir. Çinko, beslenme problemi olan, iştahsızlık nedeni ile gıdalarla yeteri kadar çinko alamayan çocuklarda iştah artışına, sağlıklı büyüme ve gelişmeye destek olur. Balık yağındaki Omega-3 yağ asitlerinden tam olarak faydalanmak için de çinkoya ihtiyaç duyulmaktadır. Çinko, Omega-3 yağ asitlerinin etkilerini gösterdiği enzimlerin yapısına girmektedir.

ZİNCOMEGA Çilek Aromalı Balık Yağı, içerdiği Omega-3 yağ asitleri, Çinko ve Vitaminler sayesinde bebeklerde ve çocuklarda zihinsel gelişime, sinir sistemi ve göz gelişimine yardımcı olur, iştahsızlığın giderilmesine destek olur.

BERKO
www.berko.com.tr

Bu bir ilandır.

SİNEMADAN ÇIKMIŞ İNSAN

KELEBEK VE DALGIÇ

"Vücudum köle olsa da düşüncelerim özgürdür" - Sopheclus

Ünlü moda dergisi Elle'in editörü Jean-Dominique Bauby, 'hızlı' bir hayatın tam ortasında, en beklenmedik yerinde yani, bir beyin kanaması geçirir. Kaldırıldığı hastanede, vücut fonksiyonlarını yitirdiği anlaşılan şanssız adamın felçli vücudunda sadece sol gözünü hareket ettirebildiği fark edilir. Bir bitki gibi donuk, sessiz ve hareketsiz kalan adamın, tek iletişim organı gözüdür. Tabii, hayattan kopmamasını, çektiği sıkıntılar içinde hayaller kurup duyumsamasını ve tek gözünü kullanarak, onun için geliştirilen özel bir yöntemle bir kitap yazmasını sağlayan beynini saymazsak… "Basquiat" (1996) ve "Before Night Falls" (2000) filmleriyle tanıdığımız yönetmen, ressam ve heykeltraş Julian Schnabel'in, Bauby'nin sol gözüyle yazdığı romanından beyazperdeye uyarladığı otobiyografik dram, gerçek bir 'yüksek sanat eseri'. Vücudu değil ama hayal gücü özgür bir adamın, ölüm ve hayat senfonisi, Schnabel'in bakışıyla bir şiire dönüşmüş. Bir aşk, sevgi, baba-oğul, dostluk, pişmanlık, acı, azim, hesaplaşma öyküsü anlatılan. Bir hayat öyküsü; belki de bir ölüm… Çocuklarının annesinin yanında, sevgilisine, sol gözünü kullanarak kadının ağzından; 'her gün seni bekledim' diyebilen bir adam. Bu kadar özgür ve bu kadar dürüst olabilmek… Sona geldiğin anda özgürleşebilmek… Kelebek özgürlüğünü ve dalgıç giysisinin içindeki hareketsiz hapisliği aynı vücutta yaşamak… Bir babanın, bir oğlun, bir çocuğun, bir kadının, bir sevgilinin, bir dostun, o garip ve ancak yaşarken anlaşılabilecek 'o çaresiz son' hissi karşısında duyumsadıkları. Karşısındaki kadına dokunamadan onu gözleriyle soyan ve dokunan bir erkeğin çaresizliği belki de yaşam… Günbegün eriyen, yok olan bir buz dağının belki de yeniden varolması… İnsan denen varlığın hayatına içli bir ağıt. Karizmatik aktör Mathieu Amalric'in az rastlanır performansı, usta görüntü yönetmeni Janusz Kaminski'nin adeta 'bir sol göz' haline gelen kamerası, kullandığı özel lensler, benzersiz açılar, renk skalası, Schnabel'in duyarlı anlatımı, müzik-şarkı seçimi (klasik bir fenomen; Charles Trenet'den 'La Mer' ve Tom Waits'in tarifi zor sesinden 'All The World is Green', filme artı değer katıyor) ve bir sinemacıda olması gereken entelektüel birikim. İstismar tuzağına düşmeden o çaresizliği, 'yaşanan, gerçek durumun vahametini' ve en büyük hazine olan özgürlüğü perdeden izleyiciye bu denli etkili yansıtmak… Yaşamak, bir bedende hapis kalmanın ötesinde bir şey. Zaman kavramının dışında bir özgürlük hissi hayat.

BENİM AŞK PASTAM

Yedinci sanatın en önemli yaratıcılarından biri, Wong Kar Wai'nin bu yıl Cannes'de 'Altın Palmiye' için yarışan filmi, Çinli ustanın, ana dili dışında çektiği ilk filmi. Çok sevdiği evinden, Hong Kong'dan epey uzakta, Amerika'da İngilizce olarak çektiği filmin öyküsü de kendisine ait. Usta yönetmen büyülü ve unutulmaz filmi "Aşk Zamanı / In the Mood for Love"ın ardından yine bir romantizm bombardımanına imza atmış. Başrollerini Norah Jones, Jude Law, Rachel Weisz, Natali Portman ve David Strathairn gibi ünlü isimlerin paylaştığı film, Ahmet Ertegün'ün müzik dünyasına kazandırdığı ünlü şarkıcı ve müzisyen Norah Jones'un ilk oyunculuk deneyimi. Şaşırtıcı olan, Wong Kar Wai'nin, Jones'u kırk yıllık, ödüllü bir aktris gibi kullanması. Belki de; aktrisin doğal yeteneği. Film, merkeze aynı kişiyi alan üç farklı hikâye anlatıyor. Farklı acılarla dokunmuş üç öykü… Aşk, sevgi, yoksunluk, güven, tutku, bırakıp gitmek ve en önemlisi kendini tanımak üzerine oldukça romantik bir film "Benim Aşk Pastam / My Blueberry Nights". Aşk acısı, bırakmak, aşk için çıkılan bir yolculuk. Kendini bulmak için. Belki de iyice kaybolmak için… Lezzeti görünümünden belli 'yabanmersinli bir turta'dır bazen aşk. İnsandan geriye pek bir şey kalmaz. Anahtarlar dışında… Bazen bir şapka, panoya raptiyelenmiş bir hesap pusulası, oturduğu koltuğun sıcaklığı… Bir şey söyleyecekken, takılıp kalmak, onu bir türlü söyleyememektir aşk. Anlatamamak, doğru kelimeyi bulamamaktan korkmak… Hep üzeriz aşkı ve sevgiyi… Kolay değildir; olması gereken gibi değildir hayat. Yaşarken unuturuz değerini o en önemli şeyin. Bizi nasıl sevdiğini, bizim sevdiğimizi, ilk karşılaştığınız

Murat Erşahin
murat.ersahin@superonline.com

AMERİKAN GANGSTERİ

"Önce ekmekler bozuldu sonra her şey…"
Oktay Akbal

Ridley Scott, zanaat ve sanatın örnek bir kombinasyonudur. Sinemanın usta isimlerinden olan yönetmen, "Amerikan Gangsteri"nde yine gerçek bir şov yapmış. "Alien" dan "Blade Runner"a, "Thelma & Louise" den "Gladiator"e uzanan ışıltılı meslek hayatında çok önemli bir iş daha gerçekleştirmiş. Başrollerini Denzel Washington ve Russell Crowe'un paylaştıkları dramatik suç filmi, 70'lerin Amerika'sını fon alarak sinemada öykü anlatımının en önemli örneklerinden birisi haline gelmiş. Tabii bunda, bir başka usta isim, Oscar'lı senarist Steven Zaillian'ın da büyük katkısı var. Zaillian, New York Times'da yayınlanan "The Return of Superfly" adlı makaleden yola çıkarak yazmış senaryosunu. Amerikan Gangsteri; gerçek bir olayı, yaşamış gerçek kişilikleri taşımış perdeye. 60'ların sonunda, Harlem mafyasının lideri eski tarz gangster Bumps'ın, 'Elindeki bıçağı sokacak bir kalp bulamıyorsun' diye tanımladığı bir dönemde açılıyor film. Ve ortada bırakın kalbi; hiçbir insani ipucunun kalmadığı (ki bunu finaldeki o tek plandan anlıyoruz) bir dönemde sona eriyor. Aradaki süreçte, 70'lerde geçiyor öykü. Amerika, Vietnam'da batağa saplanmış. Askerler, uyuşturucunun pençesinde. Halk, bir yandan mikrodalga fırınlarla ve Japon malı elektronik aletlerle tanışırken

sosyal, moral ve etik durumu gittikçe bozulan alt-orta sınıf, Amerikan rüyasını suç ve uyuşturucu ile başka bir boyuta taşıyor. Patronundan çok şey öğrenmiş Frank Lucas da (Washington); değişen zamanın gereğini yapıyor; Güney Doğu Asya'dan, savaşın sürdüğü Vietnam'dan ordu mensuplarını kullanarak getirttiği saf eroini; sokaklara piyasanın yarı fiyatına sürüyor. Kısa sürede şehrin en önemli suç baronu haline geliyor. Ama geleneğine sahip biri o. Attığı her adıma öylesine dikkat ediyor ki; polis dahil kimsenin dikkatini çekmeden suç piramidinin en üstüne çıkıyor. Polis teşkilatının belki de en dürüst ve namuslu elemanı olan Richie Roberts (Crowe) ise, -ki teşkilat bozulma ve çürümüşlüğün simgesi haline gelmiş durumda- gittikçe büyüyen ve toplumsal tehlike sınırının çok üstüne çıkan uyuşturucuyla savaşla görevlendirilen bir dedektif. Özel hayatındaki sorunlarına bir de, New York'u temizlemek eklenince, her şeyi kuralına göre oynayan ve işlerinde çok iyi olan bu iki adam, Frank ve Richie, karşı karşıya geliyorlar... Zaillian'ın içi dopdolu metnini, dönemin en ufak ayrıntısını atlamayan yapım tasarımını, kusursuz sanat yönetimini, Harris Savides'in atmosferi beyninize kazıyan görüntülerini ve Pietro Scalia'nın usta işi kurgusunu yanına alan Ridley Scott, iki mükemmel oyuncusunun yanı sıra, kadroyu oluşturan bütün isimlerin yerli yerinde oyunuyla çok çok iyi bir film çekmiş. James Brolin'in 1968 doğumlu oğlu Josh Brolin, kirli polis rolünde; Washington ve Crowe'dan rol çalıyor. "Scarface", "The Untouchables" , "Goodfellas", "Serpico" ve filmde özellikle 'adı ve kahramanlarıyla' anılan "The French Connection"a saygılarını sunmayı ihmal etmemiş Ridley Scott. Geleneksel bakıştan beslenen ama işin içine çok 'sağlam' yenilikler ekleyen doğru ve nefis bir film "Amerikan Gangsteri".

yeri mesela… Ne anlama geldiğini bizim için… "Aşk Zamanı"nın hayranları için bir de sürpriz var filmde. Wong Kar Wai, "Aşk Zamanı"nın akıldan çıkması zor, o büyülü tema müziğini, farklı bir düzenlemeyle, bir mızıka eşliğinde yeniden kullanmış. Yönetmenin sevdiği planlar, renkler, yarattığı kırılgan ve romantik atmosfer, yabancı, başka bir kıtanın sokaklarında, dükkânlarında, insanlarında aynen sürüyor. Darius Khondji; meslektaşı Christopher Doyle'a nazire yaparcasına zarafet yüklü görüntüleriyle değer katıyor bu romantik şiire. Özdemir Asaf'ın dizeleri, yazının başlığını süslemişti. Üstadan devam edelim; "biri gelir sorarsa, sana beni sorarsa, gitti der misin, gittiğimi söyler misin, gidiyorum ben sana, benimle gider misin?"… 'Günbatımlarını anahtarlara tercih eden aşıklar' filmi mutlaka izlesinler…

"Benim söylemek için çırpındığım gecelerde, siz yoktunuz."
Özdemir Asaf

Hızlı olan kazansın

Ünlü anime serisinden uyarladıkları, görsel efektlerle renk cümbüşünün iç içe geçtiği "Speed Racer" ile Wachowski Kardeşler yeniden yönetmen koltuğunda...

"The Matrix" üçlemesinin felsefe ve gönderme müptelası, efekt sihirbazı yaratıcıları Larry ve Andy Wachowski, teknik becerilerini doyasıya sergileyecekleri bir uyarlamayla bu seneye damgalarını vuracaklar. "Speed Racer", orijinal adı Mach GoGoGo olan manga ve anime serisinden uyarlandı. Tatsuo Yoshida'nın yarattığı bu seri 60'lı yılların Japonya'sında hayli popüler olmuş, 1967'de anime serisi olarak televizyonda boy göstermeye başlamıştı.

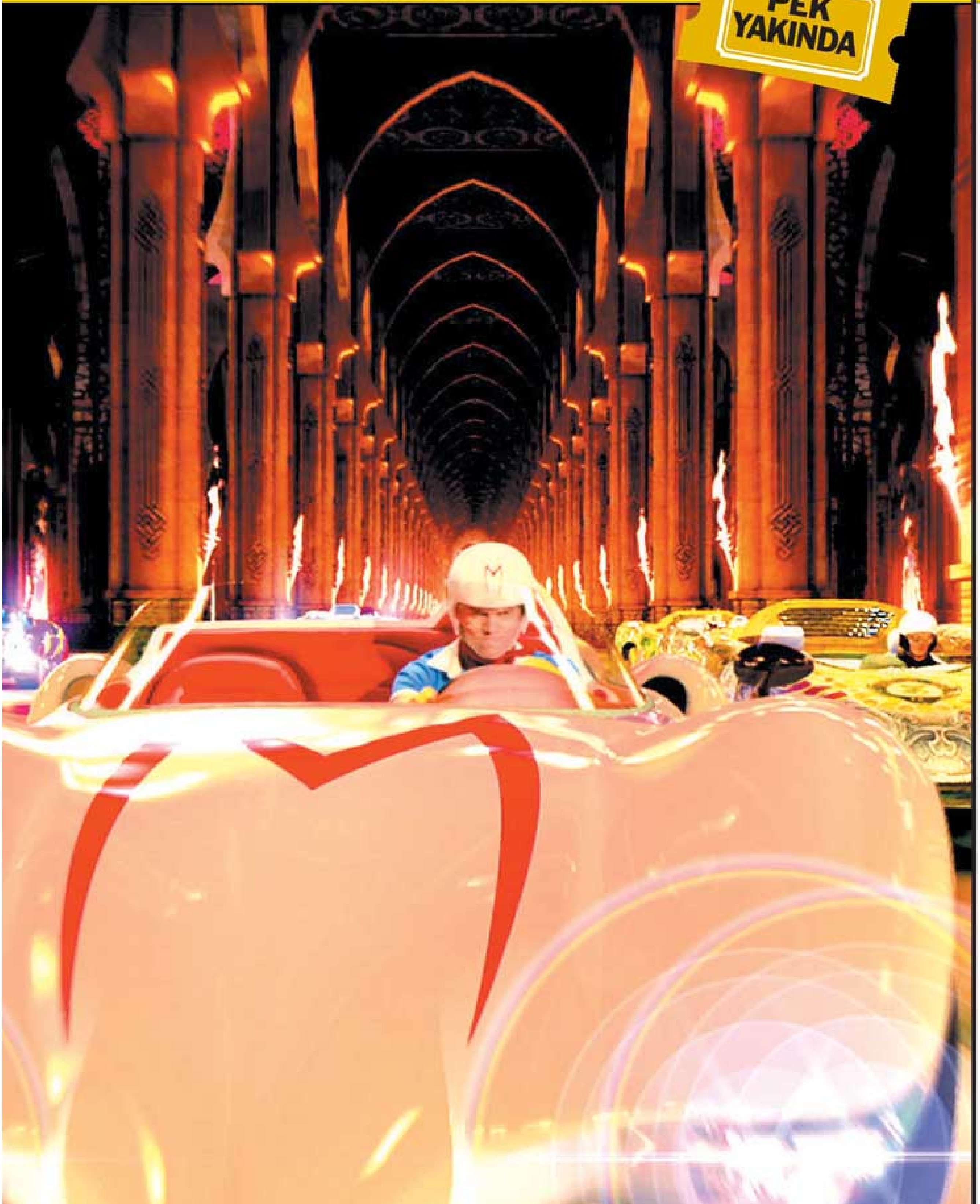
Wachowski Kardeşler'in anime hayranlığını bilenler için "Speed Racer" sürpriz olmasa da bu projenin onların eline gelmesi hayli uzun bir zaman aldı. 1992 sonbaharında Warner Bros. "Speed Racer"ın sinemaya uyarlanacağını açıkladı. Yönetmen olarak Gus Van Sant ve Alfonso Cuarón'un adı geçti. Başrol için düşünülen isim ise önce Johnny Depp oldu; sonra da Vince Vaughn... Ancak aradan geçen onca yıl boyunca bu proje bir türlü hayata geçirilemedi. Ta ki "Matrix" üçlemesi ve "V for Vendetta"nın (Wachowski'ler sadece senaryosunu yazmıştı) yapımcısı Joel Silver ile Wachowski Kardeşler'in biraraya geldiği 2006 Ekim'ine kadar...

Gelelim filmin konusuna... Speed Racer, pistlerin tozunu attıran yetenekli bir araba yarışçısıdır. En büyük amacı, ağabeyi Rex Racer'ın bir yarış sırasında ölümünün ardından kalan boşluğu doldurmaktır. Babası Pops Racer, Speed'in kullandığı Mach 5'in tasarımcısıdır. Speed, Royalton Industries'den gelen cazip teklifi geri çevirince, şirketin sahibi Mr. Royalton'ı öfkelendirmekle kalmaz, korkunç bir sırrı da öğrenir: Bazı büyük yarışlarda, en iyi yarışçıları avuçlarına alan nüfuzlu iş adamları tarafından şike yapılmaktadır. Eğer Speed, Royalton adına yarışmayacaksa, Royalton da Mach 5'in bir daha bitiş çizgisini görememesi için ne gerekirse yapacaktır. Speed için aile mesleğini kurtarmanın tek yolu Royalton'ı kendi oyununda yenmek ve ağabeyinin canına mal olan ralliyi kazanmaktır.

Filme adını veren Speed Racer'ı "Alpha Dog"da izlediğimiz Emile Hirsch (bu rolü Shia LaBeouf'tan kaptığı söyleniyor) canlandırıyor. John Goodman ve Susan Sarandon Speed'in anne-babasına, Christina Ricci Speed'in kızarkadaşı Trixie'ye, "Lost" dizisinin yakışıklı doktoru Matthew Fox da Speed'in rakibi Racer X'e hayat veriyor.

Yapımcı Joel Silver "Speed Racer"ı geniş bir seyirci kitlesine ulaşmayı amaçlayan bir aile filmi ve retro-gelecek bakışına sahip bir yapım olarak tanımlamış. High-definition videonun kullanıldığı filmin çekimleri Almanya'da yapıldı. "Speed Racer" ülkemizde, ABD'den bir hafta sonra, 16 Mayıs'ta vizyona girecek.

PEK
YAKINDA

ÖZEL SEANS

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

CIRQUE DU FREAK

"Amerikan Pastası"nın yaratıcıları bir süredir kendi kanatlarıyla uçuyor. Chris Weitz yakın zaman önce "The Golden Compass"ı yönetti. Ülkemizde vizyona girmeyen "American Dreamz"den sonra Paul Weitz'ın yeni projesi ise ünlülerden kurulu oyuncu kadrosuyla "Cirque du Freak". Geçtiğimiz Eylül ayında doğum yapan Salma Hayek'in de doğumdan sonraki ilk filmi bu. Darren Shan'ın 12 kitaplık çok satan çocuk serisinden uyarlanan film, bir freak show'da geçiyor. John C. Reilly, 14 yaşındaki yarı vampir genci kendine asistan yapan bir vampiri canlandırıyor. Salma Hayek ise Madame Truska adlı sakallı bir hilkat garibesi rolünde. "Cirque du Freak"in çekimleri Şubat ayında başlıyor.

THE ROAD

Cormac McCarthy'nin geçtiğimiz sene Pulitzer ödülü kazanan romanı sinemaya uyarlanıyor. Roman, ABD'de kıyameti andıran bir yıkımdan sonra hayatta kalmayı başarmış bir baba-oğlun yaşamlarını devam ettirmek için çabalarını ve ülke içinde çıktıkları zorlu yolculuğu anlatıyor. "The Road"da baba rolünü Viggo Mortensen canlandıracak; Charlize Theron da onun eşini… Romanın hayranı olan güzel aktris filmde küçük bir rolde ve sadece flashback'lerde görünecek. Oyuncu kadrosu için Guy Pearce ve Danny Huston ile görüşmeler devam ediyor. Oğlu kimin canlandıracağı henüz kesinleşmedi. Filmin yönetmeni ise Nick Cave ile çalışmalarıyla tanınan Avustralyalı John Hillcoat.

STATE OF PLAY

Geçtiğimiz aylarda çekimlerine başlanacağını duyurduğumuz "State of Play"in oyuncu kadrosunda radikal bir değişiklik yapıldı. Önce başrollerini Brad Pitt ve Edward Norton'ın paylaşacağı açıklanan filmden Hollywood senaristlerinin grevi nedeniyle ilk olarak Pitt çekildi. Ardından da Norton, Ocak'ta çekimlerine başlayacağı "Leaves of Grass"ta rol almak üzere ayrıldı. Norton'ın, metresi öldürülen kongre üyesi Stephen Collins rolünü Ben Affleck; Collins'in eski kampanya sorumlusu, şimdinin gazetecisi Cal McCaffrey rolünü de Russell Crowe canlandıracak. Yönetmende ise değişiklik yok. Aynı adlı BBC dizisinden uyarlanan filmin yönetmeni "The Last King of Scotland"tan tanıdığımız Kevin Macdonald.

NIGHT AT THE MUSEUM 2

ABD'de 2006'nın Noel arifesinde vizyona giren "Night at the Museum" ülkesinde 250, dünya çapında da 573 milyon dolar hasılat elde etmişti. Filmin devamı "Night at the Museum 2: Escape from the Smithsonian"ın hazırlıkları hemen başladı ve şu anda gösterim tarihi Mayıs 2009 olarak görünüyor. Yine Shawn Levy'nin yöneteceği filmde Ben Stiller başrolde ve eski kadrodan bir de Dick Van Dyke var. İlk filmin mekânı Ulusal Tarih Müzesi idi. Adından da anlaşılacağı üzere ikinci film, merkezi Washington'da bulunan Smithsonian Institution adlı dünyanın en büyük müze kompleksinde geçiyor ve başkahramanımız Larry Daley'yi yine maceralarla dolu bir gece bekliyor.

Ben yalnız bir robotum ama...

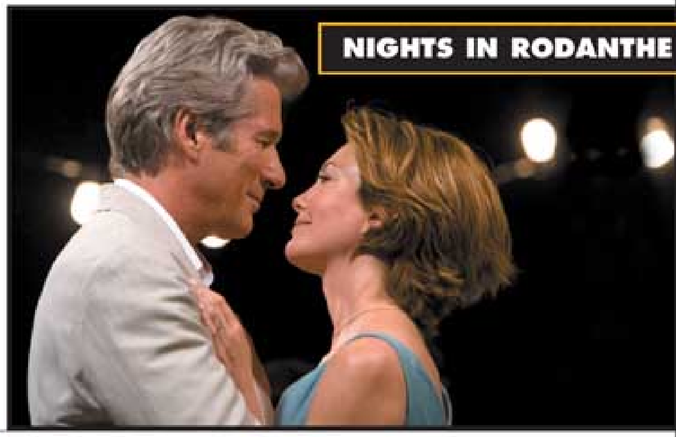
Pixar'ın halihazırdaki üç projesinden ilki olan "WALL-E"nin (diğerleri "Up" ve "Toy Story 3") vizyona girmesine az bir zaman kaldı. Merakla beklediğimiz ve 2008 sonbaharında sinemalarımıza gelecek olan animasyonun temelleri "Toy Story"den öncesine dayanıyor. "Toy Story"nin senaristlerinden Andrew Stanton'ın aklına 'insanlar dünyayı terk ederken son kalan robotu devre dışı bırakmayı unuturlarsa ne olur?" sorusu gelmiş ve yıllar sonra bu fikri senaryoya dönüştürmüş. Oscar'lı "Finding Nemo"nun da yönetmeni olan Stanton, 2700 yılında geçen bir bilimkurgudan çok bir aşk hikâyesi anlatmak istemiş. Zira çöp toplamak ve temizlik yapmak üzere programlanmış başkahraman yani yalnız robot WALL-E, araştırma yapmak üzere gezegenine gönderilen Eve adlı robota aşık oluyor ve böylece yepyeni bir yaşamın kapısını aralıyor.

WALL-E

Rodanthe akşamları bir başka oluyor

Önümüzdeki aylarda "The Flock" adlı gerilimde sinemalarımıza konuk olacak Richard Gere, bir sonraki projesinde eski bir dostla yeniden biraraya geliyor. "Unfaithful"da ihanetin yaraladığı bir karı-kocayı canlandıran Diane Lane ve Gere, "Nights In Rodanthe"de tesadüfen karşılaşan iki mutsuz insana hayat veriyor. Adrienne Willis (Lane) çevresini saran kaostan yani tutarsız kocasından ve her kararına isyan eden kızından uzaklaşarak kafa dinlemek üzere küçük bir sahil kasabasına gelir. Kuzey Carolina'nın Rodanthe kasabasında arkadaşının otelinde hafta sonu için müşterilerle ilgilenecektir. Otelin tek müşterisi ise Paul Flanner (Gere) adlı doktordur. Kasaba büyük bir fırtınanın tehdidi altındayken ikili arasında romantik bir ilişki başlar. George C. Wolfe'un ilk sinema filmi olan "Nights In Rodanthe"de Spider-Man'in Harry Osborn'u James Franco da rol alıyor.

NIGHTS IN RODANTHE

Ankara yarışmacıları belli oldu

19. Ankara Uluslararası Film Festivali, Ulusal Uzun Film Yarışması'nda hangi filmlerin yarışacağı kesinleşti.

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından 13 – 23 Mart tarihleri arasında gerçekleştirilecek 19. Ankara Uluslararası Film Festivali, Ulusal Uzun Film Yarışması'nda 10 film yarışacak. Bu filmlerden dördü, yönetmenlerin ilk filmleri. İnan Temelkuran'ın göçmenlerin dünyasına farklı bir açıdan yaklaşan ilk filmi "Made in Europe", Biket İlhan'ın yönettiği Nazım Hikmet'in 1941 yılında Bursa Hapishanesi günlerini anlatan biyografik film "Mavi Gözlü Dev", Abdullah Oğuz'un Zülfü Livaneli'nin aynı adlı romanından uyarladığı bol ödüllü "Mutluluk", Dersu Yavuz Altun'un kara film öğeleri taşıyan filmi "Münferit", Tayfun Pirselimoğlu'nun başrole vicdanı yerleştirdiği filmi "Rıza", Fatih Hacıosmanoğlu'nun senaristliğini ve yönetmenliğini yaptığı ilk uzun filmi "Taş Yastık", Aren Perdeci'nin yönettiği genç bir yazarın geçmişiyle hesaplaşmasını anlatan ilk filmi "Yanlış Zaman Yolcuları", Cemal Şan'ın bir kadının gözünden aşk, yalnızlık ve yabancılaşmayı anlattığı filmi "Zeynep'in Sekiz Günü", Fatih Akın'ın Cannes Film Festivali'nde En İyi Senaryo Ödülü alan filmi "Yaşamın Kıyısında" ve Semih Kaplanoğlu'nun Yusuf Üçlemesi'nin ilk filmi olan "Yumurta" festivalde yarışacak yapımlar.

"Yumurta"

"Beden"sel öyküler yazar mısınız?

Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali kapsamında her yıl düzenlenen Kısa Film Öyküsü Yarışması, bu yıl "Beden" konusunu ele alıyor.

8-15 Mayıs tarihleri arasında düzenlenecek olan 11. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, zengin programı ve yarışmaları ile bu sene de sinemaseverlere renkli günler yaşatacak. Festival bu sene Uçan Süpürge Onur Ödülü'nü 52 yıldır Türk sinemasına emek veren, başrollerde de karakter oyunculuğunda da unutulmaz performanslar sergileyen Nilüfer Aydan'a verilecek. Bilge Olgaç Başarı Ödülü ise küçük rollerde bile özenle ve derinlikle yarattığı unutulmaz kişiliklerle karakter oyunculuğunun önemini ve değerini bir kez daha kanıtladığı için Meral Çetinkaya'ya sunulacak.

11. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali kapsamında düzenlenen Kısa Film Öyküsü Yarışması'nın bu seneki teması "Beden". Festival bu yarışmayla, kadın bedeni üzerinden yürütülen politikalara, hedefine kadın bedenini koyan ahlakçılığa, cinsiyetçiliğe, ayrımcılığa, kadın bedeninin nesneleştirilerek sunulmasına dikkat çekmeyi amaçlıyor; kadının kendi bedeni üzerindeki egemenlik hakkını sorguluyor. Yarışmaya son katılım tarihi 31 Mart.

Ayrıntılı bilgi ve başvuru için:
Büyükelçi Sokak No:20/4
06700 Kavaklıdere/ANKARA
Tel: 0 312. 427 00 20 / 19
Fax: 0 312. 466 55 61
e-mail: festival@ucansupurge.org
http://festival.ucansupurge.org

Extra DVD'ler bu dergide

Genel Yayın Yönetmenliği'ni Burak Göral'ın üstlendiği DVD EXTRA dergisinin ilk sayısı Şubat ayında okuyucuyla buluşuyor.

Türkiye'nin tek DVD temalı dergisi olan ve yanında ilk kez orijinal bir DVD vererek dergicilik sektöründe önemli bir öncülük yapan DVD+, Aralık'ta çıkardığı son sayısıyla kapandı. 32 sayı boyunca Türkiye'de çıkan DVD'lerin geniş eleştirileri, dosyalar ve DVD'si çıkan bu filmler hakkındaki farklı yaklaşımlarla yazılmış yazılarıyla dikkat çeken ve kısa sürede kendisine sadık bir okuyucu kitlesi edinen dergi, yayıncı kuruluşunun medya sektöründen çekilme kararı almasından dolayı yayın hayatına son verdi.

Ancak DVD arşivcilerinden gelen yoğun talep, dergiyi yayına hazırlayan ekibin çabaları ve DVD sektörünün büyük şirketlerinin katkısıyla yeni bir DVD dergisi bu aydan itibaren bayilere çıkıyor. Adı DVD EXTRA olan derginin Genel Yayın Yönetmenliği'ni, DVD+'da da bu görevi üstlenen Burak Göral yapıyor. İlk sayısında 100'e yakın DVD eleştirisine yer veren dergi, her ay bir sinema filminin orijinal DVD'sini de okuyucularına hediye edecek.

İzlemek başka okumak başka

Dergimiz yazarlarından Alkan Avcıoğlu'nun yönettiği Bir Film Nasıl Okunur? atölyesi 18 Şubat Pazartesi akşamı Portakal Ağacı'nda başlıyor. Sekiz hafta sürecek atölyede, kamera, ışık, kurgu, ses, oyunculuk gibi sinemasal anlatım öğeleri ayrı ayrı ve bir bütün olarak incelenirken, filmlerin hep gözümüzün önünde duran kodlarını okumaya ve film analizine dair pratik de geliştiriliyor. Her kamera konumunun, her görüntü düzenlemesinin anlamı nasıl şekillendirdiğinin sahne örnekleri üzerinden incelendiği atölyede, film izleme deneyimlerini zenginleştirecek farklı okuma biçimleri araştırılıyor.
Ayrıntılı bilgi için: 0216 368 89 03

Bağımsızları kaçırmayın!

7. !fİstanbul AFM Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, bu yıl 14-24 Şubat tarihleri arasında İstanbul, 28 Şubat-2 Mart arasında ise Ankara'daki sinemaseverlerle buluşuyor. Alternatif bir festival olarak çıktığı yolu, bu yıl da devam ettireceğine hiç kuşku yok...

KEREM AKÇA

Bu yıl film sayısını 60'a çıkaran !fİstanbul, İstanbul'daki sinemaları Beyoğlu AFM Fitaş ve Caddebostan AFM Budak'ın yanına AFM İstinye Park'ı da eklerken, Ankara'da da AFM Cepa'yı mesken tutacak. 'The Hall' ise festivalin yeni merkezi olacak. Programda bulunan "Joy Division" belgeseli için İstanbul'a gelecek olan grubun basçısı Peter Hook'un 16 Şubat'taki açılış gecesinde sahneye çıkmasıyla kapılarını açacak olan bu etkinlik merkezi, festival boyunca çeşitli parti ve organizasyonlara ev sahipliği yapacak.

Bu yılki en önemli yenilik ise, 'Keş!f' adlı bölümle festivalin kimliğine uygun 15000 dolar ödüllü bir uzun metrajlı film yarışması düzenlenmesi. 10 filmin gösterileceği yarışmada, çeşitli ülkelerden genç yönetmenlerin ilk filmleri seyirci ve jüri karşısına çıkacak. Bu filmler arasında İsmail Necmi'nin ilk filmi "Bunu Gerçekten Yapmalı Mıyım?", Türkiye'yi temsil edecek. Yarışmanın jürisinde; kült yönetmen John Cameron Mitchell, fotoğrafçı Perry Ogden ve Cannes Film Festivali yönetmenlerinden Christophe Leparc bulunuyor. Ayrıca kısa film yarışması geleneğinin bu yıl da süreceğini hatırlatmakta yarar var...

Biz de boş durmadık ve festivalin 10 ana bölümünden sizler için 10 filmlik bir seçki hazırladık. Bu seçkinin dışında bazı öne çıkan filmleri de bu aşamada anmakta fayda var. 'Yaşama Sanatı', 'Gezegen, İnsan', 'Sesli Yaşam' gibi belgeselleri ve müziği öne çıkaran bölümlerde; özellikle farklı bir şeyler arayanlar, Ron Perlman'ı başrole taşıyan, karlarla kaplı açık alanı atmosfere dayalı bir korku denemesine malzeme yapan "The Last Winter"e şans verebilirler. Bunların yanında !f'in kültleşen bölümleri bu yıl yine es geçilmemiş. Oxide Pang ve Mamoru Oshii'nin son çalışmalarını da bulunduran 'Fantastik Filmler', tartışmalara yol açan uçuk Portekiz animasyonu "De Profundis/Derinliklerden" ile öne çıkıyor... 'Nöbetçi Sinema', büyük usta George A. Romero'nun bizleri "Night of The Living Dead"in gününe geri götürdüğü zombi serisinin 5. filmi 'Diary of The Dead'in varlığı ile ilgimizi bekliyor... 'Gökkuşağı' bölümünde ise, deneysel sinemacı Duncan Roy'un Oscar Wilde'ın ünlü eserine ilginç yorumu "The Picture of Dorian Gray", Amerikan bağımsız sinemasının genç yeteneklerinden Jamie Babit imzalı kitsch lezbiyen filmi "Itty Bitty Titty Committee" ve genç bir kızın gözünden tutkunun samimi keşfine dair eli yüzü düzgün bir yapım olan "La Naissance Des Pieuvres/Nilüferler"e şans verebilirsiniz. 'Başka Aşk' ve 'Meksika Dalgası' adlı bu seneye özgü diğer bölümlerde, insan-hayvan aşkı gibi uçuk bir konuyu ele alan yalancı belgesel "Zoo" ile yurtdışındaki festivallerde büyük beğeni toplayan Meksika filmleri olarak yalın dilli "Cochochi" ve yeraltı dünyasına uzanan "Malos Habitos/Kötü Alışkanlıklar" öne çıkıyor.

Tabii son ve en önemli durağımız, seçkimizde de çokça uğradığımız 'Hit Filmler' bölümü. Coen Biraderler'in western türünü kara komedi ile birleştirerek yenileyen usta işi yapıtları "No Country for Old Men", John Cassavetes'in kızı Zoe Cassavetes'in Parker Posey'li alternatif bağımsız romantik-komedisi "Broken English", ilginç konusuyla ve vodvillerden beslenen yapısıyla oyunculara dayalı eli yüzü düzgün bir durum komedisi olan Ryan Gosling'li "Lars and The Real Girl" ve Michael Moore'un sağlık hizmetlerine dil uzattığı filmi "Sicko" tercih edilebilir.

OTTO; OR UP WITH DEAD PEOPLE / OTTO; YA DA TÜM ÖLÜLER BİRLEŞİN

"The Rasberry Reich"ın tartışmalı yönetmeni Bruce LaBruce'dan bir gay zombi filmi! Gore, çöp, kült, kitsch, camp gibi kavramların tamamına ulaşabileceğiniz bir yapım bu... Otto, evsiz bir zombidir. Üstüne üstlük oyunculuk da yapmaktadır. Ancak oradan elde ettiği gelirle, bir şekilde yaşamını düzene sokamamıştır... Alt kültürü hedef alan bağımsız erotik filmler çekse de derin politik göndermeleriyle zaman zaman John Waters ile aynı cümlede anılması gerektiğini düşündüğümüz Kanadalı yönetmen Bruce LaBruce imzalı film, şimdiden kült olmayı garantilemiş bir eser. Sansüre karşı duruşu ve muhafazakar kitlelere ters gelecek görüntüleri ve söylemleriyle ilginç bir yapım olacağı kesin. !fİstanbul'un, filmin dünya çapında gösterildiği üçüncü festival olduğunu da hatırlatalım...

DU LEVANDE / SİZ, YAŞAYANLAR

Avrupa sinema piyasasında 'absürt komedi'den söz edildiği zaman ilk akla gelen yönetmenlerden biridir Roy Andersson. İsveçli yönetmen, minimalizmi sürrealizmle harmanladığı kendine özgü tarzı ile dikkat çekmiştir her zaman. Özellikle de "İkinci Kattan Şarkılar" (2000) ile belli bir hayran kitlesi oluşturmuştur kendisine... Bu filminde de yine birkaç karakterin hüzünlü yaşamlarını trajikomik bir üslupla perdeye taşıyor yönetmen. Bunu yaparken mesafesini korumayı ve dünyevi sorunları hicvetmeyi de ihmal etmiyor. İncelikle kurulmuş planları, ağır tonu ve derin renk işçiliği ile auteur nitelikleri taşıyan bir yönetmenin elinden çıkmış bir film "Siz, Yaşayanlar". Andersson'ın 'umutsuz insanların şık şairi' portresini sürdürmesini sağlayan bir yapıt...

FONG JUK / SÜRGÜN

Hong Kong sinemasının son yıllarda çıkardığı en önemli polisiye yönetmenlerinden Johnny To imzalı yapım, daha çok Venedik Film Festivali'nde yarışmasıyla dikkat çekti. 25 senelik bir kariyeri olmasına karşın 2005 yılında çektiği "Election" ile kült yönetmen statüsüne ulaşan To, yine polisiye ve aksiyonun sularında dolaşarak sonuç almaya çalışıyor. Portekiz kolonisi Macau'nun Çin'e geçtiği kritik bir döneme uzanıyor yapım. İki kiralık katilin bu psikolojik atmosferin içinde yaşadıklarını anlatıyor. Wo, bu kaostan uzaklaşıp emekli olmak isterken; Tai, bu ortam içinde de var olmaya çalışır. Wo, son bir işle kariyerini bitirmeye karar verince, ikisi de kendilerini bir karmaşanın içinde bulur...

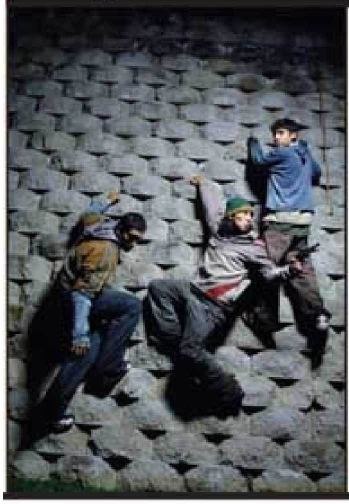
TEETH / DİŞLER

Bir lise öğrencisi olan Dawn, bir gün cinsel organında bir gariplik olduğunu fark eder. Çok geçmeden içinde bulunduğu olağan dışı durum bir açıklığa kavuşur: Vajinasında diş vardır!... Mitchell Lichtenstein'ın bu ilk yönetmenlik denemesi, 2007 Sundance Film Festivali'nin en çok tartışılan filmi olarak sivriliyor. Korku/komedi türündeki film, temalarına yaklaşımıyla biraz da David Cronenberg filmlerini andırıyor. İlginç konusuyla ve cesur yaklaşımıyla ilgi bekleyen yapım, bazı kesimler için kapitalizmi iğneleyen bir hiciv, bazı kesimler için ise ileride kültleşecek bir eser olarak öne çıkabilir...

MY WINNIPEG / BENİM ŞEHRİM WINNIPEG

Yenilikçi sinemacı Guy Maddin'in bu son filmi, yönetmenin en 'kişisel' projesi olarak dikkat çekiyor. "Saddest Music in The World" ve "Brand Upon Your Brain!" gibi filmleriyle tanıdığımız deneysel yönetmen, günümüzde Kanada'nın en önemli sinemacılarından biri olarak kabul ediliyor kuşkusuz. "Benim Şehrim Winnipeg" de kendi hayat hikayesini, yaşadığı yer olan Winnipeg adlı yörede, bireysel metodlarıyla sinemalaştırdığı eseri. Siyah-beyaz bir sessiz film olan yapım, fazlasıyla sessiz dönem Rus deneyselleri, Alman ekspreyonizmi ve Fransız impresyonizminden besleniyor. Otobiyografik bir belgesel olarak gözükmesi ise hayranlarını şaşırtmasın! Zira filmini belge-fantezi adlı yeni bir alt türe sokarak yönetmenlik kimliği hakkında yanılmadığımızı ispatlıyor Maddin...

LA ZONA / YASAK BÖLGE

Rodrigo Pla'nın ilk uzun metrajlı filmi, 2007 yılında uluslararası festivallerde en çok beğenilen yapımlardan biri. Toronto Uluslararası Film Festivali'nden FIPRESCI ve Venedik Film Festivali'nde Luigi De Laurentiis Ödülü kazanan "Yasak Bölge", Meksika'daki sosyal düzene eleştirel bakışıyla dikkat çeken bir eser. Alejandro, ailesi ile birlikte ülkede üst-orta sınıfın yaşadığı bölgede yaşamaktadır. Ancak burası, suç oranının artması sebebiyle tellerle çevrilmiş ve kameralarla koruma altına alınmıştır. La Zona adını alan bu mahalle, içinde alt sınıftan bir hırsızın hapis kalmasıyla daha da sorunlu hale gelecektir... Tipik bir Latin Amerika filmi olan eser, sosyopolitik meseleleri ele alırken, suç dünyasına da sert bir bakış atıyor.

THE NINES / 3 X 3

Tim Burton filmlerinin ortak senaristi olarak kariyerine başlayan John August, gizemli yapısı ile ilgiyi hak eden bir film ile karşımızda. Senaristin ilk yönetmenlik denemesi, yılın en çok ses getiren Amerikan bağımsızlarından biri aynı zamanda... Yapım; hepsini Ryan Reynolds'ın canlandırdığı biri oyuncu, biri TV programı sunucusu, diğeri ise bilgisayar oyunu tasarımcısı üç karakterin hikayesine uzanır. Bir süre sonra bunların hikayeleri iç içe geçince kendimizi sadece bir kişinin belleğinin içinde buluruz. Tabii 'The Nines' kavramı da bu yolda önemli bir rol oynayacaktır...Karşımızdaki eser; oyuncaklı yapısı, dikkat çekici dünyası ve çarpıcı karakterleriyle ilginç bir psikolojik-gerilim. Senaryosuyla Charlie Kauffman eserlerine, yapısıyla ise David Lynch filmlerine benzetilmesi de beklentilerimizi artırıyor kuşkusuz...

ONCE / BİR ZAMANLAR

2006'da çekilmesine rağmen 2007 yılında vizyona girdiği ülkelerde ve gösterildiği festivallerde büyük ilgi gören bir film ile karşı karşıyayız. Hatta kimi eleştirmenlerin yılın en iyi filmleri listelerinde dahi üst sıralan zorluyor "Bir Zamanlar". 'Peki bu işin sırrı nedir?' diye soracak olduğumuzda, karşımıza ilginç bir müzikal formülü çıkıyor. Kadın-erkek ilişkilerini ele alan alternatif filmleriyle tanıdığımız İrlandalı yönetmen John Carney'nin filmi, hayal öğelerinden rafine edilmiş gerçek bir şehirde geçer. İrlandalı bir erkek ile göçmen bir kız arasında geçen aşk hikayesinde, iki karakterin de müzisyen olmasıyla 'müzik' odaklı bir yapı kurulur... Daha çok soundtrackiyle dikkat çeken eser, farklı müzik türleriyle örülmüş –ki kız piyanist, erkek gitarist- alternatif bir müzikal. "Bir Zamanlar", konusu ve yapısı sıradan gözükse de, uluslararası festivallerde aldığı 14 adaylık, 7 ödül ve aldığı olumlu eleştirilerle dikkatimizi cezbediyor.

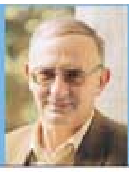
PLOY

Yeni Tayland sinemasının yükselen isimlerinden olan Pen-Ek Ratanaruang, bir filmlik aradan sonra yine "Evrendeki Son Yaşam" (2003) ile dikkatimizi çeken formülüne geri dönüyor. "Ploy", evliliği kötü giden bir adamın hayal mi gerçek mi belli olmayan Ploy adlı bir genç kızla girdiği ilişkiye odaklanır. Tabii bir süre sonra bu basit iskeletin içine rüyalar da dahil olur... 2006'da çektiği "Hayalet Dalgalar" ile kara filme geçiş yapan Ratanaruang, yine "Lost in Translation/Bir Konuşabilse..."nin film modelini kullanan yapısıyla karşımızda...

GLASS: A PORTRAIT OF PHILIP IN TWELVE PARTS/ GLASS: 12 BÖLÜMLE PHILIP'İN PORTRESİ

"Shine", "Snow Falling on Cedars" ve "No Reservations" ile tanıdığımız Avusturalyalı yönetmen Scott Hicks imzalı yapım, yönetmenin hayranlık duyduğu besteci Philip Glass'ın hayatına uzanıyor. "The Hours", "The Illusionist", "Kundun" gibi filmlerin de bestelerini yapan Glass, aslında festival kitlelerinin taptığı alternatif bir sanatçı. Hicks'in görüntü yönetmenliğini de üstlenerek HD ile çektiği bu belgesel, bestecinin bir gününe uzanıyor. Buna paralel olarak hayatındaki ilginç anları öne çıkanırken, yolunun kesiştiği önemli kişiliklerle yapılmış röportajları da sunmayı ihmal etmiyor. Bu isimler arasında Woody Allen ve Martin Scorsese de var...

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

Fransız-Amerikan duygusal ilişkileri açısından sinema tarihine bir bakış

Amerikalılar tüm dünyayı gezer, her yere gider, her ülkenin işlerine karışır. Dünyanın en güçlü devleti olmanın keyfini 20. yüzyılda bol bol çıkarmışlardır: tüm bir yüzyıl boyunca gitmedikleri ülke, siyasetine karışmadıkları devlet, kültürünü ıcık-cıcık deşmedikleri uygarlık kalmamış gibidir. Sinema da bu durumdan nasibini alır ve Amerikalılar dünyanın değişik kadınlarıyla (ya da erkekleriyle) bitip tükenmez ilişkiler yaşarlar.

Elbette her şeyin sinemada başladığını düşünmek doğru olmaz. Yüzyılın hemen başlarında İtalyan bestecisi Puccini, Amerikalı denizci Pinkerton'a aşık olan güzel Japon geyşa Madame Butterfly'ın acılı öyküsünü anlatmıştı, aynı adlı operasında... Batı sanatı bu farklı ırksal ilişkilere hep merakla ve iştahla bakmış ve romandan filme, operadan tiyatroya bunları ele almıştır. Elbette tam bir döküm yapmak olanaksız: belki birkaç cilt kitap gerekirdi. Ama şöyle bir bakarsak, yalnızca Japonya'yı konu alan "The Teahouse of the August Moon- Çayhane" veya "My Geisha- Geyşam" gibi komediler, "The Barbarian and the Geisha", "The Last Samourai- Son Samuray" gibi tarihsel epikler, "House of Bamboo" gibi savaş öyküleri içinde, Amerikalılar hep Japon kadınlarına tutulur. Oralara gelmişken Çin'e de uzanırlar ve örneğin "Love is a Many Splendored Thing- Aşk Güzel Şeydir"de bir Amerikalı subay Hong Kong'lu bir dilbere tutulur. Ama gezgin Amerikalı durur mu? Marlon Brando kılığında Laos'a, Harvey Keitel kılığında Vietnam'a gider. Gazeteci Clark Gable olarak Moskova'da balerin Gene Tierney'e aşık olarak onu "demir perde"den kaçırmayı dener, "Never Let Me Go- Beni Asla Bırakma" filminde... Ama İtalya da gözdedir: "It Started in Naples- Macera Böyle Başladı"dan "Come September- Sonbahar Hatıraları"na, "Avanti- Dokunma Gıdıklanırım"dan "Houseboat- Dadının Şansı"na, Amerikan erkekleri İtalyan dilberlerinin cazibesine karşı koyamaz: hele bunlar Sophia veya Gina adını taşıyorlarsa... Viyana'dan Orta Avrupa başkentlerine, İspanya'dan Yunan adalarına, Avustralya'dan Latin Amerika'ya hep dolaşır ve çeşni arar bu millet...

Ama belki en çok Fransa'ya uğrar. Fransa ve de Paris, tipik orta sınıf Amerikalısı'nın hiç değişmeyen düşleri ve turistik hedefleri arasındadır. Bir ilgi, merak, kıskançlık ve elbette arzu nesnesi... Farklı mutfağıyla, nefis şaraplarıyla, derin kültürüyle, hakim modasıyla, Brigitte misali fettan kızları ve hep romantik erkekleriyle… Ve de aşk şehri Paris mitosuyla... Kadın veya erkek farketmez, "Paris'te aşk başkadır" ve sinema bu klişeye sakıncasızca yaslanmayı pek sever. En son "Paris'te İki Gün" ve de "Dan in Real Life- Şamar Oğlanı" filmleri gelip, bize bu bitmeyen Fransız-Amerikan aşklarını hatırlatmışlardır.

O zaman, şöyle bir hatırlayalım. Öncelikle Amerikan sinemasının da pek sevdiği ünlü Fransız oyuncuları geliyor. 1930'lardan başlayarak, bu çok sık görüldü. Maurice Chevalier, Charles Boyer, Jean Gabin gibi oyuncular Amerikan kadınlarına büyük aşklar yaşattılar. Özellikle tam bir "Fransız aşık" olan Boyer "Garden of Allah-Allah'ın Bahçesi"nde Amerikalı sosyete kadını Marlene Dietrich'le çölde büyük bir aşk yaşar: sinemanın erken dönemdeki en güzel technicoor görüntüleri önünde (1936). Aynı Boyer, hizmetlerini "Algiers- Cezayir Sevdaları"nda Hedy Lamarr, "Love Affair"te ise Irene Dunne'a sunar... Dönemin ünlü ilahesi Greta Garbo ise "Camille- Kamelyalı

"Paris'te Bir Amerikalı"

"Öğleden Sonra Aşk"

"Gün Batmadan"

"Paris'te Son Tango"

Kadın"da bir Paris fahişesi olur: müşterileri arasında Amerikalılar da bulunan!...

1930 ve 40'ların Amerikan (ve çok az Fransız) filminde idealize edilen bu iki ırk arası ilişki, 1959 yılında Yeni-Dalga'nın başyapıtı "A Bout de Souffle-Serseri Aşıklar"da birden modernize edilir: Jean-Luc Godard'ın aslında bir Amerikan kara-romanına dayanan taptaze yaklaşımı aracılığıyla... Ve tüm o yıllanmış klişeler toplamı, o Eyfel kulesi önündeki sevgi resmigeçidi çöker, yerini son derece genç ve yenilikçi bir ilişki modeline bırakır. Bu kez Jean Seberg'in kadın fotoğrafçısı, tipik Paris'li serseri Jean-Paul Belmondo ile sonu trajik biten bir kedi-fare oyunu oynayacaktır. Eski kuşaktan Rene Clement "The Love Cage- Aşk Kafesi"nde durumu değiştirir: bu kez Jane Fonda Paris'teki zengin Amerikalı, Alain Delon ise genç Fransız aşığıdır. Ve her şey kötüye doğru gider!...

Ama kara-filmlerin yanı sıra, durum müzikaller için ideal gözükür. Hele Vincente Minnelli tezgahını MGM'nin iddialı müzikali "Paris'te Bir Amerikalı" için Paris'e kurunca... Gene Kelly'ye partöner olarak dans okulunu yeni bitirmiş, hiç sinema deneyimi olmayan Leslie Caron'u bulmak filmin en büyük şansıdır: sinema hem büyük bir dansçı, hem de Fransız kimliğini zarafetle taşıyacak iyi bir oyuncu kazanmıştır. Ve film tam bir zafer olur. Caron da bu kimliği yıllar boyu sürdürür: Oscar'lı müzikal "Gigi"den Fred Astaire'le dans ettiği "Daddy Long Legs- Sevgili Babam"a, babası Charles Boyer'nin zampara Amerikalı Rock Hudson'a ezeli bakire kızını adam etmesi için yalvardığı "A Very Special Love- Müstesna Aşk"a dek...

Ardından başka müzikaller de gelir: George Cukor'un Paris'te geçen "Les Girls- Kızlar" veya Stanley Donen'in "Funny Face- Şahane Macera"sı gibi. Bu filmde oynayıp Fred Astaire'le de dans eden Audrey Hepburn, yaşlı erkekleri şaşkına çeviren genç kız rolünü Billy Wilder başyapıtı "Öğleden Sonra Aşk"ta da sürdürür: bu kez kurbanı, yolu Paris'e düşen Amerikan milyoneri rolündeki iyice yaşlanmış bir Gary Cooper'dir. Baba ise elbette Maurice Chevalier!... 1957 yılının ünlü müzikali "İpek Çoraplar"da ise bir Amerikalı yapımcıyla Paris dekoru önünde aşk yaşayan kadın komiser (!) Fransız değil, Rustur: güzeller güzeli Cyd Charisse.

O yıllarda komediler de çekilir. Bob Hope "Paris Holiday- Paris Tatili"nde ünlü Fransız komik Fernandel'le takılır, paylarına da güzel Fransız kızları düşer! "Paris Blues- Paris Melodileri" ise Paris'i mesken tutmuş Amerikalı cazcıları anlatır ve fonda yine güzel Fransız kadınları vardır.

1950'lerin birden parlayan Fransız yazarı Françoise Sagan'ın romanları filme alınırken, yine sürekli Fransız- Anglo Sakson ilişkileri perdeye gelir: "Bonjour Tristesse-Günaydın Hüzün"den "A Certain Smile-Acı Tebessüm"e... Yine ondan uyarlanan "Brahms'ı Sever Misiniz?"de, zengin aşığıyla genç sevgilisi arasında duraksayan Amerikalı kadında Ingrid Bergman, zengin aşıkta ise Yves Montand oynar. Montand, zaten az Amerikalı'nın gönlünü çalmamıştır: başta "Let's Make Love-Gel Sevişelim"deki Marilyn Monroe olmak üzere!

Aslen Amerikalı olup sinema hayatına Hindistan'da başlayan İngiliz yönetmeni James Ivory de birçok filminde Amerikan-Fransız kişilikleri karşılaştırır ve karıştırır. Ayrıca "Jefferson in Paris" adlı filminde ABD'nin 18. yüzyılda Paris elçiliğini yapan Jefferson'u anlatmayı seçer. Yıllar sonra ise (20903'de) "Le Divorce-Boşanma" filmiyle aynı temalara döner: bir Fransızla evli kardeşini ziyaret etmek için Paris'e gelen bir Amerikalı kadının hikayesi... İtalyan yönetmeni Bertolucci'nin 1972 yılında skandal yaratan filmi "Paris'te Son Tango" ise olgun yaştaki Amerikalı Marlon Brando'nun boş bir katı gezerken karşılaştığı Fransız kızı Maria Schneider'le başlattığı ölümcül tutkunun hikayesidir.

İlgi günümüzde de sürmektedir. Avustralyalı Peter Weir "Green Card-Yeşil Kart" filminde, kağıt üzerine evlilik yaparak ABD'ye kapağı atan Gerard Depardieu'nün sonradan Amerikalı karısı Andie MacDowell'e tutulmasını anlatır. "A Couch in New York-New York'ta Bir Divan"da evlerini takas eden Fransız Juliette Binoche ve Amerikalı William Hurt, sonunda karşılaşır ve ilişkiye girerler. "French Kiss-Fransız Öpücüğü", bir Fransız kızına tutulan nişanlısının peşinden Paris'e giden bir Amerikalı kadının bir Fransız erkeğinden hayatın gizlerini öğrenmesini anlatan hoş bir komedidir: Meg Ryan, Timothy Hutton ve bir Fransız'da daha Fransız olmayı başaran Kevin Kline'ın oyunlarıyla!

1995 yılında Amerikalı bağımsız sinemacı Richard Linklater bu aşınmış temayı modernleştirmeye çabalar: "Before Sunrise-Gün Doğmadan" Paris'te karşılaşıp birlikte 24 saat geçiren Amerikalı Ethan Hawke ve Fransız Julie Delpy'nin öyküsüdür. Genç kahramanlarımız sadece konuşur, bol bol konuşur ve sonra ayrılırlar. Ama yıllar sonra kader, daha doğrusu yine Linklater onları bir kez daha karşılaştıracaktır: "Before Sunset-Gün Batmadan" filmiyle... Yine bol bol konuşurlar ve yine hiç bir şey olmaz!... Tüm bunlardan etkilenmiş gözüken Julie Delpy, 2007 yılında benzer bir öyküyü kendi anlatır: New York'ta yaşayan ve Amerikalı sevgilisiyle Paris'e gelen bir Fransız kızının öyküsü. Ve "Paris'te İki Gün", Amerikan-Fransız kültür çelişkisini bir kez daha, keskin çizgilerle, Woody Allen'vari bir atmosferle ve nerdeyse Linklater filmlerinden daha başarılı olarak karşımıza getirir.

"Paris'te 2 Gün"

Biri kesmiş, biri pişirmiş...

EBRU ÇELİKTUĞ

Karındeşen Jack'in rakibi, İngiliz edebiyatının ucuz macera romanlarının unutulmaz karakteri "SWEENEY TODD: FLEET SOKAĞININ ŞEYTAN BERBERİ", (Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street) Tim Burton tarafından, Broadway müzikalinden yola çıkılarak beyazperdeye uyarlandı. Burton'ın has oyuncuları Johnny Depp ve Helena Bonham Carter'ın Alan Rickman ile başrolleri paylaştığı filme, Tim Burton'ın kariyerinin en iyi filmi olarak bakılıyor.

Johnny Depp ve Helena Bonham Carter Sweeney Todd ve Nellie Lowett'ı başarıyla canlandırıyor.

Sweeney Todd tarihin ilk seri katillerden biri mi yoksa kulaktan kulağa yayılmış bir şehir efsanesi mi? Bu, hala açıklığa kavuşmamış bir gizem. Bir görüşe göre, yaramaz çocuklarını zaptı rapta almak isteyen aileleri, bu umacı öyküsünü anlatıp durmuşlar. Adeta korkunç bir folklorik öğe durumundaki eli kanlı Sweeney Todd, hain bir plan hazırlıyor her seferinde: müşterisini bir anda ters dönerek zeminin altına yollayan berber sandalyesine oturtup tıraşa –ya da kesime- başlıyor. Sevgilisiyse alt katta yeni kurbanı dilimleyerek lokantasında etli börek olarak müşterilerine yediriyor! Bir berber dükkanında basit bir sakal tıraşı için en savunmasız durumda katledilmek ve üstelik yamyam ziyafetine dönüşmek; insanın temel korkusu olan ölüm korkusu sayesinde yaratacağı en korkunç fantezilerden biri gerçekten de. Bu durum, hikayenin yaklaşık 200 yıldır anlatıla gelmesini açıklıyor bir anlamda. Bazılarına göreyse gerçekten yaşamış bir Sweeney Todd var; ne de olsa çoğu efsane ve masalın çıkış noktası gerçek bir olaya dayanıyor. İngiliz yazar Peter Haining'in yoğun araştırmaları, böyle bir berberin varlığını doğruluyor. Yer İngiltere, zaman 18. yüzyılın ikinci yarısı ve endüstri devriminin henüz başları. En güzel örneklerini Charles Dickens romanlarında gördüğümüz müthiş bir fakirlik, yozlaşma ve bugünün Kalkütta'sından bile daha beter durumdaki Londra sokakları arka planı oluşturuyor. Toplum yapısı son derece belirgin sınıflara ayrılmış durumda: Kibar sınıf, işçi sınıfı ve alt sınıf. İşçi sınıfı, son derece ağır işlerde, berbat koşullarda her yaştan insanın ter döktüğü, geniş bir topluluğu oluşturuyor. Sınıflar arası geçiş ise genelde işçi sınıfından alt sınıfa doğru düşey geçiş şeklinde oluyor; dilencilerin,

Bayan Lowett'ın meşhur etli börekleri bu fırında pişiyor.

Sweeney Todd: Fleet Sokağının Şeytan Berberi

Film bu yıl Altın Küre'de müzikal dalında en iyi film ve en iyi erkek oyuncu (Johnny Depp) ödüllerini kazandı.

fahişelerin, hırsızların ve kanunsuzların oluşturduğu kesime yani. O dönem Avrupa'nın en pis nehri durumundaki Times Nehri, kanalizasyon taşkınlarıyla ortalığı mahvediyor ve günümüzde adı unutulmuş pek çok salgın hastalık Londra sokaklarında adeta terör estiriyor. Tam bir suç cenneti olan başkentte yaşama tutunmak her şekilde çok zor.

İşte bu ortamda, tahminen 1748 yılında Sweeney Todd dünyaya geliyor. Henüz çok küçükken alkolik ebeveynleri tarafından terk ediliyor ve yetimhaneye düşüyor. Bir süre yetimhanede kaldığı düşünülen Todd'un tabii bu erken dönemine ait fazla tarihsel bilgi yok, bazı tahminler yürütülüyor. Ama sonuçta Crook adlı bir berberin yanına çırak olarak kapağı attığı, 14 yaşında hırsızlıktan hapse girip çıktığı ve gene berberliğe dönüp kıskançlıktan ilk cinayetini işlediği Haining'e göre gerçek. Todd yakalanmamayı başarıp bu olaydan yıllar sonra asıl icraatlarına başlayacağı ünlü Fleet Sokağı'ndaki berber dükkanını açıyor. Dükkanın en önemli özelliği, bitişiğindeki kilisenin bodrumuyla olan bağlantısı. Bazı kilise derneği üyelerinin de gömülü olduğu bu yer altı ortamı, Todd'un anlatılageldiği üzere kapaklı bir düzenekle berber koltuğuna oturan kurbanlarını aşağıya yollamasına imkan tanıyor. Yaklaşık 160 kadar cinayetin Sweeney Todd tarafından işlendiği düşünülüyor. Yıllarca, pek çok kayıp

Helena Bonham Carter'ın gençlik hayali günün birinde Bn.Lowett'ı oynamakmış!

Yargıç Turpin (Alan Rickman) kendisinden intikam almak için geri dönen Todd'ın berber sandalyesinden sağ salim kurtulabilecek mi?

kişinin en son Todd ile konuştuğuna ya da onun dükkanına girdiğine şahit olunmasına rağmen işin asıl abartılı ve efsanelik kısmı, Todd'un bir türlü adalete yakayı kaptırmamış olması. Bunun açıklaması olarak, Bayan Lowett adlı bir dulla olan ilişkisi gösteriliyor. Aynı mahallenin berbat turta ve börekleriyle ünlü dükkanının sahibesi olan Bayan Lowett, Todd ile olan işbirliğinde üstüne düşeni kendi bildiği gibi hallediyor: kurbanları böreklerine malzeme yaparak. Ama ikilinin sonunu hazırlayan olay, bitişikteki kiliseyle ortak olarak kullandıkları bodrumdan çıkan çürümüş et kokusu oluyor. Araştırmalarını derinleştiren polis, kanlı ayak izlerinin Todd'un berber dükkanında son bulduğunu görünce ikiliyi sıkıştırıyor. Bayan Lowett aylardır kendilerine insan eti yedirdiği kalabalığın lincinden zar zor kurtulup idamı beklediği hapishanede bir şekilde zehirle intihar ediyor, Todd ise idam ediliyor.

Sweeney Todd külliyatı

Sweeney Todd ile ilgili en fazla kabul gören görüş yukarıda anlattığımız gibi. Tim Burton'ın tercihiyse, hikayenin ünlü Broadway'in müzikalindeki yorumunu perdeye uyarlamak oldu. 1846'da ilk kez bir penilik macera ve suç romanları serisinde yazıya dökülen Sweeney Todd, yıllar boyunca özellikle Fransız tiyatro geleneği Grand Guignol tarzı piyeslerin konusu oldu, 1936'da filme çekildi, 1970'de çekilen "Bloodthirsty Butchers"ın esin kaynağıydı ve en bilinen versiyonu 1973'te İngiliz oyun yazarı Christopher Bond tarafından kaleme alındı. Bond, bambaşka bir karakter yarattı: yanlışlıkla hapsedilen Benjamin Barker adlı bir berber, Avustralya'da geçirdiği 15 yıllık mahkumiyetinin ardından Sweeney Todd adıyla Londra'ya dönüyordu. Kendisini hapse yolladıktan sonra karısına tecavüz edip onun intiharına neden olan yargıcı arıyor ve intikam yemini ediyordu. Ama planlarını uygulayamayınca öfkesini müşterilerine yönelterek seri cinayetlerine başlıyordu. Bond, haksızlığa uğramış ve bu yüzden intikam duygusuyla hareket eden bambaşka bir karakter ortaya çıkarmıştı.

1979'da Christopher Bond'un eseri, Steven Sondheim ve Hugh Wheeler tarafından gözde bir Broadway müzikaline dönüştürüldü: "Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street" adını alarak. Bayan Lowett'i canlandıran isimse Angela Lansbury'ydi. İşte bu müzikal, Tim Burton'ın beyazperde uyarlamasının temelini oluşturuyor. Alan Parker, müzikalin başarısının ardından 1980'li yıllarda eseri filme uyarlamakla ilgilenmiş. Son yıllarda projeyle ilgilenen bir diğer isimse Sam Mendes.

Tim Burton, hem bir müzikali sinemaya uyarlamakla hem de şarkı söyleyip söylemediğini bilmediği oyuncularla kadro oluşturmakla gerçekten de riskli bir işe imza atıyor. Ama filmin ABD'de gösterime girdiği 21 Aralık'tan beri yapılan eleştiriler, risk ne kadar fazlaysa başarının da o derece fazla olacağını kanıtlarcasına beğeni ve övgü dolu. Her ne kadar bazı eleştirmenlerce hayat arkadaşı Helena Bonham Carter'ı ve kadim oyuncusu Johnny Depp'i kayırdığına dair sert eleştiriler alsa da, genel görüş, bu kanlı müzikalin kara mizah ustası Burton'ın emin ellerine teslim edilmesinin son derece isabetli bir karar olduğu yönünde.

Tabii üç saatlik bir müzikali sinemaya uyarlamak bazı kısıtlamalara neden olmuş. Bunların başında, kalabalık

Sweeney Todd: Fleet Sokağının Şeytan Berberi

sahnelerin iptali ya da uzun şarkıların kısaltılması geliyor. Senaryonun ise "Gladyatör", "Aviator" ve "Son Samuray"ın başarılı senaristi John Logan'a emanet edildiğini hatırlatalım. Tim Burton, bu aşamayla ilgili olarak eserin asıl yaratıcısı olarak Steven Sondheim'ın tepkisinin ne olduğu sorulduğunda şunları söylüyor: "Gerçekten zeki ve yetenekli biri ve sürece son derece saygı gösterdi. Benim gibi o da Johnny'nin başrolde olması fikrini benimsedi; hep pozitif ve saygılıydı. Sanırım o da bir sinefil, bu yüzden sahnede yapılanla filmde olup bitenler arasındaki farklılığı anlayacağını düşünüyorum". Steven Sondheim ise başka bir röportajda, Depp ile ilgili asla tereddüt yaşamadığını, sesinin ince bariton olduğunu ve zaten eskiden beri bir oyuncu olarak onu çok beğendiğini söylüyor. Johhny Depp'in şarkıları Punk Rock tarzında, Iggy Pop ve Anthony Newley'den esinlenerek seslendirdiği belirtiliyor.

Her ne kadar Burton'ın iki çocuğunun annesi ve hayat arkadaşı olduğundan kadroya dahil olduğu düşünülse de, Sweeney Todd'a çılgınca aşık olan acımasız aşçı Bayan Lowett rolünü Helena Bonham-Carter'dan daha iyi kim canlandırabilirdi ki? 13 yaşından beri müzikalin hayranı olarak, günün birinde Bayan Lowett'i canlandırma hayaliyle yaşayan oyuncunun, üç ay boyunca şan dersleri alarak hazırlandığı rolünü hakkını vererek canlandırdığı söyleniyor –üstelik çekimler sırasında ikinci çocuğunu beklemekteymiş. Arızalı kadın tiplemesinin sinemadaki en güzel örneklerinden biriyle, "Dövüş Kulübü"nün Marla'sıyla zihinlerimize kazınan Carter'ı en son "Harry Potter: Zümrüdüanka Yoldaşlığı"nda attığı çığlıkları unutamadığımız Bellatrix Lestrange rolünde izlemiştik. Kentin en berbat yemeklerini yapmakla ünlenen Nellie Lowett karakterinde Burton'ın "Corps Bride"ının adeta canlanmış hali görünümündeki Carter, aslında umutsuz bir aşkın kahramanı olarak karşımıza geliyor. Benjamin Barker'ı yıllar önce eşi ve çocuğuyla mutlu mutlu yaşarken sevmeye başlayan Bayan Lowett, Barker'ın Sweeney Todd kimliğiyle geri dönüşünden son derece mutlu oluyor. Barker'a duyduğu saplantılı aşkın en önemli göstergesiyse, eski ustura takımını yıllarca saklaması ve geri dönünce sahibine teslim etmesi. Tabii film ilerledikçe çok daha büyük hareketlerle karşılıksız aşkını sergileyeceğini tahmin etmek zor değil.

Sweeney Todd'ı seri katile dönüştüren yargıç rolünde Alan Rickman var; gözünü hırs ve şehvet bürümüş Turpin, Benjamin Barker'ı işlemediği bir suçtan Avustralya'ya mahkumiyete yolladıktan sonra eşine tecavüz ediyor ve onun intiharına neden oluyor. Öte yandan, evlatlık olarak yetiştirdiği Barker'ın kızı Johanna için de çirkin emelleri olduğu kesin. Filmin bir diğer ilginç oyuncusuysa Sacha Baron Cohen. Kendi yarattığı Borat karakterinin ardından Sweeney Todd'a rakip şarlatan berber Sinyor Adolfo Pirelli rolünde izleyeceğimiz Cohen'in şarkı söyleme yeteneğine de şahit olacağız. Eleştirmenlere göre Cohen, beklenmedik bir oyunculuk sergiliyor ve adeta rol çalıyormuş!

Film üzerinde varılan ortak görüş, dönemin İngiltere'sini başarıyla anlatan setleriyle ve siyah-beyaz tonlarının hakimiyetinde sadece kan ile renklenen genel atmosferiyle, Burton'ın madalyonun karanlık yüzüne olan saplantılı ilgisini son derece başarıyla yansıtıyor olması. Cinayetleri bol kanlı bir gösteriye dönüştürmekten çekinmeyen yönetmenin en büyük kozlarının Johnny Depp ve Helena Bonham-Carter olduğuysa bir gerçek. Her zamanki Burton estetiğinin seyirci üzerinde hipnotik bir etki yarattığından bahseden eleştirmenler, yılın en iyi on filmi arasına şimdiden "Sweeney Todd: Fleet Sokağının Şeytan Berberi"ni yerleştirmiş durumdalar. "Ed Wood"dan bu yana Tim Burton filmografisinin en iyisi sıfatını gerçekten hak edip etmediğini hep birlikte göreceğiz. Filmin, Burton hayranları için büyük bir şölen olacağı kesin. Üstelik eşinin elinden yiyeceğimiz börekler de cabası!

Karanlık sularda bir kez daha...

Altıncı kez bir araya gelen Johnny Depp-Tim Burton ikilisi, insan ruhunun arka bahçelerinde dolaşmaya devam ediyor. Aşağıdaki röportajda ikilinin "Sweeney Todd" macerasıyla ilgili görüşlerini öğrenebilirsiniz.

Sizi Sweeney Todd'a çeken ne oldu?
T.B.: Aslında 10 yıl önce ilgilenmeye basladım, belki de daha önce. Öyküsünü, içindeki dramı, duygusunu çok sevdim. Ama sonra baska seyler araya girdi. Her seyle ilgili bilinçaltı bir sebep olduğunu düşünmüşümdür hep. Geçenlerde, garip sekilde yaptığım bir çizime baktım ve Johnny'ye benzediğini fark ettim. "Vay be!" dedim kendi kendime ve konuyla kaç senedir ilgilendiğimi tam olarak bilmediğimi düsündüm...
J.D.: 5-6 yıl önceydi sanırım...
T.B.: Ona müzikalin CD'sini gönderdim. Johnny "Harika, harika, harika" diyordu. Herkes de "harika" diyordu, ama sonra "Hmm, sarkı söyleyebilir mi bakalım?" dedik. Kimse bunun cevabını bilmiyordu. Ben de bilmiyordum. Her sey saka gibiydi. Hollywood'un gerçeküstü hali iste böyle bir seydir; çünkü kağıt üstünde bu proje bütün zamanların en kötü fikri gibi gözüküyordu!

Johnny, canlandırdığınız karakterin gerçek biri olup olmadığına dair sağlam bir mitoloji var ortada, bundan faydalandınız mı?
J.D.: Her seyi okudum ve içimden bir ses karakteri gerçek biri olarak ele almamı söylüyordu, ama derdimiz bu değildi. Her seyi okursun ve iste tam da bu yüzden, yani okumus olduğunuz için hepsini bir kenara fırlatabilirsin, çünkü artık ne olup bittiğinin farkındasındır. Aslında karakteri Tim ile yaptığımız konusmalarla ortaya çıkardık.
T.B.: Eski korku filmlerindeki oyuncular.
J.D.: Tim'in dediği gibi, bu klasik bir hikaye, ama eski korku filmi oyuncuları, o ikonik figürler hep aklımızdaydı. Sweeney Todd da onlar gibi biri olmalıydı.
T.B.: Sanırım Sweeney Todd, Johnny'nin oynadığı favori karakterlerimden biri çünkü çok içimize ait. Her gün diyaloglardan kelimeler attık çünkü gene sessiz bir film çekiyor gibiydik. Johnny'nin harika taraflarından biri de bu- hiçbir sey söylemeden bir seyi ifade edebiliyor, bunu yapabilmek büyüleyici bir sey bana göre. Adamın ne düsündüğünü bilmiyorsunuz ama yüzeyin altındaki kargasayı, kederi, karanlığı ve öfkeyi görebiliyorsunuz. Bu müthis bir sey ve bu yüzden o, benim favori oyuncum.
J.D.: Bu gerçekten ilginç ve iddialı bir sey; çok da eğlenceli. Tim'in dediği gibi bir noktada "Biliyor musun, sunu söylememeli..." diyebilmek... Çünkü ne kadar az konusulursa o kadar iyi oluyor.

Sweeney'nin görünümüne nasıl karar verdiniz?
J.D.: Bunun üzerine konusarak.
T.B.: Eski korku filmlerine olan sevgimiz ve ikonik bir karakter yaratma çabamız sonucunda ortaya çıktı. "Mad Love"daki Peter Lorre veya Lon Chaney ile Boris Karloff'u, tüm o klasik canavarları hatırlayın... Bu bir imaj ve biz sadece bu karakterin nasıl olabileceğini hissetmeye çalıstık- onu bir mumya müzesinde görebilirsiniz, bu da mükemmel olur. Belli bir bakısı, belli bir duygusu var ve her zaman heyecan verici.
J.D.: Bunun gerçek bir iddia olması bir yana, öncelikle karakteri bulmak zorlayıcıydı, çünkü Tim'in dediği gibi ikonik bir görünüme ihtiyacı vardı, bu noktada "Mad Love"daki Peter Lorre ve canavar rollerindeki Karloff'un güçlü imajlarını düşünmeden edemiyorsunuz.
T.B.: Basit... Eski moda, basit, güçlü bir imaj sadece.

Johnny, Tim filmde sarkı söyleme olasılığından ilk kez bahsettiğinde bu fikri hemen benimsediniz mi?
J.D.: A, evet, benimsedim; ama aslında bir yandan da yapıp yapamayacağımı çözmeye çalısıyordum. Müzik kulağı olmayan biri değilim, çünkü gitar çalarım, müzikle uğrastım falan ama bilfiil sarkı söyleyip söyleyemeyeceğimden emin değildim. İlk konustuğumuzda "Bırak deneyeyim, arastırayım, sana bir sey yollarım, sen de nasıl olacağına bakarsın" dedim. Ona "My Friends"i gönderdim...
T.B.: Harikaydı...
J.D.: Bir dostumun stüdyosunda kaydetmistim.
T.B.: Etrafta kimselerin olmadığı bir sırada... Baska birçok müzikal gibi bu da zor bir müzikal. Müzikallerle ilgili çok fazla bilgim yok ama bunun zor bir müzikal olduğunu biliyorum ve bu hosuma gidiyor; tabii Johnny ile filmdeki diğer oyuncuların sarkıcı olmaması gerçeği de! Sadece bir oyuncu var aynı zamanda sarkıcı olan ama diğerlerinin hiçbiri hayatında sarkı söylememis.
J.D.: Harika olacak! (Gülüyor).
T.B.: Bence bu durum filme ilginç bir hava katacak. Sarkıcı olmayanların rol aldığı müzikaller gördüm ve korkunçtular ama bu filmdeki herkes harikaydı. Çok etkilendim.
J.D.: Herkes harika- Helena inanılmaz, Sacha (Baron Cohen) harika, sarkı söyleyebiliyor.
T.B.: Alan Rickman- harika. Bir diğer harika da su: bazı pop gruplarını dinliyorsunuz mesela, Spice Girls ya da her kimse, ama buradaki herkes oyuncu. Karakterleriyle, sesleriyle büyük bir isin altından kalkıyorlar. Gerçekten de Johnny ile Alan Rickman'ın düetini dinlemek heyecan verici. Hatta gerçeküstü bir deneyim. Yani, bu kimin aklına gelirdi ki? İstediğim iste buydu.
J.D.: Gerçekten de çok "cool"du. Asıl gerçeküstü olansa, Alan Rickman ve benim hiç tanısmadığımız halde düet yapmamızdı.

Johnny, tekrarlarda ağzını mı oynattın yoksa sarkıları canlı mı söyledin ?
J.D.: Ne yazık ki söyledim (gülüsmeler). Diğerleri nasıl yapıyor bilmiyorum çünkü daha önce hayatımda hiç böyle bir sey yapmamıstım. Ama eğer kamera karsısında sadece dudak oynatsaydım bunu kameranın algılayacağını, bir asamada yanılabileceğimi ve yaptığım seye kendimi veremeyeceğimi hissettim. **Sweeney Todd çok karanlık bir karakter, ama filmde ona ait mizah ve hassasiyet de var değil mi?**
J.D.: O yanlıs anlasılmıs biri! (Gülüşmeler).
T.B.: Trajik bir ask hikayesi bu.
J.D.: Gerçekten de korkunç bir sekilde yanlıs anlasılmıs biri çünkü aslında çok tatlı bir herif.
T.B.: Hırpalanmıs bir birey.
J.D.: Yıllar önce yasamı elinden alındığında ölmüs biri aslında.
T.B.: O bir idam mahkumu.
J.D.: Nefes almaya devam etmesinin tek sebebi öc almak.
T.B.: Çok gerçek bir yanı var ayrıca. Bu bir fantezi tabii ki ve adamın garip bir görüntüsü var vs, ama bilmiyorum, aynı zamanda çok temel ve gerçek bir seyler var bu karakterde, sevdiğim de bu.

İyilikten maraz doğar!

EBRU ÇELİKTUĞ

George Crile'ın çok satan romanından sinemaya Mike Nichols tarafından uyarlanan "CHARLIE WILSON'IN SAVAŞI" (Charlie Wilson's War), Teksaslı demokrat milletvekili Charlie Wilson'ın, Afganistan'ın Rusya tarafından işgaline karşı verdiği örtük desteğin ardında yatanları konu alan bir politik komedi. Kaynağını gerçek olaylardan alan film, etkisi 11 Eylül olayına ve bugünlere dek uzanan bir politik müdahaleyi zekice yazılmış diyalogları ve temposu düşmeyen olay örgüsüyle perdeye taşıyor.

Son yıllarda, Hollywood'da sağduyusunu hala kaybetmemiş bazı sinemacılar, ABD'nin uluslararası müdahaleciliğini, Kuveyt, Afganistan, Irak gibi ülkelerle ilgili politikasını eleştirel gözle ele almaya başladı. "Charlie Wilson'ın Savaşı", bir adım daha ileri gidip, yıllar sonra 11 Eylül terör olaylarını gerçekleştiren İslam köktendincilerinin tohumlarının nasıl atıldığını gösteriyor. Bunu da son derece sakin, basit, komik bir anlatımla ve belki de bu nedenlerden ötürü çok çarpıcı bir biçimde yapıyor.

Teksaslı demokrat kongre üyesi Charlie Wilson (Tom Hanks), CIA ajanı Gust Avrakotos (Phillip Seymour Hoffman) ve Teksas'ın en zengin kadınlarından Joanne Herring (Julia Roberts), bu gerçek olayın kahramanları. Wilson canlı, hareketli, hedonistçe hayatın tadını çıkarmaya çalışan, kovboy çizmeli bir politikacı. Ofisindeki asistanları birbirinden güzel kadınlardan oluşuyor. İkna kabiliyeti o kadar yüksek ki, istediklerini kolayca elde etme konusunda adeta doğal bir yeteneğe sahip. Kadınlarla arası çok iyi; elinden viskisi hiç düşmüyor ve "kırmızı ojeli tırnakların ucunda sunulan" kokaine bazen hayır diyemiyor. Bu konuda bazı skandalları ortaya çıksa da yaşlılık, emeklilik, sağlık gibi sosyal hakların korunması ve iyileştirilmesi konularındaki tavrı sayesinde kamuoyunun sevgi ve sempatisini kazandığından, en önemlisi yaptıklarının arkasında durmasını bilen dürüst bir politikacı olduğundan politik kariyeri zarar görmüyor. Filmin en ironik sahnelerinden birinde, birkaç striptizci kızla bir otelin jakuzisinde eğlenirken televizyonda Afganistanlı mültecilerle ilgili bir haber programına gözü takılıyor ve "bir şeyler yapma gereği"ni hissediyor! Anti-komünistliğiyle tanınan arkadaşı,

Julia Roberts, Joanne Herring rolüne hazırlanırken, hala hayatta olan Herring ile tanışmadan rolüne hazırlanmayı tercih etmiş.

hamisi ve bazen de sevgilisi Joanne Herring'in Pakistan lideri Ziya Ül-Hak ile olan kişisel dostluğunun kurduğu bağlar ve SSCB'ye karşı tavır alma fikri Wilson'ı, bu konuda bir şeyler yapma konusunda cesaretlendiriyor. Benzer bir desteği, kendi üstlerinden SSCB'ye karşı entrikalara girişebilmek için gerekli desteği bulamayan, yılların CIA ajanı Gust Avrakotos'tan da görünce, Herring ve Avrakotos'un uluslararası bağlantıları sayesinde İsrail, Pakistan, Kuveyt ve Mısır'a uzanan bir yolculuğa çıkıyor. Özellikle bizzat kendi gözleriyle şahit olduğu Pakistan sınırındaki üç milyona yakın Afgan mültecinin yaşamak zorunda kaldığı kampların içler acıtan görünümü Wilson'ı gerçekten de etkiliyor. Charlie Wilson, her ne kadar çapkınlıkları, alkol düşkünlüğü ve partilerin vazgeçilmezi olarak tanınsa da vicdan sahibi, acıma ve empati duygularını yoğun olarak yaşayan biri olarak tanınıyor gerçek hayatta da. Joanne Herrin, Texas'ın en zengin ve nüfuzlu kadınlarından biri olduğu gibi komünizm düşmanlığıyla da dillere destan. Wilson'ın Savunma Ödenekleri Altkomisyonu üyesi olması, Herring'in Afganistan'a silah gönderme konusunu ona açmasına neden oluyor. Ama SSCB'nin karşısında ABD malı silahlarının bulunması hem hükümetin hem de CIA'nin göze almak istemediği bir risk oluşturuyor; ne de olsa dünya hala çift kutuplu Soğuk Savaş Dönemi'ni geçiriyor. O zaman Herring'in aklına, omuzda taşınabilen füzeleri İsrail'den alıp Pakistan sınırından Afganistan'a göndermek geliyor. Bu noktada, büyük ölçüde CIA destekli bir hareketle Zülfikar Ali Butto'yu devirerek iktidara geldiği söylenegelen Pakistan lideri Ziya Ül Hak ile kişisel dostluğu devreye giriyor. (Ziya Ül Hak bu olayların biraz ertesinde 1988'de, şüpheli bir uçak kazasında hayatını kaybeder zaten ve olaya CIA'nin gölgesi düşer). Wilson ise Pakistan ve İsrail'in, iki ezeli düşmanın böyle bir işbirliğine evet diyebilmesinin ardında yatan gerçekleri ve bağlantıların nasıl kurulduğunu bizzat yaşayarak görecektir. Silah satıcıları, devlet adamları ve aracılarla (bu noktada Gust Avrakotos'un derin bağlantıları da devrededir) bir araya gelerek Afgan mültecilere silah ve mali destek sağlamayı başarır. Afgan mücahitlerinin dağlık bölgelerde Sovyet helikopterlerini güdümlü Stinger füzeleriyle vurmaya başlamalarıyla hareketlenen savaş, dokuz yıl sonra Sovyet tanklarının ülkeyi terk etmesiyle sonuçlanır. Bu arada Berlin Duvarı'nın yıkılıp SSCB'nin dağılmasıyla dünya yeni düzenine kavuşur. Wilson'ın savunma birliğinden Afganistan'a yapılan beş milyon dolarlık mali yardımı 10 milyon dolara çıkarmasıyla başlayan süreç, yıllar sonra bu meblağın bir milyar dolara yükselmesine kadar gider. Ama işlerin planlandığı gibi gitmediği, bu desteğin İslam köktendincilerini güçlendirdiği ve 11 Eylül olaylarına giden yolu açtığı da; yani hiç de istenmeyen bir dünya düzenine doğru yaklaşıldığı da bugün bakıldığında acı bir şekilde görülmektedir.

Usta yönetmen Mike Nichols sette.

Yakın tarihe cesur bakış

"Charlie Wilson'ın Savaşı" güçlü bir politik film. Gücünü de son derece karışık ilişkiler örgüsünü net ve kesin biçimde, ağdalı ve karmaşık bir yola başvurmadan gözler önüne sermesinden alıyor. Gerek yönetmen Mike Nichols'ın bakış açısı (savaşın ve ABD dış politikalarının saçmalığının farkında oluşu), gerek senaryonun Aaron Sorkin tarafından kaleme alınması gerekse Tom Hanks, Philip Seymour Hoffman ve Julia Roberts'ın sağlam oyunculukları ortaya dört dörtlük bir politik taşlama çıkarıyor. Her şeyden önce senaryoyu yazan isim Aaron Sorkin. Beyaz Saray etrafında geçen uzun soluklu televizyon dizisi "West Wing"de zehir gibi diyalogları, tek bir boş kelam etmeyen karakterleri ve kendine özgü muhalif tarzıyla adeta bir markaya dönüşen Sorkin, oyun yazarı ve işsiz bir oyuncu olarak sektöre dahil olmuştu. Aslında bir piyes olarak kaleme aldığı "Birkaç İyi Adam" sayesinde Hollywood'a senarist olarak transfer olan ve ardından "Malice" ve "American President" ile yerini sağlamlaştıran Sorkin asıl başarısını "West Wing"e borçlu diyebiliriz. Sadece senarist olarak değil "senaryo doktoru" olarak da başta "Schindler'in Listesi" olmak üzere pek çok filmin senaryosuna son rötuşları atan Sorkin, artık televizyon dizilerinin yazarlığından ziyade bir çeşit süpervizörlük yapıyor. Özellikle "West Wing" tecrübesi, Beyaz Saray koridorlarını ve ABD'nin politik iklimini yakından tanımasının başlı başına bir örneği durumunda. Bu yüzden de George Crile'ın çok satan romanından "Charlie Wilson'ın Savaşı"nı senaryolaştırmak, Sorkin'in uzmanlık alanına giriyor. Filmin zekice kotarılmış senaryosunun en önemli öğesi olan hızlı

Charlie Wilson'ın Savaşı

ve yerinde diyaloglar da zaten Sorkin'in alameti farikası durumunda. Mike Nichols, uzun zamandır beraber çalıştığı senarist ortağı Elaine May ile 1998'de "Primary Colors"da Bill ve Hillary Clinton'ın yaşamlarından esinlenerek başkanlık yarışıyla ilgili bir başka politik filme de imza atmış ve büyük övgü almıştı. En son "Closer" ile perdelere konuk olan Nichols ve Aaron Sorkin işbirliğinin de böyle bir başarıya doğru ilerlediği bir gerçek. Üç oyuncunun varlığı ise filme çok şey katıyor.

Tom Hanks'i herhalde kariyerinin en yaramaz karakterini canlandırırken izliyoruz. Her zaman doğru dürüst, hatta sıradan karakterlerin ve romantik komedilerin yumuşak yüzlü kahramanlarını canlandıran Hanks, aslında gene benzer bir sempatikliği perdeye taşıyor, sadece biraz daha kadınlarla içli dışlı olup içkisini elinden düşürmüyor. Julia Roberts artık bayağı olgun bir kadın oyuncu olarak karşımıza çıkıyor. Ama bazı eleştirmenler, Roberts'ı fazla abartılı ve grotesk bir Joanne Herring portresi çizmekle eleştiriyorlar. Phillip Seymour Hoffman ise Gust Avrakotos rolünde, şaşırtıcı bir fiziksel değişime maruz kalmış.

Phillip Seymour Hoffman kariyerinin doruğunda. CIA ajanı Gust Avrakotos'u fiziksel olarak da müthiş bir benzerlikle canlandırıyor.

"Charlie Wilson'ın Savaşı"nın yaşayan kahramanları Joanne Herring ve Charlie Wilson'ın ise filme dair fikirleri bayağı farklı. Herring, Sorkin'in senaryosunu ilk okuduğunda adeta sersemlemiş. Sonuçta, filmin iddiası, -her ne kadar Wilson-Herring-Avrakotos üçlüsünü Afganistan'ın SSCB'den kurtulmasının hemen hemen tek sebebi olarak gösterse de- yapılan desteğin daha sonra Usame bin Ladin'in terör örgütü El Kaide'yi de desteklediği yönünde. Işte Herring bu iddiadan hiç de memnun değil. Artık 78 yaşındaki Herring, New York Daily News'a yaptığı açıklamada "Bir savaşı önceden tahmin edebilir misiniz? Bir Stinger füzesinin raf ömrü beş yıldır. Bugün kullanılıyor olabilecek hiçbir silahı onlara vermedik" diyor. Herring ayrıca kendisinin Julia Roberts tarafından perdeye küfürbaz ve seks takıntılı olarak yansıtılan portresinin de gerçeğe uygun olmadığından dem vuruyor: "Küfretmekten içkiden ve kaba saba cinsellikten hiçbir zaman hoşlanmadım. Beni filmde acayip, ikiyüzlü bir sokak kadını gibi göstermişler". Eski demokrat milletvekili Wilson ise filmden ziyadesiyle memnun. Koca bir romanın 90 dakikalık bir filme dönüştürülürken karşı karşıya kalacağı eksikliklerin normal olduğunu düşünüyor. Tom Hanks gibi bir ismin kendisini canlandırmasındansa son derece mutlu olmuş. Hanks'in kendisini olduğundan çok daha iyi yansıttığını belirtiyor.

"Charlie Wilson'ın Savaşı"nın bir politik-komedi olması, sadece türün meraklılarını ilgilendirdiği anlamına gelmemeli. Filmin bütününe yayılan Mike Nichols'a dair hınzır bakış açısı ve Aaron Sorkin'in keskin zekasının ürünü senaryo metni hemen herkesi tavlayacağa benzer. Bugün gelinen noktadan geçmişin hatalarına bakmak insanın yüzüne acı bir tebessüm yerleştiriyor. Hataları kabullenmek ve ders almak ise kişiler için olduğu kadar ülkeler için de pek kolay değil gibi.

Charlie Wilson, mülteci kamplarında yaşanan drama bizzat şahit oluyor.

Şubat
Cosmopolitan
COSMOPOLITAN
www.cosmodergi.com
DUYGUSUZ SEKS OLUR MU?
Sevgiliniz Giyim Tarzınızı Ne Kadar Etkiliyor?
AKIL OYUNLARI
İlişkiniz hakkında ne düşündüğünü merak ediyorsanız erkek arkadaşınızın bilinçaltını sorularla harekete geçirin
Cildinizi KışınYıpratıcı Etkilerinden Korumanın Yolları
Aşk İnsanı Delirtir mi?
Kapak Kızı
SHAKIRA
"Dans Etmek Doğamda Var"
Sevgililer Günü Kaçamağı İçin
Butik Oteller
PAZARTESİ SENDROMU GÖZÜNÜZÜ KORKUTMASIN
COSMO'NUN KONUKLARI
Sami Levi
Ilgın Şimşek
Serkan Şenalp
Simge Selçuk
www.merkezabone.com
ABONE HATTI 0 216 651 5 651
MERKEZ DERGİ

Kan Dökülecek

Akacak kan damarda durmaz

Son dönem Amerikan sinemasının kalburüstü örneklerinden olan "Boogie Nights" ve "Magnolia" gibi filmlerin yaratıcısı Paul Thomas Anderson, Upton Sinclair'in romanından uyarladığı "KAN DÖKÜLECEK" (There Will Be Blood) ile yılın en çok övgü toplayan yapımlarından birine imza attı. Aile, din, güç, petrol gibi mevzular üzerine karanlık bir öykü anlatan film, başroldeki Daniel Day-Lewis'in insanüstü performansıyla da adından bolca bahsettiriyor.

Amerikalı ünlü sosyalist yazar Upton Sinclair "The Profits Of Religion" adlı araştırma kitabında "Ticaret, özdeksel yaşamlarımızın ve dolayısıyla da kültürümüzün temelidir" diyordu. 90 yıllık yaşamı boyunca 100'e yakın kitap kaleme almış olan yazar, politik kimliği ya da eserlerinin filme uyarlanma konusunda içerdiği zorluklar yüzünden midir bilinmez, şimdiye kadar sinemacılardan çok da fazla ilgi görmedi. Daha önce yazarın "The Wet

Sıradan bir maden işçisiyken kurnazlığı sayesinde kısa zamanda zengin olan Daniel Plainview rolünde Daniel Day-Lewis..

Parade", "Jimmie Higgins" ve başyapıtı sayılan "The Jungle" gibi romanları filme aktarılmış, fakat ortaya çıkan sonuç her seferinde başarısızlık olmuştu. Sinclair'in en bilinen sinema projesi ise yapımcı olarak yer aldığı, Sergei Eisenstein'ın Meksika tarihi ve kültürü üzerine bir inceleme niteliği taşıyan 'dokü-drama'sı "Que Viva Mexico" idi. Ancak çeşitli siyasi ve finansal problemlerle karşı karşıya kalan yapım, yönetmeni ve yapımcısının tüm çabalarına rağmen tamamlanamamış, 'lanetli' bir film olarak sinema tarihindeki yerini almıştı.

Amerikan sinemasının yeni 'altın çocuk'larından biri olarak kabul edilen Paul Thomas Anderson'ın, Sinclair'in 1927 tarihli romanı "Oil!"den uyarladığı ve bir ticaret adamının hırs, açgözlülük, intikam gibi temalar üzerine kurulu öyküsünü anlattığı yeni filmi "There Will Be Blood" ise sinema dünyasının Sinclair'e bakışını tümden değilse bile büyük oranda değiştirip, ileride yazarın eserlerinden yapılacak uyarlamaların artmasına önayak olabilir. Nitekim filmin yakaladığı eleştirel başarıyı takiben vakit kaybetmeksizin piyasaya sürülen "Oil!"ın yeni baskısı, şimdiden hatırı sayılır bir okuyucu kitlesine ulaşmayı başardı. Tabii bu durumu, çağının en iyi yazarları arasında anılan Sinclair'in biraz geç de olsa daha geniş bir kesim tarafından tanınması yönünde atılmış önemli bir adım olarak mı yoksa yalnızca filmin isminden çıkar sağlamaya çalışan bazı girişimcilerin fırsatçılığı olarak mı değerlendirmek lazım, açıkçası işin o kısmı biraz karışık. Fakat kesin olan bir şey varsa; sanıyoruz ki o da Upton Sinclair ve P.T. Anderson isimlerinin yanına günümüzün en kuraldışı aktörlerinden Daniel Day-Lewis'i de ekleyen "There Will Be Blood"ın bu sezonun heyecanla beklenen yapımları arasında başı çektiği.

Doğrusu Anderson, bir Sinclair romanını sinemaya uyarlaması beklenebilecek isimler arasında yer almıyordu. Zira Sinclair en apolitik eserlerinde bile kimi toplumsal konjonktürleri anlatısının içine yedirmesiyle tanınan ve temel meseleleri arasında siyaset, ekonomi, sermaye-emek bağıntısı, inanç, ticaret etiği, düzen, modernite, iktidar gibi kavramlar bulunan bir yazar. Öte yandan Anderson, daha kişisel öyküler anlatan, çoğunlukla California insanının yalnızlık ve sevgisizliğini betimlemeye çalışan ve sosyal durumlardan ziyade bireyin içine düştüğü traji-komik hallerin üzerine eğilen bir sinemacı. Dolayısıyla Sinclair ile sözgelimi Ken Loach, Warren Beatty ya da Michael Winterbottom gibi isimleri bağdaştırmak daha mümkün aslında. Zaten Anderson da daha önceden hiç Sinclair okumadığını ve filmine kaynaklık eden kitapla

Filmi bir çeşit tersyüz edilmiş Amerikan rüyası ya da kapitalizm allegorisi olarak görmek de mümkün.

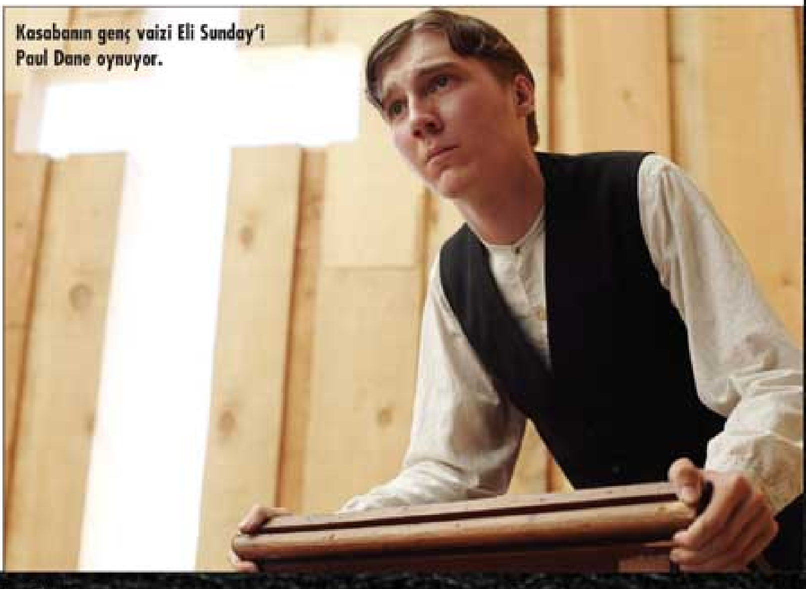
Kan Dökülecek

Daniel Day-Lewis filmdeki performansıyla Altın Küre kazandı.

tanışmasının tamamen tesadüf eseri gerçekleştiğini dile getiriyor. Ancak "There Will Be Blood"ın aile, din, baba-oğul ilişkileri gibi Anderson'ın ilgi duyduğu temalardan yoksun olmadığını da belirtmek gerek.

"There Will Be Blood" Anderson'ın önceki filmlerinin aksine ziyadesiyle tek bir karakterin öyküsüne yoğunlaşıyor: Day-Lewis'in canlandırdığı Daniel Plainview. Sıradan bir maden işçisiyken, kurnazlığı sayesinde kısa zamanda zengin olmayı başaran Daniel, pek de namuslu sayılamayacak, hırslı, insanları hor gören ve onları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktan çekinmeyen bir adam. 20. yüzyılın ilk günlerinde yükselen bir değer olarak gördüğü petrol işinde ilerlemek amacıyla oğlu H.W. (Dillon Freasier) ile beraber Texas'tan kalkıp California'ya gelen Daniel, buradaki bir kasabanın fakir ve hakkını aramasını pek de bilmeyen halkını makul bir fiyat karşılığında arazilerini kiralamak konusunda ikna ediyor. Elbette Daniel'ın asıl amacı, kasaba halkı cüzi bir kazançla yetinmek zorunda kalırken, onların arazisinden çıkaracağı petrol sayesinde servetine servet katmak. Bu açıdan bakıldığında "There Will Be Blood"ı bir çeşit tersyüz edilmiş Amerikan rüyası ya da bir kapitalizm alegorisi olarak değerlendirmek de mümkün. Işte tam da bu noktada öyküye kasabanın genç vaizi Eli Sunday (Paul Dano) dâhil oluyor. Hastalıkları iyileştirme yeteneği olduğuna inanılan Eli, ailesinin arazisini kiraya vermek konusunda Daniel'a güçlük çıkarıyor ve Daniel'ın kiliseye bağış yapmayı kabul etmesi halinde arazisini ona kiralayabileceğini söylüyor. Daniel, Eli'ın şartlarını kabul ediyor etmesine fakat sonradan anlaşmayı bozmaya kalkışınca, iki adam arasında gerilimin an be an tırmandığı psikolojik bir mücadele baş gösteriyor ve Daniel'ın ağırlığını hissettirmeye başlayan karanlık, zorba, dengesiz kişiliği hikâyeyi tedirgin edici noktalara taşıyor.

Adının da açık bir biçimde çağrıştırdığı üzere "There Will Be Blood" P.T. Anderson'ın kesinlikle en karanlık filmi. O kadar ki, yurtdışında yönetmeni aşırı pesimist olmakla suçlayanlar bile çıktı. Hatta her ne kadar "There Will Be Blood" özellikle Sinclair'in isminden dolayı kapitalizm ve inanç gibi sosyolojik olgularla ilintili bir 'mesaj filmi' olarak algılanmaya müsaitmiş gibi görünse de, Anderson filmini iki adamın sahip olduğu farklı değer yargılarından doğan ürkütücü mücadeleye odaklanmış bir korku filmi olarak tanımlamayı tercih ediyor. Öte yandan "There Will Be Blood"ı diğer Anderson filmlerinden ayıran en önemli unsurlardan biri de çok daha geleneksel sayılabilecek bir anlatı yapısına sahip olması. Tüm bunlardan dolayı filmin, yönetmenin filmografisinde özel bir yere

Kasabanın genç vaizi Eli Sunday'i Paul Dane oynuyor.

konuşlanabileceğini tahmin etmek güç değil.

P.T. Anderson takipçilerinin gayet iyi bildiği üzere yönetmen bundan önceki tüm filmlerini kendi yazdığı özgün senaryolardan peliküle aktarmıştı. "There Will Be Blood" bu yönüyle de yönetmenin kariyerindeki ilklerden biri olma özelliğine sahip elbette fakat film aslında Sinclair'in romanına çok da sadık bir uyarlama sayılmaz. Zira kitapta önemli yer tutan bazı bölümleri kullanmamaya karar veren Anderson, orijinal hikâyenin çok daha geniş olan karakter skalasını daraltarak, Daniel Plainview'i merkeze yerleştirmek gibi birçok değişiklik de gerçekleştirmiş ve bu duruma istinaden, filminin Sinclair'in kitabıyla aynı ismi taşımaması gerektiğini düşünmüş. Yeri gelmişken filmin bir nevi kıyamet alameti gibi tınlayan isminin Tevrat'ta yer alan bir ayetten alınma olduğunu da belirtelim.

Film, Sicnclair'in romanı "Oil!"in serbest bir uyarlaması.

"There Will Be Blood"ın P.T. Anderson filmografisinin en karanlık parçası olduğundan bahsetmiştik. Filmin bu denli koyu tonlara sahip olmasının başlıca sebeplerinden biri ise elbette ki Day-Lewis'in son yılların en çarpıcı oyunculuk gösterilerinden biri olarak değerlendirilen performansıyla ete kemiğe büründürdüğü Daniel Plainview karakteri. Kimi yönlerden "Citizen Kane"in ana karakteri Charles Foster Kane'e benzetilen Plainview'i, çok daha tekinsiz ve tehditkâr kişiliği, açgözlülüğü, vahşet dürtüsü ve insanlara yönelik kudretli öfkesiyle bir şeytan imgesi olarak görenler bile mevcut. Rolüne hazırlanırken, Sinclair'in kitabına da esin kaynağı olan, dönemin kodaman işadamlarından Edward L. Doheny'nin hayatını inceleyen Day-Lewis, söylenenlere göre çekimler boyunca karakterinin iç dünyasında yaşamış. Bu arada oldukça çalkantılı bir yaşam sürmüş olan Doheny'nin filmle bağlantısı bu kadarla sınırlı değil. Plainview'in yaşadığı evin iç çekimleri, Doheny'nin oğlu Edward 'Ned' Doheny Jr.'a hediye ettiği Beverly Hills'deki Greystone Konağı'nda gerçekleştirilmiş. Daha önce de pek çok filmde kullanılan konağın uğursuz, hatta perili olduğu da rivayet edilmekte. Day-Lewis ve Anderson da konağın pek tekin bir havası olmadığı fikrine katılıyorlar. Öte yandan, geçen yılın bağımsız bombası "Little Miss Sunshine/Küçük Günışığım"daki rolüyle önemli bir çıkış yakalayan Paul Dano'nun filme dâhil olma hikâyesi de hayli ilginç. Önceleri Eli Sunday rolünde Dano'dan çok daha genç olan (ki Dano henüz 23 yaşında) başka bir oyuncuyla yola çıkan Anderson, çekimlerin ikinci ayında bu kararından vazgeçmiş. Basında çıkan dedikodulara göre bunun nedeni ise Day-Lewis'in rolündeki yoğunluk ve inandırıcılığının söz konusu oyuncuyu ürkütmesiymiş. Bu iddiayı reddeden Anderson, diğer aktörün Eli Sunday rolünde yeterince güçlü durmadığı için filmden çıkarıldığını ve yerine yaş itibarıyla da role daha uygun olan Paul Dano'nun geçtiğini ifade ediyor. Dano ayrıca filmin bir sahnesinde Eli'ın ikiz kardeşi Paul'ü de canlandırıyor. Fakat Anderson'ın tüm itirazlarına rağmen, daha şimdiden Eli ile Paul'ün aslında aynı kişi olduğu yönünde bir teori üretildi bile.

Diğer filmlerinden de bildiğimiz gibi sıklıkla beraber çalışmayı tercih ettiği belli bir oyuncu grubu bulunan Anderson, bu kez daha önce hiçbir filminde yer almamış oyunculardan kurmuş kadrosunu. Fakat "There Will Be Blood"ın yapım ekibi, görüntü yönetmeni Robert Elswit, kurgucu Dylan Tichenor ve kostüm tasarımcısı Mark Bridges gibi pek çok defa Anderson ile birlikte çalışmış isimlerden oluşuyor. Filmin müzikleri ise dünyaca ünlü İngiliz müzik grubu Radiohead'in gitaristi Jonny Greenwood'un imzasını taşıyor. 2003 yılında "Bodysong" adlı belgesel için bestelediği müziklerle Anderson'ı etkilemeyi başaran Greenwood'un, John Cage tarzı ezgileriyle "There Will Be Blood"ın atmosferine çok şey kattığı konusunda filmi izleyen hemen herkes fikir birliğine varmış durumda.

Amerika'da Aralık ayı sonunda vizyona giren "There Will Be Blood" büyük övgülerle karşılanırken, birçok eleştirmenin yılsonu değerlendirme listesinde de zirveye yerleşti. Bu yılki Oscar'ların en güçlü favorilerinden biri olan filmin, geçtiğimiz günlerde açıklanan Altın Küre ödüllerinde Drama dalında En İyi Erkek Oyuncu seçilen Daniel Day-Lewis'e ikinci Oscar'ını kazandırmasına da neredeyse kesin gözüyle bakılıyor. Bir kesim eleştirmen tarafından bir cehennem tasviri olarak da yorumlanan "There Will Be Blood" yoğun kasveti ve işadamı maskesinin ardına gizlenmiş barbar başkarakteriyle yer yer rahatsız edici boyutlara da varabiliyor. Fakat P.T. Anderson'ın da dile getirdiği gibi belki de hepimizin içinde bir miktar barbarlık vardır. Üstelik kimbilir belki de bu, kültürümüzün temelini üzerine inşa edebileceğimiz kadar da baskındır.

Ustalığa Giden Yolda

"There Will Be Blood" ile alışkın olduğumuzdan farklı bir film ortaya çıkaran PAUL THOMAS ANDERSON'ın kariyerinin şu ana kadarki bölümünde neler yaptığına bir göz atalım...

90'ların ikinci yarısına denk gelen kariyerinin ilk yıllarında Robert Altman, Jean Renoir, Sidney Lumet, Martin Scorsese gibi ustaların veliahtı olarak görülüyordu Paul Thomas Anderson. Sinema tarihine olan düşkünlüğünü her filmiyle açığa vuran, daha 30 yaşını bile doldurmamışken kendi döneminin en iyileri arasına girmeyi başarmış üç filme imzasını atan ve yazarlık konusundaki maharetini de çoktan ispat eden biri için bu tarz yakıştırmalar yapılması garipsenecek bir durum değildi elbette. Ancak Anderson bahsettiğimiz isimlerin gölgesinden çıkıp kendi özgün dilini yaratmakta fazla gecikmedi. Nitekim işlediği temalar, teknik ustalığı, eksantrik karakterleri, deneysellikten kaçınmayan yaratıcı stili ve hatta etrafına topladığı kendini adamış oyuncu güruhuyla bugün bir P.T. Anderson sinemasının oluştuğu göz ardı edilemez. Dilerseniz bu sinemayı meydana getiren parçaları tek tek hatırlayalım.

Hard Eight / Sydney (1996)

Anderson, Elmore Leonard tarzı bir kara film olarak adlandırılabilecek ilk uzun metrajı "Hard Eight" ile kariyerine parlak bir başlangıç yapmış, ileride önemli bir sinemacıya dönüşeceğinin emarelerini vermişti. Aslen yönetmenin 1993 tarihli kısa filmi "Cigarettes & Coffee"nin son derece serbest bir yeniden çevirimi olan "Hard Eight" olgun anlatımı sayesinde kamera arkasında ne yaptığını gayet iyi bilen birinin durduğunu her anında hissettiriyordu. Başroldeki Philip Baker Hall'un canlandırdığı Sydney karakteri aracılığıyla Martin Brest'in "Midnight Run"ına, Gwyneth Paltrow'un oynadığı Clementine aracılığıyla da John Ford'un "My Darling Clementine"ına gönderme yapan Anderson, asıl esin kaynağı olarak ise Jean-Pierre Melville'in "Bob le flambeur" filmini göstermişti. Filmin yapımı sırasında stüdyoyla çeşitli anlaşmazlıklar da yaşayan yönetmen, sonradan bu deneyimin kendisine gerek sinema dünyası, gerekse yönetmen olmak üzerine çok şeyler öğrettiğini söyleyecekti.

Boogie Nights (1997)

İkinci filminde Anderson çok daha tabu sayılabilecek bir konuya el atmıştı: porno sektörü. Ancak yönetmen porno film çalışanlarını oldukça sıra dışı bir yaklaşımla ele almayı ve onları sevgiye muhtaç olan ve bu sevgiyi ancak birbirlerinde bulabilen kocaman bir ailenin toplum dışına itilmiş bireyleri olarak sunmayı tercih etmişti. Tek çekimden mütevellit uzun planlar, bol karakterli hikâye örgüsü ve kendine has anlatım dili yavaş yavaş bir Paul Thomas Anderson üslubunun oluşmakta olduğunun göstergesiydi. Anderson'ın bir diğer kısa filmi "The Dirk Diggler Story"den uyarlanan "Boogie Nights" kısmen gerçek porno oyuncularının yaşamından esinleniyordu ve yönetmen film boyunca 70'lerin ünlü porno yapımlarına göndermede bulunmaktaydı. Ancak Anderson'ın gönderme yaptığı filmler yalnızca porno türüyle sınırlı değildi elbette. Sinema tarihine mal olmuş onlarca klasiğe de selam eden yönetmen, böylelikle sinema sevgisi ve birikimini de ortaya koymuş oluyordu. Yönetmen bu filmiyle En İyi Özgün Senaryo dalında ilk Oscar adaylığını almakla kalmamış, aynı zamanda Amerikan sinemasının en fazla ümit bağlanan isimlerinden biri olarak gösterilmeye başlamıştı.

Magnolia (1999)

Anderson'a Özgün Senaryo dalında ikinci Oscar adaylığını getiren "Magnolia" 90'ların en iyi filmlerinden biri olmasının yanında, yönetmenin kariyeri açısından da bir zirve teşkil ediyordu. Bugün artık bir çeşit moda halini almış olan kesişen öyküler izleğini kusursuz biçimde işleyen film, yönetmene Berlin'de bir de Altın Ayı ödülü kazandırmıştı. Yönetmenin tesadüfler, din, iletişimsizlik, baba-çocuk ilişkileri, sevgi arayışı, pişmanlık gibi belli başlı tüm takıntılarını bünyesinde barındıran "Magnolia", Anderson'ın hem senarist hem de yönetmen olarak birkaç kademe birden atladığını da müjdeliyordu. İlk iki filminden aşina olduğumuz detaycılığını bu filminde adeta saplantı boyutuna getiren yönetmen, bu sayede öyküsüne ve karakterlerine müthiş bir derinlik katmış, neredeyse imzası haline gelen uzun planları, en üst düzeye taşıdığı mizansen oluşturma yetkinliği ve ders niteliğindeki devingen kurgusuyla da filmin gücünü bir kat daha arttırmıştı. Kalabalık bir oyuncu kadrosunu bir kez daha çok iyi idare eden yönetmen, William H. Macy, Philip Baker Hall, Julianne Moore, John C. Reilly, Philip Seymour Hoffman, Melora Walters gibi fetiş oyuncularının yanı sıra, Tom Cruise gibi bir süperstardan da kariyerinin en etkili performanslarından birini almasını bilmişti.

Punch-Drunk Love (2002)

Bir P.T. Anderson filminin başrolünde Adam Sandler'ı tahayyül etmek kulağa biraz tuhaf gelebilir, ancak "Punch-Drunk Love" da yönetmenin bugüne kadar çektiği en tuhaf filmdi zaten. 1950'lerin romantik komedileri ile Coen Kardeşleri buluşturan film, gerek tematik, gerekse biçimsel anlamda Anderson'ın önceki çalışmalarından epey farklı bir yerde duruyordu. Geleneksel komedilerin oldukça uzağında seyreden sıra dışı mizah anlayışı, bazı sahnelerin kesildiği izlenimini uyandıran zaman atlamaları ve baştan sona hakim olan absürd anlatı yapısı, Anderson'dan ayrıksı şeyler bekleyen izleyicilerin bile filmin içine girmesini güçleştiriyor ve "Punch-Drunk Love"ı farklı bir sinema deneyimine dönüştürüyordu. Fakat Anderson'ın genel izleyici kitlesine yadırgatıcı gelebilecek tarzı, Cannes'da sürpriz bir en iyi yönetmen ödülü kazanmasına mani olmamıştı. Filmin ayrıca gelmiş geçmiş en acayip açılış sahnelerinden birine sahip olduğunu da belirtelim

YAŞAMIN SİHRİNİ KEŞFET

EBRU ÇELİKTUĞ

Fantastik filmlere meraklı sinemaseverler için bu ayın sürprizi "SİHİRLİ OYUNCAKÇI" (Mr. Magorium's Wonder Emporium). İlk kez yönetmenliğe soyunan Zach Helm'in senaryosuna da imza attığı film, Dustin Hoffman, Natalie Portman ve Jason Bateman'ın başrollerde oynadığı renkli ve eğlenceli bir komedi.

Zach Helm adını ilk kez 2006'nın ilginç filmlerinden "Lütfen Beni Öldürme/Stranger Than Fiction"ın senaristi sıfatıyla duymuştuk. "Stay", "Monster's Ball" ve "Finding Neverland" ile tanıdığımız Marc Foster'ın yönettiği film, günün birinde yaşadığı hayatın bir roman, kendisinin de kaderi tamamen yazarının ellerinde bir roman kahramanı olduğunu fark eden Harold Crick'in hem komik hem de hüzünlü öyküsünü anlatıyordu. Helm'in tarzı akla hemen varoluş meselelerini, yaşamın anlamını, ölümün kesinliğini ve insanoğlunun evrendeki yalnızlığını kafasına takmış bir başka farklı ve entelektüel senaristi, Charlie Kaufman'ı getirmişti. Her gün aynı edimleri tekrar ederek sanki birbirinin fotokopisi günler geçiren Harold (Will Ferrell), bir sabah kafasının içinde duyduğu bir kadın sesiyle, aslında bir yazarın (Emma Thompson) romanının başkarakteri olduğunu fark ediyor ve hiç hesapta yokken kendi ölümüyle yüzleşmek zorunda kalıyordu. Zira bütün romanlarını kahramanlarının ölümüyle sonlandıran bu yazar Harold için de aynı finali tasarlamaktaydı. Bu noktadan sonra, Harold bir yandan yazarıyla iletişime geçmenin yollarını aramaya bir yandan da takıntılı mizacının sınırlarını zorlayarak, ölümle yüz yüze gelen her insanın başına geldiği üzere aslında hayatının ne kadar değerli ve anlamlı olduğunu keşfetmeye başlıyordu. Her zaman içinde kalmış

Özgüven eksikliğinden muzdarip Molly rolünde Natalie Portman var.

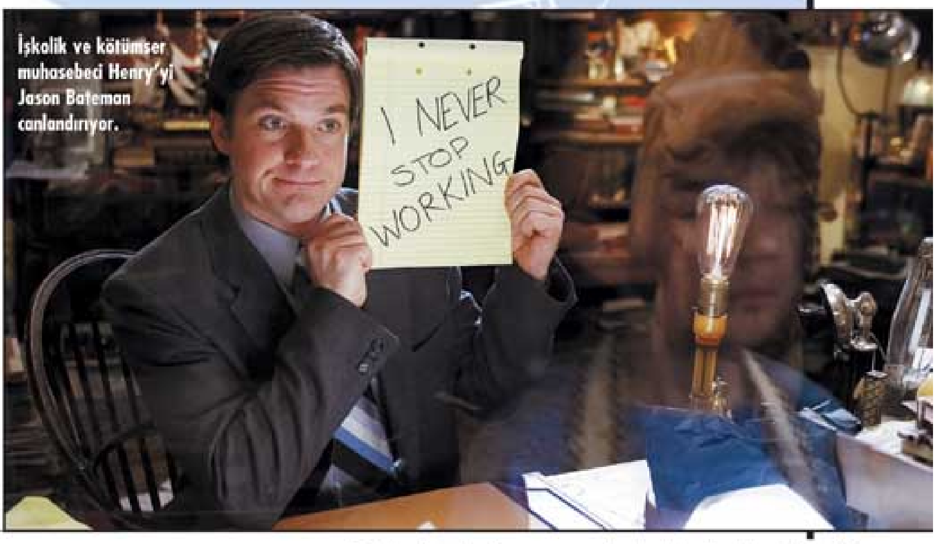
olan bir Fender gitar çalma tutkusunun peşine düşüyor ama en önemlisi, vergi borcunu tahsile gittiği kurabiye dükkanının sahibesi Ana'ya (Maggie Gylenhall) aşık oluyordu. Hayatı git gide daha fazla anlam kazanmaya başlayan Harold rolünde Ferrell'ın komedi kadar dramda da yetkinliğini kanıtlayan film, seyircinin yüzünde tatlı bir gülümseme bırakarak son buluyordu. Filmin hemen her teması başlı başına bir metafordu ve belki de hepimiz bir yazarın (Tanrı?) kurguladığı hayatı (kader?) yaşayan birer roman karakteriydik!

Her ne kadar Helm'in adını "Lütfen Beni Öldürme" ile duymuş olduysak da aslında yazdığı ilk senaryonun "Sihirli Oyuncak Dükkanı" olduğu bir gerçek. Kendi öğrencilik yıllarında bir oyuncakçı dükkanında yarı zamanlı çalışan Helm, daha o günlerde, (henüz yirmili yaşlarının başındayken) sihirli bir oyuncakçı dükkanıyla ilgili ilk notlarını tutmaya başlamış. Yıllar sonra "Lütfen Beni Öldürme" ortaya çıkmış; ama bu ilk fikrini geliştirmeye ve hatta Fox ile anlaşarak senaryo üzerinde çalışmaya devam etmiş. En sonunda da senaryosunun haklarını Fox'tan geri alıp bağımsız yapımcılarla ilişkiye girerek filmi kendisi çekmeye karar vermiş. Böylece, pek çok senaristin, yazdıklarını başka bir hayal gücüne teslim edip sonuç ortaya çıkana kadar –hatta çıktıktan sonra bazen pişmanlığa dönüşen- yaşadığı sıkıntılı süreçten kurtulduğunu söylüyor Helm.

Hikayesini iki koca gökdelen arasında sıkışmış minicik, rengarenk, sihirli bir oyuncak dükkanı üzerine kuran yönetmen, eğer insan inanırsa hayatın mucizelerini ve büyüsünü görüp daha zengin bir hayat yaşayabilir demek istiyor bir anlamda. Dükkanın pek çok acayip özelliği var: bir kere canlı, sadece duvarları ve mobilyalarıyla değil, oyuncaklarıyla da cıvıl cıvıl ve renkli, yaşayan, hareketli bir dükkan bu; başlı başına bir mikro evren görünümüne sahip adeta. Ama eğer inanmazsanız, materyalist bir gözle dükkana bakarsanız hiçbir sihrine nüfuz edemiyor ve göremiyorsunuz. Sahibi ise 243 yaşında, artık dünyadan göçme vakti geldiğini düşünen Bay Magorium (Dustin Hoffman). Son derece neşeli, yaşını göstermeyen(!), iyimser biri olan Bay Magorium, dükkanını emanet edeceği kişiyi seçmiş bile, asistanlığını ve mağaza müdürlüğünü yürüten Molly (Natalie Portman) onun gözünde ideal aday. Oysa çok iyi bir klasik müzik bestecisi ve icracısı olma yolundayken geçirdiği bir sinir krizi sonrasında tüm yeteneğini kaybettiğini zanneden özgüven eksikliğinden muzdarip Molly için bu görev, altından kalkılacak gibi bir şey değil. Böyle bir sorumluluğu üstlenmek istemeyen Molly, hayatının önceki dönemlerinde olduğu gibi bu işin de altından kalkamayacağını sanıyor. Bu yüzden de ilk işi Bay Magorium'u, hasta olup olmadığını anlamak için hastaneye sürüklemek oluyor! Doktorlar, yaşına göre (!) çok sağlıklı buldukları Bay Magorium'u evine göndermekte bir yanlışlık görmüyorlar. Bu arada, hesap kitaptan çok iyi anlayan ama dükkanın büyüsünü göremeyecek kadar dünyevi bir muhasebeci devreye giriyor: katı prensiplere sahip ve ruhsuz Henry Weston (Jason Bateman). Bay Magorium 114 yıldır dükkanını başarıyla yönettiğini zannetse de üzerinde pek durmadığı para pul işleri arap saçına dönmüş durumda ve Henry'nin de işi başından aşkın bu yüzden. Dolayısıyla bir türlü dükkanın ne derece büyülü bir mekan olduğunu anlayamıyor ve hissedemiyor. Çok geçmeden Bay Magorium'un emeklilik planları ve oyuncakçının satılma olasılığı, dükkanın birden bire bunalıma düşmesine neden oluyor: duvarların rengi soluyor, her şey grileşiyor, oyuncaklar tüm büyülerini ve canlılıklarını yitiriyor. Her şeyin düzelmesini sağlayabilecek umut ışığının nereden doğacağı ise filmde gizli!

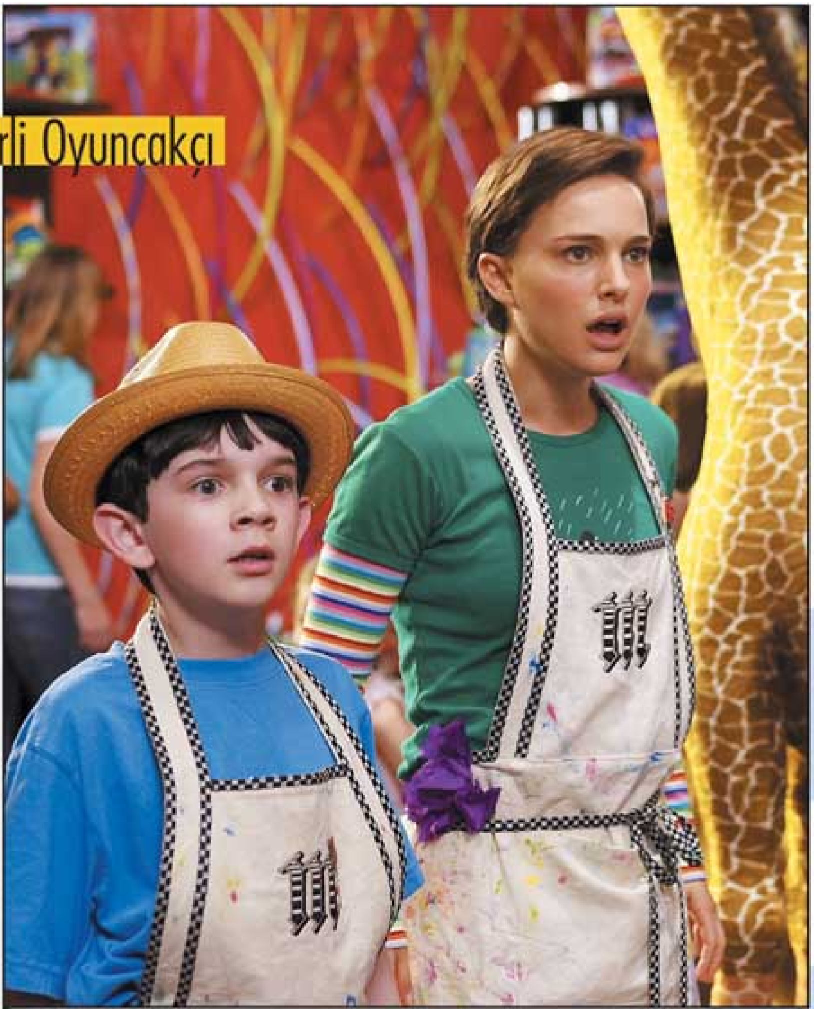
Broadway'dan Hollywood'a

Zach Helm'in ticari kaygılardan ziyade entelektüel kaygılarla yazılmış olduğu hemen göze çarpan senaryolarında yazarın tiyatro geçmişinin önemli bir rolü var. Kendisini, Broadway'de oyun yazarı olarak

İşkolik ve kötümser muhasebeci Henry'yi Jason Bateman canlandırıyor.

Sihirli Oyuncakçı

2006'nın en iyi senaryosu ödülünü kazanan Helm, hayalgücünün zenginliği, ufkunun genişliği ve entelektüel anlatım tarzı sebebiyle ödüle layık görülmüştü. Bugün ona, David Lynch, Spike Jonze ve Charlie Kaufman gibilerinin kulvarında emin adımlarla ilerleyen bir yazar gözüyle bakılıyor. 70'lerin ve 80'lerin başındaki sert gerçekçilik akımına tuhaf ve alışılmadık karakterleri, yeni anlatım biçimleri ve yarı-gerçek, yarı-masalımsı hikayeleriyle kendine özgü biçimde alternatif oluşturmaya çalıştığını belirten Helm, "Sinema hala yeni bir sanat formu ve büyüme dönemlerini çok hızlı biçimde geçmek zorunda. Bugün bağımsız filmlere giden seyirciler öyle kültürlü ve ince zevkli ki, onlara istediklerini verebilmeli…". Filmlerin ya da TV dizilerinin toplumun en alt kültür seviyesine göre yazılmasını isteyen, ticari kaygılarıyla yazarların yaratıcılıklarını köstekleyen yapımcılara karşı çıkan Helm, her zaman için eğitimli seyirciye hitaben yazdığını ve buna devam edeceğini de belirtmekte. Post-modern bakış açısına aşina yeni kuşak izleyicilerin, medyanın kendilerine zerk etmeye çalıştığı şeyleri kolay kolay yutmayacağını, bu yüzden de daha zekice tasarlanmış projelere ihtiyaç duyulacağını sözlerine ekliyor.

tanındıktan sonra Hollywood'a geçen diğer senaristlerin son kuşağı olarak görmek mümkün. Aralarında Aaron Sorkin ("A Few Good Men", "Malice", "West Wing"), Alan Ball ("Amerikan Güzeli", "Six Feet Under"), Tony Kushner ("Angels inAmerica", "Munich") gibi isimlerin yer aldığı bu listeye ilk filmini yönetme şansını kazanarak dahil olan Helm için işin ticari yanı önemli değil, az sayıda ama kendisini anlayacak kaliteli seyirciye gerekirse sadece bağımsız filmler yoluyla ulaşmaya karar vermiş bile. Çocukluğunun taşrada geçmesinin ve fazla sosyal ortamlarda bulunmadan yalnız bir çocukluk yaşamış olmasının hayalgücünü zenginleştirdiğini düşünüyor. "Lütfen Beni Öldürme"de Will Ferrell ve Emma Thompson'ın canlandırdığı ana karakterlerin, yani roman kahramanı ve roman yazarının, kendi hayatlarıyla aslında gerçek bir bağları olmayışının "Sihirli Oyuncakçı"daki Bay Magorium ve Molly için de geçerli olduğunu öne süren Helm, insanların dünya üzerindeki kimlik problemleri üzerinde çok düşündüğünün altını çiziyor: "Hep ait olmak istediğim bir dünya aramaya çalışmışımdır. Rüyalarımı ve isteklerimi yansıtabileceğim, aktarabileceğim senaryolar yaratmak istemişimdir. Sanatın benim için tanımı da böyle bir şeydir zaten, içten gelen, soyut düşüncelerimizi aktarabilmek."

"Lütfen Beni Öldürme" ile PEN-Uluslararası Yazarlar Birliği'nden

Filmin dünyası: oyuncular ve set tasarımı

Dustin Hoffman, dükkanın 243 yaşındaki neşeli sahibi Bay Magorium karakterine damgasını vuruyor, üstelik

Hikayeyi Eric'in (Zach Mills) ağzından dinliyoruz. Mills, 2000 aday arasından sıyrılarak rolü alan yeni yeteneklerden biri.

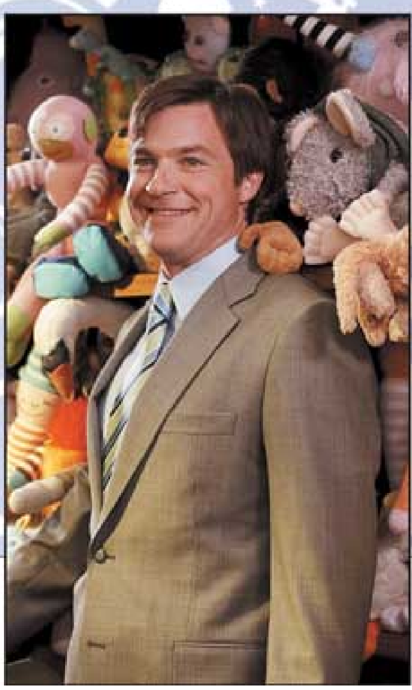
Kahramanlarımız toplu halde...

hiç de o yaşta görünme zahmetine katlanmadan! Zach Helm ile aldıkları ortak karar gereği hiçbir protez çalışmasına ya da abartılı makyaj hilesine başvurulmamış. Sonuçta filmin ana temasına uygun olarak, Bay Magorium'un 243 yaşında resmedilebilmesinde asıl önemli rolü, buna inanmaya istekli seyircinin oynayacağına inanmışlar çünkü. Zach Helm, baştan beri Bay Magorium rolü için Dustin Hoffman'ı düşünmüş. "Lütfen Beni öldürme"de Howard'a bir roman karakteri olduğunu söyleyip yazgısını ele alması için onu destekleyen edebiyat profesörünü canlandıran aktörün renkli oyunculuğunun hikayeye çok şey kattığına inanıyor.

Natalie Portman'ın Molly Mahoney rolü için biçilmiş kaftan olduğu konusundaysa hiç şüphe yok. Portman, her yaştan karakteri başarıyla canlandıracak bir oyuncu. Tabii ki en şaşırtıcı rolü, ilk kez perdede izlediğimiz 13 yaşındaki haliyle "Leon"daki Mathilda'ydı! Harward'da aldığı psikoloji eğitiminin oyunculuğuna olan katkısını yadsımayan Portman, "Sihirli Oyuncakçı"daki Molly'nin kafa karışıklığını, özgüven eksikliğini ve müzikal dehasını yansıtmada oldukça başarılı bulunuyor.

Öte yandan eleştirmenlere bakılırsa, asık suratlı ve kötümser muhasebeci Henry rolündeki Jason Bateman, hem Dustin Hoffman'dan hem de Natalie Portman'dan rol çalıyor. Bateman'ı "Arrested Development"da tanımış ve daha sonra "Krallık" ve bizde gösterime girmeyen "Smokin' Aces"da izlemiştik.

Zach Helm'in, kökleri kendi çocukluğuna uzanan hayalgücünün filme aktarılmasında özellikle set tasarımı çok önemli rol oynuyor. Çok fazla özel efektin ve dijital müdahalenin olmadığı filmde amaç izleyiciye, hangi tekniğin kullanıldığı üzerine kafa yormasını ve kafasını bununla meşgul etmesini önleyecek kadar inandırıcı bir görsel dünya ve büyülü bir atmosfer sunmak olmuş. Hikayenin seyirciyi alıp götürmesi hedeflenmiş ki filmin bunu başardığı konusunda çoğu eleştirmen birleşmekte.

"Lütfen Beni Öldürme"nin ardından tabii ki Zach Helm'e dair beklentiler bir hayli yükselmişti. İlk kez yönetmenliğe soyunması kendi kariyeri açısından beklenmedik derecede hızlı ve önemli bir gelişme. Ancak "Sihirli Oyuncakçı"nın yönetmene yönelik bu beklentileri karşılayıp karşılamadığı konusunda farklı görüşler var. Her şeyden önce, çoğunlukla sihirli oyuncak dükkanının ve sahibinin "Charlie'nin Çikolata Fabrikası" ve Willy Wonka'ya olan benzerliğinden ve ilkinin, ikincisinin zayıf bir taklidi oluşundan dem vuruluyor. Bir yandan da filmin daha çok küçük izleyicilere hitap ettiği öne sürülüyor. Ama özellikle üzerinde birleşilen nokta, Helm'in gereğinden fazla efekt kullanmadan büyülü bir atmosfer yaratmak konusundaki hedefine ulaşmış olduğu ve övgüye değer bir iş ortaya koyduğu yönünde. Bir diğer eleştiriyse, büyü ve eksantrikliğin filmin ilk yarısında aşırı dozda verilmesi üzerine. Her ne kadar film bir fantezi-komedi olsa da ölçünün biraz kaçtığından yakınıyor eleştirmenler. Bu bilgiler ışığında ortaya çıkan tablo, filmin büyük ölçüde çocuklardan ve gençlerden oluşan bir kitleye hitap ettiğini gösteriyor. Ancak Zach Helm'in yaşam ve ölüm üzerine söyledikleri filmin büyüsüne kapılmakta zorluk çekmeyen yetişkin izleyicinin de ilgisini çekebilir. Belki de filmin büyüsüne kapılmak için yeterince inanmamız gerekiyordur sadece, bunu da denemek eğlenceli olabilir...

Bir orta sınıf trajedisi

Usta yönetmen Sidney Lumet'ın yeni filmi ŞEYTAN DUYMADAN ÖNCE (Before the Devil Knows You're Dead) geçtiğimiz yıl Amerikalı eleştirmenlerin favorilerinden birisiydi. Ödül sezonunda beklendiği gibi bir performans gösteremese bile, film Lumet'ın son yıllardaki en iyi işi olarak kabul görmüş durumda. Beklenmedik sonuçlara yol açan bir soygun girişimi üzerinden etkileyici bir aile dramı anlatan film, parlak senaryosu ve oyuncularının performanslarıyla dikkat çekiyor.

ENGİN ERTAN

Sidney Lumet'ın eski günlerine dönüş filmi de diyebiliriz "Şeytan Duymadan Önce" (Before the Devil Knows You're Dead) için. 90'lı yılları şaşırtıcı derecede kötü bir yeniden çevrim olan "Gloria" ile kapatan, yedi yıllık bir aradan sonra çektiği "Beni Suçlu Bulun" (Find Me Guilty) ile de hayal kırıklığı yaratan Lumet, arayı fazla açmadan tekrar sinemaseverlerin karşısına çıktı. Bu sefer hayal kırıklığına uğratmadığı gibi, yeni filmi "Şeytan Duymadan Önce" çoğu eleştirmen tarafından yönetmenin eski büyük başarılarıyla kıyaslandı.

Gerçekten de 83 yaşındaki bir yönetmenden beklenmeyecek kadar dinamik bir film "Şeytan Duymadan Önce". Hele ki söz konusu yönetmen, her ne kadar zamanında pek çok başyapıta imza atmış olsa bile, son dönemde giderek düşen bir grafik çiziyorsa, bu kadar düzgün ve tıkır tıkır işleyen bir filmle dönüş yapmasına şaşırmamak mümkün değil. Özellikle Amerikalı eleştirmenlerin "Şeytan Duymadan Önce"yi yere göğe koyamamalarının ardında biraz da bu şaşkınlığın payı var sanki.

Film iki erkek kardeşin beraber planladıkları ama işlerin beklenmedik şekilde sarpa sardığı bir soygun hikâyesi aracılığıyla bir aile dramı anlatmakta. Hanson ailesinin hayatından kısa (yaklaşık bir buçuk hafta) ama olabildiğince trajik bir süreci aktaran "Şeytan Duymadan Önce", zamane soygun filmleri veya neo-noirları gibi sırtını sürpriz bir sona dayamıyor. Lumet ve senarist Kelly Masterson bu öykünün içerisinde seyirciyi şaşırtabilecek tüm sürprizleri filmin giriş bölümünde aktarıyorlar zaten. Andy (Philip Seymour Hoffman) ve Hank Hanson (Ethan Hawke) kardeşlerin soymayı planladıkları mücevher dükkânı aslında ebeveynlerine ait. Soygunun planlandığı gibi ilerlemediğini, beklenmedik bir ölüm ve bir ağır yaralanmayla sonuçlandığını da yine filmin hemen ikinci sahnesinde görüyoruz.

Merkez noktasında yer alan bu sahneyi giriş bölümünde bizlerle paylaşan "Şeytan Duymadan Önce", daha sonra ileri ve geri gidişlerle

Baba rolünde Albert Finney.

hikâyesini zenginleştiriyor. Kaldı ki filmin en büyük meziyeti de burada yatmakta. Senaryo genç bir yazarın elinden çıkmış olsa bile (Masterson'ın ilk senaryosu), Lumet'ın deneyimi filme büyük oranda şekil veriyor. Her ne kadar zamansal anlamda düz bir hikâye akışı olmasa bile, derdini lafı dolandırmadan anlatan bir film "Şeytan Duymadan Önce". Seyircisini şaşırtmak veya ucuz biçimci numaralarla bilmişlik taslamaktansa, hikâyesini eksiksiz şekilde anlatmakla ilgileniyor. Başka bir deyişle, filmin çetrefilli kurgusu ve zamansal sıçramaları biçimsel bir deneyden çok, karakterleri daha iyi işlemek ve öykünün altını yavaş yavaş doldurmak için yapılmış bir tercih. Lumet aynı süreci farklı parçalara ayırarak ve zaman zaman tekrarlara başvurarak, fakat her seferinde başka bir karakteri merkez noktasına alarak bizlere izletiyor. Böylece Hanson ailesindeki bireyleri, aralarındaki ilişkileri ve iki kardeşin ebeveynlerinin dükkânını soymaya nasıl karar verdiklerini daha iyi anlama imkânı buluyoruz.

Aslında dört başı mamur bir karakter draması olan "Şeytan Duymadan Önce", elbette oyuncu kadrosundan da büyük destek alıyor. Özellikle Philip Seymour Hoffman son derece incelikli performansıyla öne çıkıyor. Korkak küçük kardeş rolünde Hawke da neredeyse ondan aşağı kalmıyor. Albert Finney ise baba rolünde filmin yükünü üstlenen üçüncü önemli oyuncu olarak dikkat çekiyor. Ne yazık ki Andy'nin karısı Gina rolünde Marisa Tomei eş değerde bir performans sergileyemiyor ama filme zarar da vermiyor.

"Şeytan Duymadan Önce" ahlaki çöküntüye uğramış ve en yakınındakine karşı bile acımasız olabilen karakterleri üzerinden esasında orta sınıf Amerikan ailesini didikliyor. Her şeyden önce karakterleri ve seyirci arasında duygusal bir bağ kurmaya çalışmıyor, ki böylesine anti-kahramanları sevmek de pek mümkün değil. Diğer yandan film hikâyesi ve karakterlerini yavaş yavaş zenginleştirirken, onları kaba şekilde kötücül göstermekten özellikle uzak duruyor. Böylece seyircinin onlara karşı negatif duygular beslemesine de pek imkân tanımıyor. Başka bir deyişle bu karakterleri sevmeniz veya onlardan nefret etmeniz filmle kurduğunuz ilişkiyi etkilemiyor. "Şeytan Duymadan Önce" daha ziyade insanoğlunun doğasındaki bencilliğe, bu bencilliğin modern dünyanın para üzerine kurulu düzeninde nasıl kolayca yüzeye çıkabileceğine ve orta sınıf ailesinin ikiyüzlü değerlerine dikkat çekiyor. İlişkileri yapmacık bir sevgi gösterisinden ibaret olan Hanson ailesi, kişisel çıkarlar söz konusu olduğunda çabucak parçalanıyor.

Toronto Film Festivali'ndeki ilk gösteriminden bu yana son derece olumlu eleştirilerle karşılanan "Şeytan Duymadan Önce", açıkçası ödül sezonu için de kuvvetli bir aday olarak görülüyordu. Fakat eleştirmen birliklerinden gelen bazı ödül ve adaylıklar dışında, Altın Küre'de adı anılmadı. Bu durum filmin Oscar yarışındaki şansını düşürse bile, Masterson hâlâ Özgün Senaryo dalı için kuvvetli bir aday olarak kabul ediliyor. Yazıyı kaleme aldığımız sırada Oscar adayları henüz açıklanmamıştı ancak senaryosu başta olmak üzere, oyuncuları ve yönetmenine adaylık kazandırmasına şaşırmayacağımız bir film "Şeytan Duymadan Önce". Kaldı ki, Akademi tarafından da görmezden gelinse bile, çoktan Lumet'ın son yıllardaki en iyi filmi olarak kabul görmüş durumda. Özellikle şaşırtıcı ve yenilikçi olmasa bile, tamamlandığında iyi bir film izlemiş olmaya dair tatmin duygusunu fazlasıyla yaşatan "Şeytan Duymadan Önce" kesinlikle görülmeyi hak ediyor. En azından senaryosu ve erkek oyuncularının dört dörtlük performansları için kaçırmamanızda yarar var.

Yönetmen Sidney Lumet.

Philip Seymour Hoffman ve Ethan Hawke iki kardeş rolünde usta işi performanslar çıkarmışlar.

Küs Kardeşler Limited

Daha önce "Rushmore", "The Royal Tenenbaums" ve "The Life Aquatic With Steve Zissou" ile kendisine hayran bırakan yönetmen Wes Anderson, şimdi de Owen Wilson, Adrien Brody ve Jason Schwartzman'ın başrol aldığı yeni filmi "THE DARJEELING LIMITED" ile huzurlarınızda. Anderson bu kez seti Hindistan'a taşıyor ve birbirlerine küs üç kardeşin arasını yapmaya çalışıyor...

MURAT EMİR EREN

Eli Cash: *Her zaman Tenenbaum ailesinin bir ferdi olmak istemişimdir.*
Royal Tenenbaum: *Ben de evlat, ben de...*
"The Royal Tenenbaums", 2001

Zavallı yaşamlarımızdan bıkıp usandıysak ve kaçacak delik arıyorsak, bir yerlerde Wes Anderson'ın yarattığı bir topluluk, üzerinde bin bir çeşit tuhaf giysi, bin bir çeşit ruh hali, absürd sıkıntılar ve mutluluklarla mutlaka bizleri bekliyordur. Hangi birine dahil olmak istediğimiz tamamen bizlere kalmış vaziyette. "Rushmore" lisesinde Max Fischer'in sıra arkadaşı olabiliriz pekala. Annesini kaybetmiştir, mutsuzdur, ukaladır, üstelik gıcıktır da, ama Fischer ailesinden ayrı tutmayacaktır bizi. Lise kesmediyse, tutup kendimizi evlatlık olarak da verebiliriz. Her bir ferdi birbirinden müstesna "Tenenbaum Ailesi", sofrasında bir yer daha açmaktan, şenlikli ama aynı zamanda depresif dünyalarında bizlere yer vermekten memnun olacak, bize uygun bir adet üç çizgili kırmızı eşofman ayarlamaktan da imtina etmeyecektir. Aile, lise gibi yerleşik mefhumlar da tatmin etmediyse eğer, "Steve Zissou ile Suda Yaşam" için tayfası ve gemisi Belafonte bizi dünya turuna bekler. Varolduğunu

Şirketi

sadece Steve Zissou'nun bildiği tuhaf deniz yaratıklarının peşinde, kırmızı beremizi takıp boğaz tokluğuna dolaşmak, geride bıraktığımız bin bir derde deva, dünyevi sıkıntılara çözüm olacak, belki de geri dönmek istemeyeceğiz.

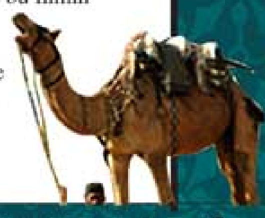

Wes Anderson kendisi hakkında son derece olumlu açıklamalar yapan Martin Scorsese için tek kişilik özel bir gösterim düzenlemiş ve ustanın filmle ilgili fikirlerini almış.

Eh bunca sözden sonra, hangi birini seçeceğiniz size kalmış. Çünkü Wes Anderson imzalı öykülerdeki yerinizi kimse sizin için belirleyemez, neyin peşine takılacağınızı ancak siz bilirsiniz... Şimdi bu topluluklara bir de üç kardeş ekleniyor. Babalarının ölümü sonrasında birbirleriyle konuşmamaya başlayan üç kardeşin, yeniden bir araya gelip, aralarını düzeltmek için gerçekleştirdikleri Hindistan yolculuğuna odaklanan "The Darjeeling Limited", Anderson'ın klasik temalarını bu kez bir yol filmine enjekte ettiği, nispeten daha hüzünlü ve ağırbaşlı bir film. Nevi şahsına münhasır bu üç kardeşin arasına karışıp yolculuğa dahil olmaksa her zaman olduğu gibi serbest.

Martin Scorsese'nin "gelecekteki varisim" dediği ve büyük hayranlık beslediği Wes Anderson, sadece hayal gücü, yarattığı apayrı dünya, çalıştığı ekip ve sinemasal becerisiyle değil, Amerikan sinemasına getirdiği modern soluk nedeniyle de son derece önemli bir isim. Yeni filmi "The Darjeeling Limited"teyse hem birlikte çalıştığı ekipten hem de temalarından feragat etmeden yoluna devam ediyor.

"The Darjeeling Limited"in yapım öyküsüyse, son filmi "Steve Zissou ile Suda Yaşam"ın iki yıl öncesine kadar uzanıyor. Bu tarihlerde tatil amacıyla Hindistan'a giden Wes Anderson, ülkenin görsel atmosferinin kendisini büyülediğini ve ayrıca çocukluğundan bu yana dünyaca ünlü Hintli yönetmen Satyajit Ray'in de büyük bir hayranı olduğunu belirtiyor. Öyle ki sırf Ray'e duyduğu hayranlık nedeniyle bile, Hindistan'da geçen bir film çekebileceğini düşünmüş. Buna yatkın bir öyküsü yokmuş elinde o sırada, ancak daha sonra burada çekilebilecek hikayeler dolaşmaya başlamış kafasında. Anderson'ın en iyi arkadaşlarından biri Hintli, yakın zamanda okuduğu bir roman yine Hindistan'da geçiyormuş ve kendi hayatından yola çıkarak üç kardeşin hikayesini anlatan bir film çekmeyi de hep istemiş. Ancak "The Darjeeling Limited"in ortaya çıkmasına vesile olan asıl olay, Wes Anderson, senaryo yazarı Roman Coppola ve yönetmenin ikinci uzun metraj filmi "Rushmore"un başrol oyuncusu Jason Schwartzman'nın Fransa'da tesadüfen bir araya gelmesiyle gerçekleşiyor. Yönetmen, "Steve Zissou..."nun çekimlerinde tanıştığı ve bu filmin tamamlanması için kendisine çok yardım eden Roman Coppola ve "Rushmore" sonrasında bir daha çalışma şansı bulamadığı aktör Jason Schwartzman'la her

Bill Murray filmde bir iş adamı rolünde kısa da olsa görünüyor. Murray ayrıca yönetmenin bir sonraki filmi "The Fantastic Mr. Fox"un da ana karakterini seslendirecek. Film bir animasyon.

The Darjeeling Limited

Soldan sağa: Jason Schwartzman, Owen Wilson ve Adrien Brody

Wes Anderson

buluşmalarında hikayenin belli bölümlerini yazdıklarını, daha sonra da filmin senaryosu üzerinde oturup uzun uzun çalıştıklarını belirtiyor. Birbirleriyle uzun süredir konuşmayan üç kardeşin öyküsünü anlatan film, bir yerde Anderson ve şürekasının da kişisel öyküsüne denk düşüyor. Zira Anderson'ın iki öz kardeşi zaten mevcut. Bunların yanı sıra, "her biri benim kardeşim gibi" dediği Owen Wilson, Luke Wilson ve Andrew Wilson kardeşler de Anderson için artık bir aile gibi. "The Darjeeling Limited" özelindeyse Anderson, birlikte çalıştığı iki senaryo yazarı Roman Coppola ve Jason Schwartzman'la (filmde Jack Whitman rolünde) böyle bir ağabey-kardeş ilişkisi yaşadıklarını ifade ediyor. Hem bu dostluk hem de yönetmenin kendi öz geçmişi dikkate alındığında, "The Darjeeling Limited"in bir yerde hayli kişisel bir film olduğunu anlamak güç değil. Filmin hikayesiyse klasik Wes Anderson temalarını bünyesinde barındıran, tanıdık bildik hislere gebe…

Babalarının ölümü sonrasında, Francis, Peter ve Jack Whitman adlı üç kardeş arasına tuhaf bir küslük girer. Aniden birbirleriyle olan iletişimleri kopmuştur. Artık asla eskisi gibi olamayacaklarını düşünen üç kardeş, neredeyse bir yıl boyunca birbirleriyle konuşmaz, görüşmezler. Bu durumdan büyük üzüntü duyan büyük kardeş Francis, kardeşleriyle bir araya gelmek için günün birinde bir seyahat fikriyle ortaya çıkar. Francis, hem aralarını düzeltmek hem de ruhlarını iyileştirmek için onlarla birlikte Hindistan'da ruhani bir yolculuk gerçekleştirmek istediğini söyler. Üç kardeşin bu turu gerçekleştireceği trenin ismiyse Darjeeling Limited'tir. Francis kardeşlerini bu yolculuğa çıkmaya ikna eder, ancak bu yolculuk sırasında karşılaşacakları şeyler onları gerçekten hayrete düşürecektir. Whitman kardeşler, trende başlarına gelen kimi olaylar sonrasında kendilerini 11 tane bavul, bir yazıcı ve bir baskı makinesiyle baş başa çölün ortasında bulurlar. Böylece, yeni ve hiç hesap etmedikleri bir yolculuk başlar. Artık iyiden iyiye kaybolmuşlardır ve birbirlerinden başka kimseleri yoktur. Üstelik hayatlarını etkileyen birçok insanla umulmadık karşılaşmalar da an meselesidir. Bunların başındaysa anneleri Patricia gelmektedir...

"The Darjeeling Limited", oyuncu kadrosuyla da son derece ilgi çekici görünüyor. Her şeyden önce Anderson, kardeşi Owen Wilson ve senaryoyu birlikte yazdığı Jason Schwartzman'ı filmin başrolüne oturtmayı ihmal etmiyor. Whitman kardeşlerin üçüncüsü olarak izleyeceğimiz isimse Adrien Brody. Brody, ekipte yer alan ve daha önce Anderson'la hiç çalışmamış birkaç isimden biri. Filmin çekimleri için Hindistan'da bulunduğu süre zarfında ciddi bir kaza geçiren ve bindiği aracın yoldan geçen bir ineğe çarpmasıyla yaralanan Brody, ölümden dönmüş olsa da, bu projede yer almaktan hiçbir zaman vazgeçmediğini, çünkü Anderson'ın hayranı olduğunu belirtiyor. "The Darjeeling Limited"te Anderson'la

Hindistanlı oyuncu Amara Karan da (sağda) filmde önemli bir rol alıyor.

Wes Anderson'ın çektiği "Chevalier Hotel" adlı kısa film, "The Darjeeling Limited"ın öncesini anlatıyor ve filmde Natalie Portman ile Jason Schwartzman rol alıyor.

ilk kez çalışan sadece Brody değil. Filmin çekimlerinin yüzde sekseninin gerçekleştiği Hindistan'nın yerel şöhretleri de filmin oyuncu kadrosunda önemli yere sahipler. Bu oyuncuların başındaysa Whitman kardeşlerin yaptıkları yolculukta tanıştığı Rita rolünde karşımıza çıkan Amara Karan ve son olarak Michael Winterbottom imzalı "A Mighty Heart"ta izlediğimiz Irfan Khan geliyor. İlk olarak "Steve Zissou..."nun Vikram'ı olarak izlediğimiz Hintli oyuncu Waris Ahluwalia'ysa, bu filmde de kısa bir rolde de olsa görünüyor. Filmde sürpriz oyuncu olarak karşımıza çıkan isimlerse Waris Ahluwalia'dan ibaret değil. Anderson dünyasının iki önemli parçası Bill Murray ve Anjelica Huston da oyuncu kadrosunun demirbaşları arasında. Murray bir iş adamı rolüyle perdede görünürken, Huston çok daha önemli bir rolde yer alıyor ve Whitman kardeşlerin annesi Patricia rolünde perdede arz-ı endam ediyor. Bu kadroya son anda dahil olan ve perdede sadece birkaç dakika görünerek de olsa filmdeki yerini alan diğer bir yıldız isimse Natalie Portman. Bu filmdeki kısa rolü için (küçük kardeş Jack Whitman'ın eski sevgilisi) büyük bir yol kat edip Hindistan'a gelen Portman, yaklaşık 45 dakika süren çekim sonrasındaysa, 10 gün Hindistan'da kalıp çevreyi dolaşmış... Aslında Natalie Portman'ın filmdeki varlığı sadece bir sürpriz ya da bir "cameo" değil. Zira "The Darjeeling Limited" öncesinde "Hotel Chevalier" adlı 13 dakikalık bir kısa film çeken Wes Anderson, bu filmde Jack Whitman ve onun eski kız arkadaşı (Portman) arasındaki ilişkiyi anlatıyor. Yönetmen,aynı zamanda izleyeceğimiz hikayenin öncesine dair ipuçları da veren bu kısa filmi "The Darjeeling Limited"in başına bir biçimde eklemeyi düşünmüş bir ara. Sonra, filmin dünya prömiyerinin yapıldığı Venedik Film Festivali ile ABD prömiyerinin yapıldığı New York Film Festivali'nde "Hotel Chevalier", "The Darjeeling Limited"in gösterimi öncesinde izleyiciyle buluşmuş. Filmin ticari gösterime girecek olan kopyasındansa bu kısa film çıkarılmış, ancak internet üzerinden filmi izlemek mümkün...

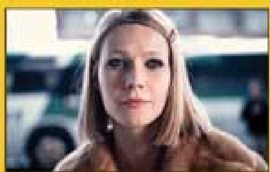
Wes Anderson bir röportajında sinemasını etkileyen en önemli yönetmenlerden birinin Alfred Hitchcock olduğunu söylüyor. Buna gerekçe olarak da, Hitchcock filmlerinin hikayedeki ana karakter ya da yıldız oyuncular hakkında değil, direkt olarak Hitchcock'un kendisi hakkında filmler olmasını gösteriyor. Genel olarak da sinemasına kendi kişiliğini katan yönetmenlerin filmlerini izlemekten keyif aldığını vurguluyor. Bu açıklamayla birlikte, müzik zevkinden moda zevkine, edebiyat zevkinden dünya görüşüne kadar kişisel dünyasını izleyicisiyle paylaşmakta sakınca görmeyen Wes Anderson'ın sinema anlayışı biraz daha belirginleşiyor. Kimileri "The Darjeeling Limited"in onun en kişisel filmi olduğunu söylüyorlar. Kimileriyse filmin, "Tenenbaum Ailesi" ve "Steve Zissou ile Suda Yaşam"ı da geride bırakarak onun en iyi filmi olduğunu…

12 maddede Wes Anderson karakteri olmak

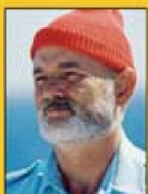
İşte yönetmenin nevi şahsına münhasır karakterlerinin kimi ortak özellikleri. Bir kontrol edin bakalım. Belki siz de onlardan birisiniz.

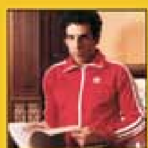

- Ebeveynlere kendilerini uzak hissedebilir; onlardan uzakta yaşamak, onlar tarafından terk edilmek ya da onları bir biçimde kaybetmekle oluşabilecek türden travmalarla baş etmek zorunda kalmış olabilir.
- Bir yandan insanlardan kaçar ama bir yandan da onlara muhtaç olduğunu bilir.
- İntihara meyillidir ama ölümden fena halde korkar.
- İntihar girişiminin başarıyla sonuçlanmasından çok, o sırada fonda çalan şarkıya dikkat eder. (Bkz. Royal Tenenbaums/Needle In The Hay)
- İmkansız aşk hikayelerinin kahramanı olmak onun için problem değildir.

- "Haydi halamın kızı, haydi sevdiğim haydi" kabilinden türküler yakması, hısım akraba içinden birine aşık olması muhtemeldir.
- Giyimi kuşamı onun için pek önemlidir. 80'lerin eşofmanları, keten ceketleri ya da vatkalı uzun bluzları onun için altın değerindedir. Adidas fetişizmi, Speedo sevdası ciğerlerine işlemiştir.

- Sevdiği tarafından genellikle terk edilir. Zamanında kendisinin terk ettiği sevgilisi bile günün birinde dünyadan göçtüğünde yine terk edildiğini hissedip bedbaht olacaktır.
- Onun için aile kavramı soyadıyla sınırlı değildir; tayfası, en iyi arkadaşları veya ezeli düşmanı da aileden sayılır.
- Genellikle aile içinde çirkin ördek yavrusudur, ancak rekabet halinde olduğu kardeşi, ağabeyi ya da babası da kendine ait trajedisiyle başka bir grup içindeki başka bir çirkin ördek yavrusudur.

- Kafayı bulmak, onun için dertten kurtulmayı ya da neşelenmeyi değil, daha da dertlenmeyi, dertlendikçe dibe sürüklenmeyi simgeler.
- Depresif yönlerine rağmen komik olmayı becerir, ancak komikliğinin farkına bir tek o varmaz.

2007 DEĞERLENDİRMESİ

Bir önceki yılın sinema gündemine genel bir bakış sunan geleneksel dosyamızda, 2007'ye damgasını vuran filmleri, yönetmenleri ve önemli gelişmeleri inceledik yine. İşte, gösterime giren 247 film içinde öne çıkan 50 film, 10 yönetmen, festivallerde ödüle layık görülenler, sınırları zorlayanlar, hafızalarda kalacak replikler ve Sinema Dergisi yazarlarına göre yılın en iyileri!

YILIN 50 FİLMİ

28 Hafta Sonra (28 Weeks Later)

Yönetmen: Juan Carlos Fresnadillo

Niçin görmeliydiniz: Yılın en iyi açılış sahnesini izlemek için. Sahnenin başlangıçtan itibaren sürekli yükselen gerilimiyle ve perdede gördüklerimizin sıradan bir gerilimin ötesine geçerek çarpıcı bir drama dönüşmesiyle izleyiciyi şok eden bu açılış sahnesi, John Murphy'nin güçlü tema müziğini de (In The House In A Heartbeat) arkasına alarak birinci dakikadan itibaren sıradan bir devam filmi izlemeyeceğimizin sinyallerini veriyordu. Ancak yönetmen Fresnadillo'nun başarısı bununla da sınırlı değildi. Film, deli işi bir kurguya, titiz bir görselliğe, son derece cesur sahnelere ve yine politik açıdan sağlam bir altyapıya sahipti. Virüsün kol gezdiği İngiltere sokakları üzerinden, günümüz Irakı'na da gönderme yapan yapım, "Son Ültimatom"la beraber son yılların en iyi devam filmlerinden biriydi...

3:10 Yuma (3:10 to Yuma)

Yönetmen: James Mangold

Niçin görmeliydiniz: James Mangold'un "özgün yeniden çevrim" mantığı için. Devam filmlerinin kötü şöhretini bilirsiniz; kimisi ilk filmin, taş üstüne taş koyamamış gereksiz bir tekrarıdır, kimisi de ilk filmin başarısına bile gölge düşürecek kadar kötü çıkar genellikle. Ancak Mangold, farklı bir yaklaşımla ele alındığında yeniden çevrimlerin de başarılı filmler olabileceklerini bir kez daha ispat etti ve 1957 yapımı orijinal "3:10 to Yuma"dan oldukça farklı görünümdeki 2007 model "3:10 to Yuma"da hikayeyi hem değiştirmeyi, hem de eleştirel bir düzleme taşımayı başardı. Demiryolu şirketlerinin, haydutların ve çiftçinin temsil ettiği değerleri büyük bir başarıyla hikayede harmanlayan Mangold, yılın önemli filmlerinden biriyle yine karşımızdaydı.

300 Spartalı (300)

Yönetmen: Zack Snyder

Niçin görmeliydiniz: Benzersiz görüntüleri, çığır açan görsel efektleri ve Snyder'in görsel anlatımdaki başarısı için. Elbette bu denli önemli bir görsel başarının içine yerleştirilen derme çatma senaryo, kötü diyaloglar ve politik açıdan son derece tehlikeli, bir o kadar da pervazsız alt metin de dikkate değerdi. Yönetmen Snyder'ın bu eleştirilere cevaben, sadece hikayenin görsel karşılığıyla ilgilendiğini ve "muhteşem Batı, canavar doğu" gibi bir mesaj kaygısı taşımadığını belirtmiş, filmle ilgili kimi yazıların öküz altında buzağı aradığını öne sürmüştü. Filme yönelik asıl itiraz noktasıysa, başta da belirttiğimiz üzere senaryo ve diyalogların müsamere kıvamındaki ahvaliydi. Bu sebeplerle, yılın en çok merak edilen projesiyken en fazla hayalkırıklığı yaratan filmlerinden birine dönüşen, buna karşılık çok iyi gişe yapan "300 Spartalı", her şeye rağmen sinemaseverler için görsel açıdan önemli bir deneyimdi...

Apokalipto (Apocalypto)

Yönetmen: Mel Gibson

Niçin görmeliydiniz: Mel Gibson'ın provokatif ama son derece başarılı yönetmenliği için. Koyu Katolik kimliğini sağır sultanın bile duyduğu Gibson, "Hz İsa'nın Çilesi" sonrasında farazi misyonerlik faaliyetlerini sürdürmeyi, bunu da bizlere izletmeyi kafasına koymuş vaziyette. Bu kez, geçmişte, misyonerlik faaliyetleri sonucu milyonlarca kişinin kıyıma uğradığı Güney Amerika topraklarına kamerasını çeviren Gibson, Maya uygarlığının son demlerini, daha doğrusu bu uygarlık düzenine isyan eden bir kabile üyesini konu ediyordu. Ve yığınla şiddet içeren gelişme sonrasında sözü "dine dönmeseydiniz, böyle birbirinizi kesmeye devam edecektiniz"e getiriyordu. Film plastik açıdan ne kadar iyiyse, içerik açısından o denli tehlikeliydi.

Avukat (Michael Clayton)

Yönetmen: Tony Gilroy

Niçin görmeliydiniz: Senarist olarak tanıdığımız Tony Gilroy'un ("Bourne…" serisi, "Şeytanın Avukatı") aynı zamanda ne kadar iyi bir yönetmen olduğunu görmek için. Son birkaç yılın azılı muhaliflerinden biri olan George Clooney ve en az onun kadar muhalif bir çevreye mensup Gilroy'un el ele vererek ortaya koydukları "Avukat", senenin sürpriz yumurtalarındandı. Filmde Clooney haricinde Tilda Swinton ve Tom Wilkinson da yer alıyordu, özellikle Wilkinson'ın performansı son derece başarılıydı. Film, bir sistem eleştirisi olarak son derece gerçekçi olduğu gibi, kimi sahneleriyle dünya dışı bir hava da taşıyordu.

Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)

Yönetmen: Florian Henckel von Donnersmarck

Niçin görmeliydiniz: Geçen yıl kaybettiğimiz usta aktör Ulrich Muhe'nin parmak ısırtan performansı için. Ayrıca, henüz ilk uzun metraj filminde büyük bir başarı kazanan yönetmen Donnersmarck'ın sergilediği harika işçilik için. Ele aldığı meseleye yaklaşımıyla ilgili olarak kimileri yönetmeni son derece dikkatsiz bulsa da, genel olarak filmin dönemin Doğu Almanyası'nda yaşananlara ilişkin karanlık ancak benzerlerinden farklı, kendine özgü, düşünmeye değer bir tablo sunduğunu belirtmek gerek. Ayrıca filmin, "Pan'ın Labirenti"ni geride bırakarak En İyi Yabancı Film Oscar'ını kucakladığını da belirtelim.

Ölümsüz Savaşçı (Beowulf)

Yönetmen: Robert Zemeckis

Niçin görmeliydiniz: Robert Zemeckis'in bitmek tükenmek bilmeyen sinemasal arayışlarında geldiği son noktaya tanık olmak için. 3 boyutlu film izlemek yeni bir şey olmasa da, tamamıyla buna uygun biçimde çekilen ve çok daha gelişmiş şartlarda gösterimi yapılan "Beowulf"un bu konuda belli bir heyecan yarattığını söyleyebiliriz. Ancak bu teknolojinin sürekli anlatılan bir fıkra gibi bir raddeden sonra can sıktığını da belirtmek gerek. Bir zaman sonra perdedeki okların gözümüzün içine girmesi ya da mızrağın burnumuzun ucuna değmesinin bir esprisi kalmıyor ve izleyici haklı olarak karşısında sadece iyi bir film görmek istiyor.

Beynelmilel

Yönetmen: Sırrı Süreyya Önder-Muharrem Gülmez

Niçin görmeliydiniz: 12 Eylül filmleri içerisindeki farklı duruşu, kaliteli mizahı, eleştirel bakış açısı ve naifliği için. Elbette Sırrı Süreyya Önder gibi müthiş bir adamı sinemaya kazandırmış olması ve eksikliklerini samimiyetiyle gideren senaryosu için de Beynelmilel, geçen yıl içersinde aldığı ödülleri sonuna dek hak eden filmlerden biriydi. Adana Film Festivali'nde aldığı En İyi Film ödülüyle yurt içinde ödüllendirilen yapım, Barselona ve Moskova gibi önemli festivallerden de ödülle dönmeyi başardı. Filmi görmek için bir diğer neden de, yan rollerden birindeki Dilber Ay'ın müthiş performansıydı belki de...

Böcek (Bug)

Yönetmen: William Friedkin

Niçin görmeliydiniz: Hem son altı yılını korkuyla yönetilen bir ülke olarak geçiren ABD'nin iç işleriyle, hem de paranoyanın ve korkunun insanın iç işleyişine olan derin etkisiyle ilgili bu denli cesur bir film olabildiği için. Friedkin'in, başka birinin elinde bir ucubeye dönüşebilecek bu senaryoyu ilerleyen yaşına rağmen müthiş biçimde perdeye yansıttığını ve özellikle oyuncu yönetiminde gerçekten üst düzey bir başarı sağladığını belirtmeliyiz. Ashley Judd ve Michael Shannon'un iyi performanslarıyla yönetmene eşlik etmesi de, "Böcek"i yılın en ilginç deneyimlerinden biri haline getiriyordu kuşkusuz.

Bükreş'in Doğusu (A fost sau n-a fost?)

Yönetmen: Corneliu Porumboiu

Niçin görmeliydiniz: Sinemanın gördüğü en eğlenceli ve en nalına mıhına televizyon programından, minimal bir başyapıt adayı çıkaran Corneliu Porumboiu'nun başarısı için. "Devrim bizim memlekete de uğradı mı uğramadı mı" konulu bir tartışma programı, sırf konusuyla bile insanı acı acı güldürebilirken, programın ana kahramanları da görülmeye değerdi. İş bilir bir sunucu, huysuz bir ihtiyar ve eski bir devrimciden oluşan ekip ortaya tadından yenmeyecek bir muhabbet çıkarıyordu. Yüzde 80'i bu programdan oluşan film zaman zaman tek düze bir tempoyla ilerlese de, hem Rumen halkının devrimle ilişkisi üzerine demediğini bırakmıyor, hem de iyi bir mizah üretiyordu.

Cehennem Çiçeği (The Black Dahlia)

Yönetmen: Brian De Palma

Niçin görmeliydiniz: Biran De Palma'nın şahsına münhasır kara film anlayışına tanıklık etmek pekala bir neden olabilir. Ancak Mia Kirshner'in perdede aldığı kısa süreye rağmen izleyiciyi darmadağın eden Elizabeth Short yorumu, bizce filmi görmek için en geçerli sebeplerden biriydi. Josh Hartnett ve Aaron Eckhart'ın başrollerde ellerinden geleni yaptığı, De Palma'nın yine tek bir karakter (Elizabeth Short) ve tek bir sahne (cinayet sahnesi) için koca film boyunca zevkine göre takıldığı film, yönetmenin peşine takılıp gidenleri ihya ederken, zevkleri De Palma ile uyuşmayan önemli bir kesimi de memnun edemedi. Ayrıca yapım, Hilary Swank'in bu yıl nihayet kadınsı bir rolde görünmesi için önemli bir fırsattı.

Dikkat, Şehvet (Se, Jie)

Yönetmen: Ang Lee

Niçin görmeliydiniz: Ang Lee'nin uzun bir aradan sonra ilk kez Asya'da (Çin ve memleketi Tayvan) çektiği bir film izleyebilmek için. "Brokeback Mountain" sonrasında hakkında yapılan türlü spekülasyonla uğraşmak zorunda kalan Ang Lee, belki bunlardan uzaklaşabilmek belki de kariyerinde değişikliğe gitmek için bu yola başvurmuş, ancak "Dikkat Şehvet" sonrasında da kendisini spekülatif tartışmaların içinde bulmuştu. Bunun en önemli sebeplerinden biri de, filmdeki cesur sevişme sahnesiydi. Son yılların en estetik sevişme sahnelerinden birine imza atan Lee, yine birçok soruya muhatap olmuştu. "Dikkat Şehvet", ayrıca Tony Leung ve Joan Chen'i bir araya getirmesi açısından da önemliydi.

Elizabeth: Altın Çağ (Elizabeth: The Golden Age)

Yönetmen: Shekhar Kapur

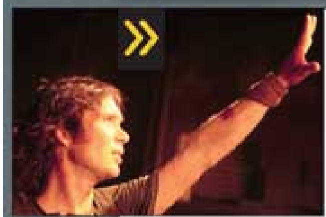
Niçin görmeliydiniz: Cate Blanchett'i bir kez daha Kraliçe Elizabeth rolünde izleyebilmek için. Aslında Clive Owen, Geoffrey Rush ve Samantha Morton gibi üç müthiş oyuncunun da yer aldığı filmin gerçek bir oyunculuk harikası olduğunu ve kendisini salt bu sebeple bile izletmeyi başardığını söylemek mümkün. Ancak, kimi zaman fazlasıyla gösteriş peşine düşen, kimi zaman da bir fragmanı andıran anlatımıyla "Elizabeth: Altın Çağ"ın vasatı aştığı da söylenemezdi. Yine de film, 10 yıl öncesinde kalan hikayenin devamını merak eden biz faniler için usta yönetmen Shekhar Kapur'un son derece şık bir ambalaj içinde önümüze koyduğu bir hediyeydi.

Grindhouse: Ölüm Geçirmez, Dehşet Gezegeni (Grindhouse: Death Proof, Planet Terror)

Yönetmen: Quentin Tarantino (D.P), Robert Rodriguez (P.T)

Niçin görmeliydiniz: "İki film birden" kuşağını yeniden gündeme getirerek bu yıl ortalığı epey karıştıran Quentin Tarantino ve Robert Rodriguez'in herkese açık olan bu büyük eğlencesine ortak olmak için. "Death Proof"ta Quentin Tarantino meseleyi biraz daha ciddiye almış ve istismar sinemasından beslenen güçlü bir yapım ortaya koymuştu. Robert Rodriguez'se, bu projede taşın altına elini sokan kişi olmayı kabul etmek ve basbayağı kötü bir film yapmak pahasına karşımıza "Planet Terror" gibi bir lunapark eğlencesi çıkarmayı başarmıştı. Şimdiye kadarki tüm zombi külliyatından beslenen, tuhaf bir filmdi "Dehşet Gezegeni".

Gün Işığı (Sunshine)

Yönetmen: Danny Boyle

Niçin görmeliydiniz: "Danny Boyle bilimkurgu çekse neye benzerdi" sorusunun cevabını almak için. "28 Gün Sonra"yla kıyamet senaryolarına olan ilgisini belli eden ve "Gün Işığı"nda da bu tip bir öyküye odaklanan Boyle, kimilerini salondan fazlasıyla memnun uğurlamış, kimileriniyse yukarıdaki soruyu sorduğuna bin pişman etmişti. Boyle'un en önemli becerisi, bilimkurgu temelli böylesi bir öyküyü kurarken, karakterlerinden de müthiş bir güç alması, onları filmin asıl odak noktası haline getirip, olup biteni inandırıcı kılabilmesiydi. Filmin en büyük zaafıysa, finalde ortaya çıkan ve hikayeyi sonlandırmak üzere ortaya atılmış bir Deus Ex Machina'yı (Tanrısal müdahale) andıran "Cehennemden çıkan çılgın kaptan" karakteriydi...

Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Iwo Jima)

Yönetmen: Clint Eastwood

Niçin görmeliydiniz: Birçok kişiyi filme tav eden, Eastwood'un aynı savaşın aynı cephesinde geçen "Atalarımızın Bayrakları" sonrasında, savaşın kaybedenleriyle, yani Japon tarafıyla da ilgili böylesine dokunaklı bir film yapmış olmasıydı. Ancak Eastwood her ne kadar harika bir yönetmenlik kumaşına sahip olsa da, filmin irtifa kaybettiği nokta tam olarak Japon cephesine yüklediği bu büyük anlamda yatıyordu. Film, ABD militarizmine bir yanıyla "Atalarımızın Bayrakları"nı da arkasına alarak karşı çıkıyor, ancak bunun karşısına da "Iwo Jima'dan Mektuplar"da tuhaf biçimde Japon militarizmini, Japon ordusunun içerisindeki onurlu intiharları koyuveriyordu.

İskoçya'nın Son Kralı (The Last King Of Scotland)

Yönetmen: Kevin MacDonald

Niçin görmeliydiniz: Forest Whitaker'ın Idi Amin rolündeki etkileyici performansı için. Aktöre En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar kazandırarak Whitaker hayranlarının gönlünü kazansa da ne yazık ki sinemasal açıdan pek parlak bir film değildi. Üstelik birçok kişi filmin tarihi gerçekleri doğru biçimde yansıtmadığını, bu konuda filmin problemli olduğunu düşünüyordu. Film, sinema dünyasına James McAvoy gibi yeni bir yeteneği kazandırarak da büyük bir sevap işlemiş, genç oyuncuyu daha sonra "Atonement"da izlememize ön ayak olmuştu. Idi Amin ise, gerçek hayattan karakterlerin filmlerde fazlasıyla yer bulduğu 2007 yılının en önemli simalarından biriydi kuşkusuz...

Harry Potter ve Zümrüdüanka Yoldaşlığı (Harry Potter and The Order Of The Phoenix)

Yönetmen: David Yates

Niçin görmeliydiniz: Serinin hayranlarının özel bir sebebe ihtiyacı yoktu gerçi ama Ralph Fiennes'ı Lord Voldemort rolünde izlemek ve Voldemort-Dumbledore kapışmasını kaçırmamak için de izlenmeliydi diyebiliriz. Tıpkı televizyon dizilerinde olduğu gibi, her bölümünde senaryo ekibi ve yönetmeni değişen "Harry Potter" filmleri, bu filmle birlikte iyiden iyiye dizilere benzemeye başladı desek yeri. Elbette bunda, son filmin patronu, yönetmen David Yates'in BBC kökenli bir isim olmasının da payı büyük. Ancak seri ilerledikçe, filmler sinemasal açıdan zayıflamaya başladı. Umarız "Half-Blood Prince"de beklenen patlama gerçekleşir.

Hayatınızdaki Azizleri Keşfetme Kılavuzu (A Guide To Recognizing Your Saints)

Yönetmen: Dito Montiel
Niçin görmeliydiniz: Bu yıl çıkış yapan en önemli genç isimlerden Shia LaBeouf'un, neden ve nasıl bu çıkışı gerçekleştirdiğini görebilmek için. Öyle ya… Yakışıklı değil, boylu poslu değil. Eh bu çocuğun "Transformers" ve "Disturbia"nın başrolüne oturmasına sebep olan ne öyleyse? İşte LaBeouf, müthiş oyunuyla bu sorunun cevabını filmde cümle aleme veriyordu. Dito Montiel'in kendi kitabından sinemaya uyarladığı film, yönetmenine Sundance Film Festivali'nde En İyi Yönetmen ödülü getirmişti. "Azizleri Keşfetme..." geride bırakılan anılarıyla mücadele halindeki ana karakteri Dito ve dostlarının trajik hikayesiyle de ilgiye değer bir filmdi.

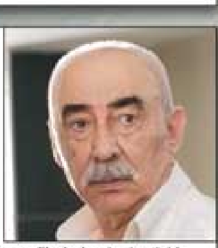

Hırsız (Breaking and Entering)

Yönetmen: Anthony Minghella
Niçin görmeliydiniz: Jude Law ve Juliette Binoche'un karşılıklı döktürdüğü son derece yoğun anlara tanıklık etmek ve yönetmen A. Minghella'nın harika mekan kullanımı için. Aslında filmin enteresan da bir yapım öyküsü söz konusu, ki bu bile yönetmenin takipçileri açısından filmi izlemek için yeterli bir sebep. Yıllar öncesinde bir kenara not ettiği ve çekmek için uzun süre ertelediği bu hikayeyi iyiden iyiye unutan Minghella, günün birinde Londra'da tuttuğu yeni ofisinin iki ayda tam 13 kez soyulduğunu öğreniyor. Bu sırada "Cold Mountain"ın çekimlerinde olan yönetmen, başına gelen bu olay sonrasında hikayesini yeniden anımsayıp "Hırsız"ı çekmeye karar veriyor…

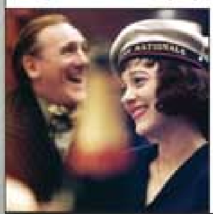
Kabadayı

Yönetmen: Ömer Vargı
Niçin görmeliydiniz: Şener Şen'in oyunculuğu ve ekip içindeki Yavuz Turgul ile Ömer Vargı gibi isimler nedeniyle yılın en çok beklenen yerli projesi olduğu için. Ülkemizde bu yıl durgun giden yerli film gişe rakamlarını, yıl sonunda da olsa yukarıya çeken "Kabadayı", ne yazık ki bir sinema filmi olarak gişedeki kadar başarılı değildi. Şener Şen haricinde Kenan İmirzalıoğlu ve Rana Cabbar'ın oyunculukları filmi ayakta tutsa da, büyük zaafları olan, ustalardan beklediğimiz filmin çok altında kalan bir yapım olarak "Kabadayı" bizleri epey üzdü. Filmin en önemli sorunu karakterler açısından fazlasıyla kalabalık olmasıydı bel ki de. Bu nedenle başta Sürmeli, Murat ve Karaca karakterleri olmak üzere çoğunun öyküsü yüzeysel kalıyor ve filme zarar veriyordu.

Kaldırım Serçesi (La Mome)

Yönetmen: Olivier Dahan
Niçin görmeliydiniz: Edith Piaf üzerine son derece etkileyici bir drama olduğu için. Ve elbette Marion Cottilard'ın Edith Piaf rolündeki muazzam başarısı nedeniyle… Kadronun diğer ağır topları Gerard Depardieu ve Emmanuelle Seigner'i tam anlamıyla perdeden silen Cotillard, film gösterime girdiği andan itibaren Oscar için en güçlü adaylardan biri olarak gösteriliyordu. Ki aktris, Altın Küre ödüllerinde En İyi Kadın Oyuncu dalında aday gösterilerek bu yolun önemli bir kısmını kat etti. Ancak gerisi gelecek mi? İşte orasını bekleyip göreceğiz. Bu arada, yıl içinde aktrisin kapısını Oscar'lara gerek kalmadan Hollywood çalmış, Ridley Scott kendisine "A Good Year"da rol vermişti.

Kanlı Elmas (Blood Diamond)

Yönetmen: Edward Zwick
Niçin görmeliydiniz: Leonardo DiCaprio ve Djimon Honsou'nun müthiş performansları için. DiCaprio, bu yıl da "genç kızların sevgilisi" değil, harika bir oyuncu olduğunu ispatlamak için yoğun bir çaba harcayadursun, Djimon Honsou uzun zamandır beklediği patlamayı bu filmle yapmış oldu. Film, bir yandan Batı medeniyetinin canavarlığını sergilemek istiyor, bir yandansa aynı medeniyetin çözümün de parçası olduğunu vurguluyordu. Sierra Leone'deki elmas madenlerinde yitip gidenlerin temsilcisi olarak, Kara Kıta'yı ezelden beri sömüren global şirketleri yaratan dünya düzeninin önüne siyahi bir köylüyü (D. Honsou) çıkarıp alkışlatmak, bir de "elmas almayın" önerisiyle filmi tamamlamak, Edward Zwick'in klasik uzlaşmacı tavrının bir yansıması…

Kara Kitap (Zwartboek)

Yönetmen: Paul Verhoeven
Niçin görmeliydiniz: Ocağına incir ağacı diken Hollywood yapımcılarından kaçan Paul Verhoeven'ın, yuvası Hollanda'daki müthiş şahlanışını görmek için. Gerçekten de bu denli büyük bir yönetmenken, düşülebilecek en tuhaf duruma düşen ve Hollywood'un istenmeyen adamı haline gelen Verhoeven, kimilerine göre facia kimilerine göre müthiş bir film olan "Showgirls" sonrasında nihayet beklenen çıkışını "Kara Kitap"la yapıyordu. İkinci Dünya Savaşı filmleri içerisinde çok geçmeden kendisine müstesna bir yer edinecek gibi görünen "Kara Kitap", şüpheli finali haricinde müthiş kotarılmış bir filmdi ve uzun süresine rağmen izleyeni koltuğuna çivileyen bir sürükleyiciliğe sahipti.

Karayip Korsanları: Dünyanın Sonu (Pirates Of The Caribbean: At World's End)

Yönetmen: Gore Verbinski
Niçin görmeliydiniz: "Hollywood bu adamlara bu filmi yapmaları için 300 milyon doları nasıl vermiş" diyerek hayrete düşmek için. İkinci filmden sonra neler olacağını iyi kötü merak ediyorduk, ama "Dünyanın Sonu"nun kimi anlarında neredeyse sürreal bir sinema filmine dönüşmesini beklemiyorduk. Yaratıcılığına gem vurulmamış yığınla adamın altına imza attığı film, son derece şenlikli ve bir o kadar da gevezeydi. Aynı ekip, Doğu Hindistan Ticaret Şirketi üzerinden ağır bir kapitalizm eleştirisine de soyunuyor, korsanları kutsuyordu. Bize de paranın konuştuğu bu sektörün gövde gösterilerinden biri olan bu filmden suçlu bir zevk duymak düşüyordu.

Kaza Kurşunu (Knocked Up)

Yönetmen: Judd Apatow
Niçin görmeliydiniz: 2007 komediler açısından hiç de fena bir yıl değildi, "Kaza Kurşunu"ysa, sulu komedilerin arasından kıvrak zekasıyla ve izleyicisine güvenen cesur yapısıyla sıyrılmayı başarıyordu. "Kaza Kurşunu"nun ardından yine bu ekip tarafından yapılan "Superbad" gelmiş, o da izleyicide benzer bir etki yaratmıştı. Ancak "Kaza Kurşunu", metne dayalı espriler söz konusu olduğunda Apatow ve Seth Rogen'in eline kimsenin su dökemeyeceğinin bir kanıtıydı. İkili daha şimdiden komedinin kara talihini değiştirebilecek isimler arasında anılmakta...

2007 Değerlendirmesi

Kefaret (Atonement)

Yönetmen: Joe Wright
Niçin görmeliydiniz: Henüz ikinci uzun metraj filmini yönetiyor olmasına rağmen, ortaya 40 yıllık ustalara taş çıkartacak olgunlukta bir iş koyan Joe Wright'ın yönetmenliği için. Hele ki filmde James McAvoy'un canlandırdığı Robbie'nin savaş sırasında gittiği bir cephede geçen ve dakikalarca süren tek planda çekilmiş bir sahne var ki, kendisinden çok daha fazla film çekmiş birçok yönetmenin bu sahneyi değil çekmesi, hayal etmesi bile güç doğrusu… Yönetmen Wright dışında, filmin oyuncu kadrosunun bel kemiğini oluşturan Keira Knightley, Jame McAvoy ve Romola Garai üçlüsünün sergilediği performanslar da filmin görülmesini elzem kılan özelliklerindendi…

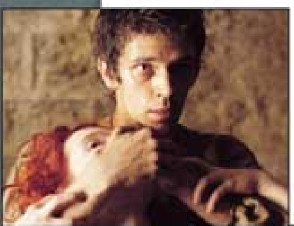
Kirli Sırlar (The Good Shepherd)

Yönetmen: Robert De Niro
Niçin görmeliydiniz: Robert De Niro'nun ilginç kurgusu ve Matt Damon, Angelina Jolie, Michael Gambon, Billy Crudup gibi isimlerin yer aldığı oyuncu kadrosunun kayda değer performansları için. Özellikle Matt Damon, "Bourne…" serisi haricinde bu yıl "The Good Shepherd"daki oyunuyla da epey konuşulmuş, herhangi bir ödüle layık görülmese de, bol bol övgü toplamıştı. Kimiyse, filmi lüzumsuz derecede uzun ve yorucu bulmuş, üstelik tüm bunlara rağmen ele aldığı meseleyi layıkıyla anlatamayan bir yapım olarak nitelemişti. Onca artısına ve iyi oyunculuklara rağmen filmin Oscar ödüllerinde sadece En İyi Sanat Yönetimi dalında aday gösterilmesiyse hayli enteresandı...

Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: The Story Of A Murderer)

Yönetmen: Tom Tykwer
Niçin görmeliydiniz: Çok önemli bir romana, harika bir yönetmenlik başarısıyla hayat veren Tom Tykwer'in kamera arkasındaki performansı için. Ana karakteri çirkin bir katil olan, güzel kadınların katledildiği ve merkeze kahramanının koku alma duyusunu koyan böylesine zor bir romanı cesurca perdeye aktaran Tykwer, yılın en önemli filmlerinden birine imza atmıştı. Bunların haricinde film, görüntü yönetmeni Frank Griebe'nin de başarısıyla dikkat çekiyordu. Griebe'ye Avrupa Film Ödülleri'nde En İyi Görüntü Yönetmeni ödülü getiren film, Oscar Ödülleri'ndeyse kendisine pek yüz bulamadı.

...Jesse James Suikastı (The Assasination Of Jesse James...)

Yönetmen: Andrew Dominik
Niçin görmeliydiniz: Bir kez izlendiğinde içinize işlemesi kuvvetle muhtemel suikast sahnesi için. Jesse James rolünde Brad Pitt hayli iyi olsa da, Robert Ford'u oynamayıp, direkt olarak yeniden yaratan Casey Affleck'in sergilediği oyunculuk bambaşkaydı. Daha önce "Kasap"la önemli bir çıkış yapan yönetmen Andrew Dominik'se, bu filmiyle usta işi bir yönetmenliğe imza atmıştı. Görsel tercihleriyle son derece farklı bir western (hatta anti-western) ortaya koyan, senaryodaki müdahaleleriyle de hikayenin Amerikan sivil tarihindeki yeri üzerine önemli kelamlar eden Dominik de yılın öne çıkan isimlerindendi…

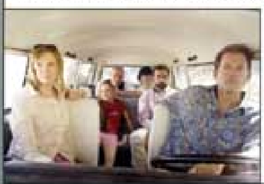
Kraliçe (The Queen)

Yönetmen: Stephen Frears
Niçin görmeliydiniz: Helen Mirren'ın, kendisine bol ödül/prestij kazandıran Kraliçe yorumu için. Ayrıca Stephen Frears'ın filmin belli anlarında kendisini hissettirip, sonra uzun bir süre yok olan yönetmenlik becerisi için. Helen Mirren'ın, gerçek hayattan ve halen yaşayan birini canlandırdığını, üstelik bu kişinin konumunu düşündüğümüzde ne derece zor bir iş başardığını anlamak güç değil. Prenses Diana'nın ölümü sonrasında içten içe onunla ilişkisini sorgulayan Kraliçe'nin, bir geyikle karşılaştığı müthiş sahne içinse senaristlere mi teşekkür etmeli, Frears'a mı bilemiyoruz. Liderlerinin eskiden nasıl biri olduğunu görmeleri açısındansa, "Kraliçe" Blair seçmenleri için bir hatıra albümü özelliği taşıyor olsa gerek.

Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)

Yönetmen: Jonathan Dayton, Valeri Faris
Niçin görmeliydiniz: Her üyesi birbirinden arızalı Hoover ailesi için. Normal görünmenin bu derece önemli olduğu günümüz dünyasına, anormal olanın da güzel olan kadar yaşama hakkı olduğunu haykırdığı için. Dahası, neyin anormal neyin normal olduğuna karar verme hakkını kendinde bulan ukala medeniyete kafa tutan harika bir metne, harika bir mizah anlayışına sahip olduğu ve "bağımsız filmlerdeki arızalı aile" klişesinden de, özgünlüğü sayesinde uzak durabildiği için. Oscar ödüllerinde, Alan Arkin'e Yardımcı Erkek Oyuncu, Michael Arndt'a ise En İyi Orijinal Senaryo ödülü getiren film, müthiş metniyle geçen senenin unutulmazları arasındaydı.

Mutluluk

Yönetmen: Abdullah Oğuz
Niçin görmeliydiniz: Özgü Namal ve Murat Han ikilisinin Altın Portakal ödüllü performanslarını görmek için. Filmin son derece tempolu ve görüntü yönetimi açısından harika devam eden ilk bir saati ve elbette ele aldığı mesele için de "Mutluluk" görülmeye değerdi. Zülfü Livaneli'nin ünlü romanından uyarlanan film, modern yerli sinemamız içindeki ender roman uyarlamalarından biri olarak da önemliydi. "Mutluluk"un, Talat Bulut tarafından canlandırılan profesör karakterinin filme girişiyle birlikte irtifa kaybettiğini düşünenler ve sırf bu nedenle filmi kötü bulanlar da oldu. Yeniden kurgulanmasıyla olsun, Antalya'da ödül almalıydı almamalıydı tartışmalarıyla olsun, film geçen yılın en çok konuşulan filmlerinden biriydi…

Neşeli Ayaklar (Happy Feet)

Yönetmen: George Miller, Warren Coleman, Judy Morris
Niçin görmeliydiniz: Sevimlilik muskası bir grup penguenin yan yana dizilip şarkı söylediği bir komedi-dram ilk bakışta sizleri de korkutmuş olmalı. Filmde bundan ötesinin olmadığını düşünmüş, ya da "E güzel, sevimli ama iki saat boyunca bu izlenir mi" demiş olabilirsiniz. Ancak bu gariban penguenlerin, ABD'deki katı muhafazakar bir kitleyi ayağa kaldırdığını, dahası filmin üzerine seferler düzenlendiğini belirtsek? Salt bu nedenle Oscar yarışında yer almasının bile olay haline geldiğini, hatta Oscar kazanmasının Akademi'nin kendi tarihi için de enteresan olduğunu söylesek? Belki o zaman globalleşme, ekolojik denge gibi konulara değinen, seksi sadece üreme için legal sayan Katolik düşünceye karşı çıkan "Neşeli Ayaklar"ı izlemek için daha güçlü sebepleriniz olabilir.

Örümcek Adam 3 (Spider-Man 3)

Yönetmen: Sam Raimi

Niçin görmeliydiniz: "Örümcek Adam" serisinin en güçlü filmini görmek, Venom-Spider Man savaşına şahit olmak, Spider-Man'in karanlıkla imtihanını izleyerek zevkten mest olmak için... Böyle demek isterdik. Fakat ne yazık ki "Spider-Man 3" bunların hepsinin üzerinden çala kalem geçerek bir hayalkırıklığına imza attı. Evet bizler filmi izlemek üzere koltuğa yukarıdaki sebeplerden oturduk ama, anlaşılan o ki Sam Raimi yönetmen koltuğuna oturduğunda aklındakiler bunlar değildi. İlk iki filmin ne görsel, ne de metinsel başarısından perdede eser yoktu. Ancak Venom gibi bir efsaneyi üstün körü bir biçimde filme dahil edip, sonra yok ederek, filmin devam serilerine de yar etmeyen Raimi, ilk iki filmle kazandığı saygıyı aniden yerle bir etti.

Persepolis

Yönetmen: Marjane Satrapi-Vincent Paronnaud

Niçin görmeliydiniz: Bilgisayar destekli animasyonlardan yana –bir-iki iyi örnek hariç- yüzümüzün pek de gülmediği bu yıl içerisinde, eski usul animasyon tekniğiyle perdeye aktarılmış filmin harika çizimlerine ve yaratıcı anlatımına dalıp gitmek için. Ayrıca Satrapi'nin samimi anlatımıyla çok yakınımızda gerçekleşen bazı hikayeleri öğrenme şansı bulmak için. Cannes Film Festivali'ndeki gösteriminin ardından büyük ses getiren film, İran tarafından çeşitli şekillerde boykot edilmişti.

Rocky Balboa

Yönetmen: Sylvester Stallone

Niçin görmeliydiniz: Rocky Balboa'nın muhteşem dönüşünü saygıyla selamlamak için. Bu filmle, 1974 yapımı ilk filmden bu yana çeşitli şekillerde karşımıza gelip, ilk filmin naif dokusuna önemli ölçüde zarar veren devam filmlerini unutturan Stallone, serinin sonuncusu "Rocky Balboa" sayesinde yeniden ilk filmin ruhunu yakalamıştı. Film, bir finale yakışan şekilde yazılıp/çekilen senaryosuyla da memnun ediciydi. Enişte Polly'den, Adrian'a, Örümcek Rico'dan, Mary'e kadar her şey, ilk hikayenin 30 yıl sonra gelen devamıymış gibi tasarlanmış ve Stallone aradaki filmleri neredeyse yok saymıştı. Bu gerçekten de filmin en büyük artılarındandı...

Sıkı Aynasızlar (Hot Fuzz)

Yönetmen: Edgar Wright

Niçin görmeliydiniz: Hangi birini saymalı... Müthiş "Point Break" göndermesini mi, sert polis Nicholas Angel'ın barda 18 yaşından küçüklerin olduğunu görüp "bu büyük toplumsal yaraya" parmak bastığı anları mı, Simon Pegg-Nick Frost ikilisinin müthiş kimyasını mı yoksa Timothy Dalton'un harika kötü adam performansını mı?.. "Sıkı Aynasızlar" zaman zaman gerçek bir saçmalığa dönüşse de, bu absürd havayı belli bir bilinçle yaratmayı beceren, Edgar Wright'ın maharetli ellerinden çıkma stilize sahneleriyle kendisine zaman zaman hayran bırakan ve özellikle belli anlarında son derece üst düzey bir mizah barındıran bir filmdi. Ve kesinlikle yılın en kayda değer işlerindendi.

Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)

Yönetmen: Guillermo Del Toro

Niçin görmeliydiniz: Tüm dünyada yükselişe geçtiği bir anda, faşizmin nasıl bir bela olduğunu yeni ve etkileyici bir anlatımla gözler önüne serdiği için… Yönetmen Guillermo Del Toro, kendisine yönelik beklentileri haklı çıkararak en nihayetinde müthiş bir filmle karşımıza çıkmıştı. Film, izleyenleri birçok hisle baş başa bırakmıştı. Filmin boğazda düğümlenen finali sadece hüzünlü değil kışkırtıcıydı aynı zamanda. "Pan'ın Labirenti", 2007'nin en beğenilen ve neredeyse izleyen herkesin üzerinde mutabık kaldığı tek filmi oldu.

Ratatuy (Ratatouille)

Yönetmen: Brad Bird, Jan Pinkaya

Niçin görmeliydiniz: "The Cars" gibi vasat bir işten sonra Pixar'ın yeniden özgün bir işle karşımıza gelmesi ve Brad Bird'ün yine/yeniden sergilediği harika yönetmenliği/animatörlüğü için. Animasyonun sağladığı sınırsız imkanlar sayesinde, özellikle görsel anlatımda zirveye çıkan "Ratatuy", içerdiği mizah ve anlattığı öyküyle de ilgiyi son dakikaya kadar ayakta tutan bir yapıya sahipti. Bird'ün en önemli başarılarından biriyse, eski usul fabl tarzı çizgi filmlerle, yeni CGI teknolojisini bir araya getirmesiydi belki de. Üzerine mebzul mikarda yaratıcılık ekleyerek, ara sıcakların hemen ardından servis edilecek şekilde…

Rüya Kızlar (Dreamgirls)

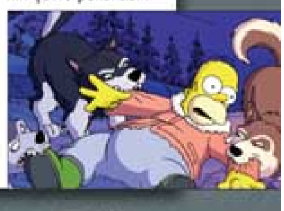
Yönetmen: Bill Condon

Niçin görmeliydiniz: Eddie Murphy'nin kariyerindeki en ilginç performansına şahit olmak için. Ünlü komedyene Yardımcı Erkek Oyuncu dalında bir Oscar adaylığı getiren film, aynı zamanda son derece iyi kurgulanış müzikal sahneleri ve dönemin atmosferini harika bir biçimde yansıtan kostüm/mekan tasarımlarıyla da dikkat çekiyordu. Aynı adlı klasik bir Broadway müzikalinden sinemaya uyarlanan filmin, oyunun artık eskimiş öykü yapısını önemli ölçüde güncellediği söylenebilirdi. Ayrıca filmde rol alan Jennifer Hudson, ilk oyunculuk deneyimiyle Oscar tarihindeki ilginç kazananlardan biri olmayı da başardı ve En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında ödülü Cate Blanchett, Rinko Kikuchi gibi güçlü adayların arasından sıyrılarak kazandı.

Simpsonlar Sinema Filmi (Simpsons The Movie)

Yönetmen: David Silverman

Niçin görmeliydiniz: Simpsonlar Sinema Filmi için bu soruyu değiştirip, "Niçin birkaç kez görmeliydiniz" yapmalıyız. Cevabı da şu, filmi tamamladıktan sonra geride bıraktığınız yüzlerce muhteşem espriyi hatırlayabilmek için. Hemen her anına bir espri serpiştirilen filmin makaraya aldığı dünya meseleleri de tıpkı espriler gibi saymakla bitmeyecek türdendi. Özellikle ABD'nin çevre politikasını diline dolayan yapım, Arnold Schwarzenegger'in valiliğinden, sahte çevrecilere kadar birçok konuda hiciv dolu bir senaryoya sahipti. Aynı zamanda aile bireylerinden çıkan klasik Simpsonlar mizahını da sonuna kadar sürdüren yapımın zirve noktalarından biri de, Homer'ın "Spider-Man"den devşirerek söylediği "Spider-pig" şarkısıydı.

2007 Değerlendirmesi

Son Ültimatom (The Bourne Ultimatum)

Yönetmen: Paul Greengrass

Niçin görmeliydiniz: Bizleri daha önce "The Bourne Supremacy" ile şok eden Paul Greengrass'ın ortaya koyduğu inanılmaz yönetmenlik başarısı için. Serinin ikinci filminde ipleri eline alan Greengrass, olağanüstü bir tarz yaratmış, Bourne serisini ilk filmden fersah fersah öteye taşımıştı. Üçüncü filmdeyse, bir öncekinde yakaladığı ivmeyi, büyük bir sinemasal gösteri haline getiren Greengrass, gerek içerikte, gerekse biçimde yaptıklarıyla bizleri kendisine bir kez daha hayran bıraktı. Bir macera serisinin son filmiyle, yılın en iyi birkaç filminden birine imza atmayı başaran yönetmen, ileride yapabilecekleriyle ilgili olarak bizleri heyecanlandıran ipuçları verdi.

Şark Vaatleri (Eastern Promises)

Yönetmen: David Cronenberg

Niçin görmeliydiniz: Belki de koca listede yer alan diğer 49 film söz konusu olduğunda, bu soruya bizim verdiklerimizden başka cevaplar da bulunabilirdi. Ancak söz konusu "Şark Vaatleri" olduğunda sorunun cevabı sanırız çoğu kişi için aynıdır. "Elbette Viggo Mortensen'in olağanüstü oyunculuğu için"... Aktör, Londra'daki bir Rus mafya ailesinin şoförlüğünü yapan Nikolai rolünde bu yılın en iyi performansı olarak rahatlıkla ortaya sürebileceğimiz bir oyun sergiliyor, özellikle Rusçayı kullanışı, beden dili ve fiziksel değişimiyle hemen her sahnede izleyenleri kendisine hayran bırakıyordu. David Cronenberg ise filmde yine şiddeti sorguluyor, Rus mahkumlara yapılan dövmelerden yola çıkarak da, insan ve beden ilişkisiyle ilgili klasik temalarına da yer veriyordu.

Transformers

Yönetmen: Michael Bay

Niçin görmeliydiniz: Decepticon ve Aoutobot tasarımlarıyla oluşan muhteşem manzara için. Her ne kadar film boyunca projenin yönetmenliğini üstlenen Michael Bay'in artık alıştığımız manasızlıklarına maruz kalsak da, "Transformers" eğlenceli senaryosu, nostajik değeri ve cidden birer görsel harika olan robot tasarımlarıyla uzun süresini çekilebilir kılmayı başarmıştı. Shia LaBeouf'un komik oyunu ve güzellik abidesi Megan Fox'un varlığı da filmin izlenilebilirliğini artıran etkenler arasındaydı. "Trasformers"ın senaryosunda, ABD Savunma Bakanlığı'yla dalga geçilmesiyse yılın sürprizleri arasındaydı.

Tutku Oyunları (Little Children)

Yönetmen: Todd Field

Niçin görmeliydiniz: İlk filmi "In The Bedroom"la iyi sinyaller veren Todd Field'ın yönetmenliğinin ve ABD banliyösüne yönelik fikirlerinin üzerine pek de yeni bir şey eklemeden yoluna devam ettiğini görmek için desek zalimlik mi etmiş oluruz? O zaman siz "Tutku Oyunları"nı aynı adlı romandan uyarlanan senaryosu, Kate Winslet'ın artık alıştığımız coşkulu oyunu ve son derece iyi kurgulanmış finali için izlemiş olun. Benzer şekilde, filmin yarı muhafazakar yarı liberal aşk öyküsünün içimizi şişirdiği anlarda filmi ayakta tutan trajik kötü adam Ronnie rolündeki Jackie Earle Haley'in inanılmaz performansına abayı yakmanız da mümkün. Haley'in bu performansı Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar adaylığıyla taçlandırılmıştı.

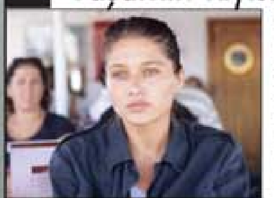
Yaratık (Gwoemul)

Yönetmen: Joon-ho Bong

Niçin görmeliydiniz: Öyle bir film yapacağız ki, hem absürd öğeler taşıyan bir korku filmi olacak, hem de politik açıdan mükemmel bir alegori oluşturacak. Öyle bir film yapacağız ki müthiş sinema dili sayesinde 120 dakikalık süresini 120 saniye gibi hissetmenizi sağlayacak. Bu film aynı zamanda kahkahalarla güldürürken, ani bir hareketle izleyenleri göz yaşına boğup helak edecek, üstelik bazen de korkutacak... "Yaratık"ın yaratıcıları bu iddiayla yola çıkıp, ortaya defalarca kez görülmeye değer bir modern harika çıkardı. Kore sinemasının en yetenekli isimlerinden Joon-ho Bong'un imzasını taşıyan film, G. Kore hükümetinin ABD'ye verdiği tavizlerin üzerine giden, hükümete ve ABD'nin dış politikasına çok sert eleştiriler gönderen bir film olarak 2007'nin en büyük sürprizlerindendi.

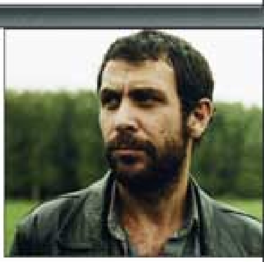
Yaşamın Kıyısında

Yönetmen: Fatih Akın

Niçin görmeliydiniz: Fatih Akın gibi son yılların en parlak yönetmenlerinden birinin son filmini görmek için. Kendi tarzına uzak bir senaryoyla yola çıkan ve daha önceki filmlerine benzemeyen bir film ortaya koyan Akın, her ne kadar kesin bir başarı sağlayamadıysa da, özellikle kamerasına ne kadar hakim olduğunu bu filmde de cümle aleme ispat etti. Film vasatın az üzerinde seyrediyor, meselelerin üstünden kimi zaman üstün körü geçiyor, mesajlar biraz kör gözüm parmağına veriliyordu belki. Ancak Akın samimiyetinden fazla bir şey kaybetmemişti ve karakterlerinin duygularını bizlere bir biçimde geçirmekten yana yine başarılıydı.

Yumurta

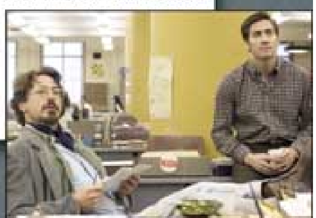
Yönetmen: Semih Kaplanoğlu

Niçin görmeliydiniz: Semih Kaplanoğlu'nun, filmin süresinin nasıl geçtiğini bile hissettirmeyecek kadar başarılı yönetmenliği ve detaylar üzerinden ilerleyen incelikli senaryosu için. Ayrıca Nejat İşler ve Saadet Işıl Aksoy'un harika performansları da, filmi özel kılan başlıca unsurlardı. Film, Kaplanoğlu için de son derece önemli bir adım olmuş ve "Yumurta" geçtiğimiz yıl yurtdışındaki birçok festivalden ödülle dönmüştü. Her birini sonuna kadar hak eden film, görüntü yönetimi ve İsmail Karadaş'ın harika ses işçiliğiyle de dikkat çekiyordu. Son olarak filmin Antalya Film Festivali Ulusal Yarışma bölümünün galibi olduğunu hatırlatalım.

Zodiac

Yönetmen: David Fincer

Niçin görmeliydiniz: Hollywood'un entelektüel cenahı için bu yılın favori meselesi şuydu: Mitleştirilmiş Amerikan sosyopatları ve bunların Amerikan kültürüne olan marazi etkisi! İşte "Zodiac" da bu konuya kafa yoran en başarılı filmlerden biriydi (Diğeri için bkz. "Jesse James Suikasti..."). David Fincher'ın titiz ve soğukkanlı bir anlatımla perdeye yansıttığı 60'lı-70'li yılların müthiş atmosferi, günümüzde dahi çözülmemiş bir olayın, o dönemin insanları üzerinde nasıl bir etki yarattığını anlamamız açısından enteresandı. Fincher'ın daha önceki filmlerinden farklı bir dramatik yapıya sahip olan filmin en etkileyici yönlerinden biri de Zodiac'ın sırrını çözmeye çalışan karakterlerin de bir yerden sonra katille benzer bir sosyal sapkınlıkla yüzleşmeleri, benzer bir hırsa bürünmeleriydi.

» FESTİVALLER

26. ULUSLARARASI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
Altın Lale: Reprise-Tekrar (Joachim Trier)
En İyi Türk Filmi: İklimler (Nuri Bilge Ceylan)
En İyi Türk Yönetmeni: Kader (Zeki Demirkubuz)
En İyi Erkek Oyuncu: Erkan Can (Takva) ve Ufuk Bayraktar (Kader)
En İyi Kadın Oyuncu: Özgü Namal (Beynelmilel)
Jüri Özel Ödülü: Beynelmilel
Uluslararası Yarışma'da FIPRESCI Ödülü: Kunsten At Græde I Kor- Ağlama Sanatı (Peter Schønau Fog)
Ulusal Yarışma'da FIPRESCI Ödülü: Kader (Zeki Demirkubuz)
Uluslararası Yarışma'da Halk Ödülü: Niwemang-Yarım Ay (Bahman Ghobadi)
Ulusal Yarışma'da Halk Ödülü: İklimler (Nuri Bilge Ceylan)
Avrupa Konseyi Sinema Ödülü: Bamako (Abderrahmane Sissako)

44. ANTALYA ALTIN PORTAKAL FILM FESTİVALİ
En İyi Film: Yumurta (Semih Kaplanoğlu)
En İyi Yönetmen: Fatih Akın (Yaşamın Kıyısında)
En İyi Erkek Oyuncu: Murat Han (Mutluluk)
En İyi Kadın Oyuncu: Özgü Namal (Mutluluk)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Tuncel Kurtiz (Yaşamın Kıyısında)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Nursel Köse (Yaşamın Kıyısında)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Özgür Eken (Yumurta)
En İyi Senaryo: Yumurta (Semih Kaplanoğlu, Orçun Köksal)
En İyi Sanat Yönetmeni: Naz Erayda (Yumurta)
En İyi Ses Tasarımı: Orçun Kozluca (Mutluluk)
En İyi Kostüm Tasarımı: Naz Erayda (Yumurta)
En İyi Makyaj ve Saç Tasarımı: İbrahim Karakız, Fatma Kardeş (Mutluluk)
En İyi Laboratuar: Şafak Stüdyo (Sis ve Gece)
En İyi Kurgu: Andrew Bird (Yaşamın Kıyısında)
En İyi Müzik: Zülfü Livaneli (Mutluluk)
Avni Tolunay Jüri Özel Ödülü: Yaşamın Kıyısında (Fatih Akın)
Behlül Dal En İyi Genç Yetenek Ödülü: Saadet Işıl Aksoy (Yumurta)
En İyi Kısa Film: Hoşgeldin Bebek (Serhat Koca)
3. Uluslararası Avrasya Film Festivali En İyi Film: Bikur Ha-Tizmoret/Bandonun Ziyareti (Eran Kolirin)
En İyi Yönetmen: Abdellatif Kechiche (La Graine et le Mulet-Buğdayın Sırrı)
Avrasya Jüri Özel Ödülü: Du Levande-Siz, Yaşayanlar (Roy Andersson)
Eleştirmenler Ödülü: Sous Les Bombs-Bombaların Altında (Philippe Aractingi)

60. CANNES FİLM FESTİVALİ
Altın Palmiye: 4 Luni, 3 Saptamini Si 2 Zile-4 Ay, 3 Hafta, 2 Gün (Cristian Mungiu)
Büyük Ödül: Mogari No Mori (Naomi Kawase)
60. Yıl Özel Ödülü: Paranoid Park (Gus Van Sant)
En İyi Yönetmen: Julian Schnabel (Le Scaphandre Et Le Papillon-Kelebek ve Dalgıç)
En İyi Erkek Oyuncu: Konstantin Lavronenko (Izgnanie)
En İyi Kadın Oyuncu: Jeon Do-Yeon (Milyang)
En İyi Senaryo: Fatih Akın (Yaşamın Kıyısında)
Jüri Özel Ödülü: Persepolis (Vincent Paronnaud, Marjane Satrapi) ve Stellet Licht (Carlos Reygadas)
Altın Kamera: Meduzot (Shira Geffen, Etgar Keret)
FIPRESCI Ödülü: 4 Luni, 3 Saptamini Si 2 Zile (Cristian Mungiu)

57. BERLİN FİLM FESTİVALİ
Altın Ayı: Tu ya de hun shi-Tuya'nın Evliliği (Wang Quanan)
Jüri Büyük Ödülü: El Otro (Ariel Rotter)
En İyi Yönetmen: Joseph Cedar (Beaufort)
En İyi Erkek Oyuncu: Julio Chavez (El Otro)
En İyi Kadın Oyuncu: Nina Hoss (Yella)
En İyi Müzik: David Mackenzie (Hallam Foe)
En İyi İlk Film: Vanaja (Rajnesh Domalpalli)
FIPRESCI Ödülü (Panorama bölümü): Takva (Özer Kızıltan)

64. VENEDİK FİLM FESTİVALİ
Altın Aslan: Se, Jie-Dikkat, Şehvet (Ang Lee)
Jüri Özel Ödülü: La Graine Et Le Mulet (Abdellatif Kechiche) ve I'm Not There (Todd Haynes)
En İyi Yönetmen: Brian De Palma (Redacted)
En İyi Erkek Oyuncu: Brad Pitt (The Assassination Of Jesse James By The Coward Robert Ford)
En İyi Kadın Oyuncu: Cate Blanchett (I'm Not There)
En İyi Senaryo: Paul Laverty (It's A Free World…)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Rodrigo Prieto (Se, Jie)
Marcello Mastroianni Ödülü: Hafsia Herzi (La Graine Et Le Mulet)
FIPRESCI Ödülü: La Graine Et Le Mulet (Abdellatif Kechiche)

» ÖDÜLLER

79. OSCAR ÖDÜLLERİ
En İyi Film: The Departed-Köstebek (Martin Secorsese)
En İyi Yönetmen: Martin Secorsese (The Departed)
En İyi Erkek Oyuncu: Forest Whitaker (The Last King of Scotland- İskoçya'nın Son Kralı)
En İyi Kadın Oyuncu: Helen Mirren (The Queen-Kraliçe)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Alan Arkin (Little Miss Sunshine- Küçük Gün Işığım)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Jennifer Hudson (Dreamgirls-Rüya Kızlar)
En İyi Özgün Senaryo: Michael Arndt (Little Miss Sunshine)
En İyi Uyarlama Senaryo: William Monahan (The Departed)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Guillermo Navarro (El Laberinto Del Fauno-Pan'ın Labirenti)
En İyi Sanat Yönetmeni: Eugenio Caballero, Pilar Revuelta (El Laberinto Del Fauno)
En İyi Kostüm Tasarımı: Milena Canonero (Marie Antoinette)
En İyi Kurgu: Thelma Schoonmaker (The Departed)
En İyi Ses: Michael Minkler, Bob Beemer, Willie D. Burton (Dreamgirls)
En İyi Ses Kurgusu: Alan Robert Murray, Bub Asman (Letters from Iwo Jima-Iwo Jima'dan Mektuplar)
En İyi Görsel Efekt: John Knoll, Hal T. Hickel, Charles Gibson, Allen Hall (Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest-Karayip Korsanları: Ölü Adamın Sandığı)
En İyi Makyaj: David Marti, Montse Ribé (El Laberinto Del Fauno)
En İyi Özgün Şarkı: 'I Need To Wake Up' ile Melissa Etheridge (An Inconvenient Truth-Uygunsuz Gerçek)
En İyi Özgün Müzik: Gustavo Santaolalla (Babel-Babil)
En İyi Animasyon: Happy Feet (George Miller)
En İyi Belgesel: An Inconvenient Truth (Davis Guggenheim)
Yabancı Dilde En İyi Film: Das Leben der Anderen-Başkalarının Hayatı (Florian Henckel von Donnersmarck)

64. ALTIN KÜRE ÖDÜLLERİ
En İyi Film (Drama): Babel-Babil (Alejandro González Iñárritu)
En İyi Film (Komedi/Müzikal): Dreamgirls-Rüya Kızlar (Bill Condon)
En İyi Yönetmen: Martin Secorsese (The Departed)
En İyi Erkek Oyuncu (Drama): Forest Whitaker (The Last King of Scotland- iskoçya'nın Son Kralı)
En İyi Erkek Oyuncu (Komedi/Müzikal): Sacha Baron Cohen (Borat)
En İyi Kadın Oyuncu (Drama): Helen Mirren (The Queen-Kraliçe)
En İyi Kadın Oyuncu (Komedi/Müzikal): Meryl Streep (The Devil Wears Prada-Şeytan Marka Giyer)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Eddie Murphy (Dreamgirls)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Jennifer Hudson (Dreamgirls)
En İyi Senaryo: Peter Morgan (The Queen)
En İyi Animasyon: Cars (John Lasseter)
Yabancı Dilde En İyi Film: Letters from Iwo Jima (Clint Eastwood)

39. SİYAD ÖDÜLLERİ
En İyi Film: Beş Vakit (Reha Erdem)
En İyi Yönetmen: Reha Erdem (Beş Vakit)
En İyi Erkek Oyuncu: Erkan Can (Takva)
Cahide Sonku En İyi Kadın Oyuncu: Işıl Yücesoy (Korkuyorum Anne)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: İlker Aksum (Küçük Kıyamet)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Şenay Gürler (Korkuyorum Anne)
Umut Veren Genç Oyuncu: Engin Akyürek (Kader)
Mahmut Tali Öngören En İyi Senaryo: Nilüfer Güngörmüş, Reha Erdem (Korkuyorum Anne)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Florent Herry (Beş Vakit)
En İyi Müzik: Rahman Altın (Cenneti Beklerken)
En İyi Kurgu: Nathalie Le Guay, Reha Erdem (Korkuyorum Anne)
En İyi Sanat Yönetmeni: Naz Erayda, Hakan Yarkın (Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü?)

2007'ye damgasını vuran 10 yönetmen

İLHAN YURTSEVER

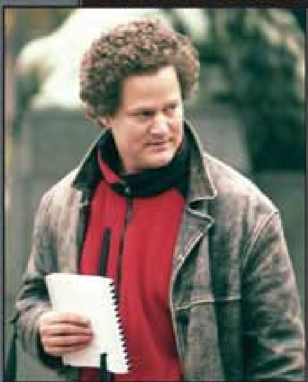
Yılın büyük projeleri, gerek eleştirmenler gerekse izleyici nezdinde iki seksen uzanınca, meydan ilk filmiyle ödülden ödüle koşan taze yönetmenlere, deneyimli yönetmenlerin başyapıtlarına ve politik altyapısı güçlü filmlere kaldı ve aslına bakarsanız iyi de oldu. İşte o isimler...

Guillermo del Toro

Guillermo del Toro ilk önemli çıkışını yaptığından bu yana aslında 10 yıldan fazla zaman geçti, fakat Meksikalı yönetmen "Pan's Labyrinth" ile 2007 süresince öyle bir fırtına estirdi ki, artık kendisinin de fantastik güçlere sahip olduğuna inanmaya başlayacağız neredeyse. "Pan's Labyrinth" gösterime girdiği her yerde büyük hayranlıkla karşılandı, festivallerde dakikalarca ayakta alkışlandı, eleştirmenlerden tam not aldı ve daha şimdiden klasik mertebesine ulaştı bile. Ayrıca 6 dalda aday olduğu Oscar ödüllerinden üçünü, 13 Goya adaylığından 7 tanesini, 8 Bafta adaylığından da üçünü kazanmayı başardı ve dünyanın en önemli fantastik film festivallerinden biri olan Fantasporto'da en iyi film seçildi. Sanıyoruz ki daha fazla söze gerek yok.

Florian Henckel von Donnersmarck

İlk uzun metraj filmini çeken bir yönetmenin beklentileri neler olabilir? En İyi Yabancı Film Oscar'ını kazanmak? Avrupa Film Ödüllerinde En İyi Film ödülünü almak ya da seyirci ve eleştirmenlerin övgüsüne mazhar olmak? Muhtemelen hayır, ancak genç Alman yönetmen von Donnersmarck bunların tümüne birden daha ilk filmiyle ulaşmayı başardı. "The Lives Of Others"da şaşırtıcı bir gözlem gücüyle detaylı bir Doğu Almanya portresi çizen yönetmen, yalnızca ülkesinin yakın tarihini olanca dürüstlüğüyle mercek altına yatırmakla kalmamış, genel anlamda birey ile iktidar arasındaki karmaşık ilişki, insan hakları, bürokrasi, sanat ve sanatçının özerkliği üzerine taze sözler söylemek gibi zor bir işin altından da alnının akıyla çıkmasını bilmişti.

Andrew Dominik

Yeni Zelandalı Andrew Dominik, ilk filmi "Chopper" ile ümit vaat eden bir yönetmen olduğunun sinyallerini vermişti. Yedi yıllık bir aranın ardından çektiği "The Assassination Of Jesse James By The Coward Robert Ford" ise yönetmenin tek atımlık barut olmadığını ele güne gösterdi. Asıl ilginç nokta ise Dominik'in gerek bir anlatım aracı, gerekse bir sanat alanı olarak sinema üzerine kafa yorduğunu ve birbirinden son derece farklı tarzlarda da başarılı olabileceğini ispatlamasıydı. Gerçi "The Assassination Of Jesse James…"i fazla 'ağır' bulanlar, felsefi olmaya çalışan vasat bir film ya da Terrence Malick taklidi olmakla suçlayanlar da yok değildi, fakat bunların hiçbiri Dominik'in yılın en iyi filmlerinden birine imzasını attığı gerçeğini değiştirmiyordu.

David Fincher

"Zodiac"ın David Fincher'ın başyapıtı olduğunu söylemek epey abartılı bir yorum olacaktır elbette, ancak film yönetmenin artık olgunluk dönemine girdiğinin açık bir kanıtıydı. "Zodiac"ta her zamanki gibi atmosfer odaklı bir yapı kuran yönetmen, önceki filmlerinden çok iyi bildiğimiz stilize numaralarını minimuma indirgeyerek nispeten ağırbaşlı bir anlatım biçimiyle karşımıza çıktı. Fincher'ın 2007'ye damgasını vuran yönetmenlerden biri olmasını sağlayan da, "Zodiac"ın yalnızca yılın en iyi filmlerinden biri oluşu değil, aynı zamanda ilerleyen yıllarda belki de yönetmenin kariyeri açısından bir dönüm noktası işlevi görecek olmasıydı. Tabi Fincher'ın film boyunca usul usul ördüğü tırnak kemirten gerilim ağı da cabası.

Stephen Frears

"The Queen"in usta İngiliz yönetmen Stephen Frears'ın son yıllardaki en iyi filmi olduğuna hiç şüphe yok. Her ne kadar film daha ziyade Helen Mirren'ın enfes performansıyla hafızalara yerleşmiş olsa da, şunu da unutmamak gerek ki Mirren'a o performansı için alan açan, dingin ve gösterişten uzak yönetmenlik stiliyle Frears'dan başkası değildi. Tabi geçtiğimiz yıl ödül seremonilerinin pek çoğundan zaferle ayrılan Martin Scorsese isimli başka bir usta vardı ve dolayısıyla Frears da birkaç istisna hariç sadece adaylıklarla yetinebildi. Ancak bahsettiğimiz adaylıklardan bazılarının Oscar, Altın Küre, Bafta, Amerikan Yönetmenler Birliği ve Avrupa Film Ödülleri'nin En İyi Yönetmen kategorilerine denk düştüğünü de hatırlatalım.

Joe Wright

Kariyerine İngiliz televizyonlarında dizi filmler çekerek başlamış biri olarak Joe Wright'ın ilk iki uzun metraj sinema filmiyle geldiği nokta hayli şaşırtıcı. Hatırlayacaksınız 2 yıl önce yönettiği Jane Austen uyarlaması "Pride & Prejudice" ile sinema dünyasına beklenenin oldukça ötesinde çarpıcı bir giriş yapmıştı Wright. Şu aralar ise sektörün en saygı duyulan genç yönetmenlerinden biri olarak anılıyor. 2007'nin en beğenilen dramlarından biri olan "Atonement" tahmin edildiği gibi bu yılki Oscar'lara damgasını vurabilirse bu saygınlığın çapı daha da büyüyecek elbette, ancak Wright'ın henüz ikinci filminde ortaya koyduğu yönetmenlik çalışmasının zaten her halükarda takdire şayan olduğunu da özellikle belirtmek gerek. Kimbilir, günün birinde mutlaka En İyi Yönetmen Oscar'ını kazanacağını iddia edenlerin bir bildiği vardır belki de.

Marjane Satrapi-Vincent Paronnaud

Kabul etmek lazım ki "Persepolis"in Cannes'da aldığı jüri özel ödülünün ardından çığ gibi büyüyen ünü hepimiz için sürpriz oldu. Sonuçta karşımızdaki film, animasyon türünün 3 boyutlu bilgisayar modellemelerinin tekeline girdiği şu dönemde artık çoktan öldüğü düşünülen bir teknikle çekilmiş İran Devrimi üzerine kurulu bir öyküydü. Üstelik bir Fransız yapımıydı ve bir genç kızın yaşadığı kimlik karmaşasını anlatıyordu. Dahası Marjane Satrapi kendi otobiyografik çizgi romanını pelikülе aktarma işini bizzat üstlenmişti ve haliyle ortada yeterince objektif olamamak gibi bir risk vardı. Ancak Satrapi ve Paronnaud'un elinden çıkan sonuç 40 yıllık sinemacılara taş çıkartacak kadar yaratıcı bir anlatımla örülü ender görülür içtenlikte bir film oldu. Ve evet, bu her ikisinin de ilk sinema filmleriydi.

Edgar Wright

2007'nin adından sıkça bahsettiren İngilizlerinden biri de Edgar Wright'tı kuşkusuz. Kült tv dizisi "Spaced" ve sıra dışı zombi parodisi "Shaun Of The Dead"i yaratan ekip bildiğiniz gibi bu yıl çıtayı biraz daha yükseltti ve "Hot Fuzz" ile son yılların en özgün komedilerinden birine imza attı. Tabi ekibin diğer iki üyesi, yani "Hot Fuzz"ın başrol oyuncuları Simon Pegg ve Nick Frost'un da bu başarıdaki paylarını atlamamakta fayda var. Ancak Wright'ın bir an bile hız kesmeyen dinamik stilinin, bazılarına fazla 'baş döndürücü' gelse de, yılın en heyecan verici ve izlenmesi keyifli yönetmenlik çalışmalarından biri olduğu inkâr edilemez. Yönetmenin şu günlerde Hollywood'un radarında olduğunu ve bir süredir proje aşamasında olan çizgi roman uyarlaması "Ant-Man" başta olmak üzere pek çok projenin de kapıda beklediğini anımsatalım.

Tony Gilroy

Bourne serisi ve "Dolores Claiborne", "Proof Of Life", "Devil's Advocate" gibi filmlerin senaristi olarak ismini duyuran Tony Gilroy kamera arkasına deyim yerindeyse bir geçti pir geçti. Kimi kaynaklarda "All The President's Men", "Network", "The Parallax View", "The Conversation" gibi filmlerle kıyaslanan "Michael Clayton"ı her yönetmene nasip olmayacak sıkı bir başlangıç olarak değerlendirmek pekâlâ mümkün. Ne de olsa film, günümüzün kimi siyasal gelişmelerine de göndermede bulunan zekice yazılmış senaryosu ve 70'li yılların komplo gerilimlerini aratmayan atmosferiyle yılın en dikkate değer yapımlarından biriydi. Gilroy'un şu sıralar "Michael Clayton" ile benzer sularda yüzdüğü söylenen yeni filminin hazırlıkları içinde oluşu da yönetmenlik kariyerinin kısa ömürlü olmayacağının habercisi gibi görünüyor.

Zack Snyder

İlk kez George A. Romero klasiği "Dawn Of The Dead"in 2004 yapımı yeniden çevirimiyle adından söz ettirmeye başlayan Snyder, kısa zamanda Hollywood'un A sınıfı yönetmenleri listesinde üst sıralara tırmanmayı başardı. İlk filmiyle Romero'nun bile takdirini kazanan Snyder, ardından Frank Miller'ın aynı adlı grafik romanından uyarlanan "300"ü perdeye taşımak gibi çok daha iddialı bir işe soyundu. Filmin gişe rakamları ve yıl boyu dillere pelesenk olan görselliği, yönetmenin hiç de fena olmayan bir sonuca ulaştığının göstergesiydi. Fakat sinemanın başkentindeki nüfuzu "300" sonrasında daha da artmış görünen Snyder asıl büyük sınavını halen çekimleri sürmekte olan bir diğer çizgi roman klasiği "Watchmen" ile verecek. Bakalım yönetmen "Watchmen" hayranlarını ve özellikle de çizgi romanın yaratıcısı Alan Moore'u tatmin edebilecek mi?

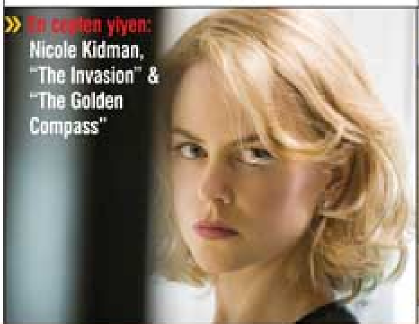

2007 Değerlendirmesi

YILIN ENLERİ

Yüzlerce film ve yüzlerce oyuncunun birbiri ardına perdedeki yerini aldığı yılın sinema gündemine böyle bakmak da mümkün…

- **En dokunaklı geri dönüş:** Rocky, "Rocky Balboa"
- **En şiddete meyilli:** Mel Gibson, "Apocalypto"
- **En karizma:** Soluk Adam, "Pan's Labyrinth"
- **En bilinçsiz komplo teorisyeni:** "Death Of A President"
- **En iyi dans:** Hoover Ailesi, "Little Miss Sunshine"
- **En kötü dans:** Peter Parker, "Spider-Man 3"
- **En iyi devam filmi:** "The Bourne Ultimatum"
- **En teşhirci:** Bart Simpson, "The Simpsons Movie"
- **En fazla mantık hatası barındıran film:** "The Number 23"
- **En güzel ağlayan:** Natalie Portman, "Free Zone"
- **En küfürbaz:** Nejat İşler, "Barda"
- **Rolünün içinde en kaybolan:** Viggo Mortensen, "Eastern Promises"
- **En gösterişçi film:** "Elizabeth: The Golden Age"
- **En geveze film:** "2 Days In Paris"
- **En iyi yeniden çevirim:** "3:10 To Yuma"
- **En gereksiz yeniden çevirim:** "The Hitcher"
- **Oyunculuk yeteneği olduğunu en iyi kanıtlayan:** Sienna Miller, "Factory Girl" ve "Interview"
- **En kaslı vücut:** Gerard Butler, "300"
- **En süper kahramanlar:** Homer & Bart Simpson, "The Simpsons Movie"
- **En kafa bulandıran film:** "The Fountain"
- **En temiz sopa:** "Grindhouse: Death Proof"un finali
- **En sevimli edepsiz:** Seth Rogen, "Knocked Up" & "Superbad"
- **En gösterişli çıkış:** Shia LaBeouf, "Transformers", "Disturbia" & "A Guide To Recognizing Your Saints"
- **En iyi ilk film:** "Başkalarının Hayatı"
- **En iyi kavga:** "Eastern Promises"
- **Kimliğini en iyi gizleyen:** Doug Jones, "Pan's Labyrinth" & "Fantastic Four 2"
- **En paranoyak:** Forest 'Amin' Whitaker, "The Last King Of Scotland"
- **En kötü 'kötü adam':** George W. Bush, "Death Of A President"
- **En parlak keşif:** Saadet Işıl Aksoy, "Yumurta"
- **En yolunu şaşırmış:** Paul Giamatti, "Shoot 'Em Up"
- **En şirin:** Abigail Breslin, "Little Miss Sunshine"
- **En fetiş obje:** Makineli tüfek (protez olmak suretiyle), "Grindhouse: Planet Terror"
- **En acıklı aşk:** "Atonement"
- **Otoritenin en güçlü temsili:** Helen Mirren, "The Queen"
- **En kimyası bozuk çift:** Josh Hartnett - Scarlett Johansson, "The Black Dahlia"
- **En kimyası tutan çift:** Simon Pegg - Nick Frost, "Hot Fuzz"
- **En iyi cover:** Eye Of The Tiger, "Persepolis"
- **En iyi rol çalan:** Casey Affleck, "The Assassination Of Jesse James By The Coward Robert Ford"
- **En şöhret düşkünü:** Zodiac Katili, "Zodiac"
- **En iyi seslendirme:** Ian Holm, "Ratatouille"
- **En kötü seslendirme:** Justin Timberlake, "Shrek The Third"
- **En ciddi tehdit:** Küresel Isınma, "An Inconvenient Truth"
- **En sağlam çıkış:** James McAvoy, "Atonement", "The Last King Of Scotland" & "Becoming Jane"
- **Hollywood'u peşine en çabuk takan Avrupalı:** Carice van Houten, "Zwartboek"

En [illegible] yiyen: Nicole Kidman, "The Invasion" & "The Golden Compass"

En iyi 'kötü adam': Ben Foster, "3:10 To Yuma"

En seksi [illegible]: Fergie, "Grindhouse: Planet Terror"

Rolünün içine en giremeyen: Scarlett Johansson, "The Black Dahlia"

Değişikliğe en fazla ihtiyaç duyan: Tobey Maguire, "Spider-Man 3"

YILIN REPLİKLERİ

Amerikalı senaryo yazarları şu sıralar grevde. Grevin ne zaman sona ereceğiyse belirsiz. Geçen yıl izlediğimiz filmlerin unutulmaz repliklerinden bir seçkiyle onları selamlıyoruz.

Herkes normalmiş gibi davransın.
Richard Hoover (Little Miss Sunshine)

Unut gitsin Nick… Burası Sandford.
Danny Butterman (Hot Fuzz)

Her şeyi hatırlıyorum.
Jason Bourne (The Bourne Ultimatum)

"Bu olanları unut. Benim gibi insanlardan uzak dur."
Nikolai Luzhin (Eastern Promises)

"O yalnızca bir insan."
Robert Ford (The Assassination Of Jesse James By The Coward Robert Ford)

"Onun kim olduğunu bilmem gerek… Karşısında durup, gözünün içine bakmalı ve 'o' olduğunu bilmeliyim."
Robert Graysmith (Zodiac)

"Evde başka biri olmadığından emin misin?"
Robert Graysmith (Zodiac)

(isterik bir halde İncil'in sayfalarını karıştırarak) "Bu kitapta da hiçbir şeyin cevabı yok ki."
Homer Simpson (The Simpsons Movie)

"Afrika'ya 'Beyaz Adam'ı oynamaya geldin. Ama biz gerçeğiz! Bu oda gerçek! Ve sen öldüğünde… Bu yaptığın ilk gerçek şey olacak."
Idi Amin (The Last King Of Scotland)

"Ne olursa olsun seni her zaman seveceğim. Ne olursa olsun. Sen benim oğlumsun ve benim kanımdansın. Sen hayatımdaki en iyi şeysin. Fakat kendine inanmaya başlayıncaya dek bir hayatın olmayacak. Anneni ziyaret etmeyi unutma."
Rocky (Rocky Balboa)

"Kötü olmayı seviyorum. Beni mutlu ediyor."
Eddie Brock/Venom (Spider-Man 3)

"Asla ıskalamam."
Wray (Grindhouse: Planet Terror)

"Kendinizi vurmayın. Birbirinizi vurmayın. Ve özellikle de… beni vurmayın."
Şerif Hague (Grindhouse: Planet Terror)

"Üç lanet yıldır tek bacağımın üstünde durmuş Tanrı'nın bana bir iyilik yapmasını bekliyorum… Ve o dinlemiyor bile."
Dan Evans (3:10 To Yuma)

"Evet, herkes yemek yapabilir. Tabii bu herkes yapmalı anlamına gelmiyor."
Remy (Ratatouille)

"Onlara hiçbir şey vermeyin! Ama her şeylerini alın!"
Kral Leonidas (300)

"Ve Prenses'in babasının krallığına döndüğü söylenir. Orada yüzyıllar boyu adalet ve şefkatle saltanat sürdüğü… Halkı tarafından sevildiği… Ve yeryüzüne yalnızca bakmasını bilenlerin görebildiği küçük izler bıraktığı…"
Pan (Pan's Labyrinth)

"Ben kraliçe olduğum sürece İngiltere düşmeyecek."
Kraliçe Elizabeth (Elizabeth: The Golden Age)

"Geri dön. Bana geri dön."
Cecilia Tallis (Atonement)

"Decepticonlar, saldırın!"
Megatron (Transformers)

"Özgürlük tüm canlı varlıkların hakkıdır."
Optimus Prime (Transformers)

2007'de Türk Sineması

■ 40 yerli filmin gösterime girdiği yıl içerisinde, gösterime giremeyen veya festivallerde gösterilen birçok yerli film de gündemi epey işgal etti. Bir önceki yıl gösterime giren film sayısı 34'tü.

Yaşamın Kıyısında

■ Gösterime giren bu 40 film haricinde "İyi Seneler Londra" ve "Yaşamın Kıyısında" gibi Türk oyuncular ve Türk yönetmenlerle yapılmış iki film de 2007'de gösterime girdi. Ancak bu filmlerin ana yapımcıları yabancıydı. Bu nedenle aşağıda yer alan gişeye yönelik istatistiklerde yerli film statüsünde değerlendirilmediler.

■ Gişe rakamları bu yıl büyük bir düşüş gösterdi. 2006'da 17 milyon küsur izleyici çeken yerli sinema, bu yıl bu rakamın oldukça gerisinde kaldı. Gişenin yüzünü güldüren filmler yılın sonunda geldi. "Beyaz Melek" ve "Kabadayı", gişe yükünü tek başına sırtlayan filmlerdi. Bu iki filmin toplam izleyici sayısı 2007 sonunda 3 milyondan fazlaydı. 2007 başında gösterime giren "Maskeli Beşler: Irak", "Çılgın Dersane" ve "Son Osmanlı: Yandım Ali" de gişe rakamları açısından başarılı filmlerdi.

■ Geçen yıla nazaran gişede düşüş yaşayan yerli filmler bu sene toplam 11 milyon 875 bin 850 izleyiciyi salona çekti. Bunun Bir milyondan fazlasıysa, 2006 yılında gösterime girip 2007 yılına sarkan filmlere aitti. Ayrıca 2007 yılında toplam sinema izleyicisi de 29 milyon küsurdu. Yerli filmler geçen yıl yabancı filmlerden daha geniş bir kitleye ulaşırken, bu yıl yabancı filmlerin gişe oranı yerli filmlerin ilerisindeydi. Genel film izleyicisinde de bir önceki yıla göre altı milyonluk azalma oldu.

■ Bu yıl da ilk filmlerini çeken yönetmenler mevcuttu. "Polis"le Onur Ünlü, "Gomeda"yla

Gösterime giren yerli film sayısındaki artış peşinden kaliteyi getirmedi ne yazık ki, ancak birkaç filmle de olsa Türk Sineması 2007'de yurt dışı festivallerinde ismini duyurmayı başardı. Yerli filmlerin gişe rakamlarıysa 2006'ya nazaran oldukça düşüktü.

Tan Tolga Demirci, "Umut Adası"yla Mustafa Kara, "18"ler Takımı"yla Mesut Taner, "Zincibozan"la Atıl İnaç, "Yanlış Zaman Yolcuları"yla Aren Perdeci, "Sıfır Dediğimde"yle Gökhan Yorgancıgil, "Fikret Bey"le Selma Köksal, "Musallat"la Alper Mestçi, "Beyaz Melek"le Mahsun Kırmızıgül, "Son Osmanlı: Yandım Ali"yle Mustafa Şevki Doğan, "O Kadın"la Korhan Bozkurt, "İyi Seneler Londra"yla Berkun Oya ve "Kutsal Damacana"yla Kamil Aydın bu isimler arasındaydı.

Mutluluk

■ Yılın sürprizini gişede aradığını bulan "Beyaz Melek" gerçekleştirdi, ancak abartılı yorumlar da peşinden geldi.

■ Bu yıl erkek oyuncular açısından iyi bir yıldı. Seyirci, Nejat İşler ("Barda", "Yumurta"), Şener Şen ("Kabadayı"), Haluk Bilginer ("Polis"), Cem Özer ("Adem'in Trenleri"), Tuncel Kurtiz ("Yaşamın Kıyısında") ve Bülent Emin Yarar ("Zincirbozan") gibi isimlerin iyi performanslarını izleme şansı buldu.

■ Yurt dışındaki festivallerde bu yıl birçok Türk Filmi gösterim şansı buldu. Özellikle 2006 yapımı olmasına rağmen 2007 yılını ödüllerle

Yumurta

dolduran "Beynelmilel" ve Abdullah Oğuz imzalı "Mutluluk" yabancı festivallerde oldukça olumlu karşılanırken, yine bir önceki yıldan kalan "Takva" bu yıl içinde de birçok ödül kazandı. Ancak yılın önemli çıkışını Fatih Akın yaptı ve "Yaşamın Kıyısında"yla Cannes'da En İyi Senaryo ödülü kazandı. Semih Kaplanoğlu ise "Yumurta" adlı filmiyle Cannes Film Festivali'nde dünya prömiyerini yaptı, Valdivia, Karlovy Vary, Saraybosna gibi önemli festivallerde yer aldı ve çeşitli ödüller kazandı. 2006 yapımı "Hokkabaz", 2007 yılı içerisinde Cem Yılmaz'a Brüksel Film Festivali'nde En İyi Erkek Oyuncu ödülü getirdi.

■ Nurgül Yeşilçay ("Yaşamın Kıyısında", "Adem'in Trenleri"), Özgü Namal ("Mutluluk") ve bu yılın keşfi Saadet Işıl Aksoy'sa ("Yumurta) 2007'nin şanslı kadın oyuncularıydı.

■ Bu yıl "Yol" filminin kayıp bölümleri ortaya çıktı ve bu bölümler Türkiye'de ilk kez, Gezici Festival, Avrupa Filmleri Festivali kapsamında gösterildi.

■ Sinan Çetin'in yıllardır gösterime giremeyen filmi "Romantik", 2007'de nihayet gösterime girdi.

■ Antalya Film Festivali bu yılda tartışmaları ve güzellikleri bir arada yaşadı. Yerli sinema adına en önemli tartışmaysa festivalin ön eleme sistemiydi. Ön elemede elenerek festivale alınmayan Ümit Ünal imzalı "Ara", hem tartışma yarattı, hem de geçen yılın en çok merak edilen filmi oldu. Festivalin yıldızıysa, ödülü bileğinin hakkıyla kazanan "Yumurta"ydı.

■ 42 filmin yarıdan fazlası ne izleyiciden yüz bulabildi ne de dikkat çekici bir sinemasal başarı ortaya koyabildi ne yazık ki.

Sinema Dergisi yazarlarına göre 2007'nin En İyi Filmleri

Kerem Akça
1- Kaynak (The Fountain)
2- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
3- Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: The Story of A Murderer)
4- Ölüm Geçirmez (Death Proof)
5- Persepolis
6- Sıkı Aynasızlar (Hot Fuzz)
7- Cehennem Çiçeği (The Black Dahlia)
8- 300 Spartalı (300)
9- Bükreşin Doğusu (A fost sau n-a fost?)
10- Dehşet Gezegeni (Planet Terror)

Alkan Avcıoğlu
1- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
2- ...Jesse James Suikastı (The Assassination of Jesse James...)
3- Zodiac
4- Kefaret (Atonement)
5- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
6- Kimseye Söyleme (Ne le dis a personne)
7- Persepolis
8- Son Ültimatom (The Bourne Ultimatum)
9- Yaratık (Gwoemul)
10- Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)

Ebru Çeliktuğ
1- ...Jesse James Suikasti (The Assassination of Jesse James...)
2- Son Ültimatom (The Bourne Ultimatum)
3- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
4- Zodiac
5- 3:10 to Yuma
6- Kaynak (The Fountain)
7- Kefaret (Atonement)
8- Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: A Story Of A Murderer)
9- Tutku Oyunları (Little Children)
10- Paris, Seni Seviyorum (Paris, Je t'aime)

Atilla Dorsay
1- Şark Vaatleri (Eastern Promises)
2- Dikkat, Şehvet (Se, Jie)
3- Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Owo Jima)
4- Yaşamın Kıyısında
5- ...Jesse James Suikasti (The Assasination of Jesse James...)
6- Nefes (Soom)
7- Persepolis
8- Kraliçe (The Queen)
9- Mutluluk
10- Altın Çiçeğin Laneti (Man cheng jin dai huang jin jia)

Murat Emir Eren
1- Son Ültimatom (The Bourne Ultimatum)
2- ...Jesse James Suikasti (The Assasination Of Jesse James...)
3- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
4- Ölüm Geçirmez (Death Proof)
5- Zodiac
6- 28 Hafta Sonra (28 Weeks Later)
7- Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)
8- Yaratık (Gwoemul)
9- Yumurta
10- Şark Vaatleri (Eastern Promises)

Murat Ersahin
1- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
2- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
3- Bükreş'in Doğusu (A fost sau n-a fost?)
4- Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)
5- Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters from Iwo Jima)
6- Kefaret (Atonement)
7- Şark Vaatleri (Eastern Promises)
8- Persepolis
9- Apokalipto (Apocalypto)
10- 3:10 Yuma (3:10 to Yuma)

Engin Ertan
1- Ölüm Geçirmez (Death Proof)
2- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
3- Yumurta
4- Zodiac
5- Sıkı Aynasızlar (Hot Fuzz)
6- Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)
7- Angel
8- Kara Kitap (Zwartboek)
9- Hayalet Dalgalar (Invisible Waves)
10- Ratatuy (Ratatouille)

Pınar Tınaz Gürmen
1- Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: The Story of a Murderer)
2- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
3- Goya'nın Hayaletleri (Goya's Ghosts)
4- Beynelmilel
5- Cassandra'nın Rüyası (Cassandra's Dream)
6- Şark Vaatleri (Eastern Promises)
7- Neşeli Ayaklar (Happy Feet)
8- 3:10 to Yuma
9- Dikkat Şehvet (Si, Jie)
10- Özgürlüğün Rengi (Goodbye Bafana)

Müjde Işıl
1- Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: A Story Of A Murderer)
2- ...Jesse James Suikasti (The Assasination of Jesse James..)
3- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
4- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
5- Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Owo Jima)
6- Bükreşin Doğusu (A fost sau n-a fost?)
7- Yaratık (Gwoemul)
8- Zodiac
9- Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)
10- Şantör (Quand j'étais chanteur)

Senem İsmen
1- ...Jesse James Suikasti (The Assasination of Jesse James...)
2- Zodiac
3- Yaratık (Gwoemul)
4- Kefaret (Atonement)
5- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
6- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
7- Death Proof (Death Proof)
8- Son Ültimatom (The Bourne Ultimatum)
9- Tutku Oyunları (Little Children)
10- Yumurta

Emrah Kolukısa
1- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
2- Yaratık (Gwoemul)
3- Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: The Story Of A Murderer)
4- Esma'nın Sırrı (Grbavica)
5- Yumurta
6- Dikkat Şehvet (Se, Jie)
7- ...Jesse James Suikasti – (The Assasination of Jesse James...)
8- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
9- Küçük Gün Işığım (Little Miss Sunshine)
10- Zodiac

Kutlukhan Kutlu
1- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
2- Gün Işığı (Sunshine)
3- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
4- Kara Kitap (Zwartboek)
5- Rönesans (Renaissance)
6- Küçük Günışığım (Little Miss Sunshine)
7- Dikkat, Şehvet (Se, jie)
8- Yıldız Tozu (Stardust)
9- Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Iwo Jima)
10- Zodiac

Olkan Özyurt
1- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
2- Yumurta
3- Şark Vaatleri (Eastern Promises)
4- Bir Başkanın Ölümü (Death Of A President)
5- Kirli Sırlar (The Good Shephard)
6- Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Iwo Jima)
7- Pan'ın Labitenti (El Laberinto del fauno)
8- Uygunsuz Gerçek (An Inconvenient Truth)
9- 3:10 To Yuma
10- Son Ultimatom (The Bourne Ultimatum)

Uygar Şirin
1- Yumurta
2- Dehşet Gezegeni (Planet Terror)
3- Yaratık (Gwoemul)
4- Zodiac
5- Avukat (Michael Clayton)
6- Serbest Bölge (Free Zone)
7- Kara Kitap (Zwartboek)
8- Ölümsüz Savaşcı (Beowulf)
9- Tutku Oyunları (Little Children)
10- Kefaret (Atonement)

İlhan Yurtsever
1- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
2- ...Jesse James Suikastı (The Assassination Of Jesse James...)
3- Zodiac
4- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
5- Şark Vaatleri (Eastern Promises)
6- Yumurta
7- Esma'nın Sırrı (Grbavica)
8- Dehşet Gezegeni (Planet Terror)
9- Persepolis
10- Yaratık (Gwoemul)

OYLAMANIN SONUCUNA GÖRE 2007'NİN EN İYİ 10 FİLMİ
1- Pan'ın Labirenti (El Laberinto del fauno)
2- Başkalarının Hayatı (Das Leben Der Anderen)
3- ...Jesse James Suikastı (The Assassination Of Jesse James...)
4- Zodiac
5- Yumurta
6- Koku: Bir Katilin Hikayesi (Perfume: The Story Of A Murderer)
7- Yaratık (Gwoemul)
8- Şark Vaatleri (Eastern Promises)
9- Ölüm Geçirmez (Death Proof)
10- Iwo Jima'dan Mektuplar (Letters From Iwo Jima)

Hollywood'da

TIM BURTON

Modern Amerikan sinemasının en farklı isimlerinden biri Tim Burton. Sınırsız bir yaratıcılık ve ince bir duygusallığın ürünü olan filmleri ile tüm dünyada beğeni kazanan başarılı bir sanatçı... Son filmi "Sweeny Todd"u izlememize çeyrek kala, Burton'ın çocuk yanımıza hitab eden eşsiz filmlerini bir kez daha anıyoruz; "Beter Böcek", "Makas Eller", "Ölü Gelin" ve daha nicelerini...

bir gotik

PINAR TINAZ GÜRMEN

"Beetle Juice/Beter Böcek"

İnsanoğlu kendisini anlamlandırırken çevresini baz alır. Çoğunluğun uzun boylu olduğu bir toplulukta, kendimizi ufacık hissederiz. Sınıfın çoğu haddinden fazla çalışkansa, aptal olduğumuzu düşünür, moda dergilerine gözümüz takıldıkça ne kadar biçimsiz olduğumuzdan dert yanarız! Kısacası yaşadığımız toplumun bize sunduğu normların ne kadar az dışına çıkıyorsak, kendimizi o kadar iyi, o kadar güvende hissederiz. Benzerlikler insanları yakınlaştırır. Aynı okuldan mezun olmak, aynı takımı tutmak veya aynı filmleri sevmek bizi birbirimize kolayca bağlayabilir. Peki ya yaşadığımız toplumun diğer bireyleri ile aramızda çok az ortak nokta varsa? Zevklerimiz, hayata bakışımız, isteklerimiz, içimizden taşan duygularımız onlarınkine çok uzaksa? İşte o zaman bizi bekleyen acı bir yalnızlıktır. Toplumun diğer bireyleri bu kendilerine benzemeyen varlığı hemen yanlarından uzaklaştırırlar. Yeterince tanımadıkları bu kişi onlara güvenilir gelmez. Ortak nokta bulamaz, onu nasıl anlamlandıracaklarını bilemezler. Evet, belki biraz hayranlık da duyulur böylelerine. Neyin nesidir merak edilir. Ama arada hep bir mesafe vardır. Hal böyle olunca kişi de ya çevresine ördüğü duvarı kalınlaştırır, ya da savaş ilan edip, bir toplum düşmanına dönüşür…

İşte böylesi karakterler yaratır filmlerinde Tim Burton. Sadece düşünsel değil, fiziksel özellikleriyle de farklı, iletişim kurmada beceriksiz, dolayısıyla toplum tarafından dışlanan, yalnızlığa itilen, alay edilen, acınan ama asla gerçek anlamda sevilmeyen karakterler. Kimi makas elli Edward gibi çocuksu masumiyetini korumakta başarılı olur, kimiyse Penguen Oswald gibi acısını öfkeyle harmanlayıp, azılı bir suçluya dönüşür. Bazense ütopik hayaller kurar Burton. Kimsenin birbirini yargılamadığı, olduğu gibi kabul ettiği, sevmese de anlamaya çalıştığı bir dünyada 'mutlu son'lar tasarlar. Belki de haklıdır. Cadılar Bayramı'nın maskotu Balkabağı Kralı Jack ile Noel Baba bile dost olabiliyorsa, bizim için neden umut olmasın?

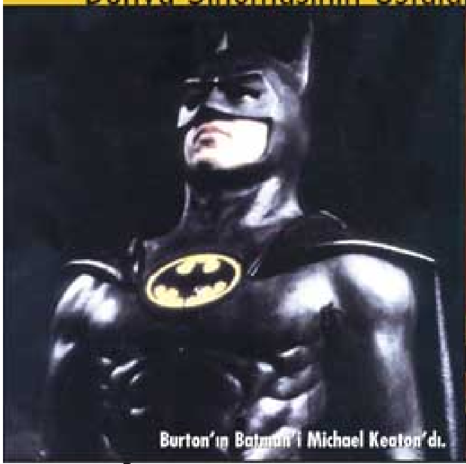
Tuhaf bir çocukluk öyküsü

Hollywood'un dahi çocuklarından Tim Burton, 25 Ağustos 1958'de California'nın Burbank şehrinde dünyaya geldi. Eski bir beyzbol oyuncusu olan babası ve evcil hayvan aksesuarları pazarlayan annesi ile, sessiz ve huzurlu bir banliyöde büyüyen Tim, içine doğduğu bu tipik orta sınıf Amerikan yaşamına pek de uygun bir yaradılışta olmadığını kısa zamanda belli etti. Ailesi, yaşıtlarından oldukça farklı gelişen, top oynamak yerine, evde kalıp korku filmleri izlemeyi, diğer çocukların kızlarla flört etmenin yollarını aradığı dönemlerde ise Edgar Alan Poe okuyup, tuhaf ve karanlık çizimler yapmayı tercih eden oğullarına karşı nasıl davranacağını bilemez hale gelince, zaten banliyö yaşamından hiç hoşlanmayan Tim, anne-babasının yanından ayrılarak şehir merkezinde oturan büyükannesinin yanına taşındı. Herkesin birbirini tanıdığı, farklı olanın hemen göze çarptığı ve alelacele asimile edilmeye çalışıldığı banliyö cehenneminden kurtulduğu günü hala mutluluk ile anan Burton, lise yıllarında kendisini tamamen resme verdi. Çizgi romanlara, bilim kurgu edebiyatına, Roger Corman'ın sıra dışı korku filmlerine düşkünlüğü, dönemin korku sineması yıldızı 'Tehdit Taciri' lakaplı Vincent Price'a olan hayranlığı bu dönemde gelişti. Pek parlak bir öğrenci olduğu söylenemezdi. İçe kapanıklığı da arkadaş edinmesini neredeyse imkansız kılıyordu. Ama belki de bu yalnızlıktı onu yeteneklerine odaklanmaya yönlendiren… Dokuzuncu sınıfta katıldığı çevre konulu bir afiş yarışmasında birincilik kazanan delikanlının ödülü, yaptığı çizimlerin bir yıl boyunca çöp kamyonları üzerinde sergilenmesi oldu. Sıra dışı çizgisinin keşfedilmesi de uzun sürmedi. Disney'den aldığı bursla California Sanat Enstitüsü'nde resim eğitimi alan Burton, mezuniyetinin hemen ardından Disney stüdyolarında animatör olarak çalışmaya başladı.

Karanlıklar prensi Disney diyarında

Resim yeteneğini, çok sevdiği sinema ile birleştirme fikrine uzun zamandır sıcak bakıyordu Burton. Hatta 1971 yılında 8 mm. kamerasıyla amatör bir film çekmiş, ilk yönetmenlik deneyimini henüz 13 yaşındayken yaşamıştı. Fantastik bir korku hikayesinden yola çıktığı "The Island of Doctor Agor/Doktor Agor'un Adası", yarattığı yarı insan, yarı hayvan canlılar ile birlikte yaşayan çılgın bir bilim adamının öyküsünü anlatıyordu. Bu konudaki denemelerini Disney'de animatörlük yaptığı dönemde de sürdüren sanatçı, 1979'da "Doctor of Doom" ve "Stalk of the Celery" adlı iki kısa animasyon filme daha imza attı.

Miki Fare'nin yaratıcısı olan Disney'in çizgi film anlayışı, hiç kuşkusuz Burton'ın

Burton'ın Batman'i Michael Keaton'dı.

Batman'in azılı düşmanı Joker rolünde Jack Nicholson unutulmaz bir performans sergilemişti.

korku öykülerinden ve gotik estetikten ilham alan tarzıyla pek örtüşmüyordu. Disney yetkililerinin en büyük sıkıntısı bu dediğim dedik genç adamı 'sevimli' kahramanlar yaratması konusunda ikna edememekti. Ama Burton'ın sahip olduğu farklı yetenek de gözden çıkarılacak gibi değildi. Şirket, yönetmene 1982 yılında kendi tarzını ortaya koyabileceği üç kısa film çekme şansı tanıdı. Televizyon için çekilen "Hansel ve Gretel" ile "Luau" pek fazla ilgi görmediyse de, son proje olan "Vincent", Burton'ın şansının dönmesini sağladı. Altı dakikalık bu animasyonu hazırlarken kendi çocukluğundan ilham almıştı yönetmen. Yedi yaşında, tuhaf bir çocuk olan Vincent Malloy, kendisini Vincent Price ile özdeşleştirmiş, Edgar Alan Poe ile zenginleştirdiği karanlık hayal dünyası içinde yaşamayı tercih etmişti. Ailesi ise gündelik yaşama bir türlü uyum sağlayamayan oğullarını nasıl dize getireceğini bilemiyordu… "Vincent" ürkütücü animasyonu, Ken Hilton imzalı müzikleri ve filme etkili sesiyle destek veren Vincent Price'ın varlığı ile beğeni toplamakla kalmadı, Ottawa Uluslararası Animasyon Festivali'nden de izleyici ödülü ile döndü.

Yönetmenin bir sonraki projesi, yine Disney için gerçekleştirdiği bir televizyon filmi olan 1984 yapımı "Frankenweenie" oldu. Adından da anlaşılacağı gibi senaryo Mary Shelley'nin "Frankenstein"ından yola çıkılarak oluşturulmuştu. Ancak bu kez başrollerde hayal gücü oldukça kuvvetli bir çocuk olan Victor ve trafik kazasında kaybettiği köpeği Sparky vardı. Köpeği gizlice mezarından çıkaran ve hazırladığı tuhaf düzeneği kullanarak ona elektrik şoku uygulayan Victor, başarılı da oluyordu üstelik. Ama mahalle halkının ölüler dünyasından geri gelen bu hayvana yaklaşımı hiç de dostane değildi. Sparky, vücudunun her yerini kaplayan dikiş izleri ile cidden korkutucu bir yaratıktı.

Komşuların küçük köpeğe karşı geliştirdikleri önyargılar, Sparky'nin Victor'ı bir yangından kurtarması ile değişiyor, sahibi için canını feda eden kahraman köpeği ikinci kez hayata döndürmek isteyen mahalle sakinleri, bu kez otomobillerinin akülerini kullanıyorlardı! Finalde tekrar dirilen Sparky, çoktan komşunun finosuyla flört etmeye başlamıştı bile…

Frankenstein'ın yanı sıra, Hz.Isa'nın mucizelerinden biri olarak kabul edilen Lazarus efsanesine de göndermeler içeren bu tuhaf film, tahmin edilebileceği gibi gösterime sokulmadı. Disney yetkilileri, filmi çocuklar için son derece ürkütücü ve

Cadılar Bayramı'nın maskotu Balkabağı Kralı Jack ile Noel Baba bile dost olabiliyorsa bizim için neden umut olmasın?

tehlikeli buldu. Haksız da değillerdi gerçi. Dünyayı genellikle düz bir mantıkla algılayan çocukların ellerinde elektrik kabloları ile ölü hayvanlarını kızartmaya başlamaları, hatta kendi yaşamlarını da tehlikeye atmaları işten bile değildi! Film ancak 1992 yılında, video marketlerde ve yetişkinlere hitap eden fantastik filmler standında satışa sunulabildi.

Ertesi yıl, başrolünde dönemin ünlü televizyon yıldızlarından Paul Reubens'in yer aldığı "Pee-wee's Big Adventure/Pee-wee'nin Büyük Macerası" için tekrar kamera arkasına geçen Burton, 1986'da televizyon için hazırlanan "Alfred Hitchcock Presents/Alfred Hitchcock Sunar" ve "Shelley Duvall's Faerie Tale Theatre/Shelly Duvall'in Masal Tiyatrosu" için birer bölüm çekerek çalışmalarına devam etti. 1988'de ise asıl çıkışını gerçekleştireceği sıra dışı komedi filmi "Beetle Juice/Beter Böcek" ile dünya çapında bir üne kavuştu.

Hangisi 'öteki'? : "Beter Böcek"

Farklı olanın dışlanması temasına başından beri büyük ilgi duyan Burton, "Beter Böcek"te işi biraz daha ileri götürerek, birbirine yabancı iki ayrı toplumun çatışmasına eğildi. Kendimize benzemeyen insanlara karşı toleranssızlığımızı, onları anlamak konusundaki isteksizliğimizi ve hepsinden önemlisi bu kişileri kendi yaşantımız için bir tehdit olarak algılamamıza yol açan korkularımızı mercek altına aldı. Elbette kendine has esprili bir dil ve alışılmadık bir bakış açısıyla…

Sıradan bir kasabalı çift olan Barbara ve Adam, henüz bir trafik kazasına kurban gittiklerinin farkında değillerdi. Gözlerini bu gerçeğe açan, evlerinin başka bir aileye satılması oluyor, korku içinde kendilerini tavan arasına kapatan karı-koca, kısa zamanda 'hayalet' olduklarını kavrıyor ve birbirinden tuhaf bireylere sahip bu yeni aileyi kaçırmak için bildikleri tüm yöntemleri uyguluyorlardı. Ama yeni gelenler çetin cevizdi. New York'un karmaşasından kaçmak için taşraya taşınan yazar Charles, 'farklı' görünmek adına her türlü çılgınlığın peşinden koşan, huzursuz ve huysuz yapısıyla olduğu kadar yaptığı anlaşılmaz heykeller ile de bir 'modern sanatçı' karikatürü oluşturan karısı Delia ve babası ile üvey annesinin dikkatini çekmek için ne yapacağını şaşırmış, ölüm saplantılı kızları Lydia…

Barbara ve Adam'ın denediği hiçbir korkutma yöntemi bu tuhaf aileyi kaçırmaya yetmeyince, kapısı çalınacak tek bir kişi kalıyordu; ölüler diyarının illegal 'sorun çözücü'sü Beter Böcek..! Genç çifte şimdi de başka bir dünyanın kapıları aralanmıştı. Evlerindeki 'ötekiler' yetmiyormuş gibi, bir de yer altının garip yaratıkları ile baş etmek zorunda kalıyorlar, nihayetinde zorlu bir mücadelenin ardından evin yeni sahipleri ile doğru bir iletişim kurmayı başarıyorlardı. Aslında bunun yolu oldukça basitti. Önyargıları bir yana bırakıp, birbirini dinlemek, anlamak ve olduğu gibi kabullenmek…

Burton, iki aileyi yaratırken klişe korku nesnesi olan Barbara ve Adam'ı normale en yakın biçimde resmetmiş, hikayenin 'yaşayanlar' cephesine ise birbirinden uçuk tiplemeler yerleştirmişti. Bu tabloya bakınca kimin kimden korkması gerektiğini çıkarmak güçtü. Ölüler diyarı ise, tam anlamıyla bir yeryüzü parodisiydi. Bürokrasinin son derece ağır işlediği, bizde çok bilinen bir değimle 'ilgililerin bilgisiz,

bilgililerin ise ilgisiz' olduğu sıradan bir yerdi burası. Ve elbette iki dünyayı birbirine bağlayan, sorunları çözmekten çok işleri daha da karıştırmaya odaklı, seks düşkünü, ağzı bozuk ve kural tanımaz Beter Böcek'i de unutmamak gerekir…

Film, her ne kadar ön gösterimler sırasında seyircinin tepkisi ile karşılaşıp, yapımcı şirketi endişelendirse de, sonuç korkulduğunun aksine son derece parlak oldu. Eğlenceli senaryosu, Burton'a özgü tüm incelikleri içeren set tasarımı ve Geena Davis, Alec Baldwin, Jeffrey Jones, Catherine O'Hara, Winona Ryder ve özellikle de kariyerinin en uçuk rolünde unutulmaz bir performans sergileyen Michael Keaton'dan oluşan oyuncu kadrosu ile "Beter Böcek", tüm zamanların en sevilen fantastik komedi filmlerinden biri olmayı başardı. Film ile dünya çapında bir üne kavuşan Tim Burton'ın çok önemli bir kazancı daha olacaktı; bundan böyle her filminde beraber çalışacağı besteci Danny Elfman ile tanışmak…

İlginç Ayrıntılar:

- Frankenweenie'nin zombi köpeği Sparky, yıllar sonra Joe Murray imzalı sıra dışı bir çizgi dizi olan "Rocko's Modern Life/Rocko'nun Modern Yaşamı"ndaki baş belası köpeğe de adını verdi.
- Batman logosu, Amerika'da Mickey Mouse ve Coca Cola'dan sonra en çok tanınan amblem.
- Burton'ın korku edebiyatına ve fantastik sinemaya olan ilgisi biliniyor. Ama sevdiği başka bir tür daha var; şarkılı, danslı Bollywood filmleri…
- Hep siyah giyen yönetmen, bunu nedenini 'karamsarlık' olarak açıklayan gazetecilere, kendisinden beklenmeyecek bir yanıt vermiş. Renk uyumunu yakalamakta pek başarılı olmadığından, sadece siyah kıyafetler almanın daha pratik olduğunu düşünüyormuş…
- "Batman Dönüyor"da Christopher Walken'ın canlandırdığı Max Shreck karakteri adını Alman Dışavurumcu akımının önemli bir oyuncusundan almış. Gerçek Shreck'in en bilinen filmlerinden biri ise, F.W Murnau'nun "Nosferatu"sü…
- "Batman Dönüyor"un bir başka karakteri olan Kedi Kadın'ın adı ise Selena. Bu isim mitolojideki ay tanrıçası Selene'den geliyor. Selene mitolojide geceleri yalnız başına dolaşan, hüzünlü genç bir kadın olarak tasvir ediliyor.
- "Noel Gecesi Kabusu" için bir cover albüm yapıldı ve pek çok ünlü şarkıcı filmin şarkılarını seslendirdi. Bunların içinde en ilgi çekici olanı hiç kuşkusuz Marilyn Manson'ın seslendirdiği "This is Halloween"di. Ayrıca şarkının Shaolin Death Squad tarafından seslendirilen yorumu da hayli ilginç…

Yarasa adam kötülere karşı: "Batman"

"Beter Böcek"in beklenmeyen başarısı, Hollywood patronları için Burton'ı bir anda 'çok para kazandıracak yönetmen' konumuna taşıdı. İlginç bir espri anlayışı, zengin bir hayal gücü ve seyirciyi korkutmak için kullanılmaya alışılmış temalara tersine bir bakışı vardı Burton'ın. Bu da genel izleyici kitlesi 15-25 yaş arası gençlerden oluşan popüler Amerikan sineması için eşi bulunmaz bir bileşimdi. Warner Bros, Bob Kane'in 1930'larda ünlenen çizgi kahramanı Batman'i kırk milyon dolarlık dev bir bütçeyle sinemaya uyarlamaya karar verdiğinde, yönetmenlik için akla gelen ilk isim Tim Burton oldu. Superman veya Spiderman gibi özel yeteneklere sahip olmayan, ama geliştirdiği teknik donanım sayesinde kötülere göz açtırmayan 'yarasa adam'ın hikayesi, Anton Furst'un tasarladığı Gotham kenti dekorunda, Pinewood stüdyolarında çekilmeye başlandı. Kurulan set, Mankiewicz'in 1963 yılında çektiği "Kleopatra"dan sonra Hollywood'da tasarlanan en kapsamlı dekora sahipti. Ayrıca Furst, Batman'in kullandığı araçtan mağarasına, uçuş kanatlarından savunma silahlarına kadar her detaya imza atmış, müzikler ise Danny Elfman'ın yanı sıra, filme sıra dışı şarkıları ile renk katan Prince'e emanet edilmişti. Oyuncu seçimi konusunda da son derece isabetli seçimler yapan Burton, başrolü "Beter Böcek" ile rüştünü ispatlayan Michale Keaton'a verdi. Keaton, gündelik yaşamında fiziği ile dikkat çekmekten uzak, içe dönük, kibar ve duygusal işadamı Bruce Wayne için olduğu kadar, suçluların karşısına kendisini olduğundan iri gösteren çelik zırhlı kostümü ile çıkıveren yenilmez savaşçı Batman için de biçilmiş kaftandı. O yıllarda güzelliğinin doruğunda olan Kim Basinger ile de Wayne'in büyük aşkı fotoğrafçı Vicki Vale rolü için anlaşmaya varıldı. Ancak filmin en dikkat çeken karakteri, şehri ele geçirebilmek adına her tür delice yönteme başvuran, sanat eserlerini tahrip edip, insan yüzlerine asit yardımıyla yepyeni bir görünüm kazandırmaya çalışan ve kendisini bir çeşit 'sanatçı' olarak gören psikopat suç makinesi Joker oldu. Bilimkurgulara aslında hiç sıcak bakmayan ve böyle bir filmde asla yer almayacağını defalarca dile getiren Jack Nicholson'ın nasıl ikna edildiği bilinmez ama, rengarenk kostümleri, asit yanığı ile yüzüne sabitlenmiş sinir bozucu gülümsemesi ile grilerden ibaret Gotham kentinin en renkli siması olan Joker rolünün ünlü aktöre verilmesi filmin başarısının en büyük nedenlerinden biri oldu.

"Batman" gösterime girişinin altıncı haftasında iki yüz milyon dolar hasılat yaparak, yapımcılarının yüzünü güldürdü. Pek çok eleştirmene göre yarasa adam, Rambo'dan boşalan tahtın varisiydi. Ne de olsa, Sovyetler'in Afganistan'ı işgali sırasında mücahitlere el altından yardım yapan Amerika'nın zor anlaşılır savaş politikasını dünyaya duyurmasının en önemli araçlarından biriydi Rambo filmleri ve işgal sona erdikten sonra yaşlı komandoya ne hükümetin, ne de Hollywood'un ihtiyacı kalmıştı! İlk "Batman"in demir perdenin yıkılışı ile birlikte sinema salonlarına gelmesi de sebepsiz değildi elbette. Amerikan hükümeti için ciddiye alınır bir 'dünyalı' düşman kalmadığından, daha genel anlamda 'kötüler' ile savaşan fantastik bir kahramana yol açılmıştı… Batman'in karşısında azılı haydutlar, kişisel kazanımları için ülke çıkarlarını görmezden gelen politikacılar ve insanlığı ileri götürmesi beklenen bilimsel gelişmeleri şiddet eylemleri için kullanan kaçıklar vardı. Üstelik Batman, özel yeteneklerinin olmayışıyla sokaktaki insanlardan biriydi. Burton'ın da dediği gibi, kötülükle savaşmaya niyetlenen herkes, onun kadar çok çalışırsa bir 'Batman'e dönüşebilirdi. Halkın filmi bu kadar çok sevmesinin

"Edward Scissorhands/ Makas Eller"

"Batman Returns/Batman Dönüyor"da Kedi Kız rolünde Michelle Pfeiffer.

ardında, adaleti kişinin kendisinin yerine getirdiği bu tehlikeli söylemin payı da yadsınamazdı.

Öte yandan içerdiği tüm klişelere rağmen film, özellikle plastik açıdan son derece başarılı detaylar içeriyordu. O yıl en iyi çevre tasarımı dalında Oscar'a layık görülen "Batman", hem dekorların içeriği destekleyen özellikleri, hem de Burton'ın bu mükemmel tasarım içinde rahatlıkla dolaşan kamerası ile beğeni kazandı. Wayne'in şatosu, kahramanın iki ayrı yaşamını mükemmel şekilde destekliyor, ilk bakışta gizemli detaylarla donatılmış, soğuk ve ürkütücü görünen mekan, içinde basit bir kasaba evine benzer küçük yaşam alanları da barındırıyordu. Aynı şekilde mafya lideri Grissom'ın, koyu renk mobilyaları ile kötülüğü, teklifsizce salona açılan asansör kapısı ile gözü karalığı ve pencerenin hemen dışına yerleştirilmiş Roma askerlerini andıran sütun başlıkları ile yıkıcılığı çağrıştıran bürosu da dikkat çeken düzenlemeler arasındaydı.

Hüzünlü bir romantizm: "Makas Eller"

"Batman" ile ciddi bir ticari başarı yakalayan Burton, 1989'da Alman ressam Lena Giekese ile hayatını birleştirdi ve hemen ardından 'en kişisel filmim' sözleriyle tanımladığı 1990 yapımı "Edward Scissorhands/Makas Eller" için kamera arkasına geçti. Başrollerinde Johnny Depp, Winona Ryder ve Dianne Wiest gibi isimlerin yanı sıra Vincent Price'ın da yer aldığı bu masalsı filmin çıkış noktası Burton'ın lise yıllarında kendisini betimlemek için yaptığı bir çizimdi. El yerine keskin ama marifetli makaslara sahip olan, ürkek, yalnız ve mutsuz bir delikanlı… Makaslarını kullanırken harikalar yaratan ama normal bir çift elin becerebileceği basit şeyleri; yemek yemeyi, giyinip soyunmayı başaramayan talihsiz bir yaratık… Hepsinden önemlisi sevdiği kadına asla dokunamayacak olmanın acısını en derinde hisseden, hüzünlü bir romantik… Elbette mecazi anlamları bir yana bırakırsak, herkesten farklı olan yaradılışı, yetenekleri ve topluma uyum sağlamadaki güçlüğü ile dışlanan, düşüncelerinin ve yaratısının insanlarda hem hayranlık, hem de korku hisleri uyandırdığı sıra dışı bir sanatçı…

Burton, filmografisinin en sevilen eserlerinden biri olan "Makas Eller"de kendi dramını anlatmış, hatta öyküsüne mekan olarak orta sınıf ailelerin yaşadığı bir banliyöyü seçmişti. Her şeyin ve herkesin birbirine benzediği, pastel renklerin, düz yüzeyli, detaysız binaların yer aldığı, otomobillerden giysilere, hatta bahçelerde yetiştirilen bitkilere kadar her şeyin tek tip olduğu, inişsiz çıkışsız, sıkıcı bir düzlükte konumlanmış, yağmuru, karı tanımayan her daim güneşli bir banliyö… Bu tuhaf yerde yaşamın da aynı tekdüzelikle sürüp gittiği söylenebilirdi. Aile tanımının, anne, baba, iki çocuk ve bir köpeğe indirgendiği, güzel amigo kızların her zaman futbol takımının dev cüsseli kaptanı ile beraber olduğu, insanların maddi kazanımları ile değerlendirildiği, herkesin birbirine uzak durduğu ama en ufak dedikoduyu bile kaçırmadığı sıradan bir yer… Makas elli kahramanımız ise, bu cehennemin yanı başında, ovanın orta yerine sonradan iliştirilmiş gibi duran bir tepede yer alan şatosunda tek başına yaşıyordu. Edward, lanetli bir masal mekanını andıran bu şatoda çılgın bir bilim adamı tarafından tasarlanmış, ancak yaşlı mucit, delikanlının ellerini monte edemeden ölmüştü. Burton geri dönüşler ile seyircisine tanıttığı mucidi, beceriksiz bir 'tanrı' olarak çiziyordu. Ideal insanı yaratmaya soyunmuşken, hiç hesapta olmayan bir engele takılıp çuvallayan ve ortaya bir ucube çıkaran ölümlü bir tanrı…

Yaratılan atmosfer Batman'i çok seven çocuklar için fazlasıyla karanlık, karakter ise cinsel anlamda kışkırtıcı bulunmuştu.

Edward'ın yalnızlığına acıyan Peg onu şehre indirirken kuşkusuz iyi niyetliydi. Ama işler umulduğu gibi gitmeyecekti. Edward'ın tuhaflığı kolay kabul edilebilecek gibi değildi. Peg'in ona yeni giysiler vererek, hatta makyaj yaparak yok etmeye çalıştığı farklılık, Edward'ı kadınlar için gizemli ve çekici, çocuklar içinse rahatlıkla bir ölüm makinesine dönüşebilecek oluşuyla tedirgin edici bir idol haline getirmekte gecikmedi. Bu haliyle kalsa, yani sonsuza dek seyrine bakılacak bir ucube olmayı kabullense, belki toplum ona yaşama şansı tanırdı ama bu tuhaf yaratık Peg'in güzel kızı Kim'e aşık olma cüretini göstererek en büyük hatayı yapmıştı. Makas elli çocuk, etrafındakileri eğlendirebilir, şaşırtabilir, hatta alkışlanabilirdi ama 'normal' insanlara ait şeylere el uzatamazdı. Edward'dan bir anda yüz çeviren, hatta onu kısa yoldan yok etme çabasına giren banliyö halkı, amacına bir ölçüde ulaşıyordu da… Artık Edward'ın yapabileceği tek bir şey vardı; şatosundaki yalnızlığına geri dönmek…

Filmin finali, eleştirmenlere son derece zayıf geldi. Haksız da sayılmazlardı gerçi, büyük aşkına veda edip, her şeyden vazgeçen delikanlı figürü arabesk filmlerden çıkma karakterleri andırıyordu. Ama sonuçta Burton kendisi ile özdeşleştirmişti Edward'ı. Ona finalde ölümü layık görmesi düşünülemezdi. Delikanlının topluma uyum sağladığı bir son da, yönetmenin her zaman savunduğu, bireyin kendi farklılıkları ile yaşama özgürlüğüne aykırı düşerdi. Burton belki de finalin zayıflığını hissettiğinden, romantik bir detaya yaslanarak durumu kurtarmaya çalıştı. Edward şatosuna döndüğü günden beri her Noel'de buzdan dev heykeller yontuyor ve şehre kar yağdırarak Kim'e olan aşkının sürdüğü mesajını veriyordu. Sıra dışı adam, banliyö halkının yaşamında küçük de olsa bir değişiklik yaratmayı başarmıştı sonunda; tek bir gün için de olsa, her zaman güneşli olan bu şehri beyaza boyayarak…

Yarasa adam ile son kez: "Batman Dönüyor"

Burton, bu kişisel çalışmanın ardından yine büyük prodüksiyonlara geri dönerek,

yarasa adamın öyküsünü anlatmaya devam etti. 1992 yapımı "Batman Returns/Batman Dönüyor", en az ilki kadar gösterişli bir tasarım harikasıydı. Kadroya katılan Danny DeVito, Michelle Pfeiffer ve Christopher Walken gibi oyuncuların varlığı göz dolduruyor, Batman bu kez öncekinden daha fazla düşmana karşı savaşıyordu.

Toplumun huzurunu bozan kötü adamlardan ilki, farklı görünümünden tedirgin olan ebeveynleri tarafından henüz küçük bir bebekken nehre bırakılıp, ölüme terk edilen 'Penguen' lakaplı Oswald Cobblepot'tı. O gün bugündür şehrin kanalizasyonunda yaşamını sürdüren penguen adam, dışlandığı topluma geri döneceği intikam gününü sabırsızlıkla bekliyordu. Şantaj yoluyla kendisine bağladığı karanlık işlerle meşgul, güçlü iş adamı Max Shreck'in yardımıyla belediye başkanlığına aday olan ve zavallı bir yetim imajı çizip, halkın da sempatisini kazanan Oswald, yaralı insanların ne kadar tehlikeli olabileceğinin canlı bir kanıtıydı. Sonuçta toplum tarafından dışlanan her birey romantik bir makas elli çocuğa dönüşmüyordu… Oswald, kaybettiği çocukluk yıllarının acısını Hz.Musa'yı yok edebilmek için şehirde doğan tüm erkek çocukları öldürten firavun misali, yeni nesilden çıkartmak niyetindeydi. Ama elbette karşısında Batman'i bulacaktı…

Filmin bir diğer kötü karakteri ise, Max Shreck'in hakkındaki sırları tesadüfen öğrendiği için öldürmeye kalkıştığı silik sekreteri Selena'ydı. Büronun yüksek penceresinden aşağı itilen genç kadın, mucizevi bir şekilde kurtularak, özel güçlere bürünüyor, siyah deri kostümü, fallik bir sembol olarak tasarlanmış, erkekliğe öykünen kamçısı ve saldırgan tavırlarıyla Kedi Kadın'a dönüşerek Batman'in karşısındaki yerini alıyordu. Kedi Kadın, yıllarca sadece kendisini değil, Gotham'ın tüm kadınlarını itip kakan, köşeye sıkıştırıp korkutan tüm erkeklerden öç almaya kararlıydı. Aslında suçlulara karşı savaşında Batman ile aynı kulvarda olduğu düşünülebilirdi. Ama sadece erkek olması sebebiyle bile yarasayı kendine düşman belliyor, hasarlı bir ruhun sağlıklı düşünmekten aciz yapısını bir kez daha ortaya koyuyordu. Burton, Selena'nın duyguları ve mantığı arasında sıkışıp kalmasını, normal hayatında Bruce Wayne'e aşık olması ile ortaya koymaya çalışmıştı. Tüm erkekler kötü değildi elbet, içlerinde Selena'ya değer verecek, onu sevecek birileri de mutlaka vardı ama genç kadın bunu göremeyecek kadar öfkeliydi.

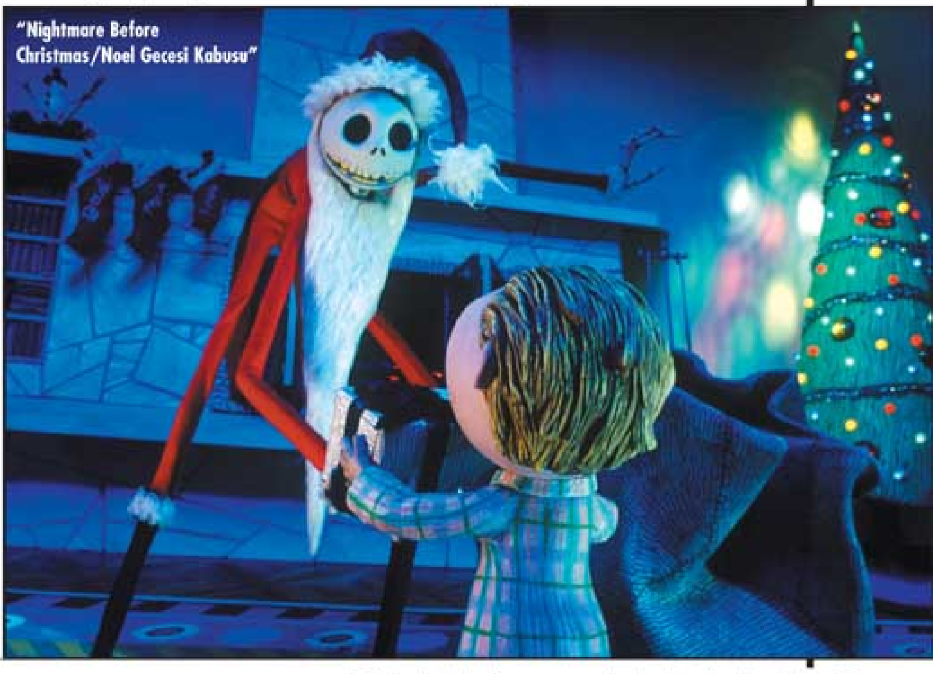
Filmin çevre tasarımı, adı Batman ile adeta özdeşleşen Anton Furst'un ani intiharı nedeniyle, Rick Heinrichs ve Cherly Carasik'e emanet edilmişti. Bu olayın şoku, Burton başta olmak üzere tüm ekibi etkilemiş olsa da, ortaya çıkan iş yine birinci sınıf oldu. Selena'nın pembenin en çiğ tonlarıyla döşenmiş, eklektik tarzdaki dairesi, kendisine olan saygısını yitirmiş, hayata boş vermiş, yaşadığı mekanı bile klişelere göre düzenleyen bir karakteri işaret ediyordu örneğin. Oswald'ın yüzlerce penguen ile birlikte yaşadığı kanalizasyon ise, şehrin istenmeyen tüm pisliğini barındıran yapısı ile ev sahipliği yaptığı kahramana oldukça uygun bir mekandı. Kanalizasyon dev bir çöp tenekesiydi. Üstelik yukarıda yaşanmakta olan süslü püslü hayata sadece bir boru mesafesinde olduğu çoğu zaman unutulan bir çöp tenekesi…

Film, gişede başarı sağlamasına karşın, eleştirmenler tarafından pek beğenilmedi. Öncelikle yaratılan atmosfer Batman'i çok seven çocuklar için fazlasıyla karanlık, karakterler ise cinsel anlamda kışkırtıcı bulunmuştu. Üstelik feminist çevreler Kedi Kadın'ın kötüler safında gösterilmesinden son derece rahatsızdı. Hem filmde o kadar çok karizmatik kötü vardı ki, Batman büyük ölçüde geri planda kalmıştı. "Batman Dönüyor", serinin son Burton filmi oldu. Anlaşılan yönetmen için de yarasa adamın büyüsü bozulmuştu…

Sinema tarihinde bir ilk: "Noel Gecesi Kabusu"

Burton için 1992 yılı pek iyi başlamadı. Anton Furst'un intiharından sonra bir türlü kendine gelemeyen yönetmen, bir süredir sorunlar yaşadığı evliliğini de bu dönemde noktaladı. Özel yaşamındaki çalkantılar yüzünden depresyonun eşiğine gelen sanatçı, yıl sonunda filizlenen yeni bir aşkla; filmlerinde roller vermekle kalmayıp, fantastik şiirlerinden oluşan ünlü kitabı 'The Melancholy Death of Oyster Boy/Istiridye Çocuğun Hüzünlü Ölümü"nü de ithaf edeceği Lisa Marie ile yeniden hayata tutundu…

Tekrar üretken bir döneme giren Tim Burton'ın ilk projesi, yönetmenliğini Henry Selick'e emanet ettiği "Nightmare Before Christmast/Noel Gecesi Kabusu"ydu. Filmin tüm karakterlerini tasarlayan, senaryosunu yazan ve yapımcılığını üstlenen Burton, teknik anlamda da çılgınca bir işe soyunmuştu bu kez. Theodor Seuss'un "The Grinch that Stole Christmas/Noel'i Çalan Grinch" adlı eserinden yola çıkarak yazdığı senaryosunun stop-motion tekniği ile çekilmesinde kararlıydı. Stop-motion, henüz sadece kısa metrajlı filmlerde kullanılan yeni bir animasyon tekniğiydi. Bildiğimiz çizgi filmlerden önemli bir farkla ayrılan bu teknikte, mekan ve karakterler üç boyutlu olarak tasarlanıyordu. Basit bir deyişle, maket dekorlar içinde, kare kare hareket ettirilerek filme alınan, iskeleti çelikten, dış bölümü ise çeşitli malzemelerden üretilen kuklalar ile bir film yapmaktan bahsediyoruz. Ve tabii maket içinde yapılacak dramatik aydınlatma çalışmasını, seslendirmeyi ve senkronizasyonu da listeye eklersek, son derece zahmetli bir işten… Burton ve Selick, animatörler, ressamlar, ışık tasarımcıları ve

"Nightmare Before Christmas/Noel Gecesi Kabusu"

"Ed Wood"

kameramanlardan oluşan 120 kişilik bir ekiple çekimlere başladılar. Danny Elfman, müzikal formdaki film için, sonraki yıllarda hemen hepsi klasikleşecek pek çok şarkı besteledi. Chris Sarandon, Catherine O'Hara, Paul Reubens gibi oyuncular karakterlere sesleriyle hayat verdiler ve sinema tarihinin ilk uzun metrajlı stop-motion filmi "Noel Gecesi Kabusu", 1993 yılında seyirciler ile buluştu.

Film, yine farklı toplumların birbirlerine adaptasyon sorunu üzerine odaklanan bir alt metne sahipti. Her yıl Cadılar Bayramı'nı düzenlemekle yükümlü Halloweentown'ın kralı Jack Skellington, yanlışlıkla düştüğü Christmastown'ın renkli ve neşeli atmosferine hayran kalınca, bu ruhu kendi ülkesine de taşımaya, hatta o yılki Noel'in organizasyonunu üstlenmeye karar veriyordu. Ona kalırsa, Halloweentown'ın cadılar, vampirler, öcüler ve akla hayale gelmeyen türlü yaratıklardan oluşan halkı, bu işin altından pekala kalkabilirdi. Tabii kendisi de mükemmel bir Noel Baba olacaktı. Sadece bir iskeletten ibaret olan vücudu, upuzun boyu ve kafa yerine taşıdığı oyulmuş balkabağı ile şaşırtıcı bir Noel Baba… Halkının bu konudaki endişelerini görmezden gelen Jack, düşündüğünü yapıyor, iskelete dönmüş rengeyiklerinin çektiği, tabuttan bozma kızağı ile Noel gecesinde yeryüzüne iniyordu. Ama ne yazık ki, planları sandığı gibi sorunsuz işlemeyecekti. Halloween başka bir şeydi, Noel başka. Hediye paketleri içinde kesik başlı bebekler, şömine üzerine asılan çoraplarda ise kurtçuklar bulan çocuklar, çam ağaçlarına saklanmış yarasaları evlerinden kovmaya, dev yılanların yuttuğu eşyalarını kurtarmaya çalışan insanlar, bu yeni Noel Baba'nın espri anlayışına çok uzaklardı… Yaptığı hatayı çok geç olmadan anlıyordu Jack. Bu dünyada hiçbir şey birbirine benzemek zorunda değildi. Her şeyin, herkesin yeri ayrı, özellikleri farklıydı. Onaylanmak adına kendisi olmaktan uzaklaşmamalıydı kimse. Jack 'Balkabağı Kralı' olarak yeterince özeldi ve başka birini taklit ederek hiçbir yere varamazdı. Üstelik Noel'e, Noel Baba'nın Santa Claus olan adını Sandy Claws sanacak kadar uzak bir yerde duruyordu! Gece bitmeden Noel Baba'yı Boogie Man'in elinden kurtarıp, işleri yoluna koyan Jack, ait olduğu yere, Halloweentown'a geri döndüğünde gökyüzünde beliren Noel Baba ile anlamlı bir şekilde selamlaşacak; ona 'Happy Halloween/Mutlu Cadılar Bayramı' diye seslenen Noel Baba'ya 'Merry Christmas/Mutlu Noeller' diye cevap verecekti. Farklı özelliklere sahip olan iki şehrin halkı, bundan böyle birbirlerini anlayarak ve kabul ederek sürdürecekleri dostça bir yaşama 'merhaba' demişti…

"Noel Gecesi Kabusu" kısa zamanda her yaştan, her milletten sayısız hayran elde etti ve ödüller cephesinde kendisinden esirgenen haklı iltifatları, seyircilerinden almayı başardı.

Farklılık, yalnızlık ve unutuluş Üzerine: "Ed Wood"

Kısa zamanda kendi fanatiklerini yaratan ve halen en sevilen Burton filmlerinden biri olan "Noel Gecesi Kabusu"nu gerçek bir yaşam öyküsünden uyarlanan 1994 yapımı "Ed Wood" izledi. Burton'ın bu seferki kahramanı, gelmiş geçmiş en kötü film yönetmeni olarak kabul edilen Edward D.Wood Jr.'dı. 1950'li yılların Hollywood'unda film çekebilmek için çırpınan, tıpkı Burton gibi korku filmlerine, bilimkurgulara hayranlık duyan genç bir adamdı Ed. Evet, gerçekten bu işte yeteneksizdi ve filmleri inanılmaz acemiliklerle dolu, tutarsız, tuhaf işlerden

Filmlerinden Diyaloglar

"İnsanlar tuhaf ve alışılmadık şeyleri görmezden gelirler."
Lydia – Beter Böcek

"İntihar edenler öbür dünyada sosyal hizmetler memuru olurlarmış!"
Otto – Beter Böcek

"Utanç verici hatalar yapmak çok kolaydır. Ama nezaket kuralları beklentileri belirler ve bizi her türlü aşağılanmadan korur."
Mucit – Makas Eller

"Kredi kartınız yok. Daha önce yaptığınız işlerin kaydı yok. Banka hesabınız yok. Kişisel yatırımınız yok. Sigorta numaranız yok. Siz de olmasanız olurdu!"
Banka görevlisi – Makas Eller

"Öleceksen, gülümseyerek öl!"
Joker – Batman

"Ben bir kadınım ve bana güvenilmez. Hayat kötüdür, ben de öyle…"
Kedi Kadın – Batman Dönüyor

"Kadınlar sinemada geleneksel canavarları tercih ederler. Saf korku, onları hem tiksindirir hem de çeker. Çünkü ortak bilinç altlarında çocuk doğurmanın acısı vardır… Eğer genç bir hanımla çıkmak istiyorsan, onu Dracula'yı izlemeye götürmelisin.'
Bela Lugosi – Ed Wood

"Hayaller savaşmaya değer. Neden hayatını başka birinin hayallerini gerçekleştirmek için harcayasın?"
Orson Welles – Ed Wood

"Burası şov dünyası. Eğer iyi görünürsen ve iyi konuşursan, millet her şeyi yutar."
Criswell – Ed Wood

"Görmek inanmaktır."
James Hardenbrook – Hayalet Süvari

"Ama gerçek her zaman göründüğü gibi değildir."
Ichabod Crane – Hayalet Süvari

"Güzellik ve iyilik içten gelmez. Kötülük pek çok maske takar."
Ichabod Crane – Hayalet Süvari

"Bazılarının çenesi kapalı tutulduğu sürece, konuşma özgürlüğünden yanayım."
Limbo – Maymunlar Cehennemi

"Evren zalimliği güçle ödüllendirir."
Ari – Maymunlar Cehennemi

"İnsanların zekaları, zalimlikleri ile birlikte ilerler. Hiçbir tür bu kadar alçak ve vahşi olamaz."
Zaius - Maymunlar Cehennemi

"Bir şey ne kadar zorlaşırsa, sonundaki ödül de o kadar büyük olur."
Edward Bloom – Büyük Balık

"Hayatının aşkıyla karşılaştığında zamanın durduğunu söylerler. Bu doğru. Ama söylemedikleri bir şey var. Zaman tekrar akmaya başladığında aradaki farkı kapatmak için çok daha hızlı ilerler."
Edward Bloom – Büyük Balık

"Kötü ve şeytani sandığımız çoğu kişi muhtemelen sadece yalnızlık çekiyordur ve sosyal nezaketten habersiz biridir."
Edward Bloom – Büyük Balık

ibaretti. Ama sanata meraklı her insandan bir dahi olmasını beklemek ne kadar adaletliydi? Ed, uzaylı yaratıklar, canavarlar, vampirler ve birbirinden garip tiplemelerle doldurduğu filmlerini her zaman kişisel çabalarıyla, son derece ufak bütçeler ile hayata geçirmişti. Tek kelimeyle bir amatördü o. Hollywood'un amansız çarkları arasında un ufak olan sinema aşığı bir amatör…

Burton'ın Ed'e bakışını, öncelikle 'dışlanmışlık' teması belirliyordu. Sistemin kendisine yarar sağlamayan her şeyi dışlaması… Ed, küçüklüğünden beri kadın elbiseleri giymeye meraklıydı. Travestiliğini saklamıyor, hatta sette sarı peruğu ve sevgilisinin pembe kaşmir kazağı ile çalışmaktan çok hoşlanıyordu. Çalışma arkadaşları arasında eşcinseller, eski pankreas güreşçileri, kasaplar, uyuşturucu bağımlıları gibi envai çeşit insan vardı. Kısacası Hollywood'un tüm 'kaybedenleri' Ed'in etrafında toplanmıştı. Hatta içlerinde öyle biri vardı ki, yaşadığı dram, filmin ana temasını mükemmel biçimde destekliyordu; 1930'ların korku filmi yıldızı Bela Lugosi… Ed, çocukluğunun idolü Lugosi ile bir cenaze dükkanında tanışmış, yaşlı adamı beraber çalışmaya ikna etmişti. Lugosi, eski şaşalı günlerinden çok uzaktaydı o sıra. Yıllardır film çekmiyor, işsizlik sigortasından aldığı üç kuruşla, ufak bir evde tek başına yaşıyordu. Siyahlara bürünmüş odasında, eski filmlerini izleyerek yaşama tutunmaya çalışan Lugosi, çoktan uyuşturucunun esiri olmuştu. Hollywood'un şimdiki sahipleri, onun yıllar önce öldüğünü sanıyordu. Unutulmuşluğun en dibinde, bunalım içinde kıvranan yaşlı aktör için bu genç ve hevesli adamın filmleri tek kelimeyle kurtuluş demekti.

Filmlerine yöneltilen eleştirilere aldırmayan, enerjisini ve iyimserliğini asla kaybetmeyen Ed'in mücadelesini anlatırken, sanatın anlamı üzerinde de fikir yürütüyordu Burton. Sanat mutlaka toplum için mi yapılmalıydı, yoksa bir yaratıcı beğenilme kaygısı olmadan kendi içindekileri mi ortaya dökmeliydi? Eğer cevap ikincisiyse, seviyordu filmlerini Ed. Sinema salonlarında huşu içinde eserlerini izlerken, seyircilerden gelen yuhalama seslerini duymuyordu bile. Bir barda karşılaştığı Orson Welles ona hayallerinin peşinden gitmesini salık vermişti. Öyle de yaptı genç adam. Belki yaşadığı dönemde filmleri alaya alınmaktan kurtulamadı. Ama 54 yaşında hayata gözlerini yumduktan kısa bir süre sonra filmleri genç izleyicilerin dikkatini çekti ve çoğu kült mertebesine yükseltildi.

"Ed Wood" tıpkı baş kahramanı gibi görmezden gelinen, hatta ağır eleştirilere maruz kalan bir film oldu. Ne siyah beyaz görüntü çalışmasının titizliğinden, ne sistem eleştirisini ince bir duygusallık ile harmanlayan senaryosundan, ne de Johnny Depp, Martin Landau, Patricia Arquette, Jeffery Jones, Sarah Jessica Parker ve Bill Murray gibi birinci sınıf oyuncuların performanslarından bahsedildi. Eleştirmenler cephesindeki sessizlik, gişede de sürdü ve "Ed Wood", Burton'ın sinema salonlarından en sessiz sedasız geçip giden filmi oldu.

Uzaylılar Beyaz Saray'da : "Çılgın Marslılar"

Burton iki yıl sonra oldukça geniş bir kadroya sahip eğlenceli bir komedi ile tekrar çıktı sevenlerinin karşısına. "Mars Attacks!/Çılgın Marslılar", şiddeti bir eğlence biçimi olarak algılayan Marslılar'ın dünyaya yaptığı ani saldırıyı anlatıyor, Amerikan düzeninin hemen her noktasına eleştiri okları gönderiyordu. Kendilerini çoktan dünyanın hakimi kabul etmiş olan Amerikalılar için fazlasıyla sürpriz bir düşmandı Marslılar. Onlarla diplomatik yoldan anlaşmak imkansızdı, alışıldığı üzere aralarına sızıp nifak sokmaya imkan yoktu, üstelik silah gücü olarak da hayli üstünlerdi. Yönetmenin yaratım aşamasında "Sunset Bulvarı"nın baş karakteri Norma Desmond'dan ilham aldığı, iri açılmış gözleri, kımıldamayan mimikleri ve abartılı hareketleri ile ürkütücü olmaktan çok komik görünen Marslılar dünyayı talan ede dursun, Amerikan hükümeti itibarını kurtarma derdine düşmüştü. İşadamları Marslı yaratıkları yeni bir müşteri potansiyeli olarak görüyor, püriten orta Amerika halkı her zamanki fanatikliği ile silahlanıyor, basın mensupları en iyi röportajı kapmak adına birbirlerini yiyor, dünyanın kurtuluşunun Marslılar sayesinde olacağına inanan bir grup safdil ise kutlamalar düzenliyordu… Tüm bu karmaşanın içinde dünyanın nasıl bir tehlike altında olduğunu algılayabilen insan sayısı ise yok denecek kadar azdı.

Tek kelimeyle bir amatördü Ed Wood. Hollywood'un çarkları arasında un ufak olan sinema aşığı bir amatör.

Burton dünyayı kurtarma şansını, sessiz, içe kapanık, babasına göre tam bir erkek olduğu bile söylenemeyecek bir delikanlıya; Nevadalı Richard'a vermişti. Richard, şans eseri Marslılar'ı öldürecek yegane yöntemi keşfediyordu; büyükannesinin hayranlıkla dinlediği eski moda şarkıları çalmak… Düşman profili o kadar sıra dışıydı ki, kurtuluş yönteminin de bu kadar absürd olmasında şaşacak bir şey yoktu…

Her ne kadar eleştirmenler beğenmemiş olsalar da, Burton'a özgü farklı espri anlayışı ile izlenmesi keyifli bir film olmuştu "Çılgın Marslılar"… Taç Mahal yıkılırken önünde hatıra fotoğrafı çektiren, insan anatomisini incelemek için Playboy okuyan, tarihi obelisklerle lobut devirmece oynayan Marslılar kadar, kafası kesildikten sonra bile kadınlara kur yapmaya devam eden karizmatik bilimadamı, işgal haberini vermek üzere haberlere illa mavi gömlekle çıkmakta ısrar eden başkan veya final şarkısını yeniden yeşermeye başlayan vahşi doğa içinde söyleyen Tom Jones da hayli komikti.

Filmin esprili yanlarından biri ise, Roland Emmerich'in ünlü uzaylı istilası filmi "Independence Day/Kurtuluş Günü" ile aynı dönemde gösterime girmesiydi!

"Mars Attacks!/Çılgın Marslılar"

"Sleepy Hollow/Hayalet Süvari"

Hem de Jack Nicholson, Glenn Close, Anette Bening, Pierce Brosnan, Danny DeVito, Martin Short, Michale J.Fox, Sarah Jessica Parker, Jim Brown, Tom Jones, Rod Steiger, Nathalie Portman, Pam Grier ve Jack Black'ten oluşan inanılmaz oyuncu kadrosuyla…

Gerçeklik algısı üzerine sıra dışı bir polisiye: "Hayalet Süvari"

Yönetmen 1999 yılında Washington Irving'in "The Legend of Sleepy Hollow/Sleepy Hollow Efsanesi" adlı öyküsünden yola çıkarak, mistik özellikleri ağır basan bir polisiye-gerilim filmi çekti; "Sleepy Hollow/Hayalet Süvari"… 1700'lerin sonunda New York yakınlarındaki bir kasabada işlenen esrarengiz cinayetleri aydınlatmak için görevlendirilen idealist dedektif Ichabod Crane'in öyküsünü, oldukça yüklü bir gerilimin yanı sıra, kendine özgü hınzır espri anlayışıyla harmanlayan Burton, ortaya türler arasında dolaşan, ilginç bir film çıkardı.

Crane, döneminin çok ilerisinde düşünen, materyalist bir adamdı. Ona göre cinayete kurban gidenlerin bedenlerine otopsi yapılması ve olay yerindeki delillerin bilimsel yöntemlerle incelenmesi, suçluların ortaya çıkarılması için şarttı. Üstelik adalet sistemindeki zaafları da eleştiriyor, zanlıları üstün körü yargılayıp, ağır cezalara çarptıran mahkemelere verip veriştiriyordu. Kısacası teşkilat içinde 'istenmeyen adam' ilan edilmesinde şaşılacak bir şey yoktu. Sleepy Hollow'da işlenen cinayetleri araştırması için görevlendirilmesindeki amaç biraz da bu oyunbozan adamı şehirden uzaklaştırmaktı…

Kimliği belirsiz kişilerce üç cinayet işlenmişti ve bedenlerinden ayrılmış olan kafalar kayıptı. Kasabada cinayetlerin müsebbibinin, cani ruhlu misyoner Hessian Horseman'ın hayaleti olduğu yaygın bir kanıydı ama Crane böyle mistik açıklamalara inanacak biri değildi. Ona göre insan ancak gördüklerine, elleriyle tutabildiklerine inanabilirdi. Peri masalları ile kaybedecek zaman yoktu! Ancak Crane'in soruşturma sırasında şahit olduğu olaylar, ele geçirdiği deliller, dünyanın ne sadece realist, ne de sadece mistik bir bakış açısıyla açıklanabileceğini kanıtlıyor, dedektifin 'gerçeklik' üzerine bir kez daha düşünmesini sağlıyordu. Evet görünenler gerçekti. Ama gerçek her zaman göründüğü gibi olmayabiliyordu. Crane'in annesi, cadı olduğu gerekçesiyle babası tarafından öldürülmüş, genç kadın oğluna miras olarak küçük bir oyuncak bırakmıştı. Bir yüzünde kuş, diğer yüzünde ise kafes resmi olan ve döndürüldüğünde bir göz aldanması yaratıp, kuşun kafesin içinde olduğunu gösteren basit bir oyuncak… Sleepy Hollow'da yaşananları anlamlandırmaya çalışan Crane'e en büyük yardımı, çocukluğundan kalma bu illüzyon yapacak, dedektif her şeyin göründüğü kadar basit olmayabileceğini, ayrıca insanlar hakkında karar verirken, sadece delillere değil, sezgilerine de kulak vermesi gerektiğini tedirgin edici tecrübelerle öğrenecekti. Tüm bunların bilimin ve rasyonel düşüncenin, dini dogmalara karşı mücadele verdiği sanayi devrimi döneminde yaşanması da ilginç bir noktaydı hiç kuşkusuz…

F. F. Coppola'nın yapımcılığında gerçekleştirilen filmin en dikkat çekici unsurlarından biri de gotik akımın ince ayrıntıları ile donatılmış set tasarımı oldu. Meşaleler ve mumlarla aydınlanan kasaba, mistik olaylara sahne olan ürpertici orman, cadıların konakladığı karanlık mağaralar, başsız süvariye ev sahipliği yapan kanlı ölüm ağacı ve özellikle Crane'in annesine dair düşlerinde yer alan masalsı mekanlar birinci sınıf bir yaratıcılığın ürünüydü. Akademi üyeleri de aynı şeyi düşünmüş olacaklar ki; film Rick Heinrichs ve Peter Young'a en iyi set tasarımı dalında bir Oscar kazandırdı. Müzikler yine Danny Elfman tarafından bestelenmiş, filmin genel başarısına Johnny Depp, Christina Ricci, Christopher Walken ve Jeffrey Jones gibi oyuncuların performansları da eklenmişti. Kısacası "Hayalet Suvari" sadece eleştirmenleri ve seyircileri değil, Burton'ı da fazlasıyla memnun eden bir film oldu.

Sonsuz olasılıklar teorisine giriş: "Maymunlar Cehennemi"

Ertesi yıl, "The Melancholy Death of Oyster Boy/İstiridye Çocuğun Hüzünlü Ölümü" adlı kitabındaki küçük hikayeleri temsil eden animasyon filmlerden oluşan "The World of Stainboy/Leke Çocuğun Dünyası"nı hayata geçiren Burton, 2001'de, Pierre Boulle'ün daha önce de sinemaya uyarlanan ve beş filmlik bir seri halinde seyirci ile buluşan romanından yola çıkarak "Planet of the Apes/Maymunlar Gezegeni"ni çekti. Romanın daha önceki uyarlamaları neredeyse bir efsaneye dönüşmüştü. Özellikle, yönetmenliğini F.J Schaffner'ın üstlendiği, 1968 yapımı ilk filmin seyirci üzerinde ne kadar güçlü bir tesir bıraktığı sır değildi. Durum böyle olunca, Burton'ın söz konusu romanı tekrar ele alması, çoğu eleştirmeni şaşırttı. Ama yönetmenin niyeti, maymunların dünyanın hakimi olduğu bir gelecekte geçen romanı, kendine özgü başka bir bakış açısıyla yorumlamaktı.

Boulle'ün eseri genel olarak evrim teorisi üzerinde odaklanıyor, evrimin her zaman ileri doğru hareket etmeyebileceği düşüncesini taşıyordu. Burton ise bu temaya, sonsuz olanaklar teorisinden parçalar eklemişti. Evren bir olayın akışı

"Planet of the Apes/ Maymunlar Gezegeni"

konusunda sonsuz olanaklar içeriyordu. Sonucu belirleyen ise, bu olasılıklardan hangisinin seçilmiş olduğuydu. Ayrıca zamanın da tamamen bir algı biçimi olduğunu savunan teori, evrende aynı zaman dilimi içinde, sonuz olasılıkların değerlendirildiği, sonsuz sonuçların varolabileceğini de öne sürüyordu. İlk bakışta karmaşık gibi görünen bu sistemi, filmine gayet eğlenceli ve basit bir şekilde aktarmıştı Burton. Finalde ortaya çıktığı üzere, yüzbaşı Davidson'ın gemisinin

ve bakımlı dişi maymunlar, geceleri karanlık sokaklarda ateş yakıp rap müzik dinleyen serseri ergenler, önemli bir devlet adamının 'insan hakları' savunucusu kızı Ari, ona aşık olan hırslı ve yıkıcı komutan Thade veya konformist bakış açısıyla hiç de yabancı olmadığımız insan tüccarı Limbo izleyicide bir fabl seyrediyormuş etkisi yaratmıştı.

Maymunların dua etme şekillerinden ('Bütün maymunları kendi suretinden yaratan yüce tanrımız!'), birbirlerine kur yapışlarına, hatta diplomatik entrikalarına kadar tüm davranışları insanların kopyasıydı. Bu filme eğlenceli bir hava katmıyor değildi. Kaldı ki, Burton zamanında Marslılar'ı da benzer şekilde betimlemişti ama bu tür espriler, orijinal versiyonun çarpıcı gerilimini hala hatırlayan izleyicileri etkilemeye yetmedi.

Filmin en beğenilen özelliği, makyajlarıydı kuşkusuz. Tim Roth, Helena

Gişede başarısız olmasına rağmen Burton'ın en sevdiği filmlerinden olan "Big Fish", içerdiği sınırsız yaratıcılık ve farklı espri anlayışıyla kolay unutulmayacak bir filmdi.

düştüğü gezegen dünyadan başka bir yer değildi. Ve maymunların buradaki varlığının sebebi de bu kazaya bağlıydı. Davidson'un peşinden giden ana gemi de daha gerideki bir zaman dilimi içinde dünyaya düşmüş, gemide bulunan maymunlar ayaklanmış, insanları öldürmüş ve çoğalmıştı. Eğer yüzbaşı izinsiz olarak mekikten ayrılıp kara deliğe sürüklenmeseydi, her iki geminin de dünyaya düşmesi mümkün olmayacak ve maymunların hükümranlığı olasılığı ortadan kalkacaktı… Tabii bu noktada işi biraz daha ileri götürüp, yaşamın birbirine zincirlenmiş sonsuz sayıdaki seçimlerden oluşan bir ağa benzediğini, her sonucun, bir önceki kararla yine bize bağlandığını da söyleyebiliriz…

"Maymunlar Cehennemi" zamanın en revaçtaki konularından biri olan bu teoriye her ne kadar doğru yaklaşmış olursa olsun, belki de orijinal bir proje olmadığından, Spielberg-Zemeckis ikilisinin "Geleceğe Dönüş"ünün yarısı kadar bile ciddiye alınmadı. Filmin başka bir handikabı ise, maymun medeniyetinin, kendine özgü özellikler içeren orijinal bir yapıda değil, uygar insan toplumunun bir parodisi olarak tasarlanmış olmasıydı. Sosyal statü adına yaşlı zenginlerle beraber olan genç

Bonham Carter, Michael Clarke Duncan gibi oyuncuların tanınmalarını bile imkansız kılan masklar ile kamera karşısına çıktıkları filmin makyaj tasarımı, Rick Baker ve John Blake'e aitti. Ayrıca ilk "Maymunlar Cehennemi"nin unutulmaz oyuncusu Charlton Heston'ın da komutan Thade'in babası rolünde ufak ama önemli bir kompozisyon çizdiğini de belirtelim.

Hayallerini özgür bırak: "Büyük Balık"

Eleştirmenler cephesinde hayalkırıklığı yaratmış olsa da, gişede oldukça iyi bir başarı yakalayan "Maymunlar Cehennemi"nden iki yıl sonra, başka bir edebiyat uyarlaması; "Big Fish/Büyük Balık" ile çalışmalarına devam etti Tim Burton. Daniel Wallace'ın aynı adlı romanından yola çıkılarak yazılan senaryo, klasik bir baba-oğul ilişkisini odağa yerleştiriyor, ancak içerdiği sınırsız yaratıcılık ve farklı espri anlayışıyla kolay unutulmayacak bir filme

dönüşüyordu.

"Büyük Balık"ın kabına sığamayan, neşeli ve yaratıcı kahramanı Edward Bloom'a göre, hayat oldukça sıradandı ve biraz renklendirmek gerekiyordu. Yaşadığı küçük kasabada anlattığı birbirinden ilginç anıları ile ünlenen yaşlı adamı zevkle dinlemeyen tek bir kişi vardı; kendi oğlu Will… Will, babasının devlerle, siyam ikizleriyle, cam gözlü cadılar ve hayali cennetlerle dolu olan ve 'bu kadarı da olmaz!' dedirten anılarını yıllarca dinlemiş, her defasında kendisine sunulanın koca bir yalan olduğunu düşünmüştü. Ona göre babası o kadar çok yalan söylüyordu ki, gerçekte kim olduğunu bile öğrenmesi mümkün olmamıştı. Ayrıca özellikle ergenlik döneminde babasının sahneyi sürekli meşgul etmesinin sıkıntısını çekmediği de söylenemezdi! Kendisi de baba olmak üzere olan Will, Edward'ın rahatsızlığı dolayısıyla bir süredir uğramadığı memleketine geri dönüyor ve babasını tanımak için son bir şans arıyordu. Bu ziyaret Will'e dünyayı sürekli rasyonel bir bakış açısı ile izlemenin ne kadar tatsız olabileceğini öğretecek, bunca yıl bir yalancı olarak bellediği ve hakkında sürekli olumsuz teoriler ürettiği babasının sadece hayal gücü geniş, sıradan bir adam olduğunu anlamasını sağlayacaktı.

"Büyük Balık" her ne kadar gişede başarısız olduysa da, Burton'ın en sevdiği filmleri arasındaki yerini aldı. Hayatın kısalığından, her zaman büyük düşünmenin öneminden, aşkın ve ailenin kutsallığından dem vuran hikaye, bilindik melodram tuzaklarına düşmeden tüm mesajlarını seyircisine aktarıyordu. Burton'ın filmi bu kadar çok sevmesinin ardında özel nedenler de yatmıyor değildi. Kısa bir süre önce babasını yitirmiş olan yönetmen, ne yazık ki ona yaklaşmayı hiçbir zaman başaramamıştı...

"Charlie and the Chocolate Factory/ Charlie'nin Çikolata Fabrikası"

Charlie Harikalar Diyarında: "Charlie'nin Çikolata Fabrikası"

2003 yılında bir süredir birlikte olduğu Helena Bonham-Carter ile ilk çocukları Billy-Ray'in doğumunu kutlayan Burton, hemen yeni filmi için hazırlıklara başladı. 2005'te seyirci ile buluşan "Charlie and the Chocolate Factory/Charlie'nin Çikolata Fabrikası", Roald Dahl'ın aynı adlı eserinden uyarlanan masalsı bir filmdi. Roman, daha önce 1971'de Mel Stuart'ın yönetimi ve Gene Wilder'ın çikolata kralı Willy Wonka kompozisyonu ile beyaz perdeye yansımış, küçük sinemaseverlerin ilgisiyle karşılanmıştı. Genel anlamda aile-çocuk ilişkilerine eleştirel bir yaklaşım getiren ve çocuklara anlatılan tüm masallar gibi, 'iyi huylu' olmanın her kapıyı açabileceği mesajını veren filmin başrolünde bu kez Johnny Depp yer alıyordu…

Willy Wonka, diş doktoru babası tarafından devasa diş telleri ile yaşamaya mahkum edilmiş, Cadılar Bayramı'nda bile şeker yemesine izin verilmeyen, zavallı bir çocukken, 'tatlı yeme özgürlüğü'nün peşinden giderek evden kaçıyor ve zaman içinde dünyanın en lezzetli çikolata ve şekerlemelerini imal eden bir fabrikanın sahibi oluyordu. Gizemli bir adamdı Wonka. Başından eksik etmediği kocaman şapkası, yüzünün yarısını kaplayan gözlükleri, rengarenk giysileri ve -babasına borçlu olduğu- bembeyaz dişleri ile tuhaf bir görüntüsü vardı. Ayrıca istediği kadar çikolata yiyebilen çocuklardan pek haz etmediği de sır değildi. O masalın kuralını bozmuş, ailesine karşı gelmiş, evden kaçmıştı. Sonunda ise kötü kurda yem olmak şöyle dursun, büyük bir servete kavuşmuştu. Peki mutlu muydu? Babası ile olan sürtüşmeli ilişkisi onda hiç yara açmamış mıydı? Film hem Wonka'nın geçmişi ile hesaplaşmasını, hem de çikolata paketlerinin içinde gizlenen altın biletleri bularak fabrikayı ziyaret etme hakkı kazanan beş çocuğun birbirinden tuhaf maceralarını perdeye yansıtıyor, eğlendirirken, düşündürmeyi amaçlıyordu.

Altın biletlerden ilkini, Alman bir kasabın obur oğlu Augustos, ikincisini hayatını zengin babasından gereksiz şeyler istemekle geçiren açgözlü Veruca, üçüncüsünü ise Amerika'da hemen her köşe başında düzenlenen birbirinden anlamsız yetenek yarışmalarında 263 madalya kazanmış olan hırslı Violet bulmuş, dördüncü talihli video oyunlarının başından bir an bile kalkmayan şiddet eğilimli Mike olmuştu. Beşinci çocuk ise diğerlerinden oldukça farklıydı. Yıkıldı yıkılacak bir kulübede, anne babası, iki büyükanne ve iki dedesi ile yaşayan, lahana

"Corpse Bride/Ölü Gelin"

ve patatesten başka yemek yüzü görmeyen, çikolatayı ise yılda bir kez, sadece doğum günlerinde yiyebilen Charlie… Elbette bu tabloya bakıldığında, gezinin sonunda Wonka'nın çocuklardan sadece birine vereceğini ilan ettiği büyük ödülü kimin kazanacağı ortadaydı. Wonka, zaaflarına yenik düşen çocuklar bir bir elendikten sonra, fabrikasını Charlie'ye bıraktığını açıklıyor, ama bir şart ortaya sürüyordu. Charlie buraya yalnız başına taşınmalı, ailesini hayatından çıkartmalıydı. Wonka zamanında çikolata uğruna ailesinden vazgeçmişti ama bu Charlie için mümkün

Yıllardır birbirinden yaratıcı eserler ortaya çıkaran yönetmenin her Oscar gecesinden neden adaylıkla ayrıldığı artık ciddi bir soru haline geldi.

değildi. O zaman mutlu sona ulaşılmasının tek yolu kalıyordu; Wonka'yı babasıyla barıştırmak ve uzun zaman önce unuttuğu aile sıcaklığını ona hatırlatmak…

Burton, birbirinden itici çocuk karakterler yaratırken, onları yargılamak yerine neden-sonuç ilişkilerine odaklanmayı tercih etmişti ki, bu da doğru bir yaklaşımdı. Hayata en fazla on yıl önce gözlerini açmış olan bu çocukların gelişimlerinden büyük ölçüde aileleri sorumluydu. Augustos'un annesi en az onun kadar oburdu. Veruca'nın babası servetini o kadar çok önemsiyordu ki, kızına verebileceği en güzel şeyin para olduğuna kendisini inandırmıştı. Violet'in annesi sahte başarılara yönlendirdiği kızıyla, kendi kaçırdığı trenleri yakalamaya çalışan zavallı bir ev kadınıydı. Mike'ın babası ise, zorluklar karşısında kaçmayı tercih eden, kendi oğluna bile söz geçirmekten aciz, silik bir karakterdi. Tabii bu ikililere, Wonka ve her şeyi kontrol altında tutmaya çalışmaktan hayatın güzelliklerini ıskalayan babası da eklenebilirdi… Geriye sadece Charlie ve birbirilerine sevgiden başka verecek bir şeyleri olmayan ailesinin sıcak ilişkisi kalıyordu.

"Charlie'nin Çikolata Fabrikası", içeriği kadar, görsel tasarımı ile de ilgi çeken bir film oldu. Dışarıdan son derece sıradan görünen fabrika, çikolata nehirleri, şekerlemeden yapılmış çayırları, nehirde yol alan devasa gondolları ve gizemli bir ülkeden gelen cüce işçileri Olimpuslar ile bir masal diyarını andırıyordu. Set tasarımcıları Peter Young ve David Allday, büyük ölçüde Alice'in Harikalar Diyarı'na yaptığı gezilerden ilham almışlar, hatta fabrikanın girişine, tıpkı söz konusu masalda olduğu gibi minyatür bir kapı yerleştirmişlerdi. Elbette tasarımlarıyla Oscar'a aday gösterilen stilist Gabriella Pescucci ve Olimpuslar için bestelediği esprili şarkılar ile dikkat çeken Danny Elfman da filmin başarısında büyük pay sahibiydi.

Ayrı dünyaların insanları: "Ölü Gelin"

Aynı yıl, hayranlarının alışık olduğu karanlık dünyasına geri dönerek, yönetmen koltuğunu Mike Johnson ile paylaştığı iddialı bir stop-motion animasyon gerçekleştirdi Burton; "Corpse Bride/Ölü Gelin"… Bir Rus halk masalından yola çıkılarak yazılan senaryo Victoria dönemi Ingiltere'sinin tekinsiz atmosferinde yeşeren üçlü bir aşk öyküsünü anlatıyor, müzikal yapısının sağlamlığı ve görsel tasarımının sınır tanımaz yaratıcılığı ile dikkat çekiyordu.

1837-1901 yılları arasına yayılan Victoria dönemi, Ingiltere'de sanayi devriminin yükselişini, buna bağlı olarak da, burjuva sınıfının değer kazanmaya başlamasını simgeliyor, düne kadar sadece ırksal nedenler ile saygınlığa ve varlığa sahip olan aristokratlar, yerlerini yavaş yavaş küçük sermaye sahibi sıradan insanlara bırakıyorlardı. Dönem içinde

tutucu bir dindarlık ile yeni bilimsel buluşların, materyalist düşünce ile mistik inanışların bir arada varolduğunu, dolayısıyla hem ekonomik, hem de kültürel anlamda önemli bir karmaşanın ortaya çıktığını da belirtmek gerek…

Filmin kahramanlarından genç Victor, yükselişteki burjuva sınıfına dahil, balık tüccarı bir ailenin oğluydu. Oldukça görgüsüz, kaba saba insanlar olan anne ve babası, onu soylu bir ailenin narin kızı Victroia ile nişanlamış, bu durumdan sınıfsal yükselişlerinin bir göstergesi olarak kendilerine pay çıkartmışlardı. Victoria'nın bir süredir, çevreden özenle saklamaya çalışsalar da, yoksulluk ile boğuştukları her hallerinden belli olan aristokrat ailesi içinse bu evlilik, eski itibarlarını geri kazanmanın bir yoluydu. Evlilik planları yapılırken, kimse iki gence fikrini sormayı düşünmemişti. Zira dönemin ahlak anlayışı içinde aşk evliliği yapmak, bayağı bir durum sayılıyordu… Buraya dek klasik melodram kalıbı içinde ilerleyecek gibi görünen hikayeyi, önce Victor ve Victoria'nın ilk görüşte birbirlerine aşık olmalarıyla, ardındansa aşkın önüne akla gelmedik engeller çıkartmakla yolundan saptırıyordu Burton. Victor evlilik yeminini bir türlü ezberleyemeyince, ormanda bir yürüyüşe çıkıyor ve yıllardır toprağın altında, çürümeye yüz tutmuş gelinliği ile bir centilmenin kendisine evlilik teklifi yapmasını bekleyen 'ölü gelin' Emily'nin heyecanla yeryüzüne çıkmasına sebep oluyordu. Sevgilisi tarafından aldatılan ve ziynetleri çalınıp, ölüme terk edilen acılı Emily, Victor'un sürekli tekrarladığı evlilik yemini ile kendisine hitap ettiğini sanmıştı…

Film, bu noktadan sonra birbirini seven Victor ve Victoria, Victor'a aşık olan Emily ve Victoria'ya musallat olan servet avcısı Lord Barkis arasında sürecek bir aşk ve entrika öyküsüne dönüşüyor, Burton kendine özgü espri anlayışı ve dünyaya farklı bir pencereden bakan yaratıcı zekası ile sıra dışı bir çalışmaya imza atıyordu. Özellikle yaşayanlar ve ölülere ait iki dünyanın tasarımı ilginçti. Yaşayanlar, pek çok geçici sorunla boğuşup, nefes aldıklarını adeta unuturken, ölüler gamsız bir hava içinde kendilerini eğlenmeye vermişlerdi. Toprağın üzerinde çalışmak, altında ise barlarda düzenlenen çılgın partilerde kemikleri tuz buz olana dek eğlenmek vardı. İki dünya arasındaki tek ortak nokta ise, insanı insan yapan duygulardı şüphesiz. Emily ölüydü evet ama hala kalbi kırılabiliyor, gözyaşları akabiliyordu. Ve aşk, her iki dünya için de vazgeçilmezdi…

Burton, 'ayrı dünyaların insanları birlikte mutlu olabilirler mi?' gibi klasik bir soruya yanıt ararken, sadece ölüler ve yaşayanlar diyarını değil, burjuvalar ve aristokratlardan oluşan yeni dünya düzenini de göz önüne almış, sonuçta aşkın her türlü engele karşı durabileceğine karar vermişti. Nitekim finalde muratlarına eren Victor ve Victoria'dan başka, Emily de içindeki acılarla yüzleşip mutluluğu yakalıyor, birden bire topraktan fırlayan yüzlerce ölüden ilk anda ürken kasaba halkı ise, yıllardır özledikleri sevdiklerine kavuşmanın sarhoşluğuna kendilerini kaptırıyorlardı.

Tim Burton, "Charlie'nin Çikolata Fabrikası" filminin setinde.

Johnny Depp, Helena Bonham-Carter, Emily Watson, Albert Finney, Tracey Ullman, Paul Whitehouse, Joanna Lumley, Christopher Lee ve Richard E.Grant'ın sesleriyle katkıda bulundukları "Ölü Gelin", seyircilerden büyük bir ilgi gördü. O yıl Oscar gecesinde en iyi animasyon film dalında ödül almasına kesin gözüyle bakılan filmin adaylıkta kalması ise herkesi şaşırttı. Kaldı ki Tim Burton'ın, yıllardır birbirinden ilginç ve yaratıcı eserler ortaya çıkarmasına rağmen, her Oscar gecesinden neden adaylıkla ayrıldığı, artık ciddi bir soru haline geldi…

Burton'dan yeni projeler

Tim Burton, çok yakında 1700'lerin İngiltere'sinde yaşadığı rivayet edilen bir seri katilin öyküsünü anlatan müzikal-gerilim filmi "Sweeny Todd: The Demon Barber of Fleet Street/Sweeny Todd: Fleet Sokağının Şeytan Berberi" adlı çalışması ile sinemaseverlerin karşısında olacak. Daimi oyuncuları Johnny Depp ve Helena Bonham Carter'ın yanı sıra Alan Rickman, Timothy Spall ve Sacha Baron Cohen gibi önemli isimleri de kadroya dahil eden yönetmen, sahip olduğu berber dükkanında bazı müşterilerini boğazlarını keserek öldüren ve suç ortağı sevgilisinin etli turta yapmaya olan merakı sayesinde cesetlerden kolayca kurtulan Sweeny Todd'un yaşamından bir kesit sunacak. Filme kaynaklık eden Stephen Sondheim imzalı tiyatro oyununun yıllarca Broadway'de sergilendiğini ve sekiz dalda Tony ödülü sahibi olduğunu da belirtmekte fayda var.

Burton şu sıra birkaç proje üzerinde çalışıyor. Bunlardan ilki, yine 1700'lerde geçen bir gerilim filmi olan "The Spook's Apprentice". 2009 yılında gösterime girmesi planlanan film hakkında henüz ayrıntılı bir bilgi yok. Burton daha sonra ise iki animasyon film yapmayı planlıyor. Biri 1984'te çektiği "Frankenweenie"nin yeni versiyonu, diğeri ise Lewis Carroll'ın unutulmaz eseri "Alice in Wonderland/Alis Harikalar Diyarında"…

Bizler, üretkenliğinin doruğunda olan sanatçının gelecek yıllarda karşımıza hangi sürprizlerle çıkacağını merak ede duralım, Burton 15 Aralık'ta doğan minik kızı ile ikinci kez baba olmanın heyecanını yaşıyor...

KÜLT FİLMLER/ Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı

John Cameron Mitchell'ın kendi rock müzikalinden sinemaya uyarladığı HEDWIG VE KIZGIN ÇIKINTISI (Hedwig and the Angry Inch) gösterildiği her yerde hayranlıkla karşılanmış bir film. Özgünlüğü bir yana, çok katmanlı metni ve dört başı mamur bir müzikal olmasıyla da takdiri hak eden, benzersiz bir seyirlik.

Mazeretim var, asabiyim

Filme uyarlanmadan önce de "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"nın (Hedwig and the Angry Inch) sayısız hayranı vardı. John Cameron Mitchell'ın yazdığı bu rock müzikali 1998 yılındaki prömiyeri ertesinde sayısız ülkede defalarca sahneye konmuş ve beklenmedik bir başarıya dönüşmüştü. 2001 yılında Mitchell, yönetmenlik ve başrol görevlerini üstlenerek kendi müzikalini sinemaya uyarladı. Sundance Film Festivali'ndeki ilk gösterimi ardından film de sahne prodüksiyonunu aratmayacak bir başarıya imza attı.

Mitchell'ın bu kendine has müzikali, Doğu Almanya'dan Amerika'ya göç etmiş ve başarısız bir cinsiyet değişimi operasyonu ertesinde bir inçlik çıkıntısıyla kalakalmış Hedwig'in (John Cameron Mitchell) öyküsünü anlatıyor. Çocukluk yıllarından beri hayalini kurduğu rock yıldızlığı şansını Amerika'da yakalayan Hedwig'in hayatı, sahne performanslarının içine yedirilmiş geri dönüşler ve şarkılar aracılığıyla seyirciye aktarılıyor. Hikâyenin şimdiki zamanda geçen kısmıysa Hedwig ve onun şarkılarını çalarak şöhrete ulaşan eski sevgilisi Tommy Gnosis (Michael Pitt) arasındaki çatışmaya odaklanıyor.

"Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"nın etrafında bunca hayran toplamış olmasının pek çok nedeni var. Bunlardan en önemlisi kuşkusuz Hedwig karakteri. Ağzı bozuk, saldırgan ve heyheyli ama bir o kadar kırılgan Hedwig'in sahne şovları, drag queen performanslarıyla rock'n'roll'un gösterişinin kusursuz bir birleşimi. Çocukluk yıllarından beri kurduğu hayallere bir anda ulaştığını sanan ama bir anda elindeki her şeyi kaybeden bu karakterin traji komik hikâyesi ve her şeye rağmen mücadele eden hâli kuşkusuz filmin seyircileri en çok etkileyen özelliği. Fakat Mitchell anlattığı hikâyenin trajik tarafını bilinçli bir abartıyla ve hepsinden önemlisi müzikal sahnelerle dengeleyerek "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"nı karamsar bir atmosferden uzak tutuyor.

Hedwig, sevgilisi Tommy Gnosis'le (Michael Pitt).

Bu anlamda filmin gerçekten kaydadeğer bir stili var. Sahne prodüksiyonunda şarkılara eşlik etmesi için projeksiyon yoluyla sergilenen çizimler, filmde animasyon sahneler olarak karşımıza çıkıyorlar. Çoğunlukla geriye dönüşlere ve Hedwig'in geçmişine denk düşen bu animasyon sahneler, bir bakıma filme mitik bir anlam da katıyorlar. Zaten, daha önce değindiğimiz gibi, Hedwig'in geçmişi çoğunlukla yine onun ağzından ya şarkılar ya da sahne performanslarına yedirilmiş konuşmalar olarak bize aktarılıyor. Böylece Hedwig kendi hikâyesini dilediği gibi eğip bükerek, efsaneleştirerek yeniden yaratıyor. Film de farklı görsel tarzları buluşturan anlatımıyla bu tersine çevrilmiş mite destek çıkıyor. Tersine çevrilmiş dedik, çünkü bu sefer efsanenin kahramanı hayatta sürekli kaybeden bir transseksüel.

Diğer yandan Hedwig cinsel kimlik ve roller üzerine de bolca cümle kuruyor. Filmde de açık şekilde dile getirildiği üzere; Hedwig'in hayat hikâyesinin Doğu

Engin Ertan
engin_ertan@yahoo.com

Yönetmen: John Cameron Mitchell. **Yapımcı:** Pamela Koffler, Katie Roumel ve Christine Vachon. **Senaryo:** John Cameron Mitchell (Aynı isimli kendi müzikalinden). **Görüntü Yönetmeni:** Frank G. DeMarco. **Prodüksiyon Tasarımı:** Thérèse DePrez. **Sanat Yönetmeni:** Nancey Pankiw. **Kurgu:** Andrew Marcus. **Müzik:** Stephen Trask. **Kostüm Tasarımı:** Arianne Phillips. **Oyuncular:** John Cameron Mitchell (Hedwig), Michael Pitt (Tommy Gnosis), Miriam Shor (Yitzhak), Andrea Martin (Phyllis Stein), Ben Mayer-Goodman (Hansel - Hedwig'in Çocukluğu-), Alberta Watson (Hansel'in Annesi). 2001 ABD yapımı, 95 dakika.

Hedwig'in sahne şovları, drag queen şovlarıyla rock'n roll tarzı gösterişin kusursuz bir birleşimi.

Almanya'da başlaması bir tesadüf değil. Berlin Duvarı'nı bir metafor olarak alıp, Yin ve Yang'a da değinerek, sıklıkla ikiye ayrılmış tek bir bütünden bahsediyor şarkılar. Böylece film kadın ve erkek arasında cinsel organlar üzerinden yapılan ayrımı elinin tersiyle itip, farklı cinsel kimliklerin varlığı ve doğallığına da değinmiş oluyor.

Diğer yandan metin Hedwig ve Tommy arasındaki ilişkiyi de belirsiz bir düzlemde tutuyor. Popüler kültür ve star personasını göz önünde bulundurursak, Tommy'nin ünlü olduktan sonra Hedwig'in kazandığı yeni kimlik olma ihtimali sıkça ima ediliyor. Dolayısıyla bu iki karakter arasındaki anlaşmazlık, aslında tek bir kişinin alter egosuyla yaşadığı çatışma olarak da algılanabiliyor. Özellikle filmin muğlak final bölümü Hedwig ve Tommy'nin aslında aynı kişi olduğu ve Hedwig'in en sonunda kendi diğer yansıyla barıştığına dair bir yoruma ziyadesiyle açık kapı bırakıyor.

Tüm bunların ışığında "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"nın şov dünyası, cinsel roller, cinsiyet değişimi ve başka birisi olma arzusu üzerine çok katmanlı bir metin olduğunu söylemek gayet mümkün. Derinliğini asla kaybetmediği gibi, dram ile komedi arasında tutturduğu denge ve müzikal gibi altından kalkması pek kolay olmayan bir türün hakkını vermesiyle de ayrıca takdire layık. Elbette filmin yıldızı ve kazanılan başarının mimarı John Cameron Mitchell. Kendi metnini sinemaya başarıyla uyarlaması ve ilk yönetmenlik deneyiminde gayet yüksek bir düzey tutturması bir yana, Hedwig'i de büyük bir tutkuyla canlandırıyor. Birden fazla kamerayla ve doğaçlamaya olanak tanıyacak şekilde çekilen müzikal sahnelerde Mitchell'ın performansı özellikle zirveye ulaşıyor.

> **Tommy:** ("I Will Always Love You"yu söyleyen komşularına işaret ederek) Sence de aşk sonsuza kadar sürebilir mi?
> **Hedwig:** Hayır ama bu şarkı sürüyor!

Kazandığı sayısız hayran ve kısa zamanda bir kült filme dönüşmesi nedeniyle "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"nı "Rocky Horror Picture Show" ile kıyaslayanlar bile var. Açıkçası filmin geçtiğimiz İstanbul Film Festivali'nde gerçekleşen geceyarısı gösteriminde şarkılara eşlik eden hayranları görmek bu benzetmeyi haklı çıkartıyordu. Filmin şarkılarını ezbere bilmek bir yana, Hedwig dövmeleri yaptıran hayranların varlığından da haberdarız. İnternetteki bilgilere bakılırsa, benzer şekilde geceyarısı gösterimlerinde toplanan ve filmdeki karakterler gibi giyinerek Hedwig'e eşlik eden bu hayran kitlesi "HedHeads" ("Hedwig Kafalar" diye tercüme edebiliriz) şeklinde anılmakta.

İlk bakışta fazla "camp" ve yorucu, hatta sınırlı bir kitleye hitap ediyor gibi gözükse bile, seyircisini kolayca avcunun içine alan bir film "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı". Dolayısıyla, filme hayran kalacağınızı garanti edemesek bile, en azından bir kez denemenizde yarar olduğunu düşünüyoruz. 1. Bölge DVD baskısına www.amazon.com adresinden ulaşabileceğiniz "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"nı izlerken kendinizi "Wig in a Box"ın karaoke kısmına eşlik ederken bulursanız, artık siz de bir HedHead oldunuz demektir.

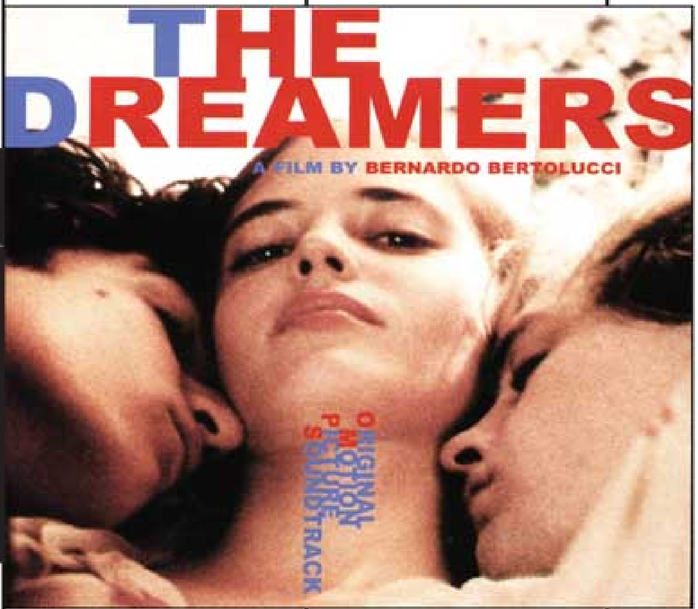
John Cameron Mitchell, kendi yazdığı rock operasından uyarladığı bu filmde Hedwig'i canlandırıyor aynı zamanda.

SOUNDTRACK

Hazırlayan: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

Düşler, Tutkular ve Suçlar

Kendisine Türkçe isim olarak farazi bir laf kalabalığı layık görülen Bernardo Bertolucci imzalı "The Dreamers", ustanın ilk dönemlerinde dahi yer verme şansı bulamadığı bir dinamizme ve 68 ruhunu yansıtan müthiş bir soundtrack'e sahipti...

1 Hey Joe
Söz/Beste: Billy Roberts
İcra: Michael Pitt ve The Twins Of Evil

Billy Roberts'ın 1962 tarihli bestesi Hey Joe, başta Jimi Hendrix, Patti Smith ve Deep Purple gibi efsane isimler olmak üzere birçok müzisyen tarafından defalarca cover'lanmış, özellikle Vietnam savaşı sırasında Jimi Hendrix tarafından seslendirilen versiyonu hayli popüler hale gelmişti. Filmde de, Theo ve Matthew'un yaşadığı "Jimi Hendrix mi yoksa Eric Clapton mu daha iyidir" ve "Vietnam savaşı" tartışmalarının hemen ardından devreye giren Hey Joe'yu bu kez filmin başrol oyuncusu Michael Pitt seslendiriyor, kendisine The Twins Of Evil eşlik ediyordu...

2 Third Stone From The Sun
Söz/Beste/İcra: Jimi Hendrix

Hey Joe'yu Michael Pitt'in yorumuyla dinlediğimiz filmde, Hendrix de kendisine ait bir besteyle yer alıyor ve ünlü melodisiyle Third Stone From The Sun henüz filmin açılış sahnesinde bizleri selamlıyordu. Hendrix'in Experience grubuyla birlikte çalıştığı 1967 tarihli albümü Are You Experienced'daki parça, filmin kapanış jeneriğinde de yer alıyor.

3 Quatre Cents Coups
Beste/İcra: Jean Constantin

Filmin, dönemin sinema olaylarıyla da yakın bir ilişkisi söz konusu. Özellikle sinefil kardeşler Theo ve Isabelle'in oynadığı oyunlarda sinema tarihinin birçok önemli filminden izler görmek mümkün. Tıpkı Hip Hop parçalarında eski pop şarkılarından küçük melodiler alınması gibi, The Dreamers da dönemin filmlerinden kimi parçaları organik bir parçası haline getiriyor. Bunlardan biri de Truffaut'nun başyapıtlarından "400 Darbe"ye ait elbette...

4 New York Herald Tribune
Söz: Martial Solal

Az önce bahsettiğimiz gibi The Dreamers ünlü filmlerden parçalara da sahip ve bu filmlerden ses kayıtları da bir biçimde albüme taşınmış vaziyette. Isabelle, "Serseri Aşıklar"daki Jean Seberg gibi "New York Herald Tribune" diyerek dolanmaya başladığında devreye giren bu bölüm de, albümün ilginç nimetlerinden.

5 Love Me Please Love Me
Beste/İcra: Michel Polnareff

1960'lar Fransası'nın ünlü ismi Michel Polnareff de albümün önemli konuklarından biri. Filmin hikayesinin geçtiği yıllarda Fransa'da çok ünlü olan 1967 doğumlu şarkısı Love Me Please Love Me de, filmden bize kalan güzel bir hatıra...

6 La Mer
Beste: Albert Lasry, Charles Trenet
İcra: Charles Trenet

Theo, Isabelle ve aralarına aldıkları Matthew'un oynadıkları muzip ve müstehcen oyunlardan biri sonrasında Isabelle kurallara uyup Theo'nun isteğini kabul ediyor, Matthew'u baştan çıkarmak için radyoyu açıp striptiz yapmaya başlıyordu. İşte bu sırada radyodan Isabelle'e eşlik eden şarkı La Mer'di. Şarkıyı icra eden Charles Trenet ise, yine Fransa'nın en ünlü seslerinden biri.

7 Song For Our Ancestors
Beste. Steve Miller
İcra: The Steve Miller Band

Ünlü grup The Steve Miller Band'in 1968'de piyasaya sürdüğü Sailor albümünde yer alan Song For Our Ancestors, albümde yer alan ve filmle aynı dönemi paylaşan parçalardan biri. Enstrümantal parça, Theo ve Matthew'un "Buster Keaton mı döver Chaplin mi" tartışması sırasında evdeki pikaptan işitiliyor, sonradan Isabelle tarafından yanda kesilip yerine Janis Joplin'den I Need A Man To Love geçiyordu.

8 The Spy
Beste/İcra: The Doors

Matthew, ilk kez Isabelle'in odasına girdiğinde ve onun daha önce hiç görmediği bir yönünü keşfettiğinde, The Doors'un 1970 çıkışlı Morrison Hotel albümünde yer alan eseri The Spy devreye giriyordu. Şarkı, filmin geçtiği yıllarda henüz piyasaya sürülmemişti gerçi ama sözleri ve filmde yer aldığı bölüm çok manidardı.

9 Tous Les Garçons Et Les Filles
Söz/Beste: Françoise Hardy, Roger Samyn
İcra: Françoise Hardy

Fransız şarkıcı Françoise Hardy'e 1962 yılında büyük ün getiren şarkısı "Tous Les Garçons Et Les Filles" (Bütün kızlar ve erkekler) de filmin ve albümün nimetlerinden biri. Şarkıyı, Matthew ve Isabelle'in, evin dışında gerçekleşen ilk buluşmalarında işitiyorduk.

10 Ferdinand
Beste/İcra: Antoine Duhamel

Filmde atıf yapılan filmlerden biri Jean Luc Godard imzalı "Pierrot le fou", albüme eklenen kısa parçalardan biri de bu filmin soundtrack'inde yer alan Ferdinand. Parçanın bestesiyse, bir diğer Godard filmi "Le Weekend"in müziklerinde de imzası bulunan kompozitör Antoine Duhamel'e ait...

11 Dark Star
Beste: Jerry Garcia, Michael Hart, Robert Hunter, William Kreutzman, Phil Lesh, Ronald McKernan, Bob Weir
İcra: Grateful Dead

Efsane grup Grateful Dead'in 1969 yılında piyasaya sürdüğü Live/Dead albümünde yer alan Dark Star, hem filmin hem de albümün en önemli parçalarından biri. İlk olarak Bob Weir tarafından 1968 yılında iki dakikalık bir versiyonu piyasaya sürülen şarkı, daha sonra grubun konser albümü Live/Dead'de 23 dakikalık bir versiyonuyla çıkmıştı karşımıza (Gerçi parçanın 13 dakikası gitar solosundan oluşuyordu). Parça filmde, üç gencin evdeki çadırda çırılçıplak geçirdikleri bir gecenin ardından onları bu halde gören fakat uyandırmayan ebeveynleri evi terk ettikten sonra devreye giriyordu.

12 Non, Je Ne Regrette Rien
Söz/Beste: Charles Dumont ve Michel Vaucaire
İcra eden: Edith Piaf

Filmde ismi ve cismiyle sıklıkla anılan Edith Piaf, kapanış jeneriğinde de bir şarkısıyla yer alıyor ve kulaklarımızın pasını alıyordu. Finalde Matthew bir eylemin ortasında yalnız kalıyor, Theo ve Isabelle ise onu bırakıp eylemcilerin arasına karışıyordu. Bu yol ayrımı üzerine Edit Piaf "Hiçbir şeyden pişman değilim" diyerek devreye giriyor ve belki de Bertolucci'nin iç sesi oluyordu...

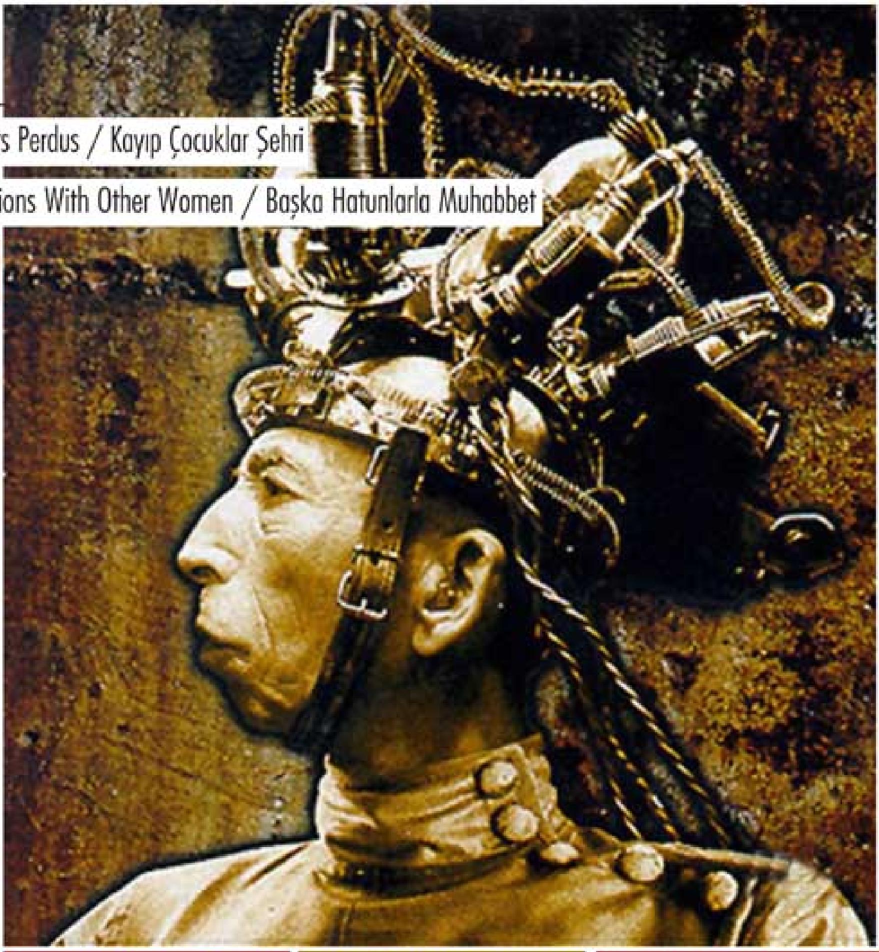
Bonus:
Albümde, Michael Pitt ve The Twins Of Evil'ın icra ettiği Hey Joe'nun müzik klibi de yer alıyor.

DVD Rehberi

Hazırlayanlar:
Murat Erşahin, Kerem Akça

KRİTİK

- Ayın DVD'si/La Cité Des Enfants Perdus / Kayıp Çocuklar Şehri
- Ayın sürpriz DVD'si/Conversations With Other Women / Başka Hatunlarla Muhabbet

İNDEX

Film	Puan
La Cité Des Enfants Perdus / Kayıp Çocuklar Şehri	○○○○
Conversations With Other Women / Başka Hatunlarla Muhabbet	○○○○
Ratatouille / Ratatuy	○○○○
Miss Potter / Bir Aşk Masalı Bayan Potter	○○○
Hot Fuzz / Sıkı Aynasızlar	○○○○○
A Fost Sau n-a Fost? / Bükreşin Doğusu	○○○○○
The Phantom of The Opera / Operadaki Hayalet	○○○○○
La Haine / Protesto	○○○○○
Becoming Jane / Aşkın Kitabı	○○○○
Apocalypse Now Redux / Kıyamet: Yönetmenin Kurgusu	○○○○○
Mutluluk	○○○
24 Saat Parti İnsanları	○○○
Bu Dünyada	○○
Kod 46	○○○○
Uyduruk Bir Öykü	○○○○○
The Elephant Man / Fil Adam (1980)	○○○○
A Map of The World / Dünya Haritası	○○○
Vanity Fair / Gurur Dünyası	○○
Arsene Lupin / Arsen Lüpen	○○○
Gojira vs. Mosura / Godzilla vs. Mothra	○
Gojira VS Mekagojira / Godzilla vs. Mechagodzilla 2	○
Gojira VS Supesugojira / Godzilla vs. Space Godzilla	○
Gojira VS Desutoroia / Godzilla vs. Destroyah	○
Big Nothing / Kocaman Bir Hiç	○○○
Mavi Gözlü Dev	○○
Fröken Julie / Bayan Julie	○○○○○
Ira and Abby / Ira ve Abby	○○○
Invisible Waves / Hayalet Dalgalar	○○○
Honning Mane / Balayı	○○○
Jungle Fever / Orman Ateşi	○○○○
10th & Wolf / Suç Mahallesi	○○○
Georgia Rule / Georgia Yasası	○○
Surf's Up / Neşeli Dalgalar	○○○
Heroes: Sezon 1	○○○○○
Adem'in Trenleri	○○○
The King / Kral	○○○○
Pixar Kısa Filmleri Koleksiyonu	○○○○
Evan Almighty / Aman Tanrım	○○
Winter Passing / Babamın Mektupları	○○○
Primeval / Yabani	○
Mozart and The Whale / Mozart ve Balina	○○○
21 Grams / 21 Gram	○○○○○
Bram Stoker's Dracula	○○○○

MICHAEL WINTERBOTTOM

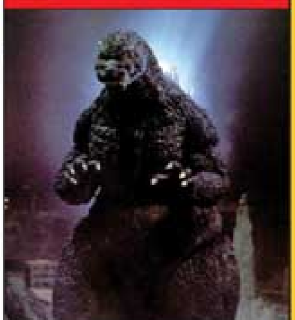
İngiliz yönetmenin dört filmini biraraya getiren box-set, bu kendine özgü sinemacıyı keşfetmek için iyi bir fırsat.

EDEBİYAT UYARLAMALARI

İyi bir edebiyat uyarlaması çekmenin sırrı nedir? Türün iyi örnekleri üzerinden giderek, bunun ipuçlarını yakalamaya çalıştık.

GODZILLA FİLMLERİ

Yeni çıkan 4 Godzilla filmi DVD'si vesilesiyle geçmişe dönüp canavarın Japonya'dan Hollywood'a uzanan serüvenine göz atıyoruz.

DVD KLASİK: West Side Story / Batı Yakasının Hikâyesi

DVD Kritik

AYIN DVD'Sİ

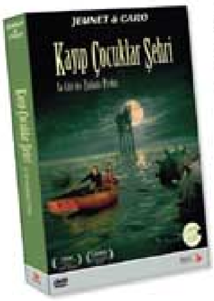
La Cité Des Enfants Perdus / Kayıp Çocuklar Şehri (1995)

Y: Marc Caro & Jean-Pierre Jeunet
O: Ron Perlman, Dominique Pinon
Bölge: 2 (Türkiye) 108 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
FR 5.1 DD / TR 2.0 DD
TR Alt
Saga / A.E. Film

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

'Jean-Pierre Jeunet-Marc Caro' birlikteliği, sinema tarihinin tadı damağımızda kalmış ortaklıklarındandır. Maalesef sadece iki uzun metrajlı film ile sinema gündemimize girebilen bu ikili, adeta ayrı yumurta ikizleriymişler gibi birbirlerini tamamlayarak dengeli bir bütün oluşturmuşlardır. Jeunet'nin tek başına çalıştığı sonraki filmleri; ikilinin sinema dünyasının karamsar yönünü Caro'nun, yaratıcı ve eğlenceli yönünü ise Jeunet'nin oluşturduğu gerçeğini kavramamızı sağlamıştır. İlk filmleri "Delicatessen" (1991) ile ulaştıkları kusursuz toplamın bir kısmını da dört sene sonra çektikleri "Kayıp Çocuklar Şehri"ne aktarmışlardır. Yani en kısa tanımıyla tipik bir Caro-Jeunet filmidir esas konumuz olan yapım. Bu bağlamda filmin belli özelliklerini de bir çırpıda saymamız gerekiyor.

Öncelikle fantastik türde eserler verir bu ikili; fakat temellerini bilimkurgu türünün üzerine kurarlar. Bunu yaparken daha önce görmediğimiz bir coğrafya yaratarak distopik bir dünya oluştururlar. Bu dünyanın içinde masalsı öğeler bulunduğu için, peri masalı filmleriyle de akrabadır "Kayıp Çocuklar Şehri". Ancak daha çok 'kıyamet sonrası bilimkurgu filmi' olarak farklı bir evren sunduğunu söyleyebiliriz. Bu yolda da belli esin kaynakları vardır. Öncelikle sanat yönetiminde, kostümde, makyajda, oyunculuklarda ve zaman zaman çerçevelerde derin bir Alman ekspresyonizmi etkisi görürüz. Bunun yanında, Fransız şiirsel gerçekçiliğinin kendine has sanatçılarından Jean Cocteau'nun, 'öteki' kavramının içinde değerlendirilen tiplemelerinden de fazlasıyla beslenir film. Tabii Terry Gilliam gibi modern bir masalcıdan da etkilenmeyi ihmal etmez. Sinema dilini ise, esas olarak sosyal bir meselenin üzerine kurar. Yaratılan dünyanın, aslında 20. yüzyılın sonundaki Fransa'nın sürrealist bir karşılığı olduğunu söyleyebiliriz rahatlıkla. Bütün karakterler, aksesuarlar, metaforlar ve dramatik yapı da bu doğrultuda işler zaten. Öncelikle o dönemde artan ekonomik bunalımın üzerine gider yönetmenler. Fabrikaların yavaş yavaş işçi çıkartmaya başladığı günlerde işsizlik sebebiyle suç oranı artmış durumdadır. İnsanlar da geçimlerini panayır, sirk gibi çeşitli gösteri mekânlarından sağlarlar. Filmin ana karakterlerinden biri olan One (Ron Perlman) de zaten Doktor Caligari'nin 'Somnabulist'i gibi 'canavar' tanımlamasına layık görülen bir 'sirk hayvanı'dır. Aslında aksanı farklı bir balıkçı olması, durumun trajikliğini daha da iyi vurgular. Tabii bu dönemdeki sistemsizlik ve fabrikalardaki iş dağılımı dengesizliği de, filmin ana malzemesi olan denizin 'yeşil'inde bulur kendini. Yani toplumsal atıkların fabrikalar yoluyla denize yansıdığı vurgulanır ki, filmin ana renginin yeşil olması ve ekpresyonist görüntü yönetiminin içerisinde çok fazla öne çıkartılması da buna bağlanabilir. Deniz mi, göl mü, nehir mi belli olmayan bu su birikintisi de, pislik ya da sistemsizlik depoladığı için şato benzeri ve Eiffel Kulesi'ni andıran bir yapı doğurmuştur içinden. Bu masalsı mekânda da filmin esas kötüsü yaşar. Bu kişinin, 'deli bilim adamı' klişesinin bir karşılığı olması ve klonladığı birden fazla oğluyla yaşaması bizi bilimkurgu türüne götürürken, aynı zamanda büyücü olması da korku türüne açılmamızı sağlar. Bu 'kötü'nün çocukların rüyaları ile ayakta durmaya çalışması (ki bu motif, "Dark City"yi de etkilemiştir) ve akvaryuma yerleştirilen 'beyin' olarak betimlenen karakterle fikir alışverişi içinde bulunması da filmin incelikle işlenmiş evrenine büyük destek verir. Filmin fantastik ve yaratıcı dünyası öylesine fazla öğe ve detayla doludur ki… Jeunet-Caro filmleri ile parlayıp günümüzde ustalaşan Darius Khondji'nin olağandışı objektif kullanımıyla yarattığı biraz 'Kafkaesk' biraz 'grotesk' atmosferi ve David Lynch'in bestecisi Angelo Badalamenti'nin usta ezgileri ile yaptığı katkıyı da belirtmeden geçemeyeceğiz. Ancak en önemlisi, filmin birçok kaynaktan yola çıkarak özgün bir dünya yaratıp, kendi içinde sivrilen bir fantastik sinema örneği olduğu gerçeği.

Kutu: Özel iki katlı karton DVD kutusu.

Diğer Ekstralar: İkinci diskteki Türkçe altyazılı eklerde üç özel bölüm dikkatimizi çekiyor. 'Kamera Arkası' (14 dk), çekim aşamasından ve oyuncu seçmelerinden kalmış görüntüler; 'Kayıp Çocukları Şehri'nin Yapım Öyküsü' (26 dk), filmin setine özel olarak hazırlanmış bir yolculuk; 'Jean-Paul Gaultier Filmin Kostümlerini Anlatıyor' (4 dk) ise, kostüm tasarımlarına dair kısa bir bölüm sunuyor. Bu bölümleri geçince karşımıza filmin tamamını alttaki storyboard çizimleri eşliğinde sunan 'Storyboardlu Film' çıkıyor. Son olarak ise, hareketli Fotoğraf Galerisi'ne (3 dk) ulaşabiliyoruz.

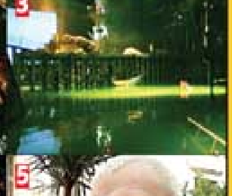
Film: ✪✪✪✪
Kutu: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Bu DVD'den neler öğrendik?

1- Farklı objektif tercihleri konusundaki incelikli çalışmayı.
2- Atmosferdeki detayları daha aktif hale getirmek için, her çekimde sesçi, sisçi, yağmurcu ve benzerlerinden oluşan çok geniş bir ekibin kullanıldığını.
3- "Kayıp Çocuklar Şehri"nin son 40 senedir Fransa'da tümü stüdyoda çekilen ilk film olduğunu.
4- Dominique Pinon klonlarının bulunduğu sahnelerin mavi ekran tekniği ile çekildiğini.
5- Kostüm tasarımcısı Jean-Paul Gaultier'nin dediğine göre yönetmenlerden Marc Caro'nun filmin görsel dünyasına odaklanan yönetmen olduğunu ve istekleri ile Gaultier'nin tarzının uyuştuğunu.

1

2

3

4

5

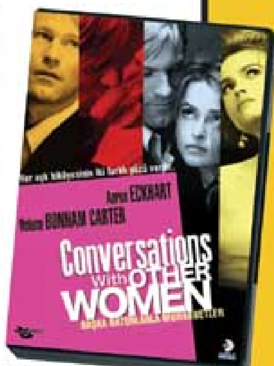

Conversations With Other Women/ Başka Hatunlarla Muhabbet (2005)

AYIN SÜRPRİZ DVD'Sİ

Y: Hans Canosa
O: Helena Bonham Carter, Aaron Eckhart
Bölge: 2 (Türkiye) 81 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 DD
TR Alt
Kanal D Home Video

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: - Film Fragmanı: - Diğer Fragmanlar: ✓

90'lı yıllarda çıkışa geçen Amerikan bağımsız sineması, bu ivmesini 2000'li yıllarda da sürdürdü. Kendi içinde belli formüller üretirken, türlere yeni tanımlar getirmeyi de ihmal etmedi bu 17 yıl içerisinde. Bunlar kimi zaman teknik, kimi zaman ise dramatik dokunuşlardı. Tabii bu yolda arkalarına aldıkları John Cassavetes, Andy Warhol, Jim Jarmusch, John Sayles gibi ekolleşen yönetmenlerin; 90'lı yılların ilk yarısında ortaya çıkan, Steven Soderbergh, Gus Van Sant, Kevin Smith, ikinci döneminde tanıdığımız Wes Anderson, Alexander Payne gibi çığır açan yönetmenlerin film modellerini de es geçmedi bağımsız yönetmenler... 90'ların ilk yarısına dahil olan yönetmenlerden biri de Richard Linklater'dır. (Bu isimlerle yan yana anacak kadar ekolleşmiş bulmasak da) Filmleri, daha çok 'deneysel' kavramının içinde anılmış ve tartışma konusu olmuştur her zaman. Ancak uyguladığı bir formül, Amerikan bağımsız sinemasını derinden etkilemiştir bizce. O da "Before Sunrise" ve "Before Sunset" ile spesifik bir zaman dilimine odaklanan, 'tek gecelik ilişki' kavramını arkasına alan ve diyalogları öne çıkaran aşk filmi formülüdür. Yönetmen, entelektüel diyaloglarını seyirciye aktarmak için Julie Delpy-Ethan Hawke ikilisini piyon olarak kullanmıştır iki filmde de. Bununla birlikte, belli bir zaman dilimine ve mekâna odaklanan aşk filmi formülünün, bağımsız sinemada alternatif bir eğilim olarak benimsenmesine önayak olmuştur bir şekilde. "Conversations With Other Women" da onun öncülük ettiği bu formülü (ki daha önceden kimi 'Yeni Dalga' yönetmenlerinin de farklı amaçlar için kullandığını söyleyebiliriz), farklı bir görsel yapı ve sinema diliyle perdeye aktarmaya çalışıyor. En kısa tanımıyla Hans Canosa, bu ikinci uzun metrajlı filminde ikili ekran bölme tekniğini, film gramerine dönüştürmeyi deniyor. Bunun için de filmini, ikiye böldüğü ekranın bir tarafına erkek, diğer tarafına ise kadın karakteri yerleştirerek açıyor. Ardından bu ikiliyi 'tek gecelik ilişki' için bir araya getirip 'alternatif aşk filmi' formülünü, farklı bir yönetmen dokunuşuyla sunuyor. Tabii tekniğin, 1927'de Abel Gance'ın "Napoleon"u ile sinema tarihine girdiğini; ondan sonra Brian De Palma, Darren Aronofsky gibi biçimci yönetmenlerin filmlerinin belli kısımlarında 'ürküten' veya 'formalist' numara olarak kullanıldığını es geçmiyor. Arkasına ise, Mike Figgis'in Dogma mantığını tersine çevirerek çektiği ve 7 yılda gerçek bir 'sinema dili' oluşmasına öncülük eden "Time Code"un (2000) film modelini alıyor. Böylece filmini, "Time Code" sonrası tekniği ya da anlatı yapısını geliştirerek kullanan "AKA", "Tulse Luper Suitcases" (2003), "Tracey Fragments" (2007) gibi yapımların arasına yerleştiriyor. "Time Code"un dörtlü ekran bölme tekniğiyle bizce şimdiden klasikleşen film modelinin üzerine eklediği ise; sinema dilini, farklı çekim ölçekleriyle (genelde yakın plan), 'flashback'lerle ve hayal planlarıyla ikili hikâye anlatma aracına dönüştürmesi. Tabii 2002 yapımı "AKA"nin de, üç ekranda aynı karakterin yaşamından tekrarlarla ilerlediğini unutmamak lazım bu aşamada.

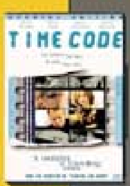
Film, bir düğün atmosferinde başlar ve biri erkek diğeri kadın, iki isimsiz karaktere odaklanır. Erkek sözde nişanlı, kadın ise evli ve çocuk sahibidir. Bir şekilde bu ikilinin yaklaşık 15 sene önce bir ilişki yaşayıp ayrıldıklarını öğreniriz. Ardından tek gecelik ilişkiye girmek için birbirlerini ikna ederler. Yapım da, düğünün başı ile ertesi günün sabahı arasında geçen süreçte olanlara uzanır. Geçmiş ile bağlar kuran ilginç uyum kesmesi anları, atlamalı kurgu tekniğiyle yaratılan psikolojik gelgitler, donuk kareyle resmedilen yüz ifadeleri ve tekrar tekniğiyle üstüne basılan durumlar, karşımıza stilinin üzerine giden entelektüel ve alternatif bir aşk filmi çıkarır. Tabii diyalog yazımına verilen -Linklater gibi yönetmenlerde rastladığımız- önem devreye girince filmin felsefi yönü de iyiden iyiye oturmuş olur. Yapımın film gramerine bazı katkılarda bulunurken elde etmek istediği ise, ilişkilerle ilgili gözlemler yaparken, bir yandan da 'erkek ve kadının bakış açıları, 'iki' farklı pencereden nasıl gözüküyor?' sorusunu cevaplamaktır aslında.

Kutu: Klasik beyaz.

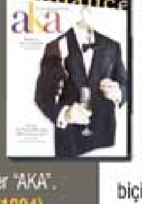
Diğer Ekstralar: Türkçe altyazılı üç bölüm bulunuyor. 'Helena Bonham Carter ve Aaron Eckhart ile Söyleşi' (22 dk), iki oyuncuyla yapılmış detaylı röportaja; 'Yönetmenin Demosu' (5 dk), farklı oyuncularla ve storyboard çalışmalarıyla yapılmış ön çalışmaya; 'Neden Çift Ekran' (4 dk) ise, ekran bölme tekniğinin yarattığı anlama uzanıyor.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

ESİN KAYNAKLARI

1- Time Code (2000) (1. Bölge)
Başından sonuna ekranı dörde bölerek kullanan ve bunun için 4 kesintisiz plan sekans ile aslında bir nevi 'kesişen hayatlar' hikâyesi anlatan yapım, Mike Figgis'in üstün zekâsının devrimci bir ürünü. Yenilikçi sinema diliyle bizce zaman içinde modern bir klasiğe dönüştü ve kendisinden etkilenen filmler dahi üretmeye başladı.

2- AKA (2002) (1. Bölge)
70'ler İngiltere'sinde yaşayan eşcinsel bir adamın kimlik arayışını masaya yatıran yapım, bu psikolojiyi üçlü ekran bölme tekniği ile görselleştiriyor. Karakterin yaşadıklarını farklı ekranlarda tekrarlarla vererek, etkileyici bir sinema dili oluşturan bir eser "AKA".

3- Before Sunrise / Gün Doğmadan (1994) (Warner / Tiglon)
Richard Linklater'ın kültleşen filmi, bir de devam filmine sahip. Yapım esas olarak, Julie-Delpy-Ethan Hawke ikilisini trende karşılaştırıp tek gecelik ilişkiye sokarak aşkın 'heyecan' tarafını öne çıkaran ve yoğun diyaloglarla etkileyici olmaya çalışan bir formül filmi. Ancak belli bir film grameri benimsememesi, filmin çıktığı yolu tamamlayamamasına sebep oluyor kuşkusuz.

DVD Kritik

Ratatouille / Ratatuy (2007)

Y: Brad Bird
S: Ian Holm, Peter O'Toole
Bölge: 2 (Türkiye) 106 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe / İngilizce Altyazı
Buena Vista / Tiglon

Küçük fare Remy'nin en büyük tutkusu, günün birinde Paris'in en ünlü aşçısı olabilmektir. Ama nihayetinde o bir faredir ve ulaşılması çok güç hatta imkânsız bir ideale sahiptir. Günün birinde kendini, artık hayatta olmayan ve 'herkes yemek pişirebilir' tezinin sahibi efsane aşçı Auguste Gusteau'nun yarattığı lüks bir restoranda bulunca hayallerine çok yakın olduğunu anlar. Lokantanın çöplerini döken Linguini ile tanışıp kader birliği yapınca, iki kafadar kendilerini akıl almaz bir macerada bulurlar. İçinde sebze, tuz, karabiber, sevgi ve aşk olan lezzetli bir macerada… "Cars / Arabalar", "The Incredibles / İnanılmaz Aile", "Finding Nemo / Kayıp Balık Nemo" gibi birbirinden enfes animasyonlara imza atan Pixar stüdyolarının son bombası, Paris'in en ünlü aşçısı olmak isteyen bir farenin öyküsünü konu alıyor. Brad Bird imzalı animasyon, en büyük amacı yemek pişirmek olan bir fare ile bir insanın dostluğu ve işbirliğini, renkli bir hikâye ağı içinde işlerken, azim, aşk, tutku, dostluk, aile ve düşler üzerine içi dolu şeyler söylüyor. Eleştiri müessesesine ve eleştirmenlere ince göndermelere sahip senaryo, kıvrak bir zekâ ürünü. Gurme fare Remy, en büyük düşü olan Paris'in en ünlü şef aşçısı olma yolunda ilerlerken onu yalnız bırakmayacak olanlar sadece küçük izleyiciler değil, özellikle son derece gelişmiş animasyonların ve yedinci sanatın tutkunları olmalılar. Her yaşa seslenen şahane "Ratatouille / Ratatuy", çok şey anlatıp çok keyif veren halis bir sinema örneği.

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

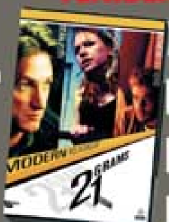
Kutu: Üç boyutlu kabartmalı karton kaplı klasik mavi.

Diğer Ekstralar: İki kısa animasyon ve yapım belgeseli bulunuyor. 'İyi Yemek ve Film' (13 dk), Brad Bird ve Thomas Keller'la yapılan söyleşiler eşliğinde filmin yemek kavramıyla ulaştığı yaratıcı noktalara değiniyor. 'Paketlendi' (5 dk) ve 'Arkadaşın Fare' (11 dk) ise eğlenceli kısa çizgi filmler olarak dikkat çekiyorlar. Birini daha önceden izlediğimiz bu animasyonlardan ikincisinin ilk kez karşımıza 'özgün' bir şekilde çıkması ise DVD'nin ekstra skalasını genişleten önemli bir unsur kuşkusuz. Eklerin tamamında Türkçe altyazı, kısa animasyonlarda ise Türkçe dublaj mevcut.

Film: ○○○○
Ekstralar: ○○○

YENİDEN ÇIKAN DVD'LER

21 Grams / 21 Gram (2003)

Alejandro Gonzalez Innaritu'nun ABD'ye transfer olduğu yapım, bu sefer farklı bir toplumda 'kesişen acı dolu hayatlar' öyküsü anlatıyor. Hikâye kurgusuyla sürekli oynanması, yönetmenin film modelini ileriye götüren en önemli dokunuşlardan. Naomi Watts, Sean Penn, Benicio Del Toro'lu birinci sınıf oyuncu kadrosu ise takdire şayan.

Ne Değişti? :

1 Cinemedya'dan piyasaya sürülen DVD, şirketin haklarının Kanal D Home Video'ya geçmesi ile birlikte raflardaki yerini yeniden aldı.
2 Kanal D Home Video'nun 'Modern Klasikler' serisinin ilk filmi olma şansına erişti.
3 Özel ince karton kutusu ve filme uygun 21 gramlık bir ağırlığın kutunun üzerine, filmin ana cümlesi 'Ruhunuzun ağırlığı ne kadardır?' tümcesini takiben yerleştirilmesi ile, koleksiyonluk bir DVD'ye dönüştü.
4 Eski menünün yerin daha özenli bir DVD menüsü aldı.
5 Kanal D Home Video'dan çıkan başka DVD'lerin fragmanlarını içeren 'Diğer Fragmanlar' eki eklendi.

Film: ○○○○○
Gelişim: ○○
Ekstralar: ○

Bram Stoker's Dracula: Koleksiyoner Versiyonu (1992)

Francis Ford Coppola'nın Dracula uyarlaması, romanı konvansiyonel sinemanın içine sokan bir tür kırması kıvamındadır. Gary Oldman, Winona Ryder, Anthony Hopkins gibi isimlerle de dikkat çeken yapım, 1990'ların başındaki 'Popüler Dracula filmleri' geleneğini başlatan filmler arasında yer alır.

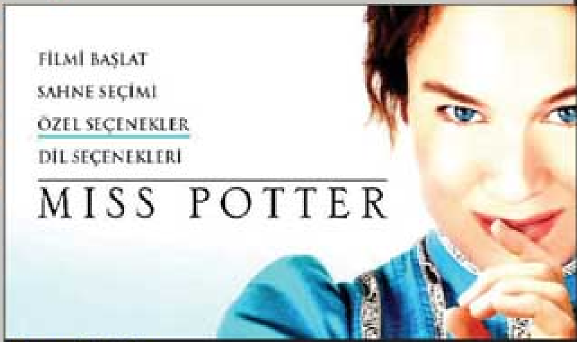
Ne Değişti? :

1 Tek disklik versiyon 2 disklik özel versiyona dönüştü.
2 Francis Ford Coppola'nın açılış konuşması (4 dk) ve filme paralel sesli yorumu eklendi.
3 Menüler yeniden düzenlenerek bu koleksiyon versiyonuna uygun hale getirildi.
4 İlk çıkan DVD'deki doyurucu 'Dracula: Adam, Mit ve Efsane' belgeseli, filmografiler ve yazılı kostüm tasarımları bölümü çıkarıldı.
5 'Kan Hayattır: Dracula'nın Yapımı' (28 dk), 'Kostümler, Setlerdir: Eiko Ishioka'nın Tasarımları' (14 dk), 'Kamera'da: Dracula'nın Naif Görsel Efektleri' (19 dk), 'Metod ve Delilik: Dracula'yı Görselleştirmek' (12 dk) belgeselleri eklendi.
6 Cinefex dergisinde 1993'de yayımlanan 'Heart of Darkness' makalesi eklendi.
7 Toplamı 28 dakikayı bulan 12 silinmiş sahne eklendi.
8 Filmin teaser'ı ve Sony'den yakın zamanda çıkan bazı filmlerin fragmanları eklendi.

Film: ○○○○
Gelişim: ○○○
Ekstralar: ○○○○

Miss Potter / Bir Aşk Masalı Bayan Potter (2006)

Y: Chris Noonan
O: Renée Zellweger, Ewan McGregor
Bölge: 2 (Türkiye) 88 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DD, TR 2.0 DS
TR Altyazı
Fida Film / Tiglon

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Beatrix Potter, ünlü bir resimli masal kitabı yazarıdır. Yazarlık kariyeri, 1902'de "The Tale of Peter Rabbit" adlı eseri ile başlamış, ardından gelen bütün popüler masalları derinden etkilemiştir. Eser, aslında "Alis Harikalar Diyarında"nın bir türevidir. Film, Potter'ın, eserlerini kabul ettirmek için çaba gösterdiği döneme odaklanır. Yayınevlerinin politikalarıyla mücadele ederken bir anda kendini maddi sıkıntılar içinde bulan kadın, gerçek aşkın da peşinden koşmayı ihmal etmez. Yapım, kostümlü drama alt türünün içine girerek farklı bir 20. yüzyıl portresi çiziyor. Bir biyografi gibi gözükse de, aslında ünlü karakterin yaşamından belli bir zaman dilimine odaklanarak, daha çok döneme dair bir eser olarak öne çıkmaya çalışıyor. Bu noktada da filmin esas olarak son yıllarda "C.R.A.Z.Y.", "Breakfast on Pluto" gibi filmlerde kullanılan 'kurmaca biyografi' formülüne yakın seyrettiğini söyleyebiliriz. Zira yönetmen Chris Noonan, daha çok Potter'ın gözünden naif, masalsı ve hayallerle dolu bir dünya kurmayı tercih ediyor. Bu yolda da Potter'ın aşık olduğu karakteri bile masalsı hale getirmeyi beceriyor. Renée Zellweger'ın kariyerinin en iyi performansı olan Bayan Potter rolü ile öne çıkan yapım, kostüm tasarımı ve sanat yönetimindeki detaycılıkla da belli bir kitleyi avucunun içine almayı beceriyor.

Kutu: Klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: DVD'nin tek eki olan Türkçe altyazılı 'Kamera Arkası ve Röportajlar' (32 dk), standart bir yapım belgeseli sunuyor. Makyaj ve kostüm çalışmasını öne çıkarırken, söyleşilerle bazı konuları aydınlatarak da dikkat çekiyor.

Film: ○○○
Ekstralar: ○○○

Hot Fuzz / Sıkı Aynasızlar (2007)

Y: Edgar Wright
O: Simon Pegg, Nick Frost
Bölge: 2 (Türkiye) 116 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DD
TR / İNG Alt
Universal / Tiglon

Ne mutlu ki günler geçtikçe postmodernizmi ve pastiş (farklı filmlerden belli anları kopyalama tekniği) kavramını uygulayan sinefil yönetmenlerin sayısı artıyor. Tabii onlara kaynaklık eden büyük usta Brian De Palma'yı da anmadan geçmeyeceğiz bu aşamada. Yönetmenin özellikle 70'li ve 80'li yıllarda, belli türlerin kalıplarını ters yüz ederek somut göndermelerle farklı bir yapı oluşturduğu eserlerinde kullandığı film modeli, birçok sinemacıyı derinden etkiledi kuşkusuz. Edgar Wright da bu etki haritasının İngiltere şubesini temsil ediyor. Simon Pegg ile beraber yazdıkları senaryolarıyla "Shaun of The Dead"de korku türünü masaya yatıran ikili, "Hot Fuzz"da aksiyon türünü İngiltere'nin toplumsal yapısının içine yerleştiriyor. Bunu yaparken dengeyi iyi tutturup parodiye kaymamaları, somut göndermelerden yılmamaları ve zekice numaralar kullanmaları ise takdire şayan. "Hot Fuzz" için 'postmodern bir başyapıt' yorumunu yapsak yanlış olmaz sanırız. Öncelikle film, bir İngiliz kasabasını motifsel olarak kullanıyor. Bu kasaba, "Two Thousand Maniacs!"ın (1964) sinemamıza kazandırdığı 'deli ve tutucu kasaba' motifi ile westernlerin vahşi batısında kan gölüne dönen kasaba imgesini birleştiriyor. Film, bu ve bunun gibi numaralarla bir taraftan 'slasher' ve 'istismar' filmine, diğer taraftan ise aksiyon ve westerne saygı duruşunda bulunarak yeni bir yapı inşa ediyor. Tabii kasabanın görünmeyen gerçeklerini su yüzüne çıkaran Wright, İngiliz toplumunun kokuşmuşluğunu polisiye türü vasıtasıyla gözler önüne sermeyi de ihmal etmiyor. Temelde, filmde öne çıkan iki nokta var aslında: Komedi ve yüksek tempolu aksiyon. Komedinin kaynağı - parodi gibi göründüğü halde- şehirden gelen sistemli bir adamın rahat kasaba halkının geleneklerine uymak durumunda kalması ile beraber gelen zıtlaşma mizahı. Aksiyonunki ise -buddy-movie alt türünün (iki kafadar filmi) iskeletini kullanıyor gibi göründüğü halde- A sınıf Hollywood aksiyonlarının inadına daha hızlısını çekmek amacıyla video klip estetiğinin de katkısıyla kurulan görsel yapı.

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Zaman zaman 'yarım saniyede bir kesme' ortalaması bile tutturuyor Edgard Wright. "Hot Fuzz"ın aksiyon, slasher, polisiye ve western türlerine dair; Sergio Leone filmleri, "Halloween", "Bad Boys", "Point Break" gibi göndermelerle dolu pastiş bir sinema tarihi egzersizi olduğunu tekrar hatırlatmakta fayda var.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Birer dakikalık 'Aynasız Olacak Adam' ve 'Polis Kitabı', filmin esprili dünyasına dair hınzırca hazırlanmış iki parça. Onları geçince karşımıza, 'Çekim Hataları' (10 dk), 'Silinmiş Sahneler' (22 tane – 20 dk), 'Sıkı Atlayış' adlı küfürsüz TV tanıtım filmi (4 dk) ve 2 TV 'teaser'ı çıkıyor.

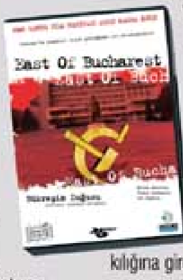
Film: ○○○○○
Ekstralar: ○○○

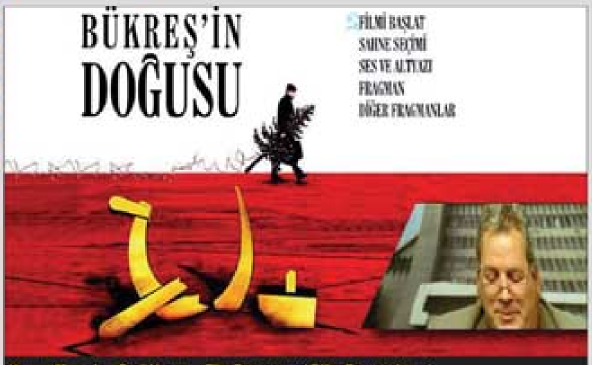
DVD Kritik

A Fost Sau n-a Fost? / Bükreşin Doğusu (2006)

Y: Corneliu Porumboiu
O: Mircea Andreescu, Teodor Corban
Bölge: 2 (Türkiye) 85 dakika
1.78:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
ROM / TR 2.0 DD
TR Altyazı
Mars P. / Kanal D Home Video

Genç Romen yönetmenin uzun metrajlı ilk filmi, neyi nasıl söylediğini gayet iyi bilen, ayakları yere basan, son derece sağlam bir film. "Bükreş'in Doğusu", trajikomik yapısına yaraşacak biçimde, insanın içini burkan bir mizahla dokunmuş. Hüzünle yan yana ilerleyen matematiksel bir mizahla. Cannes'de ilk filmlere verilen 'Altın Kamera' ödülünü ve 43. Antalya Altın Portakal dahilinde ikincisi düzenlenen Uluslararası Avrasya Film Festivali'nde 'Eleştirmenler Ödülü'nü kazanan yapım, doğu Avrupa sinemasının son dönemdeki en önemli örneklerinden biri. Filmin altında büyük bir birikim yatıyor: Genç yaştaki yönetmenin kültürel birikimi... Yoksul, ezilmiş ama zeki ve kültürlü insanların aklı ve bakışıyla çekilmiş bir film bu. Çavuşesku'nun devrilmesinden 17 yıl sonra, başkent Bükreş'in doğusuna düşen bir yerde değişen ve değişmeyenler… Yerel bir televizyonda tartışma programı hazırlayan aksi sunucu, devrimin ihtişamını yeniden yaşatmak üzere programına davet edecek konuk aramaktadır. Ancak bulabildikleri, ek iş olarak Noel Baba kılığına giren emekli bir adam ve maaşının tümünü içki borcuna yatıran bir tarih öğretmenidir. Şehrin meydanında fırtına gibi esip 'yaşasın devrim' diye bağırdıkları güne geri döneceklerdir. Devrimin gerçekten gerçekleşip gerçekleşmediği meçhuldür. O kalabalığın Çavuşesku'yu 'kovmak' için mi yoksa zaten gitmekte olan diktatörün arkasından naralar atmak için mi toplandığından kimse emin değildir aslında. Tıkır tıkır işleyen senaryo, kendini çok uzun süre sabit bir planda izletmeyi başarıyor. Yönetmenin olduğu kadar, işini gayet iyi bilen ve zamanlamaları kusursuz olan oyuncuların performansından güç alan mütevazı ama o ölçüde iddialı olan bu görkemli 'küçük' filmi çok seveceksiniz.

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

The Phantom of The Opera / Operadaki Hayalet (2004)

Y: Joel Schumacher
O: Emmy Rossum, Gerard Butler
Bölge: 2 (Türkiye) 135 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG DTS / 5.1 DD
TR / İNG Alt
Özen Film

Sinemaya defalarca uyarlanan Gaston Leroux'nun 'Operadaki Hayalet' romanı, aslında '20. yüzyılın sonunda sirk hayvanı yerine konan bir 'öteki'nin ya da hayaletin hikâyesi'ni ele alır. Besteci, koreograf ve büyük bir yaratıcı olan Andrew Lloyd Webber ise, romanı ana iskeletini değiştirmeden bir Broadway müzikaline dönüştürdü 1980'lerin başında. 25 senedir hiç izleyici kaybetmeden sahnelenen bu tiyatro oyunu, 2000'li yıllarda sinemaya da uyarlandı. Korku türünü metaforik bir arka plan olarak kullanan yapım, merkeze bir aşk öyküsü yerleştirirken 20. yüzyılın sonlarındaki sınıf sistemiyle ilgili yaptığı tespitlerle, ince aristokrasi taşlamasıyla ve sinema diliyle dikkat çekiyor. Öncelikle "Operadaki Hayalet", 2002 yılında Broadway müzikallerinin sinemaya yeniden uyarlanmasını sağlayan "Chicago"nun açtığı yoldan ilerliyor. Bu yönüyle onu izleyen "Rent", "The Producers" ve "Hairspray"e de öncülük etmiş durumda şimdilik. Ancak film, "Chicago" gibi 70'lerin modern müzikallerinin izinden gitmiyor. Aksine 1950'lerde renkli sinemayla birlikte yükselişe geçen görkemli klasik müzikallerin formülünü kullanıyor. Böylece "West Side Story", "The Sound of Music" gibi dönemin tavan yapan tür örneklerine de saygı duruşunda bulunmuş oluyor. Film merkeze, bir opera oyunundaki yan rollerin birinde sürünen Christine'i yerleştirir. Tipik bir yükseliş hikâyesi yaşayan bu karakter, operanın sahiplerini tehdit eden hayaletin isteğiyle başrolü alır. Bunun devamında ise, bir aşk hikâyesine odaklanırız. Dramatik iskelet, aslında oldukça basittir. Zira Christine'in, duygusal olarak ötekileştirici sembollerle alt sınıf mensubu olarak çizilen bir hayalet ile bir aristokrat arasında kalmasını izleriz. Yani tipik bir zengin-fakir aşkı. Ancak fantastik öğelerle donatılıp modern bir sinema diliyle anlatılınca sıkıcı hale gelmez film. Her şeyden önemlisi de bu ağdalı gözüken öykünün müzikal türünün kodlamalarıyla rahat izlenir bir yapıya bürünmesidir. Joel Schumacher'in, 'klasik müzikal'i yönetmenlik stilinin bütün klasikliğiyle, görkemli bir şekilde geri döndürdüğünü söylersek yanlış yapmış olmayız.

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Kutu: Kabartmalı karton kaplı klasik beyaz.
Diğer Ekstralar: Türkçe altyazılı eklerde, üç bölüm bulunuyor. 'Müzik ve Kayıt' (9 dk), kayıt stüdyosunda yaşananlara; 'Özel Efektler' (8 dk), avizenin düştüğü sahneye; 'Kostüm ve Makyaj' (8 dk) ise, makyaj sorumlularının çalışmalarına uzanıyor. Bu bölümler dışında Fotoğraf Galerisi'ne de ulaşabiliyoruz.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

MICHAEL WINTERBOTTOM

Dogma etkisindeki postmodern

Ülke geleneğindeki sosyal gerçekçi sinemayı video klip estetiğiyle birleştirerek postmodern bir yol izleyen İngiliz yönetmen, "Code 46", "I Want You" ve "A Cock And Bull Story" filmleriyle tanınıyor...

1962 doğumlu bir yönetmen Michael Winterbottom. Gençliğini İngiltere'de TV kaynaklı sinema filmlerinin doğduğu yıllarda geçirmiş, 20'li yaşların sonlarında ise ülke sinemasının kendi ayakları üzerinde durduğuna tanıklık etmiş bir isim. Tabii Ken Loach, Mike Leigh gibi TV arka planlı sinemacıların ortaya çıktığı bir döneme denk gelmesinin yanında; gençlik yıllarını, Nicolas Roeg, Ken Russell gibi video klip estetiğini sinemaya sokan yönetmenleri izleyerek geçirdiğini de unutmamak gerekiyor. Bu nedenle de sinema kariyeri, bu iki farklı ekolü arkasına alarak farklı bir düzleme oturdu kanımızca. Zaten 90'lı yıllardaki çeşitli TV işlerinin ardından sinema filmlerinde gördüğümüz de, sosyal meseleleri video klip estetiğiyle görselleştiren bir yönetmenlik tarzı. 1990'ların başında kimsenin duymadığı üç filme imza atan Winterbottom, ilk çıkışını 1996'da "Jude" ile yaptı. Filmin Thomas Hardy'nin tartışmalı bir romanını perdeye aktarması, yönetmenin kariyerinin ilk iz düşümü olarak öne çıkıyordu kuşkusuz. Bundan sonra, bu filmde uyguladığı '19. yüzyılın sonunda geçen kostümlü drama' formülünü takip etmedi yönetmen. Ancak işçi sınıfının sosyal sorunlarını anlatarak bir bakıma ikinci kuşak sosyal gerçekçileri temsil eden Loach-Leigh ekolünden etkilendiğini belgelerken, edebi eserleri önemsediğini de kanıtlamış oldu. Bu mantığı, sonraki filmi "Welcome To Sarajevo / Saraybosna'ya Hoşgeldiniz" (1997), Thomas Hardy uyarlaması "The Claim / İhtirasın Bedeli" (2000) ve "A Cock and Bully Story" (2006) projeleri de perçinliyordu zaten. Tabii sadece edebiyat uyarlamalarıyla kısıtlı kalmadı yönetmen. Kariyerini bu beklentiyle açsa da, esas olarak kendini sürekli farklılaştıran şaşırtıcı ve sürprizli bir sanatçı oldu. Kostümlü dramdan kara filme, westernden aşk filmine, absürt komediden erotik filme, belgeselden bilimkurguya kadar birçok tür arasında dolaştı. Her film için farklı bir görsel estetik oturttuğunu veya türleri yenilediğini iddia etmemiz doğru olmaz. Ancak kariyerinin "Saraybosna'ya Hoşgeldiniz"den sonra çektiği "I Want You / Seni İstiyorum" (1998) ile farklı bir yöne kaymaya başladığını söyleyebiliriz rahatlıkla. Bu filmde görsel dokunun üzerine fazlasıyla giden yönetmen, Kieslowski'nin görüntü yönetmeni Slawomir Idziak'ın da katkısıyla; renklerle oynayarak, ilginç çerçeveler kullanarak ve kurguyu estetize ederek, stili öne çıkaran bir görsel yapı ile çıkageldi. Bu yapıta kadar 35 mm ile çalışan Winterbottom (adını duymadığımız ilk filmleri hariç), bir sene sonra çektiği "Wonderland" ile beraber farklı film formatlarına geçiş yaptı. İlk olarak 16 mm'yi kullanan yönetmen, iki filmi hariç sonraki çalışmalarını DV veya HDTV ile çekti. Bunun ana sebepleri; "Wonderland" ile birlikte değiştirdiği görsel estetiği ve sinemanın sunduğu modern olanakları benimseyen yenilikçi bakış açısıydı. Winterbottom, 'arthouse' sinema kitlesini de, popüler sinema kitlesini de içine alabilecek bir yönetmenlik tarzı, en kısa tanımıyla 'postmodern bir sinema dili' oluşturdu bu filmle birlikte. Öncelikle arkasına Dogma manifestosu ile gelen 'gerçekliğe vurgu yapmak için elde tutulan kameranın sallanması mantığı'nı aldı. Ancak bunun üzerine, Dogma akımının tam tersi istikamette giderek; filtreler, yapay ışık, yapay müzik ve çeşitli formalist kurgu numaralarını öne çıkaran video klip estetiğini yerleştirdi. 2000'den günümüze kadar bütün filmlerinde değişken hale getirdiği bu görsel yapı, yönetmenin o güne kadar sinemadan kaptıklarını ortaya koyan bir stildi aslında. Eserlerinde uygunluk-uygunsuzluk tanımaksızın sosyal gerçekçi sinemanın ve dogmanın dramatik iskeletlerini arkasına alması, hem bu iki kavramın kodlarını bozuyordu, hem de postmodern bir film modeli getiriyordu karşımıza.

Winterbottom'ın senaryolarının işleyişine baktığımızda, genelde kapitalizm ile yoğun dertleri olan insan dramlarına rastlarız. Kimi zaman distopik bir dünyada, kimi zaman gerçek dünyada, kimi zamansa bir 19. yüzyıl eserinin yorumlandığı günümüzde… Bir şekilde eleştiri oklarını kapitalist sisteme yönlendirir yönetmen. Bunu yaparken, postmodern bir yapı kullanarak alışık olduğumuz sosyal gerçekçi drama ("In This World"de), çok karakterli drama ("Wonderland") gibi klasik iskeletleri bozması da özellikle takdire şayandır. Sürekli üretmekten yılmayan evrensel bir sinemacı olan Winterbottom, yaklaşık 15 yıllık kariyeri boyunca birbirinden önemli birçok oyuncu ile çalıştı. Buna rağmen bağımsız ruhundan taviz vermedi ve stüdyoların içine girmedi. Onun amacı, dünyanın gündemini ilgilendiren politik ve sosyal meseleleri ele alarak sistemi sorgulayan ve hicveden filmler kotarmaktı en basitinden. Tüm bunların ışığında, şu anda sanat sineması ya da Avrupa sineması denince akla gelen ilk isimlerden olduğu tartışılmaz bir gerçek.

EN İYİ 3 MICHAEL WINTERBOTTOM FİLMİ:

1 - I Want You (1998) **(Türkiye'de Çıkmadı)**
2 - A Cock and Bull Story / Uyduruk Bir Öykü (2005) **(Bir Film)**
3 - Code 46 / Kod 46 (2003) **(Bir Film)**

MICHAEL WINTERBOTTOM KOLEKSİYONU (AYIN BOX SET'İ):

Box Set: Box Set: Özel dört plastik katıyla dikkat çeken bir box set olarak sunuluyor. Set, beyaz ağırlıklı şık tasarımı ve kapak kolajıyla dikkat çekiyor. İçinde bulunan 4 filmde de İngilizce 5.1 DD ve Türkçe 2.0 DS ses kuşakları bulunurken; görüntü aktarımının anamorfik olması özellikle sevindirici. Disklere geçtiğimizde: "24 Hour Party People / 24 Saat Parti İnsanları"nda (2001), '24 Hour Party People'da Kim Kimdir?' (6 dk), 'Röportajlar' (48 dk), 'Silinmiş Sahneler' (15 dk) ve Fragman; "In This World / Bu Dünyada"da (2002), 'Kamera Arkası Belgeseli' (28 dk), Fragman, Yapım Ekibi Filmografileri ve Fotoğraf Galerisi; "Code 46 / Kod 46"da (2003), Silinmiş Sahneler (3 dk – 4 tane) ve Fragman; "A Cock and Bull Story / Uyduruk Bir Öykü"de (2005), 'Steve Coogan'la Röportaj' (13 dk), Silinmiş Sahneler (3 tane – 3 dk), 'Kamera Arkası' (18 dk) ve Sinema Fragmanı'na ulaşabiliyoruz.

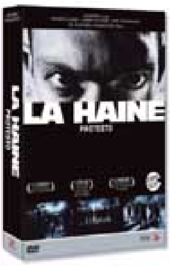
24 Saat Parti İnsanları: ●●●
Bu Dünyada: ●●
Kod 46: ●●●●
Uyduruk Bir Öykü: ●●●●●
Kutu: ●●●●●
Ekstralar: ●●●

DVD Kritik

La Haine / Protesto (1995)

Y: Mathieu Kassovitz
O: Vincent Cassel, Hubert Koundé
Bölge: 2 (Türkiye) 94 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
FR / TR 5.1 DD
TR Altyazı
Saga / A.E. Film

Çok yönlü sinemacı Mathieu Kassovitz'in (aktör-yönetmen-senarist-yapımcı-editör), 1995'te henüz 28 yaşındayken yazıp yönettiği ırkçılık karşıtı sarsıcı dram, Cannes Film Festivali'nde kendisine 'En İyi Yönetmen' ödülünü kazandırmıştı. Paris'in yoksul gettolarında yaşayan biri Yahudi (Vinz), biri siyahi (Hubert), biri de Kuzey Afrikalı (Said) olan üç arkadaşın öyküsünü konu alan film, Fransa'nın gettolarında yükselen şiddet ve ırkçılığı baz alarak, zor şartlarda yaşayan gençlerin hikayesini beyazperdeye taşıyor. Sosyoekonomik eşitsizlikler, yükselen ırkçılık ve buna karşı gün be gün artan bir şiddet… En İyi Film dahil olmak üzer üç César ödülünün yanı sıra, Avrupa Film Ödülleri'nde 'En İyi Genç Film' seçilen yapımda başrolleri, usta aktör Vincent Cassel ile birlikte Hubert Koundé, Saïd Taghmaoui ve Abdel Ahmed Ghili paylaşıyorlar. Siyah-beyaz çekilmiş Fransız filmi, Fransa'yı altüst eden 2005 ayaklanmalarını tam on yıl öncesinden haber veren ve beyazperdeye ilk yansıdığı günkü gücünü, enerjisini ve yeniliğini koruyan sarsıcı bir yapım. 90'ların kışkırtıcı, ilerici ve yenilikçi filmi "Protesto", Paris'in turistik geziler dışında görünen farklı ve gerçek yüzünü resmediyor. Hoşgörüsüzlük, sınıf farklılığı, ırkçılık, sorunlu bir gençlik, tıkanan sosyo-ekonomik ve kültürel problemler ve neticede an be an yükselen gerilim dolu bir şiddet. "La Haine / Protesto", defalarca izlenecek bir sinema şöleni.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Türkçe altyazı eklerde, üç özel bölüm dikkat çekiyor. En kapsamlısı 'Protesto'nun 10 Yılı' (83 dk), filmin teknik ekibinin ve oyuncularının ön hazırlıklar, yapım süreci ve sonrasına dair gözlemlerini siyah-beyaz bir sinematografiyle aktarıyor. 'Kamera Arkası' (6 dk), setten görüntülere uzanırken; 'Yapım Notları' (7 dk), başrol oyuncularının ve storyboard sanatçısının yorumlarıyla bazı detayları aydınlatıyor. Bu bölümlerin dışında toplamı 17 dakikayı bulan 15 silinmiş sahneye ve fotoğraf galerisine de erişebiliyoruz.

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

KOLEKSİYONCULARA ÖZEL: 2 Diskli Versiyon

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Becoming Jane / Aşkın Kitabı (2007)

Y: Julian Jarrold
O: Anne Hathaway, James McAvoy
Bölge: 2 (Türkiye) 116 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DS, TR 2.0 DS
TR Alt Tiglon

18. yüzyılda İngiltere'de bir kadın için seçilecek en rahat ve huzurlu yol, aristokrat, zengin bir erkekle evlenmektir. Fakir bir ailenin kızı olan Jane, yazı yazmak konusunda büyük bir yeteneğe sahiptir. Fakat toplum, bir kadın yazara gereken önemi vermemektedir. Zengin bir koca adayı bulup evlenmesi Jane için önündeki tek seçim gibi gözükmektedir. Ailesinin ve çevresinin baskılarına rağmen kahramanımız, bu zoraki evliliğe sıcak bakmamaktadır ve… İngiliz dili ve edebiyatının ünlü isimlerinden Jane Austin'in hayali/gerçek öyküsüne temel alan, edebiyatla yaşam ilişkisi üzerine romantik bir film. En önemli ilham kaynağı kendi hayatı olan bir yazarın, hayalleri, düşleri ve karşılaştığı acıtıcı gerçekler. Mutlu sonla biten romanlarında yer almayan yaşanmış gerçek acılar, hayal kırıklıkları, dilekler. Aile, dost ve arkadaş çevresi içinden tüme yayılan titiz bir dönem analizi. İlk sinema filmi olan 2005 tarihli "Kinky Boots / Müstehcen Çizmeler" ile rüştünü ispatlayan Julian Jarrold, çerçeveyi, öykü anlatımını, oyuncu yönetimini çok iyi bilen kaliteli bir yönetmen. İnce bir duyarlılığın egemen olduğu zarif filmde, Anne Hathaway'in performansı dikkat çekici. Ang Lee'nin "Brokeback Mountain"da kendisine neden rol verdiğini ve ilerde çok önemli rolleri üstleneceğini şimdiden tahmin edebiliyor insan. Hathaway'e, üstlendiği önemli rollerle günbegün yıldızı parlayan İskoçyalı aktör James McAvoy'un eşlik ettiği bu biyografik dramda Julie Walters, James Cromwell, Ian Richardson ve Maggie Smith gibi usta oyuncular da rol alıyorlar.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Beş özel bölüm, detaylı bir ek skalası getiriyor karşımıza. 'Kamera Arkası' (19 dk), standart bir yapım belgeseli sunarken; 'Dans Sahnelerinin Yapımı' (7 dk), dans sahnelerinin koreografisini örneklerle ve bilirkişi yorumlarıyla önümüze getiriyor. 'Saç, Makyaj & Kostümlerin Yapımı' (13 dk), kostüm tasarımcısının birinci ağızdan yorumlarıyla filmin tamamındaki aksesuar çeşitliliğini özetliyor. 'Kriket Sahnesi Çekimleri' (7 dk), oyuncuların ve ekibin yorumlarıyla o sahnenin çekimine odaklanırken; 'Boks Sahnesi Çekimleri' (14 dk), sahnenin geniş kamera arkası görüntülerini yansıtıyor. Bu bölümlerin dışında 'Çıkartılmış Sahne' olarak 20 dakika uzunluğundaki uzatılmış kilise sahnesini izleyebiliyoruz. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

EDEBİYAT UYARLAMALARI

Nasıl çekmeli?

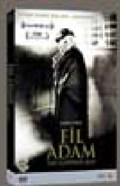
Günümüzde önemsenen bir filmin kaynağına baktığımızda, karşımıza genelde bir edebi eser çıkar. Ancak bunların hepsinin sinemaya uygun eserler, ortaya çıkan filmlerinse iyi uyarlamalar olduğunu söylemek pek doğru olmaz.

Sinema, nesiller boyu çeşitli yan dalların desteğiyle ayakta durmuştur. Bunun sebebi birçok sanat dalıyla akraba olmasıdır. İlk yıllarında, o dönemin düzenine uygun bir şekilde daha çok edebiyat ve tiyatroyu arkasına almıştır. Tabii edebiyat ya da tiyatro eserlerinin uyarlanmasının yanında, iki sanat dalının estetik olarak yaptıkları etki de önem taşımıştır. Ne zaman karşımıza gerçek dertleri olan bir proje çıksa, ardında ciddi bir edebi metin vardır. Zaten Oscar ödüllerinde genelde edebiyat odaklı çalışan 'Uyarlama Senaryo' kategorisinin olması da boşuna değildir. Biz ise, hâkim bir eğilim olan 'edebiyat uyarlamaları'nın tarihsel sürecini değil de, genel olarak nasıl yollardan geçerek başarıya ulaştığını analiz etmeye çalışacağız. Öncelikle 1924 yılında Erich Von Stroheim'ın sinemalaştırmaya çalıştığı "Greed", önemli bir örnek olarak karşımıza çıkıyor. (Ancak 16 saatte hakkı verilen bu eser, 8 saate indirilerek sinema tarihine geçmişti, hem de sessiz sinema döneminde olmasına karşın) Bu örnek, edebiyat uyarlamalarının zorluk derecesini kanıtlar nitelikte kanımızca. Öncelikle, herhangi bir edebi eseri sinemaya aktarmak için belli kriterler olduğunu iddia edebiliriz. Bunların başında senaryonun üç saati aşmayan bir süreye sığacak şekle getirilmesi gerekiyor. Bunun yanında yazarın eserine saygıda kusur etmemesi ve hayranlarını da kendi safında tutması gerekiyor. Bu üç kriter, ana çıkış yolu olabilir bir uyarlamacı için. Tabii sinema uyarlamalarıyla taçlandırılanlar, genelde belli bir ülkenin önemli bir dönemini ele aldığı için önemsenen romanlar oluyor. Bu nedenle de 30-40 senelik bir sürece yayılan hikâyenin yeterince rafine edilmesi şart. Çünkü 300 sayfa veya üzeri bir edebi metin, en azından 150 sayfalık bir senaryoya uyarlanmak zorunda. Bunu da, sinemanın şartlarına göre yapmak zorundasınız. Belli bir akıcılık, ritm ve sinema dili tutturulmalı. Yani belli bir zaman dilimini atlama, direk izleyiciyi itecek bir hareket olarak ters tepebilir. Bu noktada uyarlamayı yapan kişiye önemli bir görev düşüyor. En basitinden, yönetmen ile kafa kafaya verip sinemanın dramatik yapısı ile edebi eserin dramatik iskeleti arasındaki farkları göz önünde bulundurarak çalışması şart. Bir edebiyat eserini sinemalaştırmak için bu ana kriterleri sağlamak yeterli olabilir. Ancak yine de bu eserlerin belli ülkelerin ilginç dönemlerini ele aldıkları için her zaman belli bir kitleye hitap ettiklerini söyleyebiliriz rahatlıkla. Aynen çizgi roman ve bilgisayar oyunu uyarlamalarının spesifik kitlelere hitap ettiği gibi. Zaten 'edebiyat uyarlamaları', günümüzde bir alt tür olarak da görülebilir rahatlıkla. Çünkü korku edebiyatı ve fantastik edebiyat gibi uç noktalara gitmekten çekinmiyor. "Frankenstein", "Dracula", "Yüzüklerin Efendisi", "Altın Pusula", "Harry Potter" gibi edebiyat uyarlamaları gördüğümüz gibi, "Tom Jones", "The Elephant Man", "Pride & Prejudice", "Oliver Twist" gibi belli dönemleri dramatize eden uyarlamalar da sinema tarihi boyunca önemsenmenin yanında farklı yorumlarla da karşımıza gelmişlerdir. Ama edebiyat uyarlamalarının esas avantajı, tür farkı arz etmeden arka planlarının dolu olmasıdır, yani geniş alt metinler sunduğu için sinemaya uygun bir kaynak olarak benimsenmişlerdir her zaman. Felsefe, psikoloji, mitoloji gibi alanlarda derin açılımlar sağlamaları, 'korku' denerek küçümsenen bir kaynağı bile zengin metinlere gebe hale getirmiştir. Bu ana maddeleri spesifikleştirmek gerekirse; edebiyat uyarlamalarının sonradan 'yönetmenin kurgusu' versiyonuna dönüşmesinin kısıtlı zaman sorununu kanıtladığını görebiliyoruz bazı örneklerde. Francis Ford Coppola'nın "Apocalypse Now" ve "The Outsiders"ı yeniden kurgulayarak vizyona çıkarması da sinema tarihinin önemli kişisel aklanmaları arasında yer alır. Zaten bu hareket, edebiyat uyarlamalarının yönetmene göre farklılık gösterdiğini kanıtlar aslında. David Lynch'in kendi dünyasına uygun bir anti-kahraman bularak siyah-beyaz bir "The Elephant Man / Fil Adam" uyarlaması çekerek, kendi film modelinden uzaklaşıp bir drama çekmesi de aslında edebiyat uyarlaması formülünün 'auteur' sinemacıların dünyasına uzak olduğunu kanıtlar bu bağlamda. Tabii yönetmenlerin, edebiyat uyarlamalarıyla ilişkileri daha da uzatılabilir. Ancak tahmin edemeyeceğiniz kadar uçuk yönetmenlerin dahi kariyerlerinde bir kez de olsa edebi metinlere başvurduğunu görebileceğinizi belirtmeliyiz, ki Tom Tykwer'in başarılı "Perfume: The Story of A Murderer / Koku" uyarlaması da bunların sivrilen örnekleri arasında yer alır.

YENİ ÇIKAN EDEBİYAT UYARLAMASI DVD'LERİ:

The Elephant Man / Fil Adam (1980)

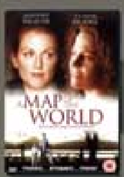
A.E. Film – 2.35:1
İNG / TR 2.0 DS – TR Alt
Ekstralar: 'Film Adam'ın Sırları' (28 dk), 'Gerçek Film Adam' (20 dk), 'Sesli Fotoğraf Galerisi' (4 dk), Film Fragmanı
Film: ●●●●
Ekstralar: ●●●

The Outsiders / Dışarıdakiler (1983)

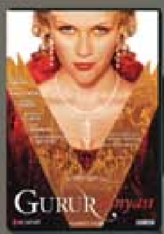
A.E. Film – 2.35:1
İNG / TR 2.0 DS – TR Alt
Ekstralar: 'Kamera Arkası' (26 dk), 'Oyuncu Seçimi' (14 dk), Filmin Fragmanı
Film: ●●●●
Ekstralar: ●●●

A Map of The World / Dünya Haritası (1999)

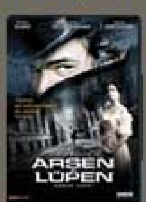
Gen P. – 1.33:1
İNG / TR 2.0 S – TR Alt
Ekstralar: Fragmanlar
Film: ●●●
Ekstralar: ●

Vanity Fair / Gurur Dünyası (2004)

Özen Film – 2.35:1
İNG 5.1 DD – TR 2.0 DS – TR Alt
Ekstralar: 'Filmden Notlar' (12 dk), 'Filmin Hikâyesi' (9 dk), Çıkartılmış Sahneler (14 dk), Fragmanlar
Film: ●●
Ekstralar: ●●

Arsene Lupin / Arsen Lüpen: İki Diskli Özel Versiyon (2004)

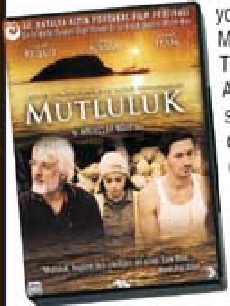
Özen Film – 2.35:1
FR 5.1 DD – TR 2.0 DS – TR Alt
Ekstralar: 'Makyaj ve Peruklar', 'Kostümler', 'Deneme Çekimleri', 'Kamera Arkası', Fragmanlar
Film: ●●●
Ekstralar: ●●●●

DVD Kritik

Mutluluk (2007)

Y: Abdullah Oğuz
O: Özgü Namal, Murat Han
Bölge: 2 (Türkiye) 123 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
TR 5.1 DD
İNG Alt
Kanal D Home Video

"Doğu-Batı farkları, farklı ülke sinemalarında yıllardır ele alınmıştır kuşkusuz. "Mutluluk" da bunların feodalite ve töre gibi kavramları içine alan Türk versiyonu olarak öne çıkmaya çalışıyor. 17 yaşında tecavüze uğradığı için törelere göre infaz kararı verilen Meryem ve onu öldürmesi için görevlendirilen Cemal, İstanbul'a gelirler. Karşılarına, Batı kültürünün etkisi altındaki konformist evliliğinden sıkılmış İrfan Kurudal adlı bir akademisyen çıkar. Kurudal onları teknesine alır ve varoluş sorunlarının incelendiği bir yolculuğa çıkarlar. Film, "Asmalı Konak" ve "O Şimdi Mahkûm" ile Amerikan klasik sinemasının gramerini Türk sinemasına yerleştirdiğine tanık olduğumuz Abdullah Oğuz'un imzasını taşıyor. Tıpkı Amerikan stüdyo sistemine dahil olan yönetmenler gibi, Oğuz da her zaman ciddi bir kaynak olarak görülen bir edebiyat eserini uyarlama işine soyunuyor. Bu yolda önceki filmlerinin görsel yapısını ana hatlarıyla korusa da, temposunu biraz olsun düşürüp, elindeki metnin hakkını vermeye çalışıyor. 'Anlık mutluluk' temasına dikkat çekerek elbette. Batı'yı simgeleyen lüks bir teknenin içinde sıkışmışlık ve yabancılaşma üzerinden Doğu-Batı çatışmasını anlatmak için, geniş planları öne çıkarıyor. Buna paralel olarak, içine girdiğimiz üçlü karakter çatışmasıyla varoluşların incelendiği bir yol filmi de izliyoruz. Yani bir yandan bir kültür farkları komedisi, diğer yandan ise bir çeşit kişilik geliştirme yolculuğu sürüp gidiyor. Karşımızdaki eserin, görüntü yönetmeni Mirsad Heroviç'in de katkılarıyla çekilmesi gerektiği gibi çekilmiş olması, dikkatlerimizi hemen Abdullah Oğuz'un Türk popüler sinemasına yaptığı katkıya çekiyor.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: En dikkat çeken bölüm olan 'Kamera Arkası' (12 dk), set görüntülerini, fragmandan parçaları ve Abdullah Oğuz'la sette yapılmış söyleşiyi iç içe geçiriyor. Bu bölüm dışında ise resimlerin art arda kurgulanarak sunulduğu Fotoğraf Galerisi'ne (4 dk) göz atabiliyoruz.
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

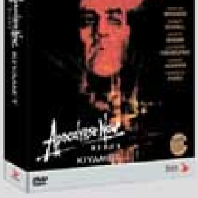
KOLEKSİYONCULARA ÖZEL: 2 Diskli Versiyon

Yaygın Ekstralar: Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Apocalypse Now Redux / Kıyamet: Yönetmenin Kurgusu (1979)

Y: Francis Ford Coppola
O: Marlon Brando, Martin Sheen
Bölge: 2 (Türkiye) 108 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
FR / TR 5.1 DD
TR Altyazı Saga / A.E. Film

Vietnam Savaşı sırasında Yüzbaşı Willard komutasındaki bir ekip, Kamboçya ormanlarında yerlilerden ve eski askerlerden tarikat benzeri bir ordu oluşturmuş ve kendini tanrı sanan eski yeşil bereli Albay Kurtz'u öldürmek üzere yolculuğa çıkar. Francis Ford Coppola'nın başyapıtlarından olan 1979 tarihli "Apocalypse Now / Kıyamet", savaşı en iyi anlatan filmlerin belki de en önemlilerinden biridir. Usta yazar Joseph Conrad'ın "Heart of Drakness / Karanlığın Yüreği" adlı romanından John Milius ve yine Coppola tarafından beyazperdeye uyarlanmış filmde başrolleri dev aktör Marlon Brando, Martin Sheen ve Robert Duvall paylaşırlar. Dennis Hopper, Harrison Ford, Laurence Fishburne, Frederic Forrest, Scott Glenn ve Sam Bottoms gibi isimlerin kadroda yer aldıkları 153 dakikalık klasik, aslında insan yüreğinin ve zihninin en karanlık noktalarına yapılmış bir yolculuktur. Sekiz dalda aday olduğu Akademi ödüllerinde 'En İyi Görüntü Yönetimi' (Vittorio Storaro) ve 'En İyi Ses' Oscar'larını kazanan epik yapım, kazandığı üç Altın Küre'nin yanı sıra, ilk kez gösterildiği Cannes Film Festivali'nde de büyük ödül olan "Altın Palmiye"nin sahibi olmuştur. Teknik başarısının yanı sıra, usta işi yönetimi, kusursuz oyunculuğu, yağ gibi akan anlatımıyla savaşın yok eden gerçekleri ve insan ruhunun derin karanlığı arasında pırıl pırıl parlayan film defalarca izlenecek bir başyapıt.

Kutu: Özel karton kutulu iki katlı karton kutu.
Diğer Ekstralar: İkinci diskteki Türkçe altyazılı eklerde 2 özel bölüm dikkat çekiyor. 'Apocalypse Now: Ses ve Müzikte Bir Doruk Noktası' (39 dk), dört kısım halinde filmin ses bandındaki özene detaylı bir bakış atıyor. '300 Kilometrelik Film: Apocalypse Now'ın Kurgusu' (17 dk) ise filmin bu yeni versiyonunun yaratılış öyküsüne uzanıyor. Bu bölümler dışında, filmin Cannes Film Festivali'ndeki 'basın toplantısı'ndan kısa bir kesit (3 dk), 'Çıkarılmış Sahneler' (12 tane – 24 dk) ve 'Fotoğraf Galerisi'ne (2 dk) ulaşabiliyoruz.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

BU AY ÇIKANLAR

3rd Man
3:10 to Yuma
18'ler Takımı
Avrupalı
Bana Şans Dile
Birth
Day Watch
Death at A Funeral
Fikret Bey
Guy X
Half Nelson
Henry and June
Hot Rod
How to Deal
In Search of Mozart
Kardan Adamlar
Kayıp Sırlar Adası
Knocked Up
Kontrol
Life Support
Lust, Caution
Mean Creek
Protege
Scoop
Suburban Girl
The Bourne Ultimatum
The Dog Problem
The Year My Parents
Went On Vacation
This is England
Traffic
Venus
Voltron

Japon kökenli bir popüler kültür ikonu

Godzilla serisi, "King Kong" ile başlayan canavar alt türünün bir ürünüdür aslında. Ancak başlı başına kültleşmiş bir seridir. Yeni piyasaya çıkan 4 Godzilla filmi de bu 'kitsch' seriyi selamlar nitelikte.

Godzilla, 1954 yılında sinema tarihine girmiş bir yaratıktır. 'Canavar' alt türüne dahil olduğu için onu yaratık yerine 'canavar' terimiyle anmaya çalışacağız. Japon sinema endüstrisinin veya efsane yaratma kültürünün bir ürünü olan bu canavar, ülkesinde 'Gojira' olarak bilinir. Büyük popülaritesiyle ve Japon popüler kültür ikonuna dönüşmesiyle günümüze değin 27 Japonya kaynaklı film ile etkinliğini sürdürmüştür. Bununla kalmayıp, iki de Amerikan canavar filmine konu olmuştur. 1998 yılında Roland Emmerich'in çektiği 130 milyon dolar bütçeli "Godzilla" filmi, sinema tarihinin en inandırıcı Godzilla'sını yaratması ile dikkat çeker. Bunun sebebi 1 milyon dolara üretilen ilk Godzilla filmi ile arasındaki maddi uçurumdur. Biri Japon B filmi, diğeri ise A sınıfı bir Amerikan stüdyo filmidir. Bu da sevilen karakterin ne kadar farklı şekillerde tasarlanabileceğini kanıtlar aslında. Öncelikle Godzilla, serinin ilk iki filmini baz alırsak; film, Shigeru Kayama'nın romanından uyarlanmıştır. Arkasındaki yönetmen ise, Ishiro Honda'dır. İkonlaşmasının sebebi, ülke insanının korkularını vurgulayan bir figür olmasıdır. Nasıl Amerikan kültüründe 'Michael Myers', 'Leatherface'; Japon korku sinemasının 90'lardan sonraki bölümünde 'lanetle ortaya çıkan hayaletler'; Türk kültüründe ise 'cinler' türün haritasını çiziyorsa, 'Godzilla' da Japon halkının 50'li yıllardaki korkularının temsilidir. Korku sinemasındaki her kötü adam motifi gibi o da psikolojik, kültürel, mitolojik ve efsanevi özelliklere sahiptir. Aslında bir nevi bizim 'Van Gölü Canavarı' efsanesine benzer. Korkutucu tarafı ise daha çok politik arka planıdır. Çünkü 50'lerde, İkinci Dünya Savaşı'nın bittiği bir dönemde ve Soğuk Savaş'ın ortasında sinema tarihine girmiştir. Bunun sebebi ABD'nin Hiroshima'ya yaptığı nükleer saldırının metaforik sonucu olmuştur. Bir adada, doğal sürecin ya da doğanın parçası olarak oluşan bu canavar, bir şekilde Japon halkını tehdit eder konuma gelmiştir. (Tabii o adada Rodan, Mothra gibi kendi soyundan canavarlarla da haşır neşir olmuştur bu insanlara hücum sürecinde.) Godzilla, yapıştırma bir canavardır aslında. Dinozor Tyranosaurus Rex ile bir timsahın karışımını andırır. Ağzından alev çıkararak bir bakıma nükleer saldırının intikamını alır. Esas olarak ise, kapitalizm metaforudur. Yani kapitalizmin dünyamıza açtığı dertleri ve insan hayatına verdiği zararları betimler. Havadan ve karadan saldırabilmesi buna bağlanabilir. Bu yönüyle, bütün canavar filmleri gibi sanayileşme eleştirisi depolar film. Gördüğümüz son örnek "The Host" veya ilk canavar filmi "King Kong" da aslında sanayileşmeyi iğnelemek için çeşitli nükleer atıkların etkisiyle veya doğanın dışlanması sebebiyle üreyen aslında 'doğal canavarlar'ı kullanırlar. Bu yönleriyle de felaket filmleriyle akrabadırlar. Yani canavar filminin kodlamaları çok da değişmemiştir nesiller boyu. Hepsi de doğa-kültür çatışmasını arkasına alır. Olağanüstü hale kadar giden bir tehdit olarak dahi görülürler. Ancak 80'ler öncesi canavar filmi çekmek ile 80'ler sonrası canavar filmi çekmek arasında büyük bir uçurum vardır. Öncelikle 30'lar ile 70'ler arasında korku, bilimkurgu, kara film gibi türler Amerikan sinemasında B filmi kategorisinde kabul görür. ABD'den sonra en gelişmiş sinema endüstrisi olarak bilinen Japon film endüstrisinde de durum pek farklı değildir. Tek fark, B filmlerinin stüdyoların içinde değil de bağımsız şirketler tarafından üretilmeleridir.

1954 tarihli ilk Gojira filmi Toho adlı küçük bir şirketin ürünüdür. Ancak esas benzerlik, ikisine de az para yatırılmasıdır. Çünkü böylesine doğaüstü öğeleri yaratmak için gerekli olan teknolojik ve maddi güç daha tam olarak yakalanamamıştır. Bu nedenle de ABD sinemasında "King Kong" (1933) ile başlayan canavar alt türü, yıllar boyu 'kitsch' muamelesi gören çeşitli eserler üretmiştir. Bütün canavarlar, gerçek insanlardan ayrı bir boyuttaymış gibi yapay gözükürler. Bu filmlerin amaçları, ABD'ye dışarıdan gelen tehditleri simgeleştirerek toplumsal korkuları öne çıkarmaktır. Japonya'daki durum da pek farklı değildir. Ancak Godzilla serisi, ilk filmini bir kenara bırakacak olduğumuzda, derin politik alt metinlerini önemsemez. Bütün Godzilla filmleri, canavarın kült bir ikon olduğu fikri üzerine kurulur. 1962 yılında King Kong ile yani bir bakıma 'baba'sı ile karşı karşıya getirildikten sonra sürekli olarak çeşitli robotlarla, hayvanlarla, dostlarıyla veya daha nice canavarla savaştırılmıştır. Bu yolla, popülaritesini kült düello sahneleri üzerinden artırarak sürdürmüştür. Filmler öylesine yapay bir estetikle çekilmiştir ki, sadece Godzilla ile düşmanının kapışmasına odaklanır. Ancak bu mantığı benimseyerek, bir anlamda 'çöp'ün tanımını yapan serinin keyfine varmak mümkündür. Çünkü esas önemli olan Godzilla'nın kimi, nasıl, neden, ne şekilde ve ne ölçüde mağlup ettiği gibi biraz da bilgisayar oyunu kitlesini ilgilendiren basit bir meseledir her zaman. Her korku kahramanı gibi yaklaşık 25 rakiple boğuşmasına rağmen hiçbirinde hayatını kaybetmemesi de onun popülaritesine bağlanabilir rahatlıkla. Amerikan B filmlerinin daha uç noktasında yer alan bir seridir Godzilla. 'Kült', 'çöp' ya da 'kitsch' terimleri akla gelince, ilk duraklardan biridir.

YENİ ÇIKAN GODZILLA FİLMİ DVD'LERİ:

Gojira vs. Mosura / Godzilla vs. Mothra (1992)
Tiglon – 1.33:1
ING / TR 2.0
DS – TR Alt
Film: ●
Ekstralar: ●

Gojira VS Mekagojira/ Godzilla vs. Mechagodzilla 2 (1993)
Tiglon – 1.33:1
ING / TR 2.0 DS – TR Alt
Film: ●
Ekstralar: ●

Gojira VS Supesugojira / Godzilla vs. Space Godzilla (1994)
Tiglon – 1.33:1
ING / TR 2.0
DS – TR Alt
Film: ●
Ekstralar: ●

Gojira VS Desutoroia/ Godzilla vs. Destroyah (1995)
Tiglon – 1.33:1
ING / TR 2.0 DS – TR Alt
Film: ●
Ekstralar: ●

DVD Retro

CRITERION COLLECTION

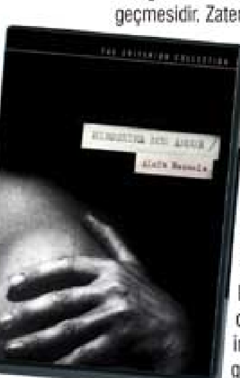
Hiroshima Mon Amour (1959)

Y: Alain Resnais
S: Marguerite Duras
O: Emmanuelle Rivas, Eiji Okada, Stelle Dassas, Pierre Barbau, Bernard Fresson
1. Bölge
Çıkış Tarihi: 24 Haziran 2003
Koleksiyon No: 196

Alain Resnais, Fransız sinemasının en aykırı yönetmenlerindendir. Tabii aykırı derken, günümüz seyircisinin hazmedemeyeceği yöntemlere başvurmayı veya seks ve şiddeti uç noktalarda kullanmayı kastetmiyoruz. Aksine Resnais'nin, Fransız sinema tarihindeki sayısız akımın içine dahil olmayı asla tercih etmeyip, kendi başına yenilikçi bir 'auteur' olarak ayakta durmayı benimsediğinden bahsediyoruz. Ne Fransız şiirsel gerçekçiliği, ne sürrealizm, ne de Fransız yeni dalgasına dahil olmamıştır yönetmen. Ama 1959'da çektiği ilk uzun metrajı "Hiroshima Mon Amour" ile Fransız Yeni Dalgası'nın öncülerinden biri olarak kabul görmüştür. Bu sebeple de ismini, kendilerine özgü bir yaklaşımla filmler çekerek kendi dünyalarını oluşturan Robert Bresson, Jean-Pierre Melville gibi yönetmenlerin yanına yerleştirmiştir. Resnais halen film çekmekte olmasına rağmen, kariyerinin son 15 yılında 1922 doğumlu olmanın dezavantajlarını taşımaktadır kanımızca. "Hiroshima Mon Amour / Hirosima Sevgilim", modern sinemanın atalarından biridir. Rahatlıkla "Det Sjunde Inseglet / Yedinci Mühür", "L'Avventura / Macera", "A Bout de Souffle / Serseri Aşıklar", "La Dolce Vita / Tatlı Hayat", "Rocco e i suoui fratelli / Rocco ve Kardeşleri" gibi bu ünvanı taşıyan filmlerin arasına dahil edilebilir. Bunların hepsi gibi amacını 'bozmak' kavramının üzerine kurmuştur. Bu yolda, Alain Resnais'nin olağan temalarını da içine alır. "Hiroshima Mon Amour", esas olarak epik bir aşk filmidir. Ancak amacı "Casablanca", "Gone with The Wind" gibi fazla ağdalı ve klasik olduğu için Avrupa sineması temsilcilerine göre yapay ve zorlama duran filmlerin formülünü ters yüz etmektir. Bunun için de eline, biri erkek biri kadın iki karakter ve uzak bir coğrafya alır. Buraya kadar her şey normaldir. Ancak Resnais, bu üç kavram ile o kadar farklı bir anlatı yapısı kurar ki, adeta içinde bellek kavramının görselleştirilmiş halini görürüz. Yani ismini bile koymadığı bu iki karakter, onun elinde somut birer bireyden çok, derdini anlatmaya yarayan birer piyona, soyut birer metafora dönüşür.

Öncelikle film modelini böyle bir kalıbın içine sokmak için, soyut bir aşk hikâyesi inşa etmesi gerekmektedir. Bu yolda da, Japon erkek ile Fransız kadını yatakta sevişirken yakın ölçekli planlardan izleriz. Bu sahneler fazlasıyla karanlıktır, gölge oyunlarıyla ve yüksek bir kontrast (siyah-beyazda siyahı öne çıkaran filmleme tekniği) ile yansıtılırlar. Ardından devreye iç ses eşliğinde, kadının bakış açısına göre çekilmiş ve düşük kontrast (siyah-beyazda beyazı öne çıkaran filmleme tekniği) ile kotarılmış 'flashback'ler girer. Bunlar sayesinde kadının gözünden sırasıyla; Hiroshima'nın coğrafi özelliklerine ve geçmişte yaşanan hüzünlü bir aşk deneyimine gireriz. Böylece, 'flashback'ler ile gerçek hayat olduğunu varsaydığımız metaforik dünya, ara plan tekniğinin paralel kurgu gibi kullanıldığı bir görsel yapıda karşı karşıya getirilir. Bunun sebebi belleğin ve somut mekânların iç içe geçmesidir. Zaten Resnais'nin esas yapmak istediği de, savaşın bireyler üzerindeki etkilerini inceleyen soyut bir aşk filmi ya da antimilitarist bir savaş dramı yaratmaktır. Belleğin derinliklerine inildikçe, filmin gerçek olduğu varsayılan mekânları daha da soyutlaşır ve ince metaforlar kadın karakterin ruhunu simgelemek için aktif hale getirilip Freudyen bir yapıya kavuşurlar.

"Hiroshima Mon Amour / Hirosima Sevgilim", epik bir aşk filmi gibi gözükse de 'Yeni Dalga'nın yapı bozucu film modeline esin kaynaklığı eden bir formül yaratmıştır aslında. Çünkü gözümüzle gördüğümüz her şey, anlatılmak istenenin sinemasal karşılığıdır. İsimsiz kadın karakter Fransa'yı, isimsiz erkek karakter ise Japonya'yı temsil eder. Yani ikinci Dünya savaşında acı çekmiş iki ülkeyi birleştiren soyut bir aşk filmidir aslında "Hiroshima Mon Amour". İsmindeki derin anlam da buradan gelmektedir. Savaşın insan üzerinde yarattığı ruhsal sıkıntıları, 'tek gecelik ilişki' kavramının verdiği anlık mutluluk ile birleştirerek çok derin alt metinler çıkarır karşımıza. Yönetmen, filmin derinliğindeki temaları ve anlamları kazıyarak çıkarmamızı ister, her modern sinema örneğinde olduğu gibi. En önemlisi de bizleri nihilist bir dünyaya sürüklemesidir. Siyah-beyaz film stoklarıyla kurduğu Hiroshima portresini resmetmek için belgesel estetiğiyle (ki Resnais, bu yapıyı da arkasına alır çoğu zaman) çektiği görüntüler tek tek bile değerliyken, bunların bellek dünyasının içine yerleştirilmeleriyle karşımıza yeni bir film modeli çıkar. Bu yeni oluşumun sinemada 'şiirsel'in tanımını yaparcasına, kaydırmalı kamera hareketleriyle ve uzun planların hâkim olduğu görsel yapıyla düzenlenmesi de 'yenilikçi' yapının içerisinde önemli bir yere oturur. Film, aşk kavramına soyut yaklaşımı ve karamsar havasıyla günümüzde, aşk filmi formüllerindeki değişimin yolunu açmayı da ihmal etmemiştir. "In The Mood For Love / Aşk Zamanı", "Lost in Translation / Bir Konuşabilse...", "Reconstruction / Yeniden Sev Beni", "Eternal Sunshine of The Spotless Mind / Sil Baştan" gibi aşk kavramının imkânsızlığını anlatan modern klasikler, filmin açtığı yoldan ilerleyerek kendilerine özgü birer film modeli dokumuşlardır.

Bu ay çıkan Criterion DVD'leri:
Pierrot Le Fou (Jean-Luc Godard, 1965)
The Last Emperor (Bernardo Bertolucci, 1989)
Walker (Alex Cox, 1987)

DVD KLASİK

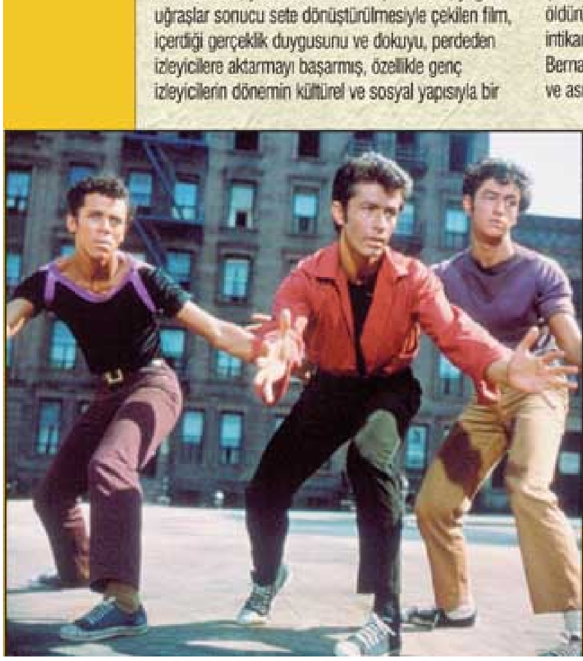

West Side Story / Batı Yakasının Hikâyesi (1961)

Beyazperde tarihinde önemli köşelerden birini tutmuş gerçek bir dönüm noktasıdır "Batı Yakasının Hikâyesi". New York sokaklarında geçen bir 'Romeo-Jülyet' öyküsü, romantik bir sokak müzikalidir. William Shakespeare'in beyazperdeye en çok yansıyan oyunlarından olan duygusal ve trajik eser "Romeo and Juliet", 1957'de Arthur Laurents'in yorumuyla bir Broadway müzikaline dönüşmüş ve "West Side Story", gördüğü yoğun ilginin ardından beyazperdeye 1961'de uyarlanmıştır. Müzikalin koreografı Jerome Robbins ve daha önce hiç müzikal deneyimi olmayan usta isim Robert Wise'ın (1914-2005) yönettikleri ünlü yapım, müzikal türe yeni bir ruh ve anlayış getirmiş, dönemin gençliğini derinden etkileyerek, beyazperdenin alıştığı klasik müzikallere farklı bir dinamizm, içerik, atmosfer ve bakış açısı kazandırmıştır. New York sokaklarında, yıkılma emri verilmiş blokların, yoğun uğraşlar sonucu sete dönüştürülmesiyle çekilen film, içerdiği gerçeklik duygusunu ve dokuyu, perdeden izleyicilere aktarmayı başarmış, özellikle genç izleyicilerin dönemin kültürel ve sosyal yapısıyla bir bağ kurmalarını sağlamıştır. Hem de sadece Amerikalı izleyicilerin değil, ülkemiz dahil vizyona girdiği hemen her ülkede, yenilikçi ve özgürlükçü bakışlar tarafından benimsenmiş ve sorgusuzca kabullenilmiş ender filmlerdendir "West Side Story". New York sokaklarını fon alan öykü, çevrede yaşayan gerçek gençlerin hikâyesidir. Yoksul kesimlerden gelen, farklı kökenlere sahip gençlerin, birbirine düşman iki büyük çetede toplanmış sokak çocuklarının, trajik ve dinamik öyküleridir anlatılan. Beyaz Amerikalı gençlerden oluşan Jet'ler (Jets) ve Porto-Riko'lu Köpekbalıkları (Sharks) birbirlerine ölesiye düşmandırlar. Meydan okumalar, yumruklar, tekmeler ve kesici aletlerin havada uçuştuğu kavgalar arasında Jetlerin bir üyesi olan Tony (Beymer) ile Köpekbalıklarına mensup, hatta onların liderinin kız kardeşi olan Maria (Wood), birbirlerine ilk görüşte delicesine aşık olurlar. Jetlerin şefi Riff (Tamblyn), çıkan bir kavgada köpekbalıkları tarafından öldürülünce, Riff'in en yakın arkadaşı olan Tony, intikam elçisi olarak seçilir. Sevdiği kadının ağabeyini, Bernardo'yu (Chakiris) öldürmek, kötü kaderin adıdır ve asıl mücadele, hayattaki en önemli kavga, aşk için verilmelidir artık. İki genç, imkânsız şartlar arasında birbirlerine kavuşmak için ölüme bile kafa tutmaya hazırdırlar. Filmin kadrosu, aylarca süren titiz bir çalışma sonrası oluşturulmuştur. Altı aylık bir zaman diliminde, kırka yakın dekor içinde çekilen, o zaman için yüksek bir bütçe sayılan altı milyon dolara mal olan müzikalde, iki başrol oyuncusu, genç yaşta hayata veda eden efsane aktris Natalie Wood (1938-1981) ve Richard Beymer dışında bütün oyuncular şarkı söyleyip, dans etmeyi bilen isimlerden seçilmiştir. Rita Moreno, George Chakiris, Russ Tamblyn gibi, filmden sonra birer yıldıza dönüşmüş isimler, beyazperdeden taşan enerjileriyle dans edip, şarkı söylüyorlar ve sadece izleyicileri değil, müzikallerin oyuncu geleneğini ve alışkanlıklarını geri dönülmez biçimde etkiliyorlardı. Müziği Leonard Bernstein, sözleri Stephen Sondheim'a ait olan filmin birbirinden güzel şarkıları, öyküyle büyük bir uyum sağlıyor, vücut dilini ve hikâyenin bütün duygularını birebir karşılayan dansların da katkısıyla, yepyeni bir dinamizmi, gençliğin yeni dilini tanımlıyordu. 'Overture', 'Prologue', 'Jet Song', 'Something's Coming', 'Dance at the Gym', 'Maria', 'America', 'Tonight', 'Gee, Officer Krupke!', 'Intermission', 'I Feel Pretty', 'One Hand, One Heart', 'Quintet', 'The Rumble', 'Somewhere', 'Cool' ve 'A Boy Like That / I Have a Love' adlı unutulmaz şarkılar, sinema ve müzik tarihine dillerde dolaşan gerçek klasikler olarak kazındılar. Çağın duyarlılığını yakalayan, yüreğe seslenen ve yeni bir sinemayı müjdeleyen film, 11 dalda aday gösterildiği Akademi Ödülleri'nden de büyük bir başarıyla ayrılıyor, 'En İyi Film' ve 'En İyi Yönetmen' dahil 10 Oscar'ın sahibi oluyordu. (Diğerleri, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Rita Moreno), En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu (George Chakiris), En İyi Sanat Yönetimi, En İyi Görüntü Yönetimi (Daniel L. Fapp), En İyi Kostüm, En İyi Kurgu, En İyi Müzik ve En İyi Ses). Saul Bass'ın gösterişli jeneriği filme değer katan ayrı bir unsurdur. Jenerikte soyut biçimde çizilmiş çizgiler, yavaşça, kuşbakışı çekilmiş bir New York görüntüsüne dönüşmekte ve sokaklar, olanca gerçekliğiyle izleyiciyi kollarının arasına almaya, sarmaya başlamaktadır.

Yönetmen : Robert Wise, Jerome Robbins
Senaryo : Ernest Lehman, Jerome Robbins, Arthut Laurents
Oyuncular : Natalie Wood, Richard Beymer, Russ Tamblyn, Rita Moreno, George Chakiris, Simon Oakland, Ned Glass, William Bramley, Tucker Smith, Tony Mordente, Eliot Feld, Bert Michaels, David Bean, David Winters
1961 / ABD / 152 dk.
İngilizce / Türkçe altyazılı
2. Bölge (Türkiye)

DVD Kritik

Big Nothing / Kocaman Bir Hiç (2006)

Tiglon – 2.35:1
İNG 5.1 DD – TR 2.0 DS - TR Alt

Eşi bir polis memuru olan Charlie (David Schwimmer), orta gelirli bir iş bulur. Ancak iş arkadaşı Gus (Simon Pegg), delinin tekidir. Bir gün Charlie'ye bir rahibin kasasını soymayı teklif eder. Bu fikir yaşam standartlarını düşünen Charlie'nin kafasına da yatınca, kargaşa ve eğlence dolu anlar başlayacaktır. Film, biçimci bir yönetmenlikle göze hitap eden tipik bir İngiliz kara komedisi. Guy Ritchie ekolünü takip ederek bazı filmlere ("The Matrix" gibi) göndermeler yapması ise, daha keyifli olmasını sağlıyor kuşkusuz.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Mavi Gözlü Dev (2007)

Kanal D HV – 1.85:1
TR 5.1 DD – İNG Alt

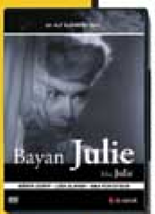
Kavganın, sevdanın ve Türkçe'nin büyük ozanı Nâzım Hikmet 1941 yılında Bursa hapishanesine nakledilir. Komünizm propagandası nedeniyle mahkûm olan usta şairin ünü içeride kulaktan kulağa yayılır. İbrahim Balaban ve diğer mahkûmlarla olan yakın dostluğu, sanatı, görüşleri, öğretmenliği, Piraye ve Münevver ile olan büyük aşkları… Ülkemiz ve dünya edebiyatının en önemli şairlerinden Nâzım Hikmet'in hayatından bir kesit, Bursa hapishanesi günleri, "Mavi Gözlü Dev"de beyazperdeye yansımış. Yönetmenliğini Biket İlhan'ın üstlendiği filmin senaryosu Metin Belgin imzalı. Ünlü şair Yetkin Dikinciler'in canlandırdığı filmde diğer önemli rolleri, Dolunay Soysert, Özge Özberk ve Uğur Polat paylaşıyorlar.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪

Fröken Julie / Bayan Julie (1951)

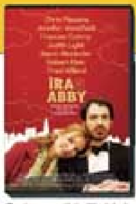
Bir Film – 1.33:1
İSV / TR 2.0 S – TR Alt

Aristokrat Julie, kont babası ile bir malikânede yaşamaktadır. Bir süre önce kocasından boşanan kadın, 19. yüzyılın katı sistemi içinde proleteryayı sürekli aşağılamaktadır. Jean ise onun uşaklarından biridir. Bir süre yalnız kalan Julie ve Jean, birbirlerine

aşık olduklarını anlarlar. Beraber geçirdikleri bir gecenin ardından bu ortamdan kaçma planları yaparlar. Ancak olaylar hiç de bekledikleri gibi gelişmez. Ingmar Bergman'ın atalarından olan Alf Sjöberg imzalı yapım, sinema tarihinin en iyi görselleştirilmiş tiyatro uyarlamaları arasındadır. Yapım, üzerindeki derin Fransız şiirsel gerçekçiliğinin etkisini, usta işi görüntülere ve sinemasal numaralara bırakarak başarıya ulaşır. "Bayan Julie"; sınıf sistemi, yetişme şekli, dayatmalar, konformizm gibi temaları mistik ve soyut bir atmosferde masaya yatıran katıksız bir başyapıt.

Film: ✪✪✪✪✪ Ekstralar: ✪

Ira and Abby / Ira ve Abby (2006)

Tiglon – 1.85:1
İNG 5.1 DD – TR 2.0 DS – TR Alt

Dokuz yıllık ilişkisinden memnun olmayan 34 yaşındaki Ira ile başından iki evlilik geçmiş halkla ilişkiler sorumlusu Abby, ilk görüşte birbirlerine aşık olurlar, ikinci görüşte sevişirler ve bir anda evlenmeye karar verirler. Bu ilişki, Ira ve Abby'nin ailesindeki tutarsızlıkları ve çarpık ilişkileri su yüzüne çıkarır. Bunun üzerine, herkesin bir psikoloğunun olması gibi ironik durumlar da eklenince, trajikomik bir New York halkı portresi izleriz. Bağımsız romantik-komedileri ile tanıdığımız Robert Cary'nin filmi, insan ilişkileri üzerine giden evlilik karşıtı bir yapım. Romantik yönüyle olduğu kadar durum komedisi olarak da öne çıkıyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Invisible Waves / Hayalet Dalgalar (2006)

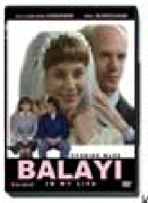

Kanal D HV – 1.85:1
TAY / TR 2.0 DD – TR altyazı

Kiralık katil Kyoji, patronunun eşini öldürdükten sonra, Hong Kong'dan Tayland'a gitmek üzere bir gemiye biner ve uzaklaşır. Kayıplara karışmak isteyen kiralık katili, gizem dolu yolculukta tuhaf olaylar ve tehlikeli karakterler beklemektedir. Berlin Film Festivali'nde büyük ödül olan 'Altın Ayı' için yarışan film, Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin 'Mayınlı Bölge' bölümünde de izleyiciyle buluşmuştu. 2003 tarihli "Evrendeki Son Yaşam" adlı filmiyle büyük bir hayran kitlesi edinen, Tayland'lı eksantrik yönetmen Pen-Ek Ratanaurang'ın dramatik geriliminin görüntü yönetmeni ise, usta isim Christopher Doyle. Gangster ve kara film kalıplarını, karanlık bir gerilimle harmanlayan yönetmenin çalışması, kendine has bir atmosfer yaratmayı başarmış, nitelikli bir deneme.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Honning Mane / Balayı (1978)

Bir Film – 1.85:1 LBX
HOL / TR 2.0 DS – TR Alt

Kirsten ve Bjarne evlenirler. İyi bir iletişimleri ve düzenli bir seks yaşamları olmasına karşın, bir süre sonra evlilikleri yolunda gitmemeye başlar. Kirsten'ın depresyona girmesiyle tavana vuran bu süreçte, tutucu aile bireylerinin de rolü büyüktür. Daha çok 90'lı yıllarda çektiği "The House of Spirits" ve "Jerusalem" ile tanınan Danimarkalı Bille August'un ilk yönetmenlik denemesi. Bergman'a özenerek ilişkilerle ilgili düşüncelerini belirtmek isteyen sanatçı, iyi anlatılmış, eli yüzü düzgün bir yapım ile acemiliğinin dezavantajlarına yenik düşmüyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Jungle Fever / Orman Ateşi (1992)

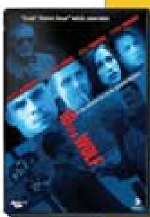

Tiglon – 1.85:1
İNG / TR 2.0 DS – TR Alt

Amerikan bağımsız sinemasının alt kültür temsilcisi olarak kabul gören Spike Lee'nin beşinci filmi, tutucu bir Afro-Amerikan ailesinin oğlunu masaya yatırıyor. Bu yolla alt kültürün portresini filtreli görüntüler, yoğun müzik kullanımı ve biçimci bir yönetmenlikle kavramaya çalışıyor Spike Lee. Evli ve çocuk sahibi olan ve önemli bir şirkette müdür yardımcısı olarak çalışan Flipper, beyaz bir İtalyan kız ile cinsel ilişkiye girer. Bu noktadan sonra da eşi ile bu kız arasında kalır. Film, alt kültürden farklı kuşakların bakış açılarını, ahlaki ve etnik konularla devreye sokarak sosyopolitik bir yapı oluşturmayı amaçlıyor esas olarak. Bu yolda da başarılı olduğunu söylemek boynumuzun borcu.

Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪

10th & Wolf / Suç Mahallesi (2006)

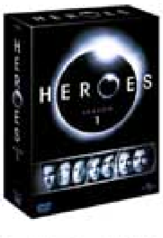

Kanal D HV – 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

Bir mafya üyesi olan babasını kaybeden Tommy (James Marsden), kendisini ülkesine adar ve askere gitmeye karar verir. Ancak mafyanın içinde belli karışıklıklar yaşandığını gören FBI, Tommy'i bu dünyaya mafya bireyi kılığında yeniden sokar. Tommy, uyuşturucu satıcılığının ayyuka çıktığı piyasa hakkındaki bilgileri taşıma karşılığında, kuzeninin (Giovanni Ribisi) ve kardeşinin (Brad Renfro) hayatları üzerine anlaşır. "Crash / Çarpışma"nın (2005) ortak yazarı Robert Moresco'dan muhalif bir polisiye-gangster filmi kırması. Özellikle ana karakterinin bilinçaltını ve vicdanını analiz etmek konusunda gösterdiği özenle sonuca ulaşmaya çalışan yapım, kimi eksikleri olsa da eli yüzü düzgün bir eser.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Heroes: Sezon 1 (2006)

Tiglon – 1.85:1
İNG 5.1 DD – TR Alt

"X-Men"in dizi versiyonu sayabileceğimiz "Heroes", sıradan bir hayat süren birtakım insanların doğaüstü güçler kazanmalarıyla değişen hayatlarına uzanıyor. Tabii bu kişilerin psikolojik portrelerini çıkarmayı da ihmal etmiyor. Yurtdışında yayınlanan yedi disklik box setiyle karşımıza gelen TV dizisi, her diske ayrı ayrı yerleştirilmiş ekstraları ve pilot bölümü bulunduran içeriğiyle dikkate değer bir bütün oluşturuyor.

Film: ✪✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪✪

Georgia Rule / Georgia Yasası (2007)

Kanal D HV – 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

Sakin bir hayatı olan Lily, başına sürekli dert açan kızı Rachel'ı annesinin evine gönderir. Zira annesi Georgia, tutucu bir kasabada belli kurallara göre yaşamaktadır. Ancak Rachel'a iş bulan anneanne, torununun cinsel açlığı ve yalancılığıyla kasabanın altını üstüne getirmesine engel olamayacaktır. Jane Fonda, Felicity Huffman ve Lindsay Lohan'lı kadrosuyla dikkat çeken yapım, 'ailede tutuculuk' kavramı üzerine giden mesaj kaygılı bir komedi. "Pretty Woman" ile tanıdığımız Garry Marshall'ın yönettiği film, dramatik ve romantik taraflarıyla da etkili olmaya çalışan tipik bir 'chick-flick' (kadın filmi) örneği.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪✪

Surf's Up / Neşeli Dalgalar (2007)

Sony – 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

Penguen Cody, anavatanı Shiverpool'dan Pen-gu adasına gelir. Amacı sörf yetenekleriyle bir turnuvada birinci olmaktır. Ancak kısa bir süre sonra amacına ulaşmanın beklediğinden daha zor olabileceğini fark eder. Etrafındakilerden çok şey öğrenmesi ve çalışması gerekecektir. Yapım, "Happy Feet"in animasyon dünyasına getirdiği 'belgesel estetiğiyle çekilmiş animasyon' modelini benimseyen bir eser. Bu gayeyle yalancı bir belgesel olarak sörf yarışmasına odaklanmaya çalışıyor. "Happy Feet"in sinema dünyasındaki değerini kanıtlayan ilk film olması açısından da önemli olduğu söylenebilir.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Adem'in Trenleri (2007)

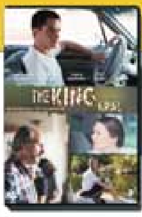

Kanal D HV – 1.85:1
TR 5.1 DD – İNG Alt

Barış Pirhasan'ın yönettiği filmde başrolleri Cem Özer ve Nurgül Yeşilçay paylaşıyorlar. Çekimleri Manisa Karaağaçlı'da gerçekleşen filmin senaryosu İsmail Doruk imzalı. Kirletilmiş, çocuk sahibi olmuş Hacer ile onu koruması altın almış Hasan Hoca'nın Manisa'nın yirmi hanelik küçük bir tren istasyonuna sahip Karaağaçlı'ya gelmeleri sonucu yaşananları öyküleyen film, vicdan, sevgi, kabulleniş, günah ve iyilik üzerine sıcak bir hikâye anlatıyor. Derya Alabora, Turan Özdemir, Hakan Bilgin, Asuman Dabak ve Ezel Akay, oyuncu kadrosunu oluşturan önemli isimlerden bazıları. Antalya'da 'Altın Portakal' için yarışmış olan film, yerli sinema adına soluklu ve kişilikli bir örnek.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

The King / Kral (2005)

Kanal D HV – 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

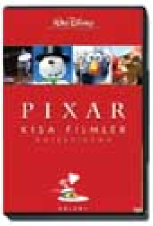
Elvis (Gael Garcia Bernal), askerlik görevini tamamlar ve hiç görmediği babasının evine gelir. Ancak Elvis, babasının annesiyle tek gecelik ilişkiye giren tutucu bir adam (William Hurt) olduğundan habersizdir. Bu olayı öğrenmesiyle, eve yaklaşmaması konusunda uyarılması bir olur. Ancak buna kulak asmayan Elvis, 16 yaşındaki üvey kız kardeşiyle ilişkiye girer. Tabii bunun sonuçları, hem ailesi hem de kendisi için iyi olmayacaktır. Amerikan toplum yapısını akıllıca eleştiren yapım, kullandığı el kamerasıyla yarattığı 'cinema-verité' atmosferi ve ele aldığı ahlak, din, aile gibi temalarla etkileyici bir sonuç çıkarmayı beceriyor.

Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Pixar Short Films Collection / Pixar Kısa Filmleri Koleksiyonu (2004)

Tiglon – 1.33:1 / 1.85:1
İNG 2.0 DD – TR altyazı

Tarihleri 1984 ila 2007 yılları arasında değişen 13 kısa animasyondan oluşan özel bir Pixar DVD'si. "André & Wally B." (1984), "Eufo" (1986), "Red's Dream" (1987), "Tin Toy" (1988), "Knick Knack" (1989), "Geri's Game" (1998), "For The Birds" (2001), "Mike's New Car" (2002), "Boundin'" (2004), "Jack-Jack Attack" (2005), "White Man Band" (2005), "Mater and The Ghost Light" (2006), "Lifted" (2006) isimli kimisini uzun metraj animasyonların başında izlediğimiz çizgi filmlere ulaşabiliyoruz bu ürün sayesinde. Eklerde de özellikle 'Pixar Animasyonlarının Kısa Tarihi' başlıklı belgesel dikkat çekiyor.

Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Winter Passing / Babamın Mektupları (2005)

Filmpop – 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

Reese (Zooey Deschanel), babasının mektuplarını bir kitapta toplamak üzere bir teklif alır ve bu sebeple uzun süredir görmediği babasını ziyarete gider. Ancak babası Don'u (Ed Harris), iki yeni arkadaşı Corbit (Will Ferrell) ve Shelly'le (Amelia Warner) yaşarken bulunca şaşkına döner. "Winter Passing"; aşk, dostluk ve hayat üzerine naif bir film. Drama ile komedi arasında iyi ayarlanmış tonu, oyunculukları ve içtenliğiyle ilgiyi hak eden bir Amerikan bağımsızı.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Evan Almighty / Aman Tanrım! (2007)

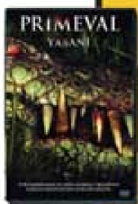

Tiglon – 2.35:1
İNG 5.1 DD – TR Alt

Ülkemizde "Aman Tanrım" adıyla gösterime giren 2003 tarihli "Bruce Almighty"nin ardından koyu Hristiyan yönetmen Tom Shadyac, ahlakçı aile filmlerini bu kez "Evan Almighty" ile sürdürüyor. Bu kez, ilk filmin öyküsüne Nuh'un gemisi efsanesi ekleniyor. Washington'da yaşayan kongre üyesi Evan, kısa süre içinde hayattaki görevinin daha 'yüce' olduğunu fark eder. Israrla karşısına çıkan Tanrı, onu Nuh'unkine benzeyen bir gemi yapmaya zorlamaktadır. İlk filmi sürükleyen Jim Carey'in yerini bu filmde yetenekli aktör Steve Carell almış. Tanrı rolünde ise yine usta oyuncu Morgan Freeman'ı izleyeceğiz. Aile komedilerinden hoşlananlar için keyifli bir seçim olan film, öyküsünde fantastik öğelere de yer veriyor.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Primeval / Yabani (2007)

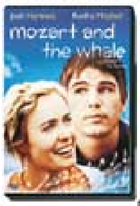

Tiglon – 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

Bir Amerikan TV kanalının muhabirleri, insan eti yediği için efsaneye dönüşen dev bir timsahı avlamak için Afrika'ya gelirler. Yaptıkları bu yolculukta karşılarına, ülke yönetimindeki yozlaşmışlıklar ve kaos çıkarken, söz konusu timsahın ürkütücülüğüyle de tanışırlar. Gerçek bir hikâyeyi temel alan, 'canavar filmi' alt türünün bütün motiflerini taşısa da aslında 'hayvan avı' temalı bir korku filmi. "Jaws"ın bir türevi olduğunu söyleyebiliriz. Ancak bu alt türü A sınıfına transfer eden S. Spielberg'in bıraktığı yerden değil de, sıfırdan başlayarak abartılı efektler ve yapay oyunculuklarla seyirciyi yabancılaştırmaya girişen bir B filmi var karşımızda.

Film: ✪ Ekstralar: ✪✪✪

Mozart and The Whale / Mozart ve Balina (2005)

Kanal D HV – 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD – TR Alt

Normal hayata uyum sağlamakta zorlanan iki arkadaşın etkileyici öyküsünün anlatıldığı "Elling" isimli Norveç filmiyle tanıdığımız Peter Naess, benzer temalı bir filmle karşımızda. L.A. Times'da çıkan bir makaleden uyarlanan romantik komedi, Asperger sendromu (Hastaların, zekâ olarak ortalamanın üzerinde olmalarına rağmen sosyal ilişkilerde ve iletişim kurmakta güçlük çektikleri, otizme benzeyen bir hastalık) çeken iki yetişkinin, hastalığın bütün zorluklarına rağmen yakınlaşma çabalarını anlatıyor. Başrolleri Josh Hartnett ve Radha Mitchell'in üstlendikleri romantik komedi, sıcak, sevimli bir film.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@merkezdergi.com.tr

Demi-Tarif (Isild Le Besco, 2003)

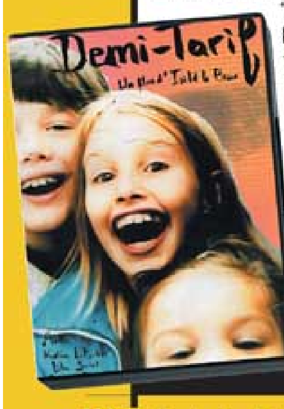

Geçtiğimiz yüzyıla damgasını vurmuş isimlerden sayılabilecek Chris Marker'a göre bu filmi izlemek "Serseri Aşıklar"ı ilk kez izlemeye eş tutulacak bir deneyim.

Hikaye: *Ebeveynleri tarafından terkedilmiş olan 3 çocuk Paris'teki evlerinde yaşamaya devam ederler. Hırsızlık yaparlar, okula kafalarına estiklerinde giderler, Paris sokaklarında oraya buraya koşuştururlar, restoranlarda yemek yiyip para vermeden kaçarlar; kısacası diledikleri gibi hayatlarını yaşarlar.*

2004'te gösterilmiş olsa da "Demi-Tarif" derinliklere gömülmüş, bulunması zor bir film. Nitekim filmin DVD'si basılmadı. Amazon.co.uk adresinde filme ulaşmak adına bir arama yaparsanız karşınızda sıfır sonuç ve sitenin gözde DVD'lerinin sıralandığını görürsünüz. "300 Spartalı", "Casino Royale" gibi çok satanlar. Ama bu çok satan DVD'lere, silinmiş sahneler, çekim hataları gibi eğlence yüklü bu formatın dolaşım zincirine ve önünüze paketlenmiş geleneksel sinema örneklerine biraz sırtınızı çevirmek istiyorsanız; açılış ve kapanış jenerikleri bile olmayan "Demi-Tarif" mutlaka bakmanız gereken bir film.

Ancak, izleyicisini 7, 8 ve 9 yaşlarındaki birisi erkek ikisi kız, üç çocuğun dünyasına götüren "Demi-Tarif" öyle kolay lokma bir film değil. Hamish Ford'un tabiriyle tıpkı Lucile Hadzihalilovic'in yönettiği "Innocence" gibi ya sevilecek ya da nefret edilecek türden bir film. Geleneksel dramatik yapıyı reddeden, ortada hikayenin varlığından bile söz edilemeyen, ev videolarıyla TV belgeseli görüntülerinden oluşmuş gibi duran "Demi-Tarif"in yönetmeni ise genç Fransız aktris Isild Le Besco. Le Besco filmi çektiğinde 21 yaşındaydı.

DV ile oldukça düşük bir bütçeyle çekilen film set olarak yönetmenin dairesini ve sokakları kullandı. Filmdeki erkek çocuk (Kolia Litscher) filmi yazan, yöneten ve kurgulayan Le Besco'nun kardeşiyken, kameraman ise abisiydi. Filmin çekim süreci öylesine amatörce ve hırslı bir girişimdi ki Kolia'nın bir park havuzunda yüzdüğü sahneleri polis gelene kadar çekmişlerdi.

Le Besco'nun 1 saat süren filmi içeriği ve üslubuyla bir hayli radikal. 3 çocuğun dünyasını adeta ham bir şekilde veren filmde çocukların annelerinin kıyafetlerini ve makyaj malzemelerini kullanışlarını, sokağa işeyişlerini, ağlayışlarını, tuvalet ve banyodaki hallerini, evde çırılçıplak oyun oynamalarını, yemek yemelerini sakınmadan göstermesi birçok

insanı rahatsız edebilir. Film "Emperor Tomato Ketchup"ın anarşisini andırsa da hiçbir zaman aynı sulara yelken açmıyor. Gelgelelim, "Demi-Tarif" çok ilginç bir şeyin altından başarıyla kalkıyor. Çerçeve kompozisyonlarını, ışığı, kamera hareketlerini umursamayan amatör sinema dili katı bir realizmi destekleyecek türden olsa da bu işlenmemiş gibi duran ham gerçekçilik, gerçeküstü duruyor. Geleneksel dramaturjik kalıplara göre gerçekçi veya natüralist sonuç vermesi gereken birçok teknik Le Besco'nun elinde bir fantezi yaratıyor. Belgesel tekniğini andıran çekimler bu tuhaf çocuk masalını ikna edici kılıyor fakat asla fantastik yapısını bozmuyor. Bunda kızlardan birisinin büyümüş halinin fısıltılı anlatıcı dış-sesinin de etkisi mevcut. Sonuç olarak yönetmen kolayca istismar edilebilecek bir malzemeden, yetişkin bakışından(gaze) ve sinemasal röntgencilikten kırıntı bırakmayan bir sinema dili ve saf bir çocuk dünyası yaratabiliyor.

Oldukça zorlu bir iş gibi gözüken cesur bir oyuncu yönetimi de var Le Besco'nun. Sınırları ne kadar zorlasa da çocuklara kameranın varlığını unutturmayı başarabilmiş. Son tahlilde film öyle bir şeyin üstesinden geliyor ki benzerlerinden radikal bir şekilde farklılaşıyor. Yani çocuk bakış açısını sunan, çocuğun fantastik dünyasını perdeye yansıtmaya çalışan birçok filmden. "Demi-Tarif" adeta "Arı Kovanının Ruhu"ndan "5 Vakit"e uzanan bir dolu filmin antitezi gibi. Bir yetişkin gözüyle çocukların dünyasını çizmiyor, öyküleyiş tarzıyla bunun önüne geçmiyor; ne de sonunda "Pan'ın Labirenti"ndeki gibi çocuğun dünyasının gerçekliğin acımasızlığına toslamasına izin veriyor. Zira filmde ne yetişkinlerden ne de yetişkin anlatım

Filmin sitesinde de belirtildiği gibi DVD resmi olarak henüz yayınlanmadı. Ancak meraklısı için www.schooldaysdvd.com adresinde Almanca altyazılı DVD'sinin bulunduğunu belirtmek gerekiyor (VHS'den aktarma değil). Filmin internet üzerinden VHS kopyası da bulunabilir.

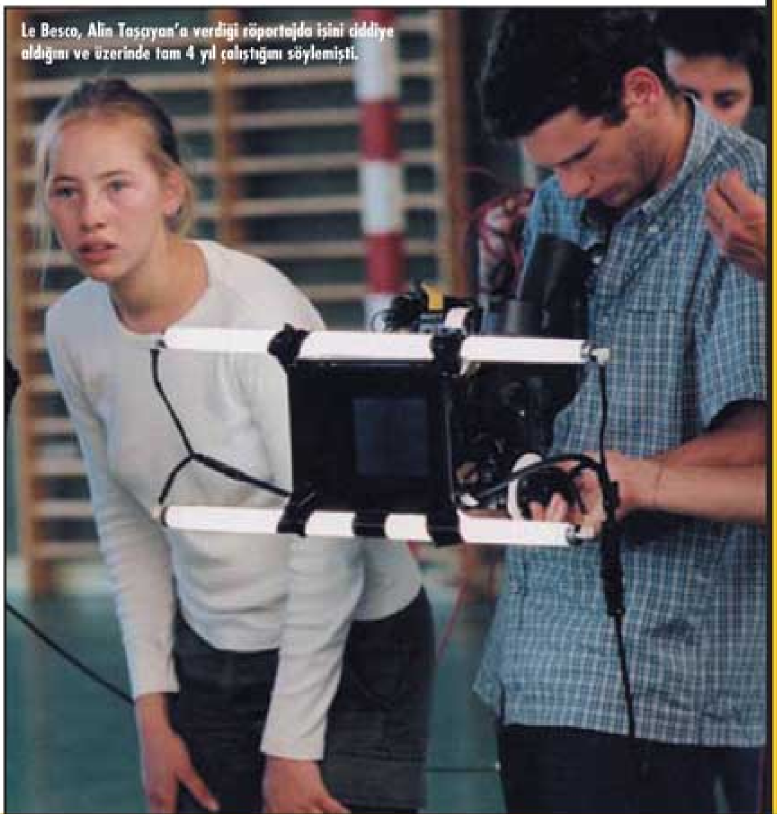

Genç yönetmen, çocuklara kameranın varlığını unutturmayı başarmış.

konvansiyonlarından eser yok. Çocukların annesinin ve babasının nerede olduklarını, ne yaptıklarını, durumun nedenini hiç çözemiyoruz. Hikaye akışı bir çocuğun bilincinin akışı gibi. Klasik anlatı sinemasının 'makul nedensellik bağı'na sırtını yaslamıyor. A planından B planına geçerken sebep-sonuç ilişkisi düşünmek nasıl rasyonel bir yetişkin anlatım konvansiyonuysa; çocukların somurttuğu bir sahneden koşuşturdukları bir sahneye, evde oynadıkları bir sahneden havuzda yüzdükleri sahneye keyfince kesmesi zaman mefhumunu silikleştiren irrasyonel bir çocuk anlatımına dönüşüyor. Sahneler arasındaki bağlarda kronoloji düşünmek beyhude bir çaba olduğu gibi filmin kontekstinde manasız kalıyor (filmin muazzam açılış sahnesi ve kapanışı bunun en iyi örneği). Planlar ise genellikle çocuk boyuyla aynı seviyede çekilmiş planlar. Bazen kadraja bir yetişkin girdiğinde değişmeyen, onu da plana sığdırmaya uğraşmayan türden. The Independent'ta John Pavlus şöyle yazıyordu: "Yetişkinler tarafından filme alınınca 'Bir çocuğun perspektifinden dünya' her zaman duygusal bir klişedir. Fakat bu bakış açısı "Demi-Tarif"e heyecan verici ve esrarengiz bir şekilde tam oturuyor".

Yönetmen, fotoğrafçı, yazar Chris Marker'ın "Serseri Aşıklar"dan bu yana çekilen en iyi ilk film olarak lanse etmesiyle "Demi-Tarif" hatırı sayılır bir merak uyandırsa da film üzerine tartışmalar ve bu tartışmaların yankıları Fransa'nın dışına nadiren çıktı. Bazı festivallerde gösterim şansı bulan film kendisine az sayıda hayran, buna karşılık çok sayıda filmi yarıda terk eden izleyici topladı. Sensesofcinema'ya göre 52. Sydney Film Festivali'nde en kötü tepki alan film "Demi-Tarif"ti. Öte yandan Le Besco'nun yine girift sayılabilecek yeni filmi "Charly" ise Sight and Sound'un 2007'nin en iyi filmleri anketine katılan bazı eleştirmenlerin ilk 5'inde yer aldı. Chris Marker'ın abartılı ama yine de bir kenara not etmekte fayda olan sözlerini de düşünürsek Le Besco zamanla çok daha önemli bir yönetmen haline gelecek gibi. Fransız eleştirmenlerin yönetmeni oldukça ciddiye almalarını da göz ardı etmemek gerek (Bu arada filmi Godard'ın da çok sevdiği bir sır değil). Yönetmenin kariyeri başarıyla ilerlerse "Demi-Tarif"in de saklandığı çekmecelerden çıkartılıp üzerine daha fazla hararetli tartışmalar yapılacağı kesin.

Şahsen ne dogma akımından, ne de sinema nedir diye düşünmeden omuz kamerasıyla işe koyulan, bütün kuralları yıkan bağımsız filmlerden hazzetmem. "Demi-Tarif" yüzeyde bunları andıran bir deneme gibi gözüküyor. Ama yanıltıcı bir şekilde herkesin çekebileceği tarzda amatör ve banal gibi gözüken bu film gizemli bir şekilde sinemasal anlatıma dair bir şey başarıyor. Sonuç tabii ki Le Besco'nun özenli çalışmasının ürünü (30 saatlik materyalden 63 dakikalık bir kurgu yaptığını not düşelim). Ve asıl farkı, üzerine titizlikle düşünülmüş bir çalışma olmasından kaynaklanıyor. "Demi-Tarif" izlendikten sonra dramaturji üzerine günlerce tartışılabilecek, düşündürtecek bir film. Ancak ne yazık ki festival gösterimlerinden sonra sessiz sedasız yok oldu ve bunları pek yapamadı. Umarım filmin ileride basılacak bir DVD'si bu yakın tarihli hazineyi gömülü olduğu yerden çıkarır. Son sözleri filmin asıl hayranına bırakmakta fayda var: Chris Marker, o cümlesinin üzerine birçok insan meraklanınca 2004'te Liberation'a yazdığı yazıda "Serseri Aşıklar"ı ilk izlediklerinde yaşadıkları şoktan bahsederken şöyle diyor: "Her ne ise, bu, bizim demin izlediğimiz daha önce perdede görmediğimiz bir şeydi. O zamandan bu yana birçok muhteşem, yenilikçi film izledim. Fakat o tazelik duygusunu "Demi-Tarif"e kadar hiç duymadım. Ben, hepimiz bir sürü çocuk filmi izledik, bazen deha ile dolu ve dahiler tarafından çekilmiş filmler. Ama dahiler bile çocukları çekerken yetişkin olmayı unutamıyorlar… Le Besco'nun bize sunduğu ne bir realite şovu ne de o moron cinema-verite'nin bir ürünü değil. Bu, gerçek bir yönetmenin işi, o kelimeyi sevin ya da sevmeyin bu, bir sanatçının doğuşu".

Le Besco, Alin Taşçıyan'a verdiği röportajda işini ciddiye aldığını ve üzerinde tam 4 yıl çalıştığını söylemişti.

Sinema Çıkışı

Ege Aydan

Bu ay gösterime girecek "Son Ders" adlı filmde bir kez daha izleme fırsatı bulacağımız aktörle hem bu film üzerine, hem de ilgi alanı olan bilimkurgu sineması hakkında konuştuk...

MURAT EMİR EREN

Bilimkurgu sinemasıyla bu kadar ilgili olmanızın sebebi nedir? (Ege Aydan tek bir film seçmeyip genel anlamda bilimkurgu konuşmayı tercih etti.)

Ben her türlü bilimkurgu filmini, iyi kötü ayırmadan sonuna kadar izlerim, bu nedenle de tek bir film seçemeyeceğim. Benim için bu filmler büyüklere anlatılan masallardır ve genelde nedense bilimkurgu senaryoları bana hep birbirinin aynısı gibi geliyor. Ne bileyim "Metropolis", "1984" gibi filmler mesela... Hepsindeki kaygılar birbirine benziyor. "Star Wars" ya da "Lord Of The Rings" gibi fantastik filmler de benim için bir nevi bilimkurgu mesela. Bilimkurgunun çıkış noktalarından biri olarak gelecekle ilgili kaygılar ilgimi çekiyor en fazla sanırım…

Gelecekle ilgili kaygılardan kastınız nedir?

Benim ilk ve en önemli kaygım emperyalist güçlerin ülkemizdeki gençleri video oyunlarıyla paralize etmeleri, onların motivasyonlarını kırmaları ve bu sayede kendi içlerindeki yaşam enerjilerini yok etmeleri. Bırakın oyunu, internet ortamının sağladığı şeyler ya da mesela en son bu Facebook meselesi... Gerçekten zaman kaybından başka bir yere varmayan, kolaya çok çabuk alışmayı, bu kolayın esiri olmayı sağlayan şeyler bunlar hayatta. Doğadan gitgide uzaklaşmamıza neden oluyorlar... Düşünme, üretme engelli her toplumda olduğu gibi, bizim toplumumuza da ne kadar çok teknolojik oyuncak verirseniz o kadar onları gerçekten uzaklaştırabiliyorsun. Yapılan şu anda budur. Belki bilimkurgu yapanların da konuyu yeniden düşünmeleri gerekiyor, çünkü tüm senaryolar bir anlamda gerçekleşti. Hem teknolojik hem de içerik olarak.

Bu duyguyu size en çok hissettiren film hangisiydi peki?

Mesela "2001: Uzay Macerası". Ben o filmi ilk izlediğimde gerçekten dehşete düşmüştüm. Halen daha, çekildiği dönem varolmayan ATM, cep telefonu, uzaktan iletişim gibi şimdi kullanılan bir yığın teknolojinin filmde yer almasına şaşırıyorum. Ancak oturup oğlumla bu filmi izlediğimde bunlar ona tabii ki hiç şaşırtıcı gelmiyor, onu etkilemiyor bile... Mesela "Son Ders" filminin kuşak farklılığıyla ilgili söyledikleri de bunları hissettirmişti bana. Biz bu teknolojiden uzak büyüdük, şimdiki kuşaksa bunların içinde büyümüş durumda. Üniversitedeyse hem iki kuşak yan yana duruyor, hem de hayattaki tüm bu değişime rağmen hala daha yüz yıllık aynı problemleri yaşıyor herkes. Filmde bu çok iyi yansıtılıyor.

Herhangi bir bilimkurgu filminde hangi rolü oynamak isterdiniz?

Aslında tek bir isim gelmiyor aklıma ama "Blade Runner"dan -ki onun müziği de ne kadar güzeldir- Harrison Ford'un oynadığı Detektif Deckard ya da karşısında Rutger Hauer'in oynadığı Roy Batty ne kadar muazzamdır mesela. Ne bileyim yine mesela enteresan bir film "Soldier / Asker" ve orada Kurt Russell'ın canlandırdığı karakter.

"Soldier" neden?

Yani orada kullanılmış ve eskiyince çöpe atılmak istenen bir ana karakter vardır. Bu beni çok etkilemiştir. Çok üzmüştür. Hakkı yenilir çünkü...

İzlediğiniz ilk bilimkurgu filmini nerede ve ne şartlarda izlemiştiniz? Size biri mi önermişti?

Pek hatırlamıyorum sanırım. Ama bilim kurgu sinemasına gelmeden önce beni sinemaya ilk çeken filmin "Bir Avuç Dolar İçin" olduğunu söyleyeyim. Herhalde ilk izlediğim film gibi bir şeydi. Onun ardından da "It's a Mad Mad Mad Mad World", burada "Çılgın Dünya" adıyla oynayan film gelir...

Bilimkurgu filmleri çeken yönetmenlerden kimleri takip ediyor musunuz özellikle?

George Lucas, Steven Spielberg gibi isimleri sadece çektikleri filmlerle değil, yapımcılığını yaptıkları filmlerle de takip ederim. Bir şey daha ekleyeyim. Ben, geceleri uyku tutmadığında kalkıp robot resimleri filan çizerim, bilimkurgu öyküleri hayal ederim. Bir nevi ilaç gibidir benim için. Bazen de çok kaptırırım. Hatta geliştirdiğim çok sıkı bir senaryo vardı ama işte... Ukalalık olmasın ama, baktığım zaman bilimkurgu sineması da ben ne hayal ettiysem çekmiştir!

"Son Ders" filminden ve oradaki rolünüzden bahseder misiniz?

Filmin senaristi ve yönetmenlerinden biri olan M. Uğur Yağcıoğlu'yla tanışmıyorduk, ama ortak bir tanıdığımız vesilesiyle geçen Ağustos ayında teklif bana ulaştı. Daha sonra da "Son Ders"in senaryosu elime geçti. Senaryo çok keyifli bir yaz günü elime geçmişti ve daha senaryoyu okurken kendi karakterimi oynamaya başladığımı hatırlıyorum. Hatta sadece kendi rolümü değil birkaç tane rolü oynamaya başladım kendi kendime. Benim oynayacağım karakterse, daha önce karşılaşmadığımız türden bir karakter değildi. Ama benim için bu rol nasıl olacaktı o önemliydi. Ben, filmin ana karakteri öğretim görevlisi Saffet Ercan'ın (Ferhan Şensoy) yakın bir arkadaşını canlandırıyorum. Bu adam ilaç sektöründe yükselmiş bir şirket patronu. Şans eseri, filmin çekimleri diziyle de çok fazla çakışmadı ve aralıklı olarak çalışarak tamamı İstanbul'da geçen bir aylık çekim sürecine dahil olabildim. Böylece Ferhan Şensoy'la da karşılıklı çalışma fırsatım oldu. Daha önce hiçbir işte bir araya gelememiştik. Kendisi çok takdir ettiğim bir insan olduğundan, onunla aynı sahneyi oynamak beni gerçekten çok etkiledi. Üstelik dramatik de bir sahneydi ve benim kişisel sanat hayatımda kesinlikle yer edecek bir andı. Onu bir metre yakınımda oynarken görmek kadar kıymetli bir şey yoktu o an benim için.

Favori filmler
"2001: Space Oddyssey", "Smoke", "Being There", "Snatch", "Snake Eyes", "15 Minutes", "Karagöz Hacivat Neden Öldürüldü?", "Kabuslar Evi" (Tüm seri), "Zodiac", "Crank" ve hatırlayamadığım yığınla film.

Favori yönetmenler
Quentin Tarantino, Guy Ritchie, Steven Spielberg, Stanley Kubrick.

Favori oyuncular
Jason Statham, Brad Pitt, Colin Farrell, Tom Hanks, Şener Şen.

Çalışmak istediğiniz yönetmenler
Çağan Irmak ve saydığım yönetmenler. Ama çok da ayrım yapmak istemem.

Yarışında çıktığınız film
Yok.

IN AN ABSOLUT WORLD
THE ABSOLUT VODKA
IMPORTED
ABSOLUT.COM
ABSOLUT COUNTRY OF SWEDEN VODKA & LOGO, ABSOLUT, ABSOLUT BOTTLE DESIGN AND
ABSOLUT CALLIGRAPHY ARE TRADEMARKS OWNED BY V & S VIN & SPRIT AB. © 2007 V & S VIN & SPRIT AB.
LANDSCAPE PHOTO: WATCH OUT. HANDS PHOTO: VINCENT DIXON. ENJOY WITH ABSOLUT RESPONSIBILITY.®